

Tilinpäätös 1.1.-31.12.2022

Kaarina

Kaarina [kaarina.fi](https://www.kaarina.fi)

Kaupunginhallitus 17.4.2023
Kaupunginvaltuusto 22.5.2023

Sisällysluettelo

Sisällysluettelo.....	3
.....	6
I Toimintakertomus.....	7
Kaupunginjohtajan katsaus.....	7
Kaupungin hallinto	11
Yleiskatsaus kaupungin talouteen tilivuodelta 2022.....	15
Kaarinan kaupungin väestö ja henkilöstö	18
Ilmastobudjetti	20
Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	25
Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	32
Kaarinan kaupungin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut.....	32
Kaarinan kaupungin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	33
Rahoitusasema ja sen muutokset.....	34
Kaarinan kaupungin tase ja sen tunnusluvut.....	34
Kokonaistulot ja -menot	37
Kaarinan kaupungin kokonaistulot ja -menot.....	37
Kuntakonsernin toiminta ja talous.....	38
Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut.....	39
Konsernirahoituslaskelma ja sen tunnusluvut.....	40
Konsernitase ja sen tunnusluvut.....	41
Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.....	42
.....	43
II Käyttötalouden toteutuminen.....	44
Kaupunkikonserni.....	44
Konsernijohto: kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja ja elinkeinopolitiikka	44
Kaarinan Kehitys Oy.....	51
Muut keskeiset konserniyhteisöt.....	58
KOy Kaarinan Vuokratalot.....	58
As Oy Katariinankulma Kaarina	58
Tarkastuslautakunta.....	60

Hallintopalvelut.....	62
Hallinnon tukipalvelut	62
Hallintopalvelujen yleispalvelut.....	66
Kanslia- ja viestintäpalvelut	69
Talous- ja hankintapalvelut.....	71
Tietohallinto	73
Henkilöstöpalvelut	74
Sivistyspalvelut	76
Sivistyslautakunta	76
Yleishallinto	81
Koulutus.....	82
Varhaiskasvatus	85
Vapaa-ajan lautakunta	87
Vapaa-ajan palvelut	90
Sosiaali- ja terveystyöpalvelut	93
Sosiaali- ja terveystyölautakunta	93
Sosiaali- ja terveystyöpalvelujen yleishallinto	98
Perhe- ja sosiaalipalvelut	99
Ikäihmisten palvelut.....	101
Terveystyöpalvelut.....	103
Erikoissairaanhoido.....	105
Tekniset palvelut.....	106
Tekninen lautakunta	106
Teknisten palveluiden yleishallinto.....	111
Infrapalvelut	112
Vesihuoltolaitos	113
Talonrakennus ja kunnossapito.....	122
Tila- ja ravintopalvelut	124
Liikunta- ja viherpalvelut.....	126
Kaupunkikehityspalvelut.....	128
Kaupunkikehityslautakunta.....	128
Maankäyttö ja elinvoima	132
Ympäristölautakunta	137
Ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta	139
Käyttötalouden toteutumisvertailu.....	141
Tuloslaskelman toteutumisvertailu	142
Investointiosan toteutumisvertailu	143
Rahoitusosan toteutumisvertailu.....	145
III Tilinpäätöslaskelmat.....	147

Kaarinan kaupungin tuloslaskelma	147
Kaarinan kaupungin rahoituslaskelma	148
Kaarinan kaupungin tase	149
Konsernituloslaskelma	151
Konsernirahoituslaskelma	152
Konsernitase	153
IV Liitetiedot	156
Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	156
Konsernin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	157
Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	158
Tasetta koskevat liitetiedot	162
Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	162
Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	167
Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	170
Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkiota koskevat liitetiedot	173
V Allekirjoitukset	176
Tilinpäätöksen allekirjoitukset ja tilintarkastusmerkintä	176

I Toimintakertomus

Kaarina 2022

Asukkaita 35 835
Vuosikate/asukas 609 euroa
Velka/asukas 2 606 euroa
Verotulot 177,6 milj. euroa
Valtionosuudet 41,3 milj. euroa
Investoinnit 19,3 milj. euroa

I Toimintakertomus

Kaupunginjohtajan katsaus

YLEISTÄ

Vuosi 2022 oli Suomen ja maailmantalouden osalta haastava. Venäjän hyökkäys Ukrainaan, sen myötä tullut energiakriisi, kova inflaatio ja korkojen nousu haastoi julkisen talouden.

BKT:n kasvu jatkui loppu syksyyn asti yllättävän isona, mutta kääntyi loppuvuodesta laskuun.

Varsinais-Suomen kasvu jatkui ja työllisyystilanne pysyi hyvänä. Kaarinan asukasmäärä kasvoi, mutta kasvu pysyi kahteen edeltävään vuoteen verrattuna kohtuullisena.

TALOUS TASAPAINOSSA

Palvelutarpeen kasvusta, isoista investoinneista ja pienentyneistä maanmyyntituloista huolimatta vuoden 2022 talous on tasapainossa.

Kasvaneet valtionosuudet ja verotulot, erityisesti yhteisöverotulot mahdollistivat merkittävän ylijäämän.

Kaarinan investoinnit jäivät 19 miljoonaan. Investoinnit rahoitettiin tulorahoituksella ja nettovelat pienenevät merkittävästi.

STRATEGIA NÄYTTI SUUNNAN

Vanha Kaarina-strategia oli ollut pohjana talousarviota laadittaessa. Strategia oli laadittu niin, että Kaarina kesti suuretkin toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset. Kriisin keskellä toimimme avoimesti, asiakaslähtöisesti ja yhdessä. Tärkeänä pidimme vastuullista johtamista niin poliittisessa kuin virkamiesjohdossa. Hyvinvoinnin edistäminen oli Kaarinan strateginen tavoite ja sillä on ollut merkitystä kaupungin toiminnassa. Vaikeana vuonnakin kehitimme viihtyisää, turvallista ja toimivaa lähiympäristöä sekä sujuvia ja turvallisia lähipalveluja. Vuoden aikana valmisteltiin ja päätettiin uudesta Kaarina-Strategiasta, joka otettiin käyttöön vuoden 2023 alusta visiolla Yhdessä paras Kaarina.

KRIISIT JA ASUKASMÄÄRÄN KASVU HAASTOIVAT IHMISTEN ARJEN

Talousarviossa korostettiin ennaltaehkäisevän ja varhaisen tuen palveluja kaikissa ikäryhmissä ja kaikissa palveluissa. Henkilöstöresursseja lisättiin kaikilla palvelualueilla.

Sekä varhaiskasvatuksessa että perusopetuksessa olevien lasten määrä on kasvanut n. 30:llä vuodesta 2021. Vuonna 2021 -syntyneiden ikäluokka on edellisiin vuosiin nähden poikkeuksellisen suuri ja pienten lasten suuri määrä aiheuttikin haasteita varhaiskasvatuksen palveluiden järjestämiseen.

Oppimisen ja kasvun oikea-aikaista tukemista oppilaan omassa arkiympäristössä oikea-aikaisesti on edistetty niin kuntatasoisesti kuin osana seudullista kehittämistyötä. Tuen painopistettä on erilaisin toimin pyritty siirtämään kohti yleistä ja tehostettua tukea, minkä nähdään pitkällä aikavälillä vähentävän erityisen tuen tarvetta ja korvaavampia palveluita ylipäättänsä. Oppimisen ja kasvun tuen koordinoitua ja lasten ja nuorten sekä opettajien arkeen ulottuvaa tukea vahvistettiin rekrytoimalla varhaiskasvatukseen määräraikainen kasvun ja tuen koordinaattori ja perusopetukseen konsultoiva erityisopettaja.

Hovirinnan koulutalo valmistui alkuvuodesta 2022. Talossa toimii suomen- ja ruotsinkielinen esiopetus sekä perusopetus.

Ukrainan tilanne heijastui myös varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen. Vuoden lopussa varhaiskasvatuksen toiminnan piirissä oli n. 10 ukrainalaista lasta ja perusopetukseen

valmistavassa opetuksessa alakoulussa n. 20. Perusopetukseen valmistava opetus järjestetään yläkoululaisten osalta Turussa.

Kotoutumisen edistäminen jäi kuntien vastuulle, minkä vuoksi hallintopalveluihin perustettiin maahanmuuttokoordinaattorin virka loppuvuoden 2022 aikana. Maahanmuuttokoordinaattori aloitti tehtävässään marraskuussa.

Sosiaali- ja terveystalujen palvelutuotannossa toimintaa jouduttiin edelleen priorisoimaan erityisesti koronasta johtuen. Yleisellä tasolla palvelutuotanto saatiin pyörimään poikkeuksellisista oloista huolimatta.

Asukasbudjettia eli osallistavaa budjetointia jatkettiin ja sitä toteutettiin talousarviovaroin.

Ilmasto-ohjelman toteuttamista on edistetty erilaisin hankkein. Lupapiste otettiin käyttöön vuoden 2022 alussa ja rakennus- ja poikkeamislupa-asiakkaiden sähköinen asiointimahdollisuus avautui.

Piispanristin keskeiselle muuttuvalle alueelle laadittiin yleissuunnitelma. Rauhalinnan länsiosan kaavoitusta jatkettiin ja Torppalan kaavoitus eteni.

Isoista talonrakennushankkeista Valkeavuoren liikuntahalli ja Hovirinnan koulu valmistui, tarjoten paitsi koululaisille pysyviä oppimistiloja, myös iltakäyttäjille huomattavan lisän liikuntatiloihin. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liikuntamahdollisuuksien parantamisen kautta toivat myös Hovirinnan uusi hiekkatekonurmikenttä ja kuntoportaat.

Kaarinan kaupungin maapoliittinen ohjelma valmistui ja hyväksyttiin valtuustossa 20.6.2022. Ohjelma luo pohjaa kaupungin maapoliitikalle aina maanhankinnasta valmiiden tonttien myyntiin ja asemakaavoituksen sisällöllisiin tavoitteisiin.

Turun ja Helsingin välisen tunnin junan suunnittelua edistää hankeyhtiö, ja yleissuunnitelma on hyväksymisvaiheessa. Ratasuunnittelu on käynnistetty, ja se tulee jatkossa tarkoittamaan myös Kaarinassa asemakaavan muutosten käynnistämistä.

YRITYKSILLE

Kaupunkikehityspalveluissa palveltiin sekä olevia että uusia yrityksiä sekä pidettiin huolta vetovoimaisesta ympäristöstä. Kaarinan Kehitys Oy:n tuki työvoiman löytämiseksi ja korona-ajan haasteista selviytymisessä jatkui. Hankintainsinöörin palkkaaminen kehitti vuoropuhelua ja systemaattisuutta kaupungin hankinnoissa.

Kaavoituksen resurssointia parannettiin järjestämällä kaavoituksen puitesopimuksista merkittävä kilpailutus, ja sopimukset puitesopimuskonsulttien kanssa solmittiin 1.1.2023 alkaen. Puitesopimusten käyttäminen nopeuttaa hankkeiden liikkeellelaittamista. Talousarviossa päätettiin myös yritysalueiden kaavoitukseen keskittyvän kaavoittajan rekrytoinnista.

Elinvoiman kannalta tärkeistä asemakaavoista käynnistettiin kolme maantie 180 (saaristotien) edellyttämää asemakaavan muutosta. Ne ovat tekeillä rinnan tiesuunnitelman laatimisen kanssa ja ne etenivät luonnosvaiheeseen loppuvuodesta.

Yritysalueiden asemakaavoitukseen panostettiin ja Avantin asemakaavan täydennys valmistui. Lisäksi käynnistettiin Voivalan yritysalueen laajennuksen asemakaava sekä Raadelman liittymän eteläosan asemakaava. Tunnin junan suunnittelua edistää hankeyhtiö, ja yleissuunnitelma on hyväksymisvaiheessa. Ratasuunnittelu on käynnistetty, ja se tulee jatkossa tarkoittamaan myös Kaarinassa asemakaavan muutosten käynnistämistä.

YMPÄRISTÖLLE

Kaarinan kaupunginvaltuuston hyväksymän ilmasto-ohjelman toteutus on käynnissä. Tilinpäätöksestä löydät lukuisia ohjelmaan liittyviä toteutushankkeita.

HENKILÖSTÖLLE

Henkilöstön hyvinvointia lisättiin resursseja lisäämällä ja johtamista parantamalla. Työhyvinvointiin liittyvät toimenpiteet kohdennettiin entistä tarkemmin. Henkilöstöä tuettiin haastavan korona-tilanteen jälkeen sekä sote -uudistuksen toteutuksessa. Uusista toimintatavoista ja resurssoinnista huolimatta sosiaali- ja terveystalouden suurin haaste oli henkilöstön heikko saatavuus, Tilanne oli vaikein ikäihmisten palveluissa, mutta kasvavissa määrin myös terveystalouden palveluissa.

Sähköinen säilytys- ja arkistointijärjestelmä kilpailutettiin ja hankittiin. Uuden järjestelmän käyttöönottoprojekti alkoi syksyllä 2022.

Vuoden 2022 aikana valmisteltiin kaupunkiin uusi organisaatio, joka vastaa parhaalla mahdollisella tavalla kunnan lakisääteisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävän hoitamiseen sekä tulevan hyvinvointialueyhteistyön toteuttamiseen.

Syyskuussa 2022 otettiin käyttöön uusi intranet kaupungin henkilöstölle.

Johdon työpöytä -ratkaisuja eli visuaalisia tilastoraportteja (Power BI-raportit) tehtiin ja kehitettiin eri käyttäjäryhmien tarpeisiin. Palvelualuekohtaiset Power BI-raportit sekä johdon ja luottamushenkilöiden työpöydät on jaettu Teamsin kautta käyttäjille jatkokehittämistä varten. Osana tiedolla johtamisen kehittämistä on lisäksi tuotettu ja jaettu erillisiä raportteja: henkilöstö, työllisyys, kotoutuminen, hyte ja väestö.

Etätyön ohjeistuksia on päivitetty. Etätyön hyvinvointia kartoittava henkilöstökysely toteutettiin. Kyselyn perusteella laaditaan alkuvuonna 2023 etätyön parhaiden käytäntöjen toimintamalli.

Mieli työssä - työ mielessä -hanke toteutui suunnitellusti. Pysyvinä tuotoksina oli mm. esihenkilöille ja henkilöstölle laaditut omat F-passit mielen hyvinvointiin.

KAARINA - LUONNOLLISESTI YHDESSÄ

Kaarina-Strategian visiolause oli Kaarina - Luonnollisesti yhdessä. Lauseella viestimme, että on tärkeää, että luomme yhdessä kaarinalaisten asukkaiden ja yritysten kanssa kaarinalaisille viihtyisää, turvallista ja toimivaa lähiympäristöä.

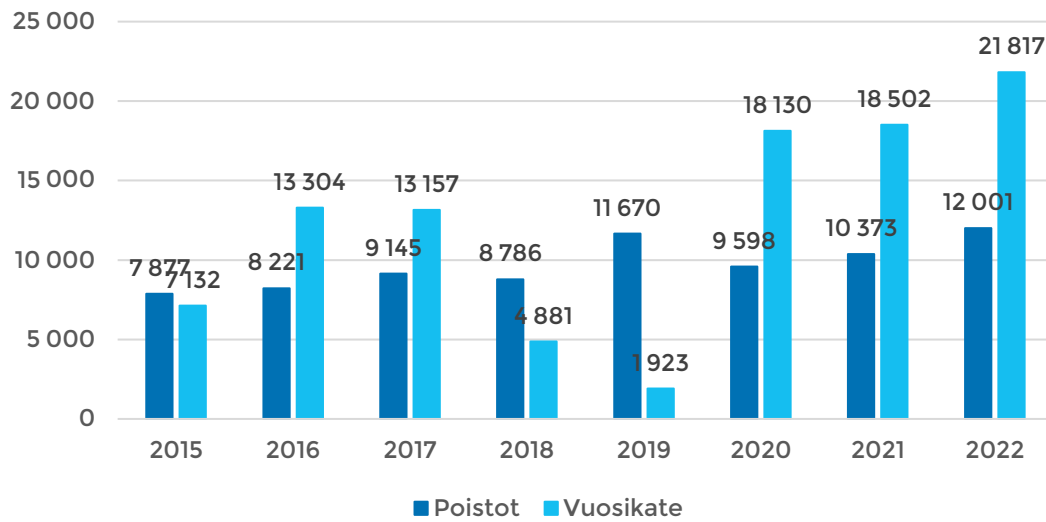
Kaarinalaisten kannalta oli tärkeää, että verkostoiduimme niin naapurikuntien, valtion, yritysten, erityisesti paikallisten yritysten ja yhdistysten kanssa. Turun ydinkaupunkiseudun kuntien kesken perustettiin seutukuntayhtymä, jonka tavoitteena on poliittisen neuvottelukulttuurin kehittäminen.

Vuosi 2022 jäi historian kirjoihin poikkeuksellisenä vuotena. Ukrainan sota ja siitä johtuva energiakriisi, korkea inflaatio ja korkojen nousu vaikutti jokaisen ihmisen ja yrityksen arkeen. Kiitos asukkaiden, yritysten, henkilöstön ja päätöksentekijöiden kärsivällisyyden ja sinnikkyuden selvisimme vuodesta yllättävän hyvin. - Luonnollisesti yhdessä !

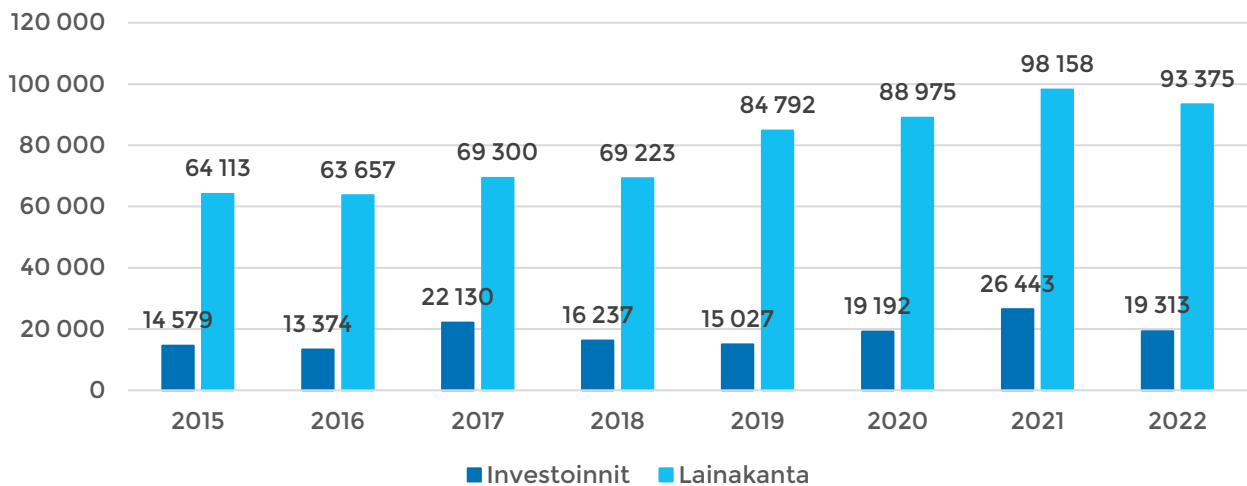
Harri Virta

Kaupunginjohtaja

Poistot ja vuosikate

Investoinnit ja lainakanta

Kaupungin hallinto

Konsernijohto	Kaupunginvaltuusto Kaupunginhallitus Kaupunginjohtaja Elinkeinopolitiikka
Tarkastuslautakunta Hallintopalvelut	Tilintarkastus Kanslia- ja viestintäpalvelut Henkilöstöpalvelut Talous- ja hankintapalvelut Tietohallinto
Sivistyspalvelut	Koulutus Varhaiskasvatus Vapaa-ajan palvelut
Sosiaali- ja terveystyöpalvelut	Perhe- ja sosiaalipalvelut Ikäihmisten palvelut Terveystyöpalvelut
Tekniset palvelut	Tila- ja ravintopalvelut Talonrakennus ja kunnossapito Infrapalvelut Vesihuoltolaitos Liikunta- ja viherpalvelut
Kaupunkikehityspalvelut	Maankäyttö ja elinvoima Ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta

Kaupungin luottamushenkilöorganisaation muodostavat kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus, tarkastuslautakunta, keskusvaalilautakunta sekä seuraavat palvelualueilla toimivat lautakunnat:

Sivistyspalvelut	Sivistyslautakunta Vapaa-ajan lautakunta
Sosiaali- ja terveystyöpalvelut	Sosiaali- ja terveystyölautakunta Yksilöasioiden jaosto
Tekniset palvelut	Tekninen lautakunta
Kaupunkikehityspalvelut	Kaupunkikehityslautakunta Ympäristölautakunta

KAUPUNGINVALTUUSTO

Kaupungin ylintä päätösvaltaa käyttää kaupunginvaltuusto. Vuoden 2021 kunnallisvaaleissa valittiin kaupunginvaltuustoon vuosiksi 2021–2025 yhteensä 51 valtuutettua, jotka jakaantuivat puolueittain seuraavasti:

Kansallinen Kokoomus 17 valtuutettua, Suomen Sosialidemokraattinen Puolue 11 valtuutettua, Vihreä liitto 7 valtuutettua, Perussuomalaiset 7 valtuutettua, Vasemmistoliitto 3 valtuutettua, Suomen Kristillisdemokraatit 3 valtuutettua, Suomen Keskusta 2 valtuutettua ja Ruotsalainen kansanpuolue 1 valtuutettu.

Kaupunginvaltuusto kokoontui vuoden 2022 aikana 9 kertaa.

Muutokset vuonna 2022

Valtuutettu Ville Kouki erosi valtuuston jäsenyydestä tammikuussa ja hänen tilalleen nousi Ulla Myntt-Rinne. Valtuutettu Märten Kvist erosi valtuuston jäsenyydestä elokuussa ja hänen tilalleen nousi Aki Vänskä.

Valtuutettu Jani Väkeväinen erosi helmikuussa Perussuomalaisten valtuustoryhmästä ja perusti Rehti-valtuustoryhmän. Valtuutettu Tommi Leppänen erosi syyskuussa Perussuomalaisten valtuustoryhmästä ja liittyi Kokoomuksen valtuustoryhmään.

Kaupunginvaltuusto 31.12.2022

Valtuutettu		Puolue	Valtuutettu	Puolue
Alho Niina	pj	SDP	Meseguar Galiana Pilar	VIHR
Kallio Pentti	1. vpj	VAS	Myntt-Rinne Ulla	KOK
Hurme Hannu	2. vpj	KOK	Nieminen Noora	SDP
Ranne Juuso	3. vpj	SDP	Nikkonen Kari	SDP
Aaltonen Mikko		KOK	Rannikko-Laine Malla	KOK
Agge Markku		PS	Rantanen Juhani	KOK
Alander Matti		KOK	Rautanen Hannu	VIHR
Elmeranta Sami		KOK	Runsala Marika	VAS
Elo Arto		SDP	Saario Mari	VIHR
Gustafsson Irja		SDP	Seivästö Ismo	KD
Gustafsson Åsa		RKP	Shelby Jaana	KD
Haapanen Ulla		VIHR	Sirkiä Hanna	KOK
Hamburg Nina		KOK	Toivonen Toni	KD
Hiltunen Essi		SDP	Tähkämaa Sanna	KESK
Hollmén Kimmo		KESK	Törnblom Tuula	SDP
Huhtanen Päivi		VIHR	Uotila Marjo	KOK
Hukkanen Sari		SDP	Vaiste Marja	KOK
Huttunen Hans		PS	Viljanen Marjukka	SDP
Järvinen Jere		SDP	Virolainen Anne-Mari	KOK
Kapanen Katri		VAS	Virta Sofia	VIHR
Ketamo Kimmo		PS	Väkeväinen Jani	REHTI
Laitinen Aila		KOK	Wallenius Terhi	PS
Langh Hans		KOK	Wirén Terhi	KOK
Lehtovaara Päivi		KOK	Vänskä Aki	PS
Leiwo Liinaleena		VIHR		
Leppänen Tommi		KOK		
Majasuo Susanna		KOK		

KAUPUNGINHALLITUS

Hallintosäännön 8 §:n mukaan kaupunginhallituksessa on 13 jäsentä. Jäsenistä valtuusto valitsee kaupunginhallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajat. Ennen puheenjohtajiston valintaa valtuusto päättää varapuheenjohtajien lukumäärästä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Kaupunginhallituksen jäsenet ja varajäsenet valitaan valtuutettujen ja varavaltuutettujen keskuudesta. Kaupunginhallituksen toimikausi on kaksi vuotta.

Kaupunginhallitus kokoontui vuoden 2022 aikana 24 kertaa.

Muutokset vuonna 2022

Varsinaisten jäsenten osalta ei tapahtunut muutosta.

Varajäsen Ville Kouki erosi varajäsenyydestä tammikuussa ja kaupunginvaltuusto valitsi hänen tilalleen Tero Kuusiston uudeksi varajäseneksi.

Kaupunginhallitus 31.12.2022

Varsinainen jäsen		Puolue	Varajäsen	Puolue
Virolainen Anne-Mari	pj	KOK	Laitinen Aila	KOK
Aaltonen Mikko	1. vpj	KOK	Rantanen Juhani	KOK
Leppänen Tommi	2. vpj	KOK	Wallenius Terhi	PS
Rautanen Hannu	3. vpj	VIHR	Lampikoski Jukka	VIHR
Alander Matti	jäsen	KOK	Lintusaari Olli	KOK
Elmeranta Sami	jäsen	KOK	Kuusisto Tero	KOK
Gustafsson Åsa	jäsen	RKP	Shelby Jaana	KD
Hiltunen Essi	jäsen	SDP	Hukkanen Sari	SDP
Huttunen Hans	jäsen	PS	Ketamo Kimmo	PS
Järvinen Jere	jäsen	SDP	Nikkonen Kari	SDP
Leiwo Liinu	jäsen	VIHR	Huhtanen Päivi	VIHR
Sirkiä Hanna	jäsen	KOK	Rannikko-Laine Malla	KOK
Tähkämaa Sanna	jäsen	KESK	Erkkilä Raimo	KESK

LAUTAKUNNAT 31.12.2022

Lautakunta	Puheenjohtaja	Puolue
Kaupunkikehityslautakunta	Uotila Marjo	KOK
Keskusvaalilautakunta	Kaupponen Niklas	PS
Sivistyslautakunta	Rannikko-Laine Malla	KOK
Sosiaali- ja terveyslautakunta	Ilkka Jari	PS
Tarkastuslautakunta	Hollmén Kimmo	KESK
Tekninen lautakunta	Nikkonen Kari	SDP
Vapaa-ajan lautakunta	Hamburg Nina	KOK
Ympäristölautakunta	Haapanen Ulla	VIHR

KAUPUNGINVIRASTON JOHTORYHMÄ 31.12.2022

Kaupunginjohtaja Harri Virta
 Hallintojohtaja Päivi Antola
 Henkilöstöjohtaja Maija Hanhiala
 Kaupunkikehitysjohtaja Päivi Liuska-Kankaanpää
 Sivistysjohtaja Elina Heikkilä
 Vs. Sosiaali- ja terveysjohtaja Emilia Heikkilä
 Talousjohtaja Sinikka Sinervuo-Koskinen
 Tekninen johtaja Jyrki Haapasaari
 Tietohallintojohtaja Kari Hölsö
 Hallinnon palvelupäällikkö Juuso Alatalo, johtoryhmän sihteeri
 Henkilöstön edustaja Pia Lumme

TOIMIKUNNAT JA NEUVOSTOT 31.12.2022

Toimikunta tai neuvosto	Puheenjohtaja	Puolue
Ansiomerkkitoimikunta	Vuorio-Lehti Minna	VIHR
Luottamushenkilövalintatoimikunta	Kari Friman	KOK
Ryhmäpuheenjohtajien toimikunta	Alho Niina	SDP
Taloustyöryhmä	Kari Friman	KOK
Työllisyystoimikunta	Lehtonen Tiina	SDP
Vammaisneuvosto	Erkkilä Raimo	KESK
Vanhus- ja veteraanineuvosto	Hurme Hannu	KOK
Nuorisovaltuusto	Hakala Rasmus	

Yleiskatsaus kaupungin talouteen tilivuodelta 2022

KATSAUS TILINPÄÄTÖKSEN KESKEISEEN TALOUSINFORMAATIOON

Kaarinan kaupungin tilikauden 2022 tulokseen (ylijäämää 9,8 milj. euroa) vaikutti oleellisesti verotulojen kasvu sekä kunnallisveron että yhteisöveron osalta. Kunnallisveron nousuun on vaikuttanut merkittävästi väestönkasvu vuosina 2020 ja 2021, hyvä työllisyystilanne ja talouskasvu. Yhteisöveroa on kertynyt hyvin sekä yritysten määrän että verotettavan tulon kasvun vuoksi. Verotuloja kertyi kaupungille 13,6 milj. euroa enemmän kuin edellisellä vuonna.

Kaupungin käyttötalous ylittyi muutettuun talousarvioon nähden. Toimintakate on palvelualueiden talousarvion sitovuustaso. Se ylittyi talousarviomuutosten jälkeen 0,4 milj. euroa. Toimintakate heikkeni edellisestä vuodesta 14,5 milj. euroa.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi käyttötalouteen vuoden 2022 aikana yhteensä 2,6 milj. euron lisämäärärahopäätökset ja investointeihin 1,1 milj. euron lisämäärärahopäätökset seuraavasti:

1. 200 teuron määräraha hallintopalveluille kaupungin henkilöstölle hankittavien virikesetelien kustannusten kattamiseen (11.4.2022 §14)
2. 710 teuron määrärahan Hovirinnan koulutalon rakennushankkeelle pihasuunnitelman toteuttamiseksi (20.6.2022 §32)
3. 80 teuron määrärahan (20.6.2022 §36) ja 220 teuron (20.6.2022 §37) lisämäärärahan investointeihin kiinteistön ostamiseen
4. 1,220 milj. euron määrärahan sivistyslautakunnalle henkilöstön palkkaukseen koulutuksen ja varhaiskasvatuksen vastuualueille sekä palvelujen ostoihin (10.10.2022 §56)
5. 120 teuron määrärahan maanhankintaan (14.11.2022 §72)
6. 1,2 milj. euron lisämäärärahan sosiaali- ja terveyslautakunnalle (12.12.2022 §81)

Kaupunkikehityslautakunnan sitovat määrärahat toimintakatteen osalta jäi saavuttamatta maanmyyntitulojen jäädessä n. 2,5 milj. euroa talousarviosta. Toimintakate jäi 2,3 milj. eur talousarviosta. Talousarvioon ei haettu muutosta toimintatulojen toteutumattomasta osasta.

Sivistyslautakunnan toimintakate ylittyi 0,6 milj. euroa muutettuun talousarvioon nähden. Tähän loppuvuoden ylitykseen ei haettu lisämäärärahaa.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan toimintakate ylittyi muutettuun talousarvioon nähden 0,1 milj. euroa. Toimintakulut nousivat edelliseen vuoteen nähden 3,7 milj. euroa (4,4%).

Erikoissairaanhoidon toimintakate toteutui 1,9 milj. euroa alle talousarvion. Toimintakulut kasvoivat 0,6 milj. euroa edellisestä vuodesta (1,4 %). Sote ja erikoissairaanhoido yhteenlaskien alittivat muutetun talousarvion 1,7 milj. eurolla.

Koko kaupungin toimintakate ylittyi muutettuun talousarvioon nähden 0,4 milj. euroa. Muutos edelliseen vuoteen oli 14,5 milj. euroa (8 %). Koko Suomen tasolla kuntien tilinpäätösten ennakkotietojen mukaan kustannusten nousu oli noin 5 %. Kaarinassa toimintakuluihin kohdistuu hintojen nousun lisäksi myös kasvavan kaupungin palvelutarpeen kasvua.

Kaupungin henkilöstökulut ylittivät muutetun talousarvion 0,5 milj. eurolla. Edelliseen vuoteen nähden henkilöstökulujen nousu oli 5,1 milj. euroa (5,8 %). Palvelujen ostot ylittivät muutetun talousarvion 0,4 milj. eurolla. Kustannusten nousu edelliseen vuoteen oli 5,4 milj. euroa (5 %), Aineet, tarvikkeet ja tavarat ylittivät muutetun talousarvion 1,2 milj. euroa. Tähän erään kohdistuivat mm. energian, elintarvikkeiden, lääkkeiden, hoitotarvikkeiden ja rakennusmateriaalien hintojen nousut. Kustannukset nousivat edelliseen vuoteen nähden 2 milj. euroa (15,6%).

Kaupungin verotulojen kasvulla pystyttiin rahoittamaan kasvaneet toimintakulut. Valtionosuudet (41,3 milj. eur) toteutuivat hieman talousarviota paremmin ja edellisvuotta 4,2 milj. euroa paremmin. Nettorahoituskustannukset jäivät alle talousarvion ja edellisvuotta pienemmiksi. Loppuvuoden korkokulujen nousu taittui korkosuojien ansiosta.

Vuosikate 21,8 milj. euroa ylitti muutetun talousarvion 9,7 milj. eurolla ja edellisen vuoden vuosikatteen 3,3 milj. eurolla. Vuosikate riitti lainojen lyhennysten lisäksi kaupungin investointien (19 milj. euroa) rahoittamiseen ilman velkarahoitusta. Investointien toteuma jäi muutetusta talousarviosta 17,7 milj. euroa, jonka vuoksi velkarahoitusta ei tarvittu. Kaupungin lainakanta vähentyi edellisestä vuodesta 5 milj. euroa. Korollisen lainan määrä oli vuoden lopussa 93 milj. euroa eli 2 606 eur/asukas.

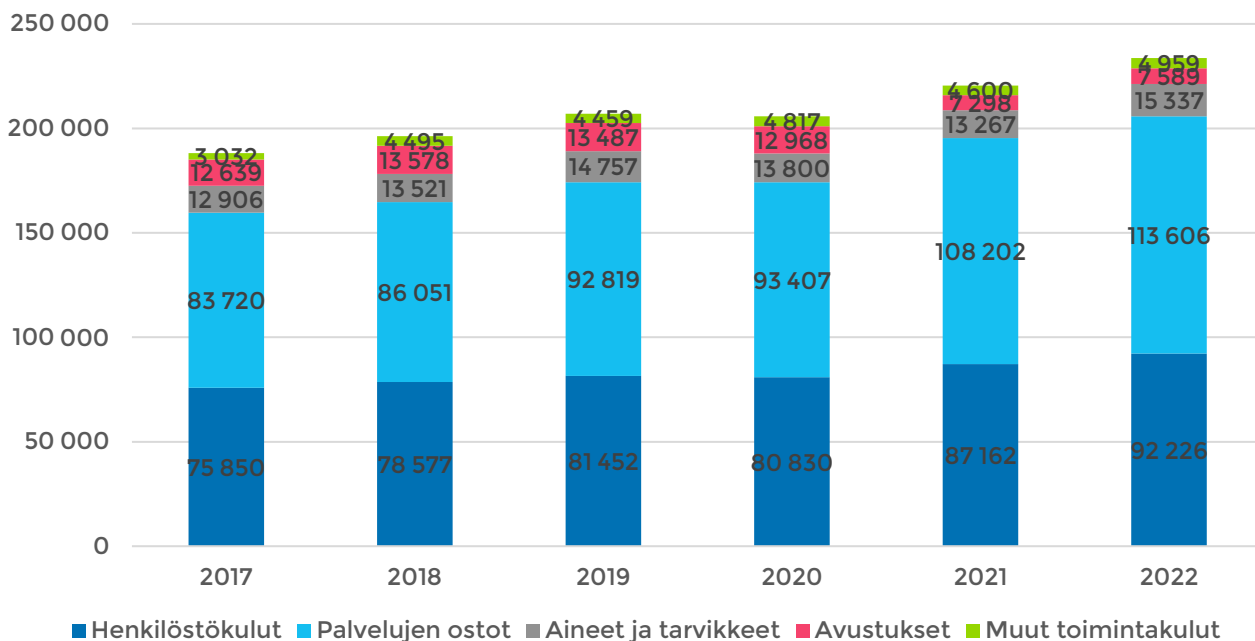
Suunnitelman mukaisten poistojen (12,0 milj. euroa) jälkeen kaupungin tilikauden 2022 tulos on 9 833 079,30 eur ylijäämäinen.

Kaarinan kaupungin väestö kasvoi 1 % (338 henkilöä) vuonna 2022 ollen vuoden lopussa 35 835 asukasta. Väestön kasvu oli kuluneena vuonna edellisten vuosien kasvua vähäisempää. Vuonna 2022 Kaarinassa syntyi 341 lasta. Kaarinassa kuolleiden määrä ylitti nyt syntyneiden lasten määrän kuten koko maan kehitys on ollut jo useita vuosia eli väestö väheni hieman (-2%) tältä osin. Väestön kasvu tuli kuntien välisestä nettomuutosta (86 %) ja nettomaahanmuutosta (16 %).

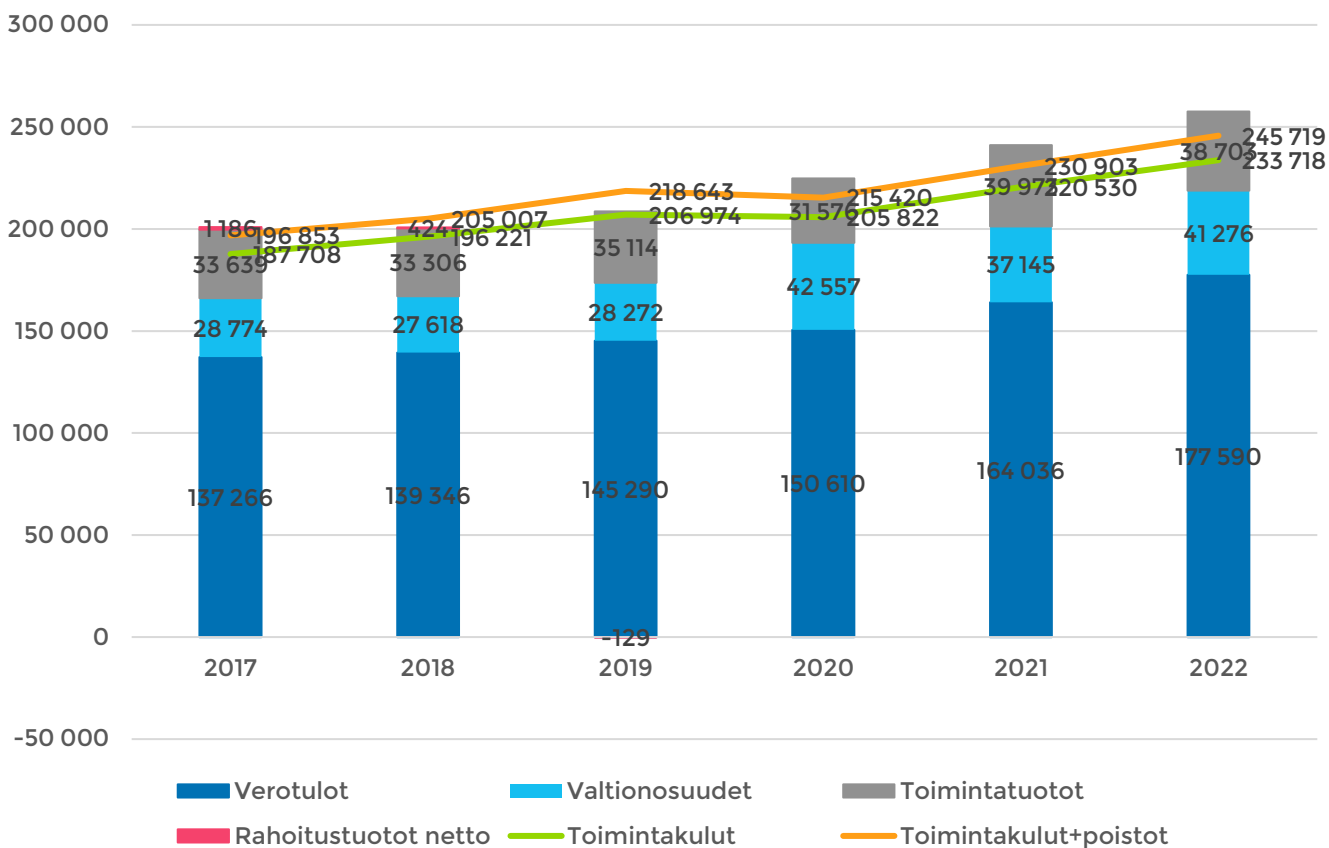
Vuoden 2023 alusta hyvinvointialueelle siirtyi suurin osa sosiaali- ja terveystoiminnan palveluista, tuotoista ja kustannuksista sekä pelastuslaitoksen toiminta ja kustannukset. Verotulot ja valtionosuudet leikkaantuvat merkittävästi. Haaste uuden kaupungin resurssien mitoittamiseen ja talouden tasapainottamiseen tulee olemaan suuri. Hyvinvointialueelle ei siirtynyt kaupungin rakennuskantaa, joten kaupungille jäi hoidettavaksi iso omaisuusmassa, jota ei kokonaisuudessaan tarvita kaupungin palveluiden järjestämiseen. Vuokrasopimukset hyvinvointialueen kanssa turvaavat soterakennusten käytön kolmeksi vuodeksi. Pelastuslaitoksen vuokrasopimukset siirtyivät sellaisenaan hyvinvointialueelle. Kaupungille jäi myös kaikki velat, joita joudutaan jatkossa hoitamaan huomattavasti pienemmillä tuotoilla. Lähivuosien mittavat investoinnit ja kasvavan kaupungin toimintakustannusten voimakas vuosittainen kasvu asettavat haasteita tulevaisuudessa kaupungin taloudelle vaikka kaupungin väestön kasvu on merkittävä positiivinen asia tulevan suunnittelulle.

Kaupunginhallituksen edellyttämää talouden tasapainottamistyötä jatketaan ja tehtyä suunnitelmaa ja keinoja toteutetaan talousarvion laadinnan yhteydessä. Taloustyöryhmä valvoo toimenpiteiden toteutumista ja vaikuttavuutta.

Toimintakulujen erittely

Tuotto-kulurakenne

Kaarinan kaupungin väestö ja henkilöstö

KAARINAN KAUPUNGIN VÄESTÖ

	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	Muutos 21/22
Elävänä syntyneet	341	429	299	362	334	353	338	-20,5 %
Kuolleet	348	258	262	282	272	285	281	34,9 %
Syntyneiden enemmyys	-7	171	37	80	62	68	57	-104,1 %
Kuntien välinen tulomuutto	2 338	2 553	2 615	2 269	2 256	2 182	2 006	-8,4 %
Kuntien välinen lähtömuutto	2 045	1 922	1 985	1 921	1 955	1 892	1 925	6,4 %
Kuntien välinen nettomuutto	293	631	630	348	301	290	81	-53,6 %
Nettomaahanmuutto	55	29	65	45	-4	5	6	89,7 %
Väkiluvun korjaus tilastossa	-3	-1	-2	6	0	-2	4	200,0 %
Väestönlisäys yhteensä	338	830	730	479	359	361	148	-59,3 %
Väkiluku	35 835	35 497	34 667	33 937	33 458	33 099	32 738	1,0 %

(lähde: Tilastokeskus; vuoden 2022 luvut perustuvat ennakkotietoon viimeisen vuosineljänneksen lopussa)

KAARINAN KAUPUNGIN TYÖVOIMA

Vuosi	Asukasluku	Työvoima	Muutos vuoden aikana	Työvoima suhteessa asukkaisiin	Työttömien osuus työ- voimasta	Muutos vuoden aikana	Alueella työssä- käyvät	Muutos vuoden aikana	Työpaikka- omavarai- suusaste
2007	29 928	15 027	1,8 %	50,2 %	661	-15,70 %	9 676	4,9 %	64,4 %
2008	30 347	15 295	1,8 %	50,4 %	744	12,60 %	9 726	0,5 %	63,6 %
2009	30 760	15 279	-0,1 %	49,7 %	1 165	56,60 %	9 271	-4,7 %	60,7 %
2010	30 911	15 232	-0,3 %	49,3 %	1 054	-9,50 %	9 282	0,1 %	60,9 %
2011	31 081	15 240	0,1 %	49,0 %	916	-13,10 %	9 487	2,2 %	62,3 %
2012	31 362	15 390	1,0 %	49,1 %	1 147	25,20 %	9 282	-2,2 %	60,3 %
2013	31 798	15 435	0,3 %	48,5 %	1 431	24,80 %	9 324	0,5 %	60,4 %
2014	32 148	15 533	0,6 %	48,3 %	1 576	10,10 %	9 305	-0,2 %	59,9 %
2015	32 590	15 682	1,0 %	48,1 %	1 707	8,30 %	8 940	-3,9 %	57,0 %
2016	32 738	15 817	0,9 %	48,3 %	1 620	-5,10 %	9 053	1,3 %	57,2 %
2017	33 099	15 986	1,1 %	48,3 %	1 274	-21,4 %	9 407	3,9 %	58,8 %
2018	33 458	16 274	1,8 %	48,6 %	1 096	-14,0 %	9 636	2,4 %	59,2 %
2019	33 937	16 438	1,0 %	48,4 %	1 021	-6,8 %	9 973	3,5 %	60,7 %
2020	34 667	16 924	3,0 %	48,8 %	1 699	66,4 %	9 809	-1,6 %	58,0 %
2021	35 502	17 313	2,3 %	48,8 %	1 037	-39,0 %			
2022	35 835								

KAARINAN KAUPUNGIN HENKILÖSTÖ

Vuoden 2022 lopussa vakinaisen ja määräaikaisen henkilöstön määrä oli yhteensä 2 055, mikä on 67 henkilöä ja 3,4 % enemmän kuin vuoden 2021 viimeisenä päivänä (2020:1 908). Vakinaisten palvelussuhteiden määrä on lisääntynyt 5,2 % (67 henk.) ja määräaikaisten palvelussuhteiden määrä pieneni -2,0 % (10 henk.). Henkilötyövuosissa mitattuna vuonna 2022 henkilötyövuosia oli 1 825 (3,9 %). Oheisesta taulukosta ilmenee henkilötyövuodet palvelualueittain.

Henkilöstömäärän vaihtelu vuoden aikana ja osa-aikatyötä tekevien osuus henkilöstössä vaikuttavat siihen, että henkilötyövuosi kuvaa paremmin vuoden aikana palvelusuhteessa ollutta työvoimaa kuin henkilöstömäärä tietyssä päivänä. Henkilötyövuodella tarkoitetaan käyttöä työaikaa tekevän henkilön koko vuoden työskentelyä.

Henkilötyövuodet palvelualueittain	2022	2021	2020	2019	2018	2017	Muutos -%
Hallintopalvelut	44	46	45	44	67	64	-4,8 %
Kaupunkikehityspalvelut	32	31	31	31	31	30	1,6 %
Sivistyspalvelut	843	810	779	830	813	791	4,0 %
Sosiaali- ja terveystyöpalvelut	672	643	611	596	581	572	4,5 %
Tekniset palvelut	234	226	227	253	242	243	3,5 %
Yhteensä	1 825	1 757	1 693	1 754	1 734	1 701	3,9 %

Tilinpäätösvuoden palkat olivat 74 367 333 euroa ja henkilösivukulut 17 859 150 euroa, yhteensä henkilöstökulut olivat 92 226 483 euroa. Edelliseen tilikauteen verrattuna henkilöstökulut kasvoivat 5,8 %.

Henkilöstöasioita on käsitelty laajemmin erillisessä henkilöstöraportissa.

Ilmastobudjetti

Suomen hallitus on sitoutunut uudistamaan Euroopan unionin ja Suomen ilmastopolitiikkaa siten, että teemme oman osamme maailman keskilämpötilan nousun rajoittamiseksi 1,5 asteeseen. Kaarinan kaupunki haluaa omaa ilmasto-ohjelmaa toteuttamalla edistää tätä työtä, jotta valtakunnan tasolle asetetut tavoitteet voidaan saavuttaa.

Ilmasto-ohjelma 2030 tavoittelee sitä, että Kaarinan kaupunki on ensimmäinen Suomen kunta, joka saavuttaa 80 prosentin päästövähennyksen vuoden 2007 asukaskohtaiseen päästötasoon verrattuna. Ilmasto-ohjelma asettaa Kaarinan kaupungille kunnianhimoisen päästötavoitteen, strategiset tavoitteet ja kriittiset menestystekijät sekä toimenpiteet, joilla asetettu päästötavoite saavutetaan. Kaarinan kaupungin ilmasto-ohjelma 2030 strategiset tavoitteet ovat:

- Kaarinassa liikenteen päästöt ovat puolittuneet vuoteen 2030 mennessä vuoden 2020 tasosta
- Tietoisuus ja ymmärrys 1,5 asteen elämäntavasta sekä päästötavoitteesta lisääntyy Kaarinassa
- Kaarinan kaupungin kiinteistöt ovat energiatehokkaita ja käyttävät uusiutuvaa energiaa
- Kaarinan kaupungin maankäytön suunnittelua toteutetaan ilmastotavoitteiden pohjalta
- Kaarinan kaupunki huomioi hankinnoissaan päästötavoitteet ja tekee ympäristöystävällisiä hankintoja
- Kaarinan kaupunki on aktiivinen kierrätyksen ja kiertotalouden toimija

Ilmastobudjetissa Ilmasto-ohjelman vuosittaiset toimenpiteet kirjataan talousarvioon ja samalla toimenpiteiden vaatimalle työlle varataan tarvittavat määrärahat. Seuranta toteutetaan tilinpäätöksen yhteydessä. Osana ilmastobudjettia on päästöbudjetti, jolla seurataan päästövähennystavoitteen edistymistä.

Päästöbudjetti vuodelle 2022 sekä suuntaa-antavat budjettiarviot vuosille 2024, 2028 ja 2030 hiilidioksidiekvivalenttitoinneina (t CO₂ e):

	2020	Muutos 2019	2022	2024	2028	2030
Kulutussähkö	12 200	-3200	13 200	10 500	8 000	5 200
Sähkölämmitys	8 300	-2500	9 400	7 500	5 700	3 700
Kaukolämpö	8 600	-4200	11 400	8 200	6 200	4 000
Erillislämmitys	11 300	-1100	13 000	9 200	7 000	4 500
Teollisuus ja työkoneet	17 700	700	18 500	15 600	11 900	7 900
Liikenne	52 700	-3000	51 800	41 500	32 000	20 800
Maatalous	3 900	-300	3 900	3 100	2 500	1 800
Jätteiden käsittely	6 200	-200	5 900	4 700	3 500	2 200
F-kaasut	5 600	0	5 900	4 700	3 700	2 400
Yhteensä	126 500	-13 800	133 000	105 000	80 500	52 500

Päästöt per asukas	3,7		3,8	3	2,3	1,5
Päästövähemä 2007-2020	-51 %		-50 %	-60 %	-70 %	-80 %

Ilmastobudjetin käyttötalouden toteutuminen vuonna 2022

Vastuutaho	Toimenpide	TP2022	TA2022
Tekninen lautakunta	Kaupungin kiinteistöjen lämmön ja sähkön kulutukseen kiinnitetään huomiota: Granlund Managerin laajempi käyttöönotto kulutusten seurannassa,	10 000	20 000
	Toteutunut 12/2022: Hankinta- ja käyttöönottovaiheesta on siirrytty pilotointivaiheeseen.		
	Sähköliittymien pienentäminen tarvetta vastaavaksi	-	5 000
	Toteutunut 12/2022: Asiaa ei ole resurssisyistä ehditty edistää.		
	Energiaselvitysten ja -katselmusten perusteella kartoitetaan uusiutuvan energianhyödyntämismahdollisuudet sekä määritellään uudet tavoitetasot	90 000	10 000
	Toteutunut 12/2022: Jäähallin lauhdelämmön siirto viereisen tekonurmikentän talvisulanapitoon toteutettiin 2022.		
	Kaupungin kiinteistöjen öljylämmityksestä luovutaan tulevien vuosien aikana vaiheittain kahden kohteen vuosivauhdilla.	0	800 000
	Toteutunut 12/2022: Työ- ja resurssitilanteesta (henkilöstön vaihtuvuus) johtuen työ ei ole edennyt kartoitus- ja hankesuunnittelua pidemmälle.		
	Rakennusten sisä- ja ulkovalaistuksen uudistamista energiatehokkaaksi led-valaistuksella	325 000	100 000
	Toteutunut 12/2022: Katuvalojen vaihtotyötä energiataloudellisiksi led-valoiksi on jatkettu työlle varatun investointimäärärahan puitteissa, noin 325.000 eurolla. Kiinteistöjen valaisimia vaihdettiin lähinnä valaistus- ja valaisinteknisistä syistä.		
	Vihreän sähkön hankintaan siirtyminen	0	-
	Toteutunut 12/2022: Vihreän sähkön 100 %-seen hankintaan ja käyttöön ei ole vielä lopullisesti päätetty siirtä.		
	Omaehtoisen liikunnan edellytyksiä parannetaan mm. reitistöjen opastuksia parantaen ja ulkoliikuntapuistoja rakentaen	50 000	50 000
	Toteutunut 12/2022: Vuonna 2022 parannettiin Vaarniemen polkujen viitoituksia ja rakennettiin maastoportaisiin kaide. Kumpulan- ja Kiurunpuistoon sekä Hovirinnan koulun pihaan asennettiin kuntoiluvälineitä. Keskusurheilukentän ulkokuntasalia täydennettiin yhdellä laitteella.		
Kävelyn ja pyöräilyn kehittämisohjelman laatimisen käynnistäminen	-	-	
Toteutunut 12/2022: Kehittämisohjelman laadinta on käynnissä ja työ valmistuu suunnitelman mukaan syksyllä 2023.			

Kaupunkikehitys- lautakunta	Ilmasto-ohjelman toimeenpano		50 000
	Toteutunut 12/2022: Vihreän siirtymän selvityshanke (14 975€) käynnistetty ja se valmistuu 2023 aikana. Ilmasto-ohjelman toimeenpanon raha siirretty ympäristölautakunnalle.		
	Torppalan ekokylän konseptia sovelletaan ja skaalataan koko Lemunniemen alueelle	-	-
Toteutunut 12/2022: Ekokylän kriteerit valmistuneet (kaavan laadinnan yhteydessä).			
Ympäristö- lautakunta	Tilataan selvitys (esim. osana CO2-raporttia) tarvittavien toimenpiteiden tasosta ja aikataulutuksesta päästötavoitteen (-80%) saavuttamiseksi	10 900	-
	Toteutunut 12/2022: Kaarinan ilmasto-ohjelma 2030:n skenaariolaskelmat ja tiekartta laadittu. Lisäksi suoritettiin nopea kokeilu työmatkapyöräilyn edistämiseksi Kaarinassa. Kulut maksettu ilmasto-ohjelman toimeenpanon rahoista.		
Sivistyslautakunta	Tienniityn päiväkodissa, Ristikallion päiväkodissa ja perhepäivähoidossa on käytössä nk. muksubussit (sähköavusteinen polkupyörä, jolla hoitaja kuljettaa lapsiryhmää)	13 000	13 000
	Toteutunut 12/2022: Muksubussit ovat aktiivisessa käytössä Tienniityn päiväkodissa ja perhepäivähoidossa (Ristikalliossa muksubussin käytöstä on luovuttu).		
	Perusopetuksen koulut edistävät koulumatkaliikuntaa yhteistyössä kaupungin liikenneturvallisuustyöryhmän kanssa	-	-
	Toteutunut 12/2022: Liikenneturvallisuustyöryhmässä on koulutuksen edustaja ja aihe on esillä kokouksissa säännöllisesti. Piispanlähteen koululla on toteutettu Fiksusti kouluun -hanketta. Kaikille kouluille laadittiin Aktiivinen ja turvallinen koulumatka -tiedote Wilman kautta.		
Sosiaali- ja terveyslautakunta	Etähoivapalvelun laajentaminen ikäihmisten palveluissa	-	-
	Toteutunut 12/2022: Etähoivapalvelu on laajamittaisesti käytössä kotihoidossa.		
Kaupunginhallitus	Etätyökäytäntöjen kehittäminen ja hybridimallin luominen	-	-
	Työmatkapyöräilyn kehittäminen	-	-

Sähköisen arkistoinnin ja luottamushenkilöportaalin käyttöönotto vähentämään paperin käyttöä ja asiakirjojen kuljettamistarpeita	-	-
It-kaluston kierrättäminen mahdollisuuksien	-	-
"Vihreän rahan" hyödyntäminen kaupungin investoinneissa	-	-
Päästöttömien ajoneuvojen hankintavelvoitteen noudattaminen	-	-
<p>Toteutunut 12/2022: Henkilöstöpalvelut ovat päivittäneet etätyön ohjeistuksia sekä toteuttaneet etätyön hyvinvoinnin henkilöstökyselyn.</p> <p>Henkilöstöpalvelut, hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä ympäristönsuojelu valmistelivat hankehakemuksen "Paras paikka pyöräillä" työmatkapyöräilyn edistämisestä.</p> <p>Sähköinen säilytys- ja arkistointijärjestelmä hankittiin ja järjestelmän käyttöönotto aloitettiin vuonna 2022. Luottamushenkilöportaalin käyttöönotto siirtyi vuodelle 2023 henkilöstövaihdosten takia.</p> <p>Kaarinan tietohallinto poistaa it-kaluston valitun kumppanin kanssa. Kaikki laitteet tietoturvataan ja uudelleenkäytettävistä laitteista kaupunki saa hyvitystä. Hävitys tapahtuu sertifikaattien vaatimalla tavalla.</p> <p>Kaarinan kaupunki on rahoittanut "vihreällä rahalla" Hovirinnan uuden koulun. Vihreä raha tarkoittaa, että sijoittajat ovat määritelleet rahoitettaville rakennuksille energiatehokkuudelle vaatimuksen ja muihin ympäristöasioihin vaatimuksia. Kun vaatimukset täyttyvät, lainan antajan marginaali alenee sovitulla tavalla. Lainaa kilpailutettaessa tälle lainalle saatiin edullisin korko.</p> <p>Vuonna 2022 ei ollut yhtään EU-kynnysarvon ylittävää sopimusta, joissa olisi tullut noudatettavaksi päästöttömien ajoneuvojen hankintavelvoite.</p>		

Ilmastobudjetin investointien toteutuminen vuonna 2022

Vastuutaho	Toimenpide	TP2022	TA2022
Tekninen lautakunta	MAL 2020-2023 hankkeet: Makarlantien ja Kaarinantien varren kevyenliikenteen väylät tie- ja liikenneinvestointeina	550 000	550 000
	Toteutunut 12/2022: Makarlantien kevyenliikenteenväylä valmistui suunnitellusti 2022. Kaarinantien kevyenliikenteen parannushankkeet aloitetaan 2023.		
Sosiaali- ja terveyspalvelut	Henkilöstön pyöräparkit Visiittiin ja pääterveysaseman pihalle	-	20 000
	Toteutunut 12/2022: Pyöräparkkeja ei ole toteutettu vuonna 2022.		

Kaupunkikonserniyhtiöiden ilmastobudjetin käyttötalouden ja investointien toteutuminen vuonna 2022

Vastuutaho	Toimenpide	TP2022	TA2022
Kaarinan Kehitys Oy	Viestintä yrityksille	3 000	3 000
	Toteutunut 12/2022: Viestintä yrityksille on toteutunut yrityskäyntien yhteydessä, missä on käyty läpi yhdessä yrittäjien kanssa yritysten ilmastotekoja, kuten lämmitysmuoto ja energiaratkaisut yleensä. Lisäksi mm. aiheesta työmatkapyöräily on viestitty paljon.		
	Tiedonkeruu yritysten ilmastotoimenpiteistä	2 000	2 000
	Toteutunut 12/2022: Saadut tiedot on kirjattu Hakosalo CRM järjestelmään, lisäksi kirjattu erillisiä toteutuneita ilmastotekoja.		
KOY Saton tori	Ennakoivaa energiansäästöä		6 000
	Toteutunut 12/2022:		
	Suunnitelmallista korjausta, joissa energiansäästö aiheena mm valaistus jne. led valot ym.		1 500
	Kaikkien kulutusten minimointia korjausten hallinta ja niiden organisointi		
Vaikutus kulutukseen vähentävästi			
Toteutunut 12/2022:			
KOY Katariinantie	Kiinteistön sähkösopimus on Fortumin yritys Oiva, joka on 100 % co2 vapaasti tuotettua. Toteutunut sähköenergian kustannus vuonna 2020 oli 29310 €.		34 000
	Toteutunut 12/2022:		
Kiinteistö Oy Kaarinan Vuokratalot / Laiduntie 1	Kaukolämmön paluulämmön talteenotto / aurinkoenergian talteenotto	58 718	100 000
	Toteutunut 12/2022: Aurinkopaneelit asennettu, paluulinja rakennettu ja lämpökeskuksen muutokset tehty. Työ jatkuu vuonna 2023.		

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on tuloksellista. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat jatkuva osa päivittäistä johtamista, ohjaamista ja työn toteuttamista. Kuntalain säännökset velvoittavat kunnat järjestämään kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan sekä raportoimaan niiden tuloksellisuudesta. Toimintakertomusraportoinnin tulee perustua todennettavissa olevaan sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan tuloksellisuuden arviointiin.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi joulukuussa 2014 kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteiden tavoitteena on vahvistaa ja yhdenmukaistaa kuntakonsernin hyvää hallintoa ja johtamista. Periaatteet koskevat kaikkia kuntakonsernin toimielimiä ja johtoa sekä kaikkea kuntakonsernin toimintaa, josta kunta vastaa omistuksen, ohjaus- ja valvontavastuun sekä muiden veloitteiden myötä. Hallintosäännössä on puolestaan tarpeelliset määräykset asiaa koskevasta toimivallasta ja tehtävien jaosta.

Sisäistä valvontaa ohjataan myös sisäisen valvonnan yleisohjeilla, joiden mukaan esihenkilöasemassa olevien henkilöiden on raportoitava tarvittaessa ja vähintään puolivuositain ylemmälle esihenkilölle/ luottamushenkilöorganisaatiolle sisäisessä valvonnassa esille tulleista, toimenpiteisiin johtaneista tai johtavista asioista. Luottamushenkilöorganisaatiolle tapahtuva raportointi suoritetaan aina kirjallisesti ja raportit toimitetaan myös tarkastuslautakunnalle.

KONSERNIJOHTO JA HALLINTOPALVELUT

Kaarinan Kehitys Oy:n tavoitteiden toteuttamisen kannalta merkittävimmiksi riskeiksi on tunnistettu seuraavat:

1. Myönteisen yritysimagon (ja asiakastytyväisyyden) ”rapautuminen”
  - a. Yritykset ja sidosryhmät otetaan tiiviimmin mukaan kehittämissyhteistyöhön.
  - b. Vahvistetaan vuorovaikutusta yritysten kanssa
  - c. Vahvistetaan vuorovaikutusta kaupungin eri toimialojen kanssa
2. Toiminnan riittävä resursointi ja rahoituspohjan kapeus
  - a. Pienen organisaation palvelukyky on rajallinen ja henkilöriski korostuu. Yhtiössä pyritään vahvistamaan verkostoitumiseen perustuvaa toimintamallia panostamalla henkilöstön osaamistason kehittämiseen, tietotekniikan parempaan hyödyntämiseen ja viestintään.
  - b. Yhtiöllä ei ole aina välttämättä mahdollisuuksia reagoida muuttuviin tilanteisiin tai tarpeisiin niukan resursoinnin vuoksi
3. Epäonnistuminen verkostoitumisessa ja sidosryhmäyhteistyössä
  - a. Investointi- ja sijoittumispäätöksiä tehtäessä yritysten asiointikokemuksella on merkittävä vaikutus kaupungin yritysimageeseen. Yhtiö pyrkii vaikuttamaan siihen, että koko kaupunkiorganisaatiossa noudatetaan asiakaslähtöisyyttä ja yritysystävällisyyttä
  - b. Elinkeino-ohjelman päivityksessä esiin nousseet kehittämiskohteet huomioidaan yhtiön toiminnassa.
4. Tulipalo, sähkökatkot ja tietoliikenneongelmat
  - a. Lamauttaa käytännön toiminnan vaikeuttaen normaalia asiakaspalvelua ja viestintää. Lyhytkestoisina vaikutus ei merkittävä.
  - b. Varmistetaan asiakasrekisterien ja tiedostojen varmuuskopiot ja sijainti.

Hallintopalvelut:

Hallinnon tukipalveluiden toimintaa uhkaavat erityisesti mahdollinen suuri sähkökatkos sekä rahoitukseen liittyvät korkoriskit. Hallintopalveluissa on laadittu vuonna 2010 suunnitelma, jossa on tarkasteltu mm. sähkökatkon vaikutuksia hallintopalveluissa sekä toimenpiteitä, joilla sähkökatkoihin varaudutaan. Tietojärjestelmien toiminta on varmistettu sähkökatkojen varalta, sillä palvelimet toimivat Tieran sähkövarmistetussa konesalissa. Laajassa sähkökatkossa työasemien sähköä ei ole varmistettu, joten Tieran konesalissa toimivia palvelimia ei kuitenkaan pysty käyttämään. Syksyllä 2022 kaupungissa varauduttiin talven 2022 - 2023 mahdollisiin kahden tunnin sähkökatkoihin, jotka liittyivät mahdolliseen valtakunnalliseen sähköpulaan ja siihen kytkeytyvään sähkön säännöstelyyn.

Tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit:

Sähköiseen asiakirjahallintaan siirtyminen edellyttää kaupungin tiedonhallinnan kokonaisvaltaista johtamista, koordinoitua ja sitoutumista pitkäjänteiseen kehittämiseen. Operatiivisten tietojärjestelmien kehittämishankkeet ja hankinnat tulevat olemaan tässä keskeisessä roolissa. Mikäli sähköisen asiakirjahallinnan edellytyksiä ei keskeisissä tietojärjestelmissä onnistuta toteuttamaan, mm. kaupunkiyhteisen sähköisen säilytysjärjestelmän hyöty voi jäädä vähäiseksi.

Siirtyminen sähköiseen asiakirjahallintaan muuttaa käytäntöjä ja vaikuttaa lukuisten työntekijöiden työtehtäviin. Asiakirjahallinnon tehtävissä resursseja joudutaan suuntaamaan samanaikaisesti sähköisen asiakirjahallinnan edistämiseen, käytäntöjen uudistamiseen sekä toisaalta paperiarkistosarjojen päättämiseen. Sähköisen asian- ja asiakirjahallinta otti merkittävän edistysaskeleen vuonna 2022, kun kaupunkiin hankittiin sähköinen säilytys- ja arkistointijärjestelmä. Järjestelmän käyttöönotto aloitettiin syksyllä 2022. Uuden järjestelmän käyttöönoton yhteydessä on tunnistettu, että hallintopalveluiden tulee tukea vahvasti palvelualueita tiedonohjaussuunnitelmien valmistelussa ja päivittämisessä. Suunnitelmat ovat ehdoton edellytys arkistointijärjestelmän käytölle.

Vuoden 2022 tavoitteena oli luoda ns. johdon työpöytiä tiedolla johtamisen välineeksi. Johdon työpöydällä tarkoitetaan visuaalisia tilastoraportteja, joita hyödynnetään valmistelun ja päätöksenteon tukena. Johdon ja luottamushenkilöiden työpöydät valmistuivat suunnitellusti jatkokehittämistä varten vuonna 2022. Haasteena on, että raportteja aidosti myös hyödynnetään ja niiden seuranta sekä päivittäminen ovat osa arkipäivän toimintaa ja johtamista.

Taloudelliset riskit aiheutuvat lähinnä vieraan pääoman saatavuus- ja hintariskistä sekä tehtyjen johdannaissovimusten suojaavuudesta nykyiseen ja tulevaan velkapääomaan nähden.

Kaupungin tulee arvioida investointejaan ja velkaantumisasetta kriittisesti, jotta kaupungin lakisääteistä palvelutoimintaa ei vaaranneta tulevaisuudessa. Erityisesti kaupungin korjausvelkaan ja siihen liittyviin riskeihin tulee kiinnittää huomiota.

Tietohallinto jatkaa vuonna 2020 kilpailutetun tietoliikenneverkkopalveluiden parametointia valitun kumppanin kanssa siten, että mahdolliset kyberhyökkäykset voidaan torjua mahdollisimman tehokkaasti. Kyberisku ei voida kuitenkaan aukottomasti torjua, joten toipumissuunnitelmien päivitys tehdään tulevana vuonna.

Vuonna 2023 voimaan astuvaa sote-uudistusta valmisteltiin Varhan antamien ohjeistusten mukaisesti. Annetuissa aikatauluissa pysyttiin ja Kaarina osallistui aktiivisesti eri valmistelutyöryhmiin tämän yhteisen asian edistämiseksi. Ennakkoon tiedostettu haastava valmistelutyö päästiin toteuttamaan Kaarinan osalta hyvin erilaisista haasteista huolimatta.

WPro työturvallisuusohjelman käytön laajentamisessa kohdattiin ennakoitu riski resurssien puutteessa. Esihenkilöiden ja työyhteisöjen yhteistä aikaa on jouduttu priorisoimaan muuhun työhön vuoden 2022 aikana. Osa vaarojen ja riskien arvioinneista on järjestelmässä, mutta käyttöaste ei ole vielä tavoitellulla tasolla. Arviointien päivitystyöhön annetaan työyksiköille lisää aikaa vuoden 2023 puolelle.

SIVISTYSPALVELUT

Sivistyslautakunnan tavoitteiden saavuttaminen edellyttää, että käytettävissä on riittävät resurssit ja ammattitaito niin johtamiseen kuin arjessa tapahtuvan perustehtävän hoitamiseen. Keskeinen merkitys on myös sillä, miten työntekijät työssään jaksavat. Toimivat tilat ja välineet ovat myös työssä onnistumisen kannalta keskeisiä osatekijöitä.

Koronapandemia näkyi sivistyslautakunnan alaisessa toiminnassa vahvasti erityisesti vuoden 2022 ensimmäisen vuosipuoliskon ajan. Ohjeistuksen mukaan flunssan oireista kärsivän tuli jäädä pois työstä matalalla kynnyksellä. Koulujen ja varhaiskasvatuksen henkilöstön poissaolot olivat korkealla tasolla johtuen paitsi henkilöstön omasta sairastamisesta, myös sairaan lapsen hoitamisesta aiheutuneista poissaoloista. Poissaolot ovat jääneet korkeammalle tasolle, vaikka koronapandemia helpottui loppuvuodesta.

Perusopetukseen palkattiin alkuvuodesta viisi määräaikaista sijaistajaa paikkaamaan yhtenäiskoulujen ja Hovirinnan koulun päivittäisiä sijaistarpeita. Vakituisten sijaistajien malli on ollut käytössä varhaiskasvatuksessa jo vuosien ajan. Malli on todettu toimivaksi ja vuoden 2023 talousarviossa uusien vakituisten sijaistajien määrää kasvatettiin, mikä helpottaa esihenkilöiden työ määrää. Perusopetuksessa on 1.8.2023 lähtien 5 vakituista sijaistajaa ja varhaiskasvatuksessa 25.

Henkilöstön täydennyskoulutuksia on kyetty toteuttamaan vuoden 2022 aikana likipitään normaalisti. Koulutus on painottunut sekä varhaiskasvatuksessa että koulutuksessa oppimisen ja kasvun tukeen linkittyviin asiasisältöihin.

Henkilöstön rekrytoinneissa haasteena on erityisesti kelpoisten määräaikaisten työntekijöiden saatavuus niin varhaiskasvatuksessa kuin koulutuksessa. Vakituisten työntekijöiden osalta pulmana on varhaiskasvatuksen erityisopettajien saatavuus, erityisesti kun kyse on ruotsinkielisestä henkilöstöstä. Myös varhaiskasvatuksen opettajien saatavuus on heikentynyt. Esihenkilötehtäviin saatavien hakemusten määrä on myös laskusuunnassa. Kaarinan veto- ja pitovoimaan liittyvä työ onkin tärkeää ja siihen on panostettava jatkossa yhä enemmän. Työ rekrytointiprosessien kehittämiseksi on käynnistynyt sivistyspalveluissa vuoden 2022 lopussa, samoin henkilöstön etuihin liittyvä tarkastelu. Vuoden 2023 alussa toteutettava työhyvinvointikysely antaa myös tärkeätä tietoa johtamisen tueksi.

Palvelualueen toimitiloissa tapahtui kesän 2022 aikana kolme vesivahinkoa. Piispanlähteen koululla kesäkuun lopulla tapahtunut vahinko aiheutti tarpeen väliaikaisiin tilajärjestelyihin koulun tiloissa. Lukuvuosi pystyttiin kuitenkin aloittamaan koululla likipitään normaalisti. Littoisten monitoimitalolle rakennetussa päiväkodissa sattui putkirikko juuri ennen päiväkodin käyttöönottoa heinäkuun lopulla. Uusien tilojen käyttöönotto viivästyi siten, että toiminta pääsi aloittamaan tiloissa lopulta syyskuun alussa. Väliaikaisena tilana hyödynnettiin Ristikallion päiväkodin liikuntasalia. Lukiossa ennen lukuvuoden alkua tapahtunut vesivahinko oli tapahtuneista vaikutuksiltaan laajin ja merkittävin. Vesivahingon johdosta lukion toiminta siirrettiin väliaikaisiin tiloihin Turkuun heti lukuvuoden alusta. Lukio toimi tiloissa koko syyslukukauden (aina helmikuun alkuun 2023 saakka). Koulutuksen järjestämiseen toisen kunnan alueella haettiin poikkeuslupa Opetus- ja kulttuuriministeriöstä.

Kaarinan väestönkasvu oli vuonna 2022 edellistä vuotta maltillisempaa. Oppilasmäärä kasvoi perusopetuksessa noin 30 oppilaalla ja lasten määrä varhaiskasvatuksessa kasvoi saman verran. Varhaiskasvatuksen osalta haastetta palveluiden järjestämiseen aiheutti eniten vuonna 2021 - syntyneiden suuren ikäluokan siirtyminen vähitellen varhaiskasvatuksen palveluiden piiriin.

Rakentamishankkeet eivät ole edenneet suunnitellulla aikataululla, mikä on aiheuttanut tilojen riittävyteen isoja ongelmia. Kaarinan keskusta-alueen koulu- ja varhaiskasvatuspaikkojen turvaamiseksi valmisteltiin syksyllä 2022 esitys väliaikaisen tilojen pystyttämistä Piispanlähteen lastentalon piha-alueelle. Kokonaisuus tulee sisältämään tilat neljälle varhaiskasvatuksen ja neljälle perusopetuksen ryhmälle. Littoisten monitoimitalolle rakennettu päiväkotikiitos täyttyi heti syksyllä 2022. Päiväkodin lapset ovat pääosin alle 3-vuotiaita.

Kansalaisopisto: Sähköisten kurssikyselyiden tekoa jatkettiin. Palautteita käytettiin opettajien kanssa käydyissä keskusteluissa liittyen opetuksen kehittämiseen. Lisäksi kyselytuloksia hyödynnettiin kurssisuunnittelussa. Kurssisuunnittelu saatiin valmiiksi aikataulussa. Kurssi-peruutuksia tuli vähemmän kuin edellisinä vuosina johtuen enimmäkseen siitä, että pandemia alkoi talttua. Vuoden aikana pääasiallisesti kansalaisopiston käytössä olleet tilat lukiolla luovutettiin lukion käyttöön, koska lukion tilatarve kasvoi. Tilalle kansalaisopistolle saatiin Oskarintalosta ns. vanha valtuustosalin, josta muokattiin kaksi luokkaa. Tämä paikkasi lukiolta luovutetut tilat.

Kulttuuri- ja kirjastopalveluissa on syksyllä 2022 toteutettu asiakaskysely, jonka tulokset on huomioitu kulttuurin ja kirjaston viestintäsuunnitelman uudistamisessa sekä kulttuurin ja kirjaston tapahtumavuosikellon laadinnassa. Näkyvällä ja tehokkaalla viestinnällä ja monipuolisilla eri kohderyhmille suunnatuilla ja asiakkaiden toivomilla tapahtumilla edistetään kuntalaisten osallisuutta ja hyvinvointia. Lisäksi asiakaskyselyn tuloksia ja jatkuvaa asiakaspalautetta hyödynnetään yksikön päivittäisessä toiminnan kehittämisessä.

Kulttuuri- ja kirjastopalveluiden yhteistyöllä koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa on pitkät perinteet. Yhteistyö on edelleen ollut toimivaa ja sitä on kehitetty uudistamalla kirjasto- ja kulttuuripolkusuunnitelma vuodelle 2023. Yhteistyö nuorisopalveluiden kanssa nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi on vuoden 2022 aikana tiivistynyt muun muassa eri hankkeiden sekä muun arjen yhteistyön myötä. Lisäksi kansalaisopiston ja nuorisopalveluiden kanssa on tehty aktiivisesti tapahtuma- ja viestintäyhteistyötä.

SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT

Sosiaali- ja terveyspalvelujen näkökulmasta merkittävimmät riskit liittyvät toisaalta työn tekemisen edellytyksiin, toisaalta perustehtävässä onnistumiseen.

Infrastruktuuriin liittyen laajat sähkökatkokset ja vesihuoltoverkoston saastuminen voivat pahimmillaan johtaa ihmishenkien menettämiseen. Sosiaali- ja terveyspalvelujen toiminta on tietojärjestelmistä ja -liikenteestä hyvin riippuvaista, ja asiakas- ja potilastietojärjestelmien toimintavarmuus on äärimmäisen tärkeää. Monet asiakkaat tarvitsevat poikkeustilanteissa apua. Kaikissa kaupungin alueella toimivissa asuin- tai hoitoyksiköissä ei ole varavoimaa. Erityisenä riskiryhmänä voidaan pitää sellaisia yksin eläviä liikunta- ja muistirajoitteisia, kroonisesti sairaita ja huonokuntoisia ihmisiä, jotka eivät ole kaupungin palveluiden piirissä. Koronaviruksen aiheuttama globaali pandemia on puolestaan nostanut esiin yleisvaarallisen tartuntataudin luoman riskin ja sen moninaiset vaikutukset niin henkilöstön työturvallisuuteen kuin asiakas- ja potilasturvallisuuteen liittyen.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen palvelualueen tehtävä on tuottaa vaikuttavia, oikea-aikaisia ja tarpeisiin perustuvia palveluita mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Mikäli siinä ei onnistuta, kalliiden korjaavien palveluiden tarve kasvaa ja samalla osa asiakkaista jää vaille tarvitsemaansa tukea ja apua. Pahimmillaan huono-osaisuus, sairastavuus ja syrjäytymisen ylisukupolvisuus lisääntyvät, mikä on kestävämpää kuin inhimillisesti kuin taloudellisestikin.

Jotta sosiaali- ja terveyspalvelut kykenevät palvelemaan, tarvitaan ammattitaitoista, motivoitunutta henkilökuntaa, rohkeutta muuttaa toimintatapoja ja taitavaa johtamis- ja esihenkilötyötä. Tällä hetkellä sosiaali- ja terveyspalveluissa selkeimmin havaittava riski liittyy henkilöstön heikkoon saatavuuteen, joka näkyy erityisesti sijaisten saatavuuden vaikeutena hoito- ja hoivatehtävissä. Lisäksi pitkittynyt pandemiatilanne on väsyttänyt niin väestöä kuin henkilöstöä, jolla on vaikutuksia niin palvelutuotantoon kuin palvelujen kysyntään.

Lainsäädännön antamalla lisävelvoitteilla pyritään varmistamaan kansalaisten palvelujen yhdenmukaisuus. Hyvästä tarkoituksesta huolimatta kunnille annettavat lisääntyvät velvoitteet yhdistettynä henkilöstön heikkoon saatavuuteen sekä kuntatalouden rajallisuuteen muodostavat yhtälön, joka voi vaarantaa kunnan kyvyn järjestää sen vastuulla olevia palveluja. Sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä pelastuspalvelujen siirtyessä vuoden 2023 alusta hyvinvointialueen järjestämisvastuulle, täytyy kunnan ja hyvinvointialueen yhteistyö valmistella sellaiseksi, että palvelut näyttäytyvät asiakkaille mahdollisimman vaivattomina, eheinä ja sujuvina.

TEKNISET PALVELUT

Kaksivuotinen laajasti yhteiskuntaan ja yksilöihin vaikuttanut akuutti korona-pandemiavaihe väistyi keväällä. Tilalle nousi kuitenkin Venäjän hyökkäys Ukrainaan, sen aiheuttamat jännitteet, kaupankäynnin rajoitteet ja pakotteet sekä korkea inflaatio. Sota jatkoi yhteiskunnan kriittisistä toiminnoista huolehtivien toimijoiden varautumista hieman toisesta näkökulmasta. Myös yrityksille ja kotitalouksille konkreettisenä näkyi nousseet energianhinnat ja loppuvuoden varautuminen valtakunnalliseen sähköpulaan ja sitä seuraaviin mahdollisiin säännöstelykatkoihin, joihin ei ehkä ennen kaikkea lauhan talven ja toimivien siirtoyhteyksien vuoksi onneksi päädytty.

Toiminnan tavoitteiden saavuttamisen osalta prosessin omaiset, jatkuvat palvelu- ja ylläpitotoiminnot onnistuttiin edellä kuvatusta yllättävistä tapahtumista huolimatta hoitamaan. Sittenkin enemmän palveluntuotantoa häiritsevä ja organisaatiota jatkuvasti kuormittava tekijä on pysyvältä näyttävä työvoimapula ja kaupunkityöntekijän paikoin vaatimaton pito- ja vetovoima.

Teknisten palveluiden investoinnit eivät toteutuneet budjetoidussa laajuudessa, vaikka lukumäärällisesti hyvin moni pienempi, etenkin liikuntaa ja liikennettä sekä asumista palveleva hanke valmistui suunnitellusti. Kokonaisinvestointimäärä oli kuitenkin korkea, lähes 20 miljoonaa euroa ja valmistuneiden hankkeiden laatua voidaan pitää onnistuneena. Toimitus- ja toteutusvaikeuksia osoittaneet ulkopuoliset palveluiden, tavaroiden ja urakoiden toimittajat perustelivat sopimuslupajensa niin ikään edellisissä kappaleissa kuvatuilla seikoilla. Investointien toteutuksesta lisää tilinpäätöksen kohdassa teknisen lautakunnan valtuustoon nähden sitovat tavoitteet, investointien laadukas toteutus.

Toiminnan laillisuuden näkökulmasta katsauskausi sujui ilman havaittuja rikkomuksia. Toiminnan lainmukaisuusriski liittyy erityisesti henkilöstön toimintaan, yleiseen lain- ja ohjeiden mukaisuuteen pyrkivään kulttuuriin ja sisäiseen valvontaan, osaamiseen sekä viime kädessä yksilön valintoihin. Oman haasteensa toiminnan lain- ja sääntöjen mukaisuuteen tuo toimihenkilöiden vaihtuvuus; julkisen toiminnan lainalaisuudet eivät läheskään aina ole uusille työntekijöille ennalta tuttuja. Lisäksi jatkuva lainsäädännön ja toimintatapojen muutos haastaa pysyvämmin työntekijäjoukon jatkuvaan uusien toimintatapojen opetteluun. Joissain yllättävissä, lähinnä resurssivajeeseen liittyvissä tilanteissa saatetaan joutua tilapäisiin hätäratkaisuihin.

KAUPUNKIKEHITYSPALVELUT

Kaavoitukseen liittyvää epävarmuutta vähentää huolellinen ja vuorovaikutteinen kaavatyö sekä pitkäjänteinen päätöksenteko. Pitkiin prosesseihin liittyy henkilöriskiä, mikä hieman helpottuu vuoden 2023 alusta, kun resursseja on saatu lisää. Puitesopimuskilpailutus ja vuoden 2023 alussa solmitut konsulttisopimukset nopeuttavat selvitysten ja kaavanlaadinnan liikkeellelähtöä.

Poikkeamispäätösten valmistelu tapahtuu rakennusvalvonnassa osa-aikaisin voimin, ja ne valmistellaan kaupunkikehityslautakunnalle päätöksentekoon. Tämä korostaa hyvän yhteistyön tarvetta ja merkitystä vastuualueiden välillä. Poikkeamislupaprosessia on jatkossa hyvä edelleen kehittää ja huomioida uuden rakentamislain mukaiset muutokset.

Maata ostettaessa, ja edelleen maankäytösopimuksilla kaavoitettaessa tai esikauppasopimuksin edettäessä on tärkeä selvittää roskaantuneet kohteet sekä mahdolliset pilaantuneet maat. Vanhoja rakennuksia myytäessä on tärkeä selvittää rakennuksen kunto sekä mahdolliset ongelmakysymykset. Sopimussakkojen ja korotetun maanvuokran periminen edellyttää tarkkaa tonttien kaupparakojen sekä maanvuokrasopimusten seuranta. Ohuen organisaation vuoksi sisältyy toimintaan henkilöriskiä.

Palvelualue varautui sähkön jakelun keskeytyksiin hankinnoin ja työtapa-suunnitteluun.

Ympäristö- ja rakennusvalvonta

Ympäristölautakunnan vastuualueella on pidetty säännöllisiä toimistopalavereja ja suunnittelukokouksia, joissa on keskusteltu/kehitetty/ratkottu vastuualueen ajankohtaisia asioita.

Työhyvinvointiin ja toiminnan kehittämiseen liittyviä tilaisuuksia pidettiin huhti-, loka- ja joulukuussa. Henkilöstö osallistui myös Naantalissa järjestettyihin Asuntomessuihin.

Rakennusvalvonnan lupakäsittelymäärät ja rakentamisen ohjaustarpeet olivat erittäin suuret; pois lukien vuoden kaksi viimeistä kuukautta. Suuren työmäärän johdosta suoritettiin jatkuvaa tehtävien priorisointia ja joidenkin perustehtävien siirtämistä eteenpäin. Vastuualueen työmäärä kevenee seuraavana vuonna, sillä talousarviossa 2023 huomioitiin ja mahdollistettiin kaksi uutta virkaa.

Sähköiseen lupakäsittelyyn siirryttiin helmikuussa ja siihen liittyviä eri henkilöiden tehtävärajapintoja on vuoden aikana pystytty jonkin verran kehittämään. Lupapiste kokoaa yhteen luvassa käsiteltävät aineistot, mikä pienentää riskejä valmistelussa ja luo alustan rakentamisen ohjaukselle, naapurien kuulemiselle, palvelualueajat ylittävillä sekä viranomaislausunnoille yms. Sähköistä asiointikanavaa on mahdollista hyödyntää muissakin kaupungin yksiköissä.

Sisäinen valvonta ja raportointi

Kaupungin sisäisen valvonnan ohjeiden mukaan esihenkilöasemassa olevien henkilöiden on raportoitava sisäisessä valvonnassa esille tulleista, toimenpiteisiin johtaneista tai johtavista asioista. Luottamushenkilöorganisaatiolle tapahtuva raportointi suoritetaan aina kirjallisesti ja raportit toimitetaan myös tarkastuslautakunnalle. Kaupunkikehityspalveluissa ei ole vuoden 2022 aikana havaittu yllä mainittuja raportoitavia asioita.

KONSERNIVALVONTA

Kaarinan kaupungin konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja kaupungin hallintosäännön 20 §:n mukaan. Kaarinan kaupunginvaltuuston hyväksymissä konserniohjeissa (14.12.2009) on määritelty periaatteet ja menettelytavat, joita käytetään kaupungin määräysvaltaan kuuluvien yhteisöjen johtamisessa ja yhteydenpidossa.

SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIEN HALLINNAN KEHITTÄMINEN

Valtuusto hyväksyi joulukuussa 2014 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet on viety käytäntöön osaksi yksiköiden normaalia toimintaa.

Kaupungin johtoryhmä analysoi vuoden 2014 aikana kaupunkia ja kaupunkikonsernia uhkaavia keskeisimpiä riskejä. Tämän arvioinnin perusteella tärkeimmiksi kaupungin perustehtävän (asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen, kestävä kehitys) toteutumista uhkaaviksi riskeiksi listattiin suuri sähkökatkos, rahoitukseen liittyvät korkoriskit, väkivallanteot, suuraggressiot, vesihuoltoverkoston saastuminen, puutteet osaamisessa sekä epäonnistunut varhainen tukeminen ja ennaltaehkäisevä toiminta. Jälkeenpäin on voitu todeta, että keskeisimmistä riskeistä on puuttunut ainakin pandemia- ja kyberturvallisuusriskit. Analyysi tulee päivittää.

Talousarvion laadinnan yhteydessä kaupunginhallituksen alaiset toimielimet ja konserniyhteisöt arvioivat, mihin toimenpiteisiin vastualueet ryhtyvät em. riskien hallitsemiseksi. Toimielimet ja konserniyhteisöt tunnistavat talousarviossa muita riskejä, jotka uhkaavat lautakuntatason tavoitteiden saavuttamista ja esittävät, miten näiden riskien toteutuminen estetään tai minimoidaan.

KESKENERÄISET OIKEUSPROSESSIT

Kaupungilla ei ole taloudellisesti merkittäviä oikeusprosesseja kesken tilikauden päättyessä.

TILIKAUDEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Venäjän hyökkäys Ukrainaan helmikuussa 2022 ja sitä seurannut sota jatkuu edelleen. Sota on luonut tuntuvaan taloudellista epävarmuutta ja turvallisuuteen liittyviä haasteita tulevaisuuteen.

Taloudellista epävarmuutta on lisännyt kahden pankin kaatuminen maaliskuussa 2023.

1.1.2023 hyvinvointialueet aloittivat toimintansa.

Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Kaarinan kaupungin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

(1000 euroa)	2022	2021	2020
Toimintatuotot	38 703	39 973	31 576
Valmistus omaan käyttöön,	252	246	246
Toimintakulut	-233 970	-220 776	-206 068
Toimintakate	-195 015	-180 558	-174 246
Verotulot	177 590	164 036	150 610
Valtionosuudet	41 276	37 145	42 557
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	73	108	116
Muut rahoitustuotot	252	91	707
Korkokulut	-2 354	-2 317	-1 607
Muut rahoituskulut	-4	-4	-7
Vuosikate	21 817	18 502	18 130
Poistot ja arvonalentumiset	-12 001	-10 373	-9 598
Satunnaiset kulut		245	
Tilikauden tulos	9 816	8 374	8 532
Poistoeron vähennys	17	17	17
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	9 833	8 391	8 548
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT			
Toimintatuotot/Toimintakulut %	16,6 %	18,1 %	15,3 %
Vuosikate/Poistot %	182 %	178 %	189 %
Vuosikate euroa/asukas	609	521	523
Asukasmäärä	35 835	35 497	34 667

Toimintakate ilmoittaa paljonko toimintamenoista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Toimintatuottojen % -osuus toimintakuluista osoittaa paljonko toimintakuluista saadaan katettua palvelusuoritteiden myynti- ja maksutuloilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuloilla.

Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo-rahoituksen riittävyyttä.

Vuosikate prosenttia poistoista kertoo tulo-rahoituksen riittävyydestä. Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tulo-rahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos keskimääräinen poistojen määrä vastaa kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

Vuosikate euroa/asukas kuvaa myös tulo-rahoituksen riittävyyttä.

Kaarinan kaupungin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

1000 euroa	2022	2021	2020
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	21 817	18 506	18 130
Satunnaiset erät		245	
Tulorahoituksen korjauserät	-1 918	-2 004	-2 588
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-19 313	-26 443	-19 324
Rahoitusosuudet investointeihin	279	717	132
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 190	2 032	3 489
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 054	-6 947	-162
Rahoituksen rahavirta			
Antolainasaamisten lisäykset			
Antolainasaamisten vähennykset			1 620
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 783	-817	20 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	15 000		
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-14 000	10 000	-15 817
Oman pääoman muutokset			
Muut maksuvalmiuden muutokset	6 689	970	466
Rahoituksen rahavirta	1 906	10 153	6 269
Rahavarojen muutos	4 960	3 206	6 107
Rahavarat 31.12.	30 825	25 865	22 659
Rahavarat 1.1.	25 865	22 659	16 552
	4 960	3 206	6 107
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT			
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta t€	-26 140	-37 612	-29 725
Investointien tulorahoitus %	114,6 %	71,9 %	94,5 %
Lainanhoitokate	3,0	6,6	-1,1
Kassan riittävyys pv	43	24	20
Asukasmäärä	35 835	35 497	34 667

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä euroina. Positiivinen tunnusluku osoittaa, että omarahoitusvaatimus täyttyy. Kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus % = $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$. Tunnusluku kertoo, paljonko investointien omarahoitusosuudesta on rahoitettu tulorahoituksella.

Lainanhoitokate = $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$.

Lainanhoitokate kertoo tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä, kun tunnusluku on 1-2 ja heikko, kun arvo jää alle yhden.

Kassan riittävyys (pv) = $365 \text{ pv} \cdot \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$. Tunnusluvulla kuvataan kunnan maksuvalmiutta. Se ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla.

Rahoitusasema ja sen muutokset

Kaarinan kaupungin tase ja sen tunnusluvut

1000 euroa			
VASTAAVAA	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2020
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet	494	630	669
Muut pitkävaikutteiset menot	129	83	151
	623	713	820
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	30 624	29 833	29 005
Rakennukset	85 380	68 415	66 944
Kiinteät rakenteet ja laitteet	85 659	81 749	78 937
Koneet ja kalusto	1 702	932	1 220
Muut aineelliset hyödykkeet	321	202	171
Ennakkomaksut ja keskeneräiset	2 677	18 380	8 052
	206 364	199 511	184 330
Sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	24 767	24 768	24 761
Muut lainasaamiset	671	671	671
	25 438	25 439	25 432
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			
Valtion toimeksiannot	0	0	0
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	240	240	240
	240	240	240
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet	330	540	611
Pitkäaikaiset saamiset			
Siirtosaamiset	0	0	0
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset	5 746	6 760	6 078
Siirtosaamiset	5 200	4 360	3 566
Muut saamiset	2 027	1 141	1 143
	12 973	12 261	10 787
Rahoitusarvopaperit	17	17	17
Rahat ja pankkisaamiset	30 808	25 848	22 642
VASTAAVAA YHTEENSÄ	276 793	264 568	244 879

VASTATTAVAA	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2020
OMA PÄÄOMA			
Peruspääoma	76 028	76 028	76 028
Arvonkorotusrahasto	7	7	7
Edellisten tilikausien ylijäämä	34 563	26 168	17 620
Tilikauden alijäämä/ylijäämä	9 833	8 395	8 548
	120 432	110 599	102 203
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET			
Kertynyt poistoero	182	198	215
PAKOLLISET VARAUKSET			
Muut pakolliset varaukset	0	0	245
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT			
Valtion toimeksiannot	30	6	32
Lahjoitusrahastojen pääomat	216	237	285
	245	243	317
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen			
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	75 875	67 375	68 158
Lainat julkisyhteisöiltä			
Liittymismaksut ja muut velat	24 006	22 596	21 100
	99 881	89 971	89 258
Lyhytaikainen			
Joukkovelkakirjalainat	16 000	30 000	20 000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 500	783	817
Lainat julkisyhteisöiltä			
Saadut ennakot	3 970	3 817	3 845
Ostovelat	15 605	12 363	11 551
Muut velat	1 703	1 527	1 327
Siirtovelat	17 275	15 067	15 101
	56 054	63 558	52 640
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	276 793	264 568	244 879

TASEEN TUNNUSLUVUT			
Omavaraisuusaste %	44,2 %	42,5 %	42,5 %
Suhteellinen velkaantuneisuus %	59,0 %	62,1 %	61,4 %
Velat ja vastuut % käyttötuloista	58,9 %	61,9 %	61,3 %
Kertynyt yli-/alijäämä (1000 €)	44 397	34 563	26 168
Kertynyt yli-/alijäämä (€ / asukas)	1 239	974	755
Lainakanta 31.12. (1000 €)	93 375	98 158	88 975
Lainakanta 31.12. (€ / asukas)	2 606	2 765	2 567
Lainasaamiset (1000 €)	671	671	671
Asukasmäärä	35 835	35 497	34 667

Taseen tunnusluvut

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, arvostus tai poistomenetelmä eivät vaikuta tunnusluvun arvoon.

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot} + \text{vuokravastuut}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun silloin, kun vieraaseen pääomaan rinnastetaan myös vuokravastuut.

Lainakanta 31.12.

Lainakantaan lasketaan korollinen vieras pääoma.

Kokonaistulot ja -menot

Kaarinan kaupungin kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat.

1000 euroa			
TULOT	2022	MENOT	2022
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	38 703	Toimintakulut	233 970
Verotulot	177 590	-Valmistus omaan käyttöön	-252
Valtionosuudet	41 276	Korkokulut	2 354
Korkotuotot	73	Muut rahoituskulut	4
Muut rahoitustuotot	252	Satunnaiset kulut	0
Satunnaiset tuotot		Tulorahoituksen korjaukset	
Tulorahoituksen korjaukset	-1 918	Pakollisten varausten muutos	
		-Pakollisten varausten lis (+), väh (-)	
		-Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	279	Investointimenot	19 313
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 190		
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	0	Antolainasaamisten lisäykset	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	15 000	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	5 783
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	-14 000	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	
Oman pääoman lisäykset		Oman pääoman vähennykset	
Kokonaistulot yhteensä	259 444	Kokonaismenot yhteensä	261 174

Kuntakonsernin toiminta ja talous

Kunnan, joka muodostaa tytäryhteisöineen kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään konsernitase, konsernituloslaskelma ja konsernin rahoituslaskelma sekä niiden liitetiedot.

Kunnan konsernitilinpäätös laaditaan kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä niiden kuntayhtymien, joissa kunta on jäsenenä, tilinpäätösten yhdistelmänä. Kunnan konsernitilinpäätökseen yhdistellään lisäksi konserniyhteisöjen omistusosuutta vastaava määrä osakkuusyhteisöjen voitosta tai tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta.

Kaarinan kaupunkikonserniin kuuluu seitsemän tytäryhteisöä, neljä osakkuusyhteisöä ja viisi kuntayhtymää. Luettelo konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä on tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Kaupungin tytäryhtiöllä, Kaarinan Palvelutalot Oy:llä, ei ole ollut vuoden 2022 aikana varsinaista toimintaa.

Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt	7	
Yhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	4	
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt	3	
Muut yhtiöt		
Osuuskunnat		
Yhdistykset		
Säätiöt		
Kuntayhtymät	5	
Osakkuusyhteisöt	1	1
Muut omistusyhteisyyshyhteisöt		
Yhteensä	13	1

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

1000 euroa	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
Toimintatuotot	93 622	94 886
Toimintakulut	-291 067	-275 419
Osuus osakkuusyhtiöiden voitosta (tappiosta)	-29	49
Toimintakate	-197 474	-180 484
Verotulot	177 590	164 036
Valtionosuudet	46 742	42 948
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	82	111
Muut rahoitustuotot	321	227
Korkokulut	-2 657	-3 280
Muut rahoituskulut	-186	-9
Vuosikate	24 418	23 548
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-16 692	-14 658
Arvonalentumiset		
Satunnaiset erät		245
Tilikauden tulos	7 726	9 135
Tilinpäätössiirrot		
Tilikauden verot	-12	
Laskennalliset verot	-129	-125
Vähemmistöosuudet	10	8
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	7 595	9 017
Toimintatuotot / Toimintakulut %	32,2 %	34,5 %
Vuosikate / Poistot %	146,3 %	160,6 %
Vuosikate euroa / asukas	681	663
Asukasmäärä	35 835	35 497

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

Konsernin koko ja konserniin kuuluvien yhteisöjen luonne vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät konsernikohtaisia eroja.

Vuosikate prosenttia poistoista

Tunnuslukua käytetään arvioitaessa investointeihin käytettävissä olevan tulorahoituksen riittävyyttä. Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan konsernin tulorahoituksen olevan riittävä. Tässä pitää ottaa huomioon myös se, vastaavatko poistot ja arvonalentumiset konserniyhteisöjen keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

Vuosikate euroa / asukas

Tunnuslukua käytetään arvioidessa tulorahoituksen riittävyyttä. Konsernin tavoitearvo saadaan jakamalla keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä. Keskimääräistä kaikkia kuntakonserneja koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa.

Konsernirahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

1000 euroa	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	24 418	23 548
Satunnaiset erät (netto)	-22	245
Tulorahoituksen korjauserät	-1 894	-2 057
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-32 760	-29 390
Rahoitusosuudet investointimenoihin	606	1 462
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 238	1 946
Toiminnan ja investointien rahavirta	-7 415	-4 246
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainojen lisäykset		
Antolainojen vähennykset		671
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	28 354	1 123
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-10 124	-4 506
Lyhytaikaiset lainojen muutos	-12 200	9 562
Oman pääoman muutokset	-54	-58
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	5	-86
Vaihto-omaisuuden muutos	306	232
Saamisten muutokset	384	-1 134
Korottomien velkojen muutokset	7 777	2 476
Rahoituksen rahavirta	14 448	8 280
Rahavarojen muutos	7 033	4 034
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	41 160	34 127
Rahavarat 1.1.	34 127	30 093
	7 033	4 034
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta t€	-32 070	-37 298
Investointien tulorahoitus %	75,9 %	84,3 %
Lainanhoitokate	2,1	3,4
Kassan riittävyys (pv)	63	34

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä euroina. Positiivinen tunnusluku osoittaa, että omarahoitusvaatimus täyttyy. Kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus % kertoo paljonko investointien omarahoitusosuudesta on rahoitettu tulorahoituksella.

Lainanhoitokate kertoo konsernin tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus on riittävä, jos sen arvo on yksi tai suurempi. Jos tunnusluvun arvo on alle yksi, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan konserniyhteisöjen omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Kassan riittävyys (pv) kuvaa konsernin maksuvalmiutta. Tunnusluku kertoo, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa konsernin rahavaroilla.

Konsernitase ja sen tunnusluvut

1000 euroa					
VASTAAVAA	2022	2021	VASTATTAVAA	2022	2021
PYSYVÄT VASTAAVAT	281 386	267 528	OMA PÄÄOMA	117 483	110 747
Aineettomat hyödykkeet	690	794	Peruspääoma	76 028	76 028
Aineettomat oikeudet	497	631	Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	2	2
Muut pitkävaikutteiset menot	143	101	Muut omat rahastot	1 379	1 379
Konserniliikearvo	50	63	Edellisten tilikausien ylijäämä	32 478	24 320
			Tilikauden alijäämä/ylijäämä	7 595	9 017
Aineelliset hyödykkeet	268 899	254 748			
Maa- ja vesialueet	31 884	31 120	Vähemmistöosuudet	330	325
Rakennukset	141 097	117 664			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	86 004	82 156	Pakolliset varaukset	1 989	2 031
Koneet ja kalusto	5 404	3 903	Eläkevaraukset	6	6
Muut aineelliset hyödykkeet	333	214	Muut pakolliset varaukset	1 983	2 025
Ennakkomaksut ja keskeneräiset	4 177	19 691			
			TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 350	1 080
Sijoitukset	11 797	11 985			
Osakkuusyhteisöosuudet	802	994	VIERAS PÄÄOMA	220 904	207 473
Osakkeet ja osuudet	10 910	10 907			
Muut lainasaamiset	0	0	Pitkäaikainen korollinen	123 653	106 269
Muut saamiset	84	84	Pitkäaikainen koroton	23 753	22 532
			Lyhytaikainen korollinen	23 152	34 506
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 345	1 079	Lyhytaikainen koroton	50 345	44 166
VAIHTUVAT VASTAAVAT	59 326	53 049	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	342 056	321 656
Vaihto-omaisuus	1 027	1 271			
			KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT		
Saamiset	17 138	17 650	Omavaraisuusaste %	34,4 %	34,5 %
Pitkäaikaiset saamiset	0	8	Suhteellinen velkaantuneisuus %	67,9 %	67,4 %
Lyhytaikaiset saamiset	17 138	17 642	Kertynyt ylijäämä (alijäämä)	40 073	33 337
			Kertynyt ylijäämä (alijäämä) €/as	1 118	939
Rahoitusarvopaperit	2 556	2 716	Konsernin lainakanta 31.12.	146 805	140 775
Rahat ja pankkisaamiset	38 604	31 411	Konsernin lainat €/as	4 097	3 966
			Konsernin lainasaamiset 31.12.	0	0
VASTAAVAA YHTEENSÄ	342 056	321 656	Kaupungin asukasmäärä	35 835	35 497

Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Kuntalain 115 §:n mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Tilikauden tulos on ylijäämäinen 9 833 079,30 euroa.

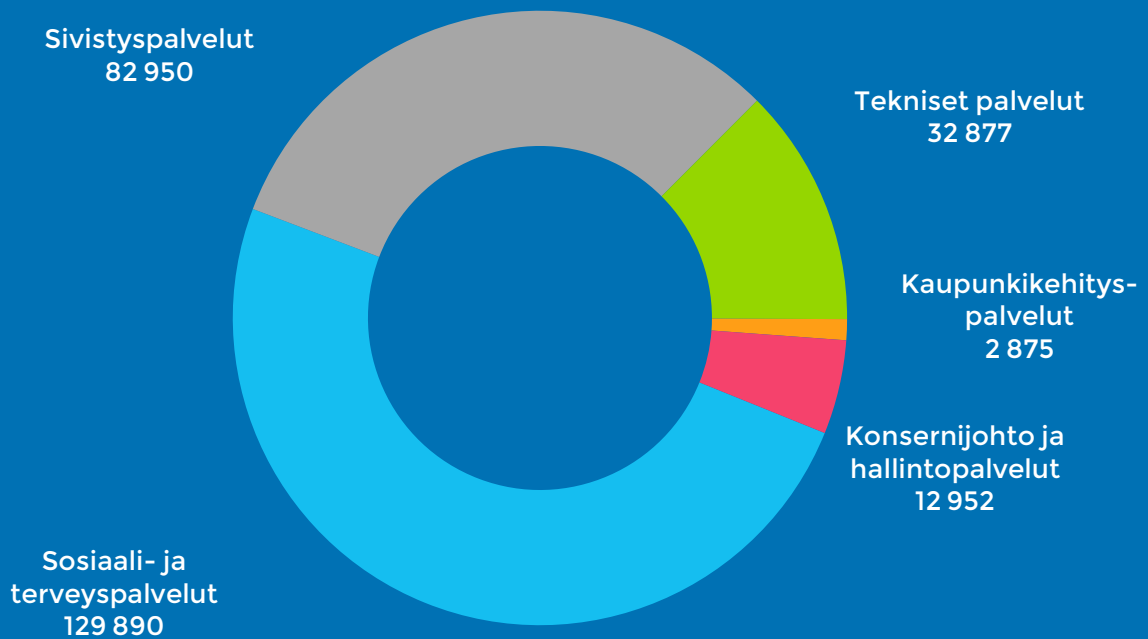
Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että poistoeroa vähennetään suunnitelman mukaan 16 666,67 euroa ja että tilikauden ylijäämä 9 833 079,30 euroa siirretään kaupungin taseen omaan pääomaan edellisten tilikausien ylijäämää kasvattamaan.

II

Käyttötalouden toteutuminen

Käyttötalousoosan menot, 1000 euroa

II Käyttötalouden toteutuminen

Kaupunkikonserni

Konsernijohto: kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja ja elinkeinopolitiikka

KONSERNIJOHTO

Kaupunginvaltuusto	kaupunginjohtaja Harri Virta
Kaupunginhallitus	kaupunginjohtaja Harri Virta
Kaupunginjohtaja	kaupunginjohtaja Harri Virta, kaupunginhallituksen pj. Anne-Mari Virolainen
Elinkeinopolitiikka	kaupunginjohtaja Harri Virta

KONSERNIJOHTO

Kaupunginvaltuusto	kaupunginjohtaja Harri Virta
Kaupunginhallitus	kaupunginjohtaja Harri Virta
Kaupunginjohtaja	kaupunginjohtaja Harri Virta, kaupunginhallituksen pj. Anne-Mari Virolainen
Elinkeinopolitiikka	kaupunginjohtaja Harri Virta

TOIMINTA-AJATUS

Konsernijohtoon lukeutuvat kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja sekä elinkeinopolitiikka. Kaupunginvaltuusto päättää voimavarojen käytöstä, strategiasta ja kaupungin toimintaan keskeisemmin vaikuttavista asioista. Kaupunginhallitus yhdessä kaupunginjohtajan kanssa johtaa kaupungin käytännön toimintaa ja valmistelee kaupunginvaltuustolle menevät asiat.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOIVAT TAVOITTEET

Strateginen tavoite ja kriittinen menestystekijä	Tavoite	Mittarin tavoitearvo
Viihtyisä, turvallinen ja toimiva lähiympäristö <i>Hyvä, toimiva ja terveellinen ympäristö</i>	Ilmasto-ohjelman toimenpiteiden seuranta	Kaupunki valmistelee ilmasto-ohjelman kestävä kehityksen periaattein ja konkreettisin tavoittein kaupunginjohtajan johdolla
Toteutunut 1-12/2022:		
Talousarvion ilmastobudjetin toimenpiteiden seuranta toteutuu ensimmäisen kerran vuoden 2022 tilinpäätöksen yhteydessä.		

Ilmasto-ohjelman yhdeksi toimenpiteeksi kirjattu ilmastotiekartta ja skenaariolaskennat on tehty yhteistyössä Sitowisen kanssa. Ilmastotiekarttaa ja skenaariolaskentoja hyödynnetään muun muassa vuoden 2023 talousarviovalmistelussa ja ilmastobudjetin laadinnassa.

<p>Vastuullinen johtaminen</p> <p><i>Kustannus- ja laatu-tietoinen johtaminen</i></p>	<p>Toiminnan kehittäminen ja talouden tasapainottaminen</p>	<p>Toiminnan kehittämis- ja talouden tasapainotusohjelmaan sisältyvien toimenpiteiden toteutumisesta raportoidaan kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle osavuositarkastuksen ja tilinpäätöksen valmistuttua.</p> <p>Ohjelmaa päivitetään säännöllisesti - vähintään talousarvion laadinnan yhteydessä.</p>
---	---	--

Toteutunut 1-12/2022:

Toiminnan kehittämis- ja talouden tasapainotusohjelmaan sisältyvien toimenpiteiden toteutumisesta raportoitettiin taloustyöryhmälle vuoden 2023 alussa.

<p>Vastuullinen johtaminen</p> <p><i>Kokonaisvaltainen tapa tarkastella valmisteltavia ja päätettäviä asioita</i></p>	<p>Kaupunkistrategian ja palvelustrategian laatiminen</p>	<p>Kaarina-strategia hyväksytään kaupunginvaltuustossa toukokuussa 2022.</p> <p>Palvelustrategia on päivitetty ja hyväksytty valtuustossa vuoden 2022 loppuun mennessä.</p>
---	---	---

Toteutunut 1-12/2022:

Kaarina-strategia hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa syyskuussa 2022. Palvelustrategian päivitys hyväksyttiin 31.1.2023.

<p>Vastuullinen johtaminen</p> <p><i>Kokonaisvaltainen tapa tarkastella valmisteltavia ja päätettäviä asioita</i></p>	<p>Osallistamisjärjestelmän kehittäminen</p>	<p>Osallistamisjärjestelmän kehittäminen</p>
---	--	--

Toteutunut 1-12/2022:

Vuoden 2023 talousarvioon varattiin osallisuuskoordinaattorin rekrytointiin määräraha. Kaarina-strategian valmisteluun osallistettiin sidosryhmät ja kuntalaiset aiempaa laajemmin ja monipuolisemmin. Asukasbudjettiin varattiin vuodelle 2022 talousarvioon 50 000 euroa.

<p>Vastuullinen johtaminen</p> <p><i>Palvelutarpeiden kartoittaminen ja varhainen puuttuminen ongelmiin</i></p>	<p>Väestönkasvun vaikutus palveluihin</p>	<p>Laaditaan selvitys väestönkasvun vaikutuksesta palvelutarpeisiin</p>
<p>Toteutunut 1-12/2022:</p> <p>Hallituksessa on väestöennuste hyväksytty. Varhaiskasvatuksen osalta on tehty tarkempi tarkastelu Piisparisti-Lemun osalta.</p>		
<p>Vastuullinen johtaminen</p> <p><i>Kokonaisvaltainen tapa tarkastella valmisteltavia ja päätettäviä asioita</i></p>	<p>Lapsivaikutusten arviointi</p>	<p>Kehitetään lapsivaikutusten arviointia Kaarinassa</p>
<p>Toteutunut 1-12/2022:</p> <p>Lapsivaikutusten arvioinnin käyttöönottoa ja kehittämistä ei ole aloitettu. Kaarina-strategiasta laaditaan lapsivaikutusten arviointi. Lapsivaikutusten arvioinnin työväliseen käyttöönotto ja koulutukset siirtyvät vuodelle 2023.</p>		

HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN

Kaupunginhallitus hyväksyi 29.3.2021 § 68 hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteet hyvinvointityöryhmän jatkoyöstettäväksi Hyvinvointiohjelmaksi 2021-2025 osana talousarviota. Hyvinvointikertomuksen 2017-2021 perusteella hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteet vuosina 2021-2025 ovat seuraavat (kolme ensimmäistä ovat vuoden 2022 painopisteitä):

- Liikkumisen edistäminen
- Hyvien elintapojen edistäminen (ravitsemus, liikunta, uni)
- Mielenterveyden edistäminen ja päihteiden käytön vähentäminen
- Seksuaalisen häirinnän ja lähisuhdeväkivallan ehkäisy
- Koulukiusaamisen ehkäisy

Kaupungin johtoryhmä toimii hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtoryhmänä. Eri palvelualueiden edustajista on muodostettu hyvinvointityöryhmä, joka vastaa mm. hyvinvointikertomuksen ja -ohjelman valmistelusta. Lisäksi osana kaupungin hyvinvointijohtamisen rakennetta perustetaan tiettyyn teemaan liittyviä projektiryhmiä. Hyvinvointiohjelman tavoitteet määrittelevät projektiryhmien tarpeen. Tähän mennessä on perustettu liikkumisen edistämiseen ja hyvään ravitsemukseen tähtäävät projektiryhmät, jotka todennäköisesti tullevat jatkamaan myös tulevilla valtuustokaudella.

Toteutuminen:

Vuonna 2022 kaupungin johtoryhmä on käsitellyt hyvinvointiohjelmaa, hyvinvoinnin tilaa sekä painopisteitä osana talousarvioaraamin valmistelua sekä syksyllä talousarviovalmistelun

yhteydessä. Hyvinvointityöryhmä kokoontui yhteensä neljä kertaa ja puheenjohtajuus oli kaupunkikehitysjohtaja Päivi Liuska-Kankaanpäällä.

Ravitsemuksen edistämisen projektiryhmä kokoontui säännöllisesti ja kehittämisen painopisteenä oli Voivalan ravitsemiskeskuksen tuottamien aterioiden kehittäminen. Liikkumisen edistämisen projektiryhmä oli tauolla uuden kunnan valmistelun johdosta.

VUODEN 2022 TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Kaupunginvaltuusto

Uusi, kevään 2021 kuntavaaleissa valittu valtuusto aloitti 1.8.2021. Voimassaolevan Kaarina-strategian mukaan strategian ajantasaisuutta seurataan ja arvioidaan, kun uusi valtuusto on aloittanut työnsä. Tarkoituksena on kuitenkin, että Kaarina-strategia on päivitetty vuoden 2022 toukokuun loppuun mennessä ja otetaan käyttöön vuoden 2023 alusta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus vaikuttaa merkittävästi kuntien tehtäviin. Kaupunginvaltuusto seuraa uudistuksen valmistelun etenemistä sekä vaikutuksia Kaarinan kaupungin toimintaan ja talouteen.

Kaupunginvaltuusto seuraa toiminnan kehittämis- ja talouden tasapainotusohjelman toteutumista osavuosisikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä. Talousarvion valmistelun yhteydessä kaupungin toimielimet ottavat kantaa oman palvelualueensa osalta tarvittaviin toimenpiteisiin.

Kaupunginvaltuusto seuraa ilmasto-ohjelman ja -budjetin toteutumista.

Kaupunginvaltuusto seuraa hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen suunnitelman toteutumista.

Kaupunginvaltuusto luo edellytyksiä asukasluvun hallitulle kasvulle sekä yrityskannan lisääntymiselle.

Toteutuminen:

Kaarinastrategia on hyväksytty syyskuussa 2022.

Hyvinvointialueuudistus huomioitiin strategian ja palvelustrategia- ja talousarviotyön yhteydessä.

Toiminnan kehittämis- ja talouden tasapainotusohjelmaan sisältyvien toimenpiteiden toteutumisesta raportointi siirtyi vuodelle 2023.

Hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen suunnitelman toteutumista raportoitiin osavuosisikatsauksen yhteydessä.

Ilmasto-ohjelman ja -budjetin toteutumisesta raportoitiin osavuosisikatsauksen yhteydessä.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt asunto- ja maapoliittisen ohjelman

Kaupunginhallitus

Kuntalain velvoittamana kaupunginhallitus vastaa muun muassa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta, valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta sekä edustaa kuntaa työnantajana, vastaa kunnan toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta sekä huolehtii kunnan toiminnan omistajaohjauksesta sekä huolehtii kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Kaupunginhallitus seuraa toiminnan kehittämis- ja talouden tasapainotusohjelman toteutumista osavuosisikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä ja ohjaa valmistelua yhteistyössä taloustyöryhmän kanssa.

Kaupunginhallitus valmistautuu sosiaali- ja terveydenhuollon uudistukseen ja arvioi uudistuksen vaikutuksia kaupungin palveluihin ja toimintoihin. Toimintaa sopeutetaan niin, että uudistuksen jälkeenkin Kaarina on elinvoimainen kaupunki.

Kaupunginhallitus vastaa Kaarina-strategian jalkauttamisesta ja uuden Kaarina-strategian ja palvelustrategian valmistelusta.

Kaupunginhallitus ohjaa Kaarinan ilmasto-ohjelman ja -budjetin seuranta ja toteutusta.

Kaupunginhallitus ohjaa Kaarinan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnitelman seuranta ja toteutusta.

Kaupunginhallitus myös ohjaa henkilöpoliittisia linjauksia ja kiinnittää erityistä huomiota työhyvinvointiin.

Toteutuminen:

Kaupunginhallitus käsitteli sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta hyvinvointialueelle siirtyvän henkilöstön ja vuokrasopimusten osalta. Toiminnan sopeuttaminen käsiteltiin talousarvion yhteydessä.

Toiminnan kehittämis- ja talouden tasapainotusohjelmaan sisältyvien toimenpiteiden toteutumisesta raportointi siirtyi vuodelle 2023.

Hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen suunnitelman toteutumista raportoitiin osavuositarkastuksen yhteydessä.

Ilmasto-ohjelman ja -budjetin toteutumisesta raportoitiin osavuositarkastuksen yhteydessä.

Kaupunginhallitus esitteli valtuustolle asunto- ja maapoliittisen ohjelman.

Kaupunginhallitus käsitteli selvitystä henkilöstön vaihtuvuudesta. Selvityksen yhteydessä esitettiin jatkotoimenpiteitä henkilöstön pito- ja vetovoiman parantamiseksi. Vuoden 2023 talousarvioon kirjattiin, että henkilöstöpalveluissa koordinoidaan ja seurataan jatkotoimenpiteiden toteutumista.

Kaupunginjohtaja

Kaupunginjohtajan tavoitteet määritetään kuntalain edellyttämässä johtajasopimuksessa ja siinä sovitussa vuosittaisessa kehityskeskustelussa kaupunginjohtajan ja kaupunginhallituksen puheenjohtajiston kanssa.

Toteutuminen:

Kaupunginhallituksen puheenjohtajisto piti kehityskeskustelun kaupunginjohtajan kanssa ja määritteli vuoden 2022 tavoitteet.

Elinkeinopolitiikka

Kaarinan Kehitys Oy

Kaarinan kaupungin ja Kaarinan Kehitys Oy:n välisen ostopalvelusopimuksen kokonaisarvo on 215 000 euroa. Tästä yhtiön perustoimintojen hoitamiseen varataan 160 000 euroa. Loppu 55 000 euroa varataan seuraavasti:

- Yrityspalveluiden ja työllistämisen tehostaminen 35 000 euroa
- Elinkeino-ohjelman tavoitteiden toteuttaminen 20 000 euroa

Toteutuminen:

Kaarinan Kehitys Oy:n toiminta on toteutunut suunnitellusti.

Elinkeino-ohjelman tavoitteet ovat edenneet suunnitelman mukaisesti.

Turun seudun kehitys Oy ja Turku Science Park Oy

Turun seudun kuntien omistama Turun seudun kehitys Oy ostaa kuntien elinkeinopalvelut ostopalvelusopimuksen mukaisesti Turku Science Park Oy:ltä.

Turku Science Park Oy tuottaa Turun seudun kunnille yrityspalveluita ja toimii myös korkeakoulujen innovaatioiden kaupallistajana ja liiketoiminnan kehittäjänä. Yrityksille tuotetaan lisäarvoa tarjoamalla Suomen parhaat tukipalvelut liiketoiminnan aloittamiselle, kehittämiselle, verkostoitumiselle, kasvulle ja kansainvälistymiselle.

Turku Science Park Oy tarjoaa alueen yrityksille monitasoisesti uusia verkostoja ja kasvamisen mahdollisuuksia, tukien erityisesti korkean teknologian yritysten toimintaa. Turku Science Park

yhdistää yritysten strategiset kehitys- ja tutkimustarpeet erityisesti alueen korkeakouluihin, mutta myös esimerkiksi kaikkien Suomen teknillisiin korkeakouluihin, nopeuttaen tuote-, tuotanto-, liiketoiminta- ja osaamiskehitystä ja markkinoille tuloa. Yhtiö mahdollistaa oppilaitoksen tutkijoiden ja yritysten saumattoman yhteistoiminnan, mikä johtaa yritysveloiseen, monialaiseen ja tuloksekkaaseen innovaatioyhteistyöhön.

Life Science -kiihdyttämö, Smart Chemistry Park, Spark up, Turku Future Technologies sekä uusi meri- ja valmistavan teollisuuden kiihdyttämö toimivat uusien liiketoimintakonseptien kiihdyttäjinä, joiden toimintaa vakiinnutetaan. Toimintaa tehdään yhteistyössä laajojen sidosryhmien kanssa. Rahoituksen hakeminen yrityksille on keskeisessä asemassa.

Toteutuminen:

Turun seudun kehitys Oy:n kokoukset järjestettiin kuntien yhteistyönä. Kaarinan Kehitys Oy järjesti TSK:n toukokuun hallituksen kokouksen sekä yhtiökokouksen.

Turku Science Park Oy:n kanssa yhteistyö on lisääntynyt ja tilaisuuksia ja koulutuksia on järjestetty yhdessä.

TALOUS

1 000 euroa	TP 2022	MTA 2022	TA 2022	TP 2021	TP 22/21
Tuotot	7	10	10	3	128,4 %
Kulut	-4 637	-4 588	-4 588	-4 461	3,9 %
Kate	-4 630	-4 578	-4 578	-4 459	3,9 %

VUODEN 2022 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Tilinpäätöksessä toimintakate toteutui 52 000 euroa (1,1 %) talousarviota heikompana. Lautakuntatason toimintatuotot alittivat talousarvion 3 000 euroa (-33,8 %) ja toimintakulut ylittivät 49 000 euroa (1,1 %).

Vuosia 2021 ja 2022 verratessa konsernijohdon toimintatuotot kasvoivat 4 000 euroa (128,4 %). Toimintakulut kasvoivat 176 000 euroa (3,9 %).

VASTUUALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suoritteet	TP 2022	TA 2022	TP22/TA22 %	TP 2021	TP 2020
Kaupunginvaltuusto					
Kokoukset	9	8	12,5 %	7	6
Käsitellyt asiat	89	190	-53,2 %	97	73
Valtuustoaloitteet	27	30	-10,0 %	16	23
Kaupunginhallitus					
Kokoukset	24	22	9,1 %	23	26
Käsitellyt asiat	314	520	-39,6 %	367	318
Elinkeinopolitiikka					
Perustettujen yritysten määrä	225	220	2,3 %	279	181
Työpaikkojen määrä	9 809	9 200	6,6 %	9 973	9 600
Toimipaikkojen määrä	2 524	2 350	7,4 %	2 430	2 272
Vertailuhinnat	TP 2022	TA 2022	TP22/TA22 %	TP 2021	TP 2020
Kaupunginvaltuusto					
Toimintakulut €/ asukas	7,41	8,10	-8,6 %	6,44	5,40
Kaupunginhallitus					
Toimintakulut €/ asukas	96,47	92,81	3,9 %	94,60	93,34

Kaupunginjohtaja Toimintakulut €/ asukas	9,08	8,89	2,2 %	8,44	8,33
Elinkeinopolitiikka Toimintakulut €/ asukas	16,42	16,13	1,8 %	16,18	16,47
Konsernijohto yhteensä Toimintakulut €/ asukas	129,38	125,93	2,7 %	125,67	123,55

Kaarinan Kehitys Oy

Kaarinan kehitys Oy toimitusjohtaja Niina Sjöholm

TOIMINTA-AJATUS

Kaarinan Kehitys Oy on kaupungin ja yrittäjien yhteinen elinkeinoyhtiö, jonka tehtävänä on osallistua kaupungin elinkeinopolitiikan suunnitteluun sekä kaupungin elinkeino-ohjelmassa määriteltyjen tavoitteiden toteuttamiseen. Tavoitteena on, että Kaarina olisi Turun seudun vetovoimaisin kaupunki yrittäjien ja yritysten sekä niiden henkilöstön näkökulmasta. Tavoitteena on myös parantaa yrittämisen edellytyksiä sekä ymmärtää elinkeinoelämän tarpeita luomalla tiivis ja säännöllinen yhteistyö yrittäjien ja seudullisten yhteistyötahojen kanssa. Elinkeino-ohjelmassa on määritelty elinkeinopolitiikan perustaksi seuraavat asiat: sujuva päätöksenteko, toimivat yrityspalvelut, yritysmuonteinen ajattelutapa ja seudullinen yhteistyö.

Kaarinan kaupungin strategiassa korostetaan asiakaslähtöistä toimintatapaa läpi koko organisaation. Kaarinan Kehitys Oy pyrkii varmistamaan, että uuden strategian osa-alueilla huomioidaan myös yritykset ja että yritysmuonteisuus on osa kaupungin toimintakulttuuria ruohonjuuritasolta alkaen. Kaarinan Kehitys Oy noudattaa toiminnassaan kaupungin arvoja ”yhdessä, avoimesti ja asiakaslähtöisesti” Kaarinan kaupungin elinkeino-ohjelman 2016 - 2025 mukaisesti.

VUODEN 2022 TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Kaarinan Kehitys Oy:n toiminnan perustana ovat laaja-alainen yhteistyö yritysten ja yrittäjien kanssa, kaupungin yritysalueiden markkinointi ja sijoittumispalvelut, yhteistyö seudullisen kehittämissyhtiön ja seudun kuntien kanssa sekä uusien kärkitoimialojen tunnistaminen ja kehittäminen. Elinkeino-ohjelmassa 2016 - 2025 on määritelty kaupungin elinkeinopoliittiset tavoitteet.

Kaarinan kaupungin elinkeino-ohjelman strategiset tavoitteet ovat seuraavat:

Strategiset tavoitteet

Tavoitteiden mukaan vahvistetaan kaupungin yritys- ja yrittäjäystävällistä toimintaa, kehitetään laaja-alaista yhteistyötä seudun eri toimijoiden kanssa ja lisätään Kaarinan houkuttelevuutta vahvistamalla kaupungin vetovoimatekijöitä. Kaarina on rohkea yrittäjyyden asiantuntija, edistäjä ja esille tuoja.

Kaarinan Kehitys Oy:n vuoden 2022 toiminnan keskeisiksi kärjiksi on valittu:

1. Kaarinalaisten yritysten ilmastotyön tukeminen
2. Yritysten ja kaupungin vuoropuhelun tiivistäminen ja aktivoiminen
3. Tuetaan ja rohkaistaan uusien yritysten perustamista
4. Panostetaan aktiivisesti tonttimarkkinointiin
5. Yhteistyö yritysten kanssa ja yritysten verkottaminen
6. Rengastien kehittäminen yhdessä Paraisten ja Naantalin kanssa
7. Yritysten työvoiman saannin edistäminen ja TE24 uudistukseen valmistautuminen

Kaarinalaisten yritysten ilmastotyön tukeminen

Kannustetaan kaarinalaisia yrityksiä tutustumaan ilmastotyökirjaan ja Kaarinan ilmasto-ohjelmaan. Kaarinan Kehitys Oy pyrkii tuomaan esille kaarinalaisten yrittäjien ilmastotekoja omilla verkkosivuillaan, kaupungin virallisessa tiedotuslehdessä, kaupungin somekanavissa ja muissa medioissa.

Yritysten ja kaupungin vuoropuhelun tiivistäminen

Kaupungin yritysmyönteisyyttä kehitetään lisäämällä ja tiivistämällä yritysten ja kaupungin välistä vuoropuhelua muun muassa julkisissa hankinnoissa ja päätöksenteossa esimerkiksi lautakuntien yritysvierailujen kautta. Kaarinan Kehitys Oy toimii linkkinä kaupungin ja yrittäjien välillä. Hankinnoista tiedotetaan Kaarinan Kehityksen verkkosivuilla, somekanavissa, aamukahvitilaisuuksissa sekä hankintainfoissa. Kaarinan Kehitys Oy pyrkii lisäämään yritysvaikutusten arvioinnin käyttöä hankintaprosessissa. Kaarinan Kehitys Oy järjestää yhdessä kaupungin kanssa tapahtumia, joiden tarkoituksena on tehdä kaarinalaiset yritykset tutummaksi hankintoja tekeville ihmisille. Lisäksi tavoitteena on edistää yrittäjien osallistumista hankintaprosessiin ennen hankintaa järjestettävillä keskustelutilaisuuksilla.

Hyvä yritysilmapiiri edellyttää kokonaisvaltaista yrittäjämönteisyyttä sekä ruohonjuuritasolla että kaikessa päätöksenteossa. Hyvä ja toimiva yhteistyö Kaarinan Kehitys Oy:n ja kaupungin eri toimialojen kanssa on tärkeää. Yritysmyönteisyyteen tarvitaan tiivistä vuorovaikutusta yritysten ja yrittäjäjyhteisöjen kanssa sekä yritysmyönteistä asennetta läpi koko kaupunkiorganisaation.

Tuetaan ja rohkaistaan uusien yritysten perustamista

Kaarinan Kehitys rohkaisee ja tukee uusia yrittäjiä ja auttaa heitä tunnistamaan perustamiseen liittyvät riskit ja mahdollisuudet. Lisäksi Kaarinan Kehitys tekee monipuolista työtä alueelle tulevien jo toimivien yritysten eteen. Erityisesti hyvinvointiin liittyvien yritysten uudet mahdollisuudet. Työhön sisältyy mm. toimitilojen ja tonttien esittelyä, sekä yleistä tiedon jakamista ja neuvontaa, mikä vaikuttaa alueelliseen kehitykseen. Järjestetään laajempaa yrittäjäkasvatusta ja kannustetaan nuoria kokeilemaan yritystoimintaan.

Panostetaan aktiiviseen tonttimarkkinointiin

Panostetaan aktiiviseen tonttimarkkinointiin sekä kehitetään Kehätien aluetta Kirismäen liittymässä.

Yhteistyö yritysten kanssa ja yritysten verkottaminen

Yhdessä yrittäjien kanssa järjestetään erilaisia tapahtumia ja tilaisuuksia. Tavoitteena on lisäksi järjestää yrittäjille vuosittain koulutus- ja ajankohtaistilaisuuksia sekä yritysten verkostoitumistilaisuuksia 1-2 kertaa vuodessa. Yhteistyön yritysten kanssa tulee olla säännöllistä ja hyvin aktiivista. Ajankohtaistilaisuuksiin otetaan mukaan kaupungin virkamiehiä, jotta tieto esimerkiksi rakennushankkeista tai hankinnoista kulkeutuu paremmin yritysten tietoon ja kaupungin työntekijät tulevat tutummaksi yrittäjille.

Rengastien kehittäminen yhdessä Paraisten ja Naantalin kanssa

Keskustellaan Paraisten ja Naantalin visit -henkilöiden kanssa yhteistyömahdollisuuksista Rengastien palvelujen kehittämiseksi.

Yritysten työvoiman saannin edistäminen ja TE24 uudistukseen valmistautuminen

Yhteistyö eri toimijoiden kanssa mm. oppilaitosyhteistyön lisääminen työvoimansaannin helpottamiseksi. Yhteistyö henkilöstöpalveluyritysten kanssa, ja oppisopimuspalveluiden markkinointi. Seuraamme aktiivisesti TE24 uudistuksen valmistelua ja etenemistä.

Toteutuminen:

Alkuvuodesta koronatilanne rajoitti edelleen toimintaa

Koronapandemian jatkuminen ja siitä johtuneet toimenpiteet ja rajoitukset aiheuttivat epävarmuutta yrityksille vielä alkuvuodesta. Tilanne rajoitti edelleen myös live-tilaisuuksien järjestämistä.

Elinkeinopolitiikan päätavoitteet

Elinkeino-ohjelmassa 2016–2025 on määritelty kaupungin elinkeinopoliittiset tavoitteet, painotukset ja resurssit. Kaarinan kaupungin elinkeino-ohjelman strategiset tavoitteet ovat seuraavat: yritysystävällisin kaupunki, aktiivinen yhteistyö ja vetovoimainen Kaarina. Kaarinan Kehitys Oy vaikutti osaltaan siihen, että yritykset ovat tyytyväisiä kaupungin toimintaan ja että Kaarina on vetovoimainen

Aktiivinen yhteistyö yritysten kanssa toteutui päivittäisessä toiminnassa. Kaarinan Kehityksen hallitus päätti, että vuonna 2023 tehdään uusi elinkeino-ohjelma pohjautuen kaupungin uuteen strategiaan.

Yritysten määrän kehittyminen

Kaarinaan perustettiin vuonna 2022 kaikkiaan 225 uutta yritystä ja arviolta 90 lopetti toimintansa. Luvut perustuvat Kaupparekisterin tietoihin ja ne vahvistuvat vuonna 2024. Yritystoimipaikkojen määrä vuoden 2022 lopulla oli 2 524 kappaletta. Työpaikkojen määrä Kaarinassa oli vuoden 2020 lopussa 9809 kappaletta. Työpaikkamäärän muutos Kaarinassa 2015-2020 oli +869.

Taulukko: Yritysten toimipaikat kunnittain muuttujina alue, toimiala, toimipaikkatiedot ja vuosi

Toimipaikkoja									
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Kaarina	1950	1955	1940	1978	2036	2076	2108	2232	2245

Lähde: Tilastokeskus

Sijoittumispalvelut

Kaarinan Kehitys Oy toimi kaupunkiin sijoittuvien yritysten neuvottelukumppanina yhdessä kaupungin viranhaltijoiden kanssa. Kaarinan hyvä sijainti lähellä Turkuä kiinnosti yrittäjiä. Sijoittumiskyselyt tulivat sekä suoraan Kehitykseen että kaupungille. Pieniä toimitiloja yrityksen alkuvaiheen tarpeeseen tarjottiin edelleen Kaarinan Kehityksen StartUp -tilan kautta.

Yritystoimintaan liittyviä tiloja valmistui 2022 koko Kaarinaan laajennukset ja varastot mukaan lukien 13 kpl, yhteensä 10 061 m2. Vastaavien tilojen lupia myönnettiin 14 kpl, yhteensä 8 339 m2. Tontteja myytiin Kaarinassa 20 kpl yhteensä 24 693 m2 ja vuokrattiin 6 kpl yhteensä 56 798 m2. Vaihtona luovutettiin 2 tontti 619 m2.

Taulukko: Vuokratut, myydyt ja vaihdetut yritystontit vuosina 2020 - 2022

	2020	2021	2022
Vuokratut	16	6	6
Myydyt	14	19	20

Vaihdetut		1	2
-----------	--	---	---

Lähde: Kaarinan kaupunki

Sijoittumispalvelujen tukena toimi Kaarinan Kehitys Oy:n hankkima Know Your Hoods -sovellus. Sovelluksen kautta järjestettiin erilaisia aktiviteetteja kaarinalaisille.

Yhteistyö ja tapahtumat yritysten kanssa

Kaarinan Kehityksen tehtävänä on paitsi uusien yritysten houkuttelu Kaarinaan, myös jo kaupungissa toimivien yritysten toimintaedellytysten edistäminen.

Taulukko: Kooste vuoden 2022 aikana toteutetuista toiminnoista

	Vuoden 2022 toteuma
Yrityskäynnit + tapaamiset	312
Sähköpostit yrityksille	1333
Puhelut	625
Tapahtumien 23 kpl osallistujamäärät	744
Lähetetyt uutiskirjeet	33
Kuukauden yrittäjähaastattelut	7
Yrittäjyyssetelin saaneiden haastattelut	5
Yhteensä	3059

Yhteistyö Kaarinan alueella toimii hyvin eri toimijoiden kanssa ja Kehityksen edustajat osallistuivat myös Kaarinan Yrittäjien sekä Krossin markkinointitiimin kokouksiin ja tapahtumien järjestämiseen. Krossin alueella yrittäjät perustivat syksyllä 2022 Krossin kehitys ry:n, jonka nimissä toimintaa jatketaan.

Kevään 2022 aikana oli tarkoitus järjestää kaksi aamukahvitilaisuutta: keskusta-Piispanristi ja Krossi-Piikkiö. Keskusta-Piispanristin alueen tilaisuus toteutui ja siellä aiheina olivat kaupungin ajankohtaiset asiat, tilannetietoa Piispanristin ja keskusta-alueen kaavoituksesta sekä keskustan arkkitehtikilpailusta. Lisäksi kerrottiin joukkoliikennetyöryhmän toiminnasta ja millaisia selvityksiä työryhmä on tekemässä.

Huhtikuussa järjestettiin kaupunki-yrittäjät -keskustelutilaisuus sekä yrittäjien aamukahvit. Syksyllä järjestettiin kolme eri aamukahvitilaisuutta: keskustan, Piikkiön ja Piispanristin alueille. Krossin alueen tilaisuus peruttiin vähäisen osallistujamäärän vuoksi. Tilaisuuksien aiheina olivat: miten keskustan ideakilpailussa näkyy kestävä kehitys, Piikkiön yleiskaava, Piispanristin kaavoituksen eteneminen, yhteistyö yritysten ja yliopiston välillä: osaavan työvoiman saatavuus ja yliopiston muut palvelut. Aamukahvitilaisuuksiin osallistui yhteensä 66 henkilöä.

Yrittäjille suunniteltiin koulutuksia liittyen työvoiman saantiin, kuten *Rekrytoi palkkatuen, oppisopimuksen tai rekrytointikoulutuksen kautta*, mutta tilaisuudet eivät toteutuneet. Alkuvuoden koronatilanne selkeästi karsi osallistujien määrää. Yrityksille tehtiin kysely, jossa kartoitettiin, millaisille koulutuksille olisi tarvetta. Vastausten perusteella suunnitellaan, miten toiveita pystytään toteuttamaan. Touko-kesäkuussa järjestettiin neljä Mindfulness-koulutuskertaa yrittäjille. Osallistujia oli 10.

Rekrymessut järjestettiin koronatilanteesta johtuen virtuaalisesti Tavata-alustalla. Alustalle rakennettiin yritysten ständit (50 kpl) ja yritysten edustajat koulutettiin alustan käyttöön. Messuilla oli myös ohjelmalava, jossa näytteilleasettajat saivat esitellä oman yrityksen toimintaa ja millaista työvoimaa tarvitsevat.

Kaarinan Kehitys osallistui Naantalien järjestämille Meriverkostopäiville. Myöhemmin keväällä Kehitys osallistui Turku Science Parkin yhteiselle messuosastolle *NaviGate 2022* -tapahtumassa Turun Messukeskuksessa. Kehitys ja kaupunki osallistuivat *Rakenna & Sisusta* -messuille Turun messukeskuksessa. Näissä kaikissa tapahtumissa jaettiin tietoa mm. kaupungin tonteista, rakennuslupien myöntämisen kestoista sekä yritysten mahdollisuudesta sijoittua Kaarinaan.

Kaarinan Kehitys osallistui kaupungin järjestämään tulevaisuustyöpajaan sekä uuden strategian työpajoihin tuodakseen esiin elinkeinopuolen tarpeita.

Yrittäjille suunnattu hyvinvointitapahtuma *Hikeä & Virtaa* sekä *Valoa & Virtaa* -juhla järjestettiin yhdessä Kaarinan Yrittäjien ja kaupungin kanssa.

Krossin Kevätuuletus järjestettiin taas koronan jälkeen ja Kehitys oli mukana tapahtuman suunnittelussa ja järjestelyissä. Paikallisesti Kaarinan Kehitys osallistui *Piikkiö Päiville*, Kehityksellä oli oma pöytä ja kaupunkilaiset pääsivät keskustelemaan ja kyselemään toiminnasta. Kaarinan kaupunki järjesti Lasten Kaarina -tapahtuman, Kehitys jakoi keskusta-alueen yrityksille tietoa tapahtumasta ja mahdollisuudesta osallistua/järjestää tapahtumapiste omassa yrityksessä.

Keväällä 15-20 vuotiailla oli mahdollisuus hakea yrittäjyysseteleitä ja hakemuksia saapui 11. Syksyllä järjestettiin seitsemännen kerran Kaarina Business Race. Mukana oli 40 rastipistettä.

Kaarinan Kehityksen 30-vuotisjuhlaseminaari pidettiin Voivalan Juhlakartanolla 10.11. Tilaisuuteen osallistui 40 henkilöä. Kaupunginjohtaja Harri Virta piti hienon esityksen Kehityksen historiasta. Lisäksi puhujana oli emeritusprofessori Erkki Valtaoja.

Yrittäjille järjestettiin *Muuvit Kuntoon* -tanssikurssi Kaarina-talolla. Kurssin veti piikkiöläinen, *Tanssii Tähtien Kanssa* -ohjelmasta tuttu tanssinopettaja Mikko Ahti.

Koko vuoden aikana toteutettiin aloittavien yrittäjien tervetulo kahvituksia sekä yksittäisiä käyntejä.

Marraskuussa järjestettiin neljännen kerran *Kaarinan paras asiakaspalveluyritys* -kilpailu. Kysely toteutettiin Yrkeshögskolan Novian opiskelijatyönä yhteistyössä Paraisten kaupungin ja Kemiönsaaren kunnan kanssa. Perinne jatkuu.

Koko vuoden aikana Kaarinan Kehitys oli mukana TE2024 -muutokseen liittyvissä Varsinais-Suomen alueella järjestetyissä kokouksissa sekä valtakunnallisissa webinaareissa.

Turun seudun yritysasiamiehet tapasivat ja vaihtoivat alueen tietoja kuukausittain pois lukien kesäaika.

Vuoden aikana oli myös useita verkostoitumistapahtumia eri toimijoiden järjestäminä, joissa Kaarinan Kehitys oli mukana. Näin lisättiin mm. seudullista yhteistyötä sekä Kaarinan näkyvyyttä, tuoden yrityksille esille sitä, että Kaarina on yritysmuonteinen kunta ja paras paikka asua.

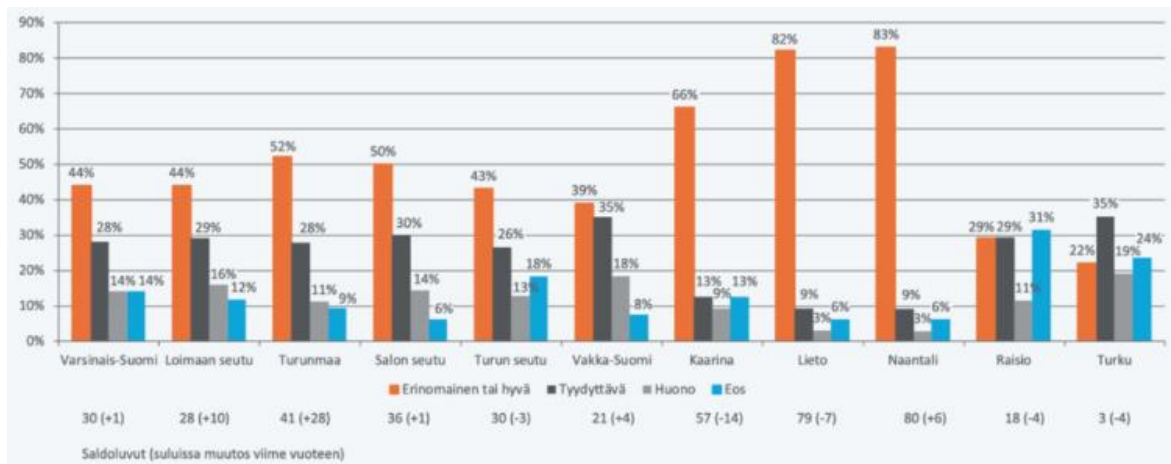
Kaarinan Kehitys on ollut aktiivisesti mukana TE-palvelut 2024 -uudistuksen valmistelussa ja seuraa sen etenemistä.

Yritysten ja kaupungin vuoropuhelun tiivistäminen sekä yritysten verkostoituminen

Yrittäjät ovat toivoneet kaupungin ja yrittäjien välisen vuoropuhelun tiivistämistä esimerkiksi julkisiin hankintoihin liittyen. Kehitys tiedottaa kaupungin hankinnoista verkkosivuillaan sekä kertoo yrityskäynneillä eri hankintakanavista.

Hyvät palvelut ja erinomainen sijainti ovat tärkeitä niin yrittäjille itselleen kuin työntekijöille. Hyvää ilmapiiriä rakennetaan oikealla virkamiesten ja päätöksentekijöiden asenteella, oikeanlaisella elinkeinopolitiikalla ja asiakaslähtöisellä palvelulla, niin esimerkiksi rakennusvalvonnassa, ympäristövalvonnassa kuin Kaarinan Kehitys Oy:ssäkin. Kaavoituksessa Kaarinan kaupunki ottaa huomioon yritysvaikutukset. Kaarinan kaupunki on ostajana ja hankkijana tärkeässä roolissa, mutta myös riippuvainen yksityisen sektorin palvelujen tuottajista kaikkien palvelualueiden osalta.

Maakuntaennusteessa vuodelle 2022 kunnan ja yritysten välinen yhteistyö Kaarinassa arvioitiin maakunnan kolmanneksi parhaaksi, vaikka yhteistyön arvio oli pudonnut edellisvuodesta. Yrittäjyysilmapiiriarvio taas oli noussut eniten Kaarinassa.

Kunnan ja yritysten välinen yhteistyö

Yritysten verkostoitumista tapahtui jokaisessa Kehityksen järjestämässä tilaisuudessa, yrityksiä verkotettiin myös Kehityksen toimesta esimerkiksi toimitilakyselyihin liittyen.

Seudullinen yhteistyö

Kaarinan kaupunki oli mukana Turun seudun kehitys Oy:ssä, joka tuottaa osakaskunnilleen elinkeinopalveluita ostamalla ne Turku Science Park Oy:ltä. Ensikäyntejä Potkurissa oli 57 kpl ja kaarinalaiset asiakkaat perustivat 68 uutta yritystä Potkurin kautta.

Hankkeet

Paras paikka pyöräillä -hanke (2/2023-12/2023)

Hankkeen päätavoitteena on työmatkapyöräilyn edellytysten parantaminen ja suosion lisääminen Kaarinassa tiiviissä yhteistyössä kaarinalaisten työnantajien ja paikallisen autokoulun kanssa.

Hanke koostuu kolmesta työpaketista: toimipisteiden olosuhdekartoitus, fiksusti liikenteessä pyörällä - pyöräilykoulu aikuisille sekä työmatkapyöräilyyn kannustava viestintäkampanja.

Hankkeen tarkoituksena on edistää turvallista ja kestävään kulkemiseen kannustavaa liikennekulttuuria pyöräilykoulutusten avulla. Koulutusten tavoitteena on lisätä kaarinalaisten pyörällä liikkuvien tietämystä ja osaamista pyöräilyn liikennesäännöistä niin teoriassa kuin käytännössäkin. Lisäksi tavoitteena on positiivisen ja työmatkapyöräilyyn innostavan viestintäkampanjan avulla saada yhä useampi kaarinalainen valitsemaan polkupyörä työmatkoilleen. Innostava ja kaupungin jo olemassa olevia pyöräilyreittejä esiin tuova kampanja tukee Kaarinan pyöräilykaupungin imagon rakentamista ja vahvistamista.

Hankkeeseen ovat sitoutuneet yhteistyökumppaneiksi seuraavat Kaarinassa toimivat yritykset: Aimo Virtanen Oy, Helkama Bica Oy, Piikkiö Works Oy, Kaarinan Autokoulu Oy ja Kaarinan Kehitys Oy.

Lounais-Suomi rakentuu puusta -hanke (1.8.2021 - 31.12.2023)

LSPUU-hankkeessa edistetään puurakentamista sekä puutuoteteollisuuden tuotteiden tuotantoa ja käyttöä Lounais-Suomessa. Puun käytöllä voidaan varastoida hiiltä, vähentää rakentamisen hiilidioksidipäästöjä, nostaa merkittävästi maakunnan puuraaka-aineen jalostusarvoa sekä lisätä yrittäjätuloja ja työpaikkoja. Hanketta toteuttavat Suomen metsäkeskus, Tampereen yliopisto, Prizztech Oy ja Kaarinan Kehitys Oy. Suomen metsäkeskus toimii hankkeen päätoteuttajana.

Hankkeen pääkohderyhminä ovat puutuotealan pienyritykset ja puun jatkojalostajat. Hanke sisältää toimenpidekokonaisuuksia, kuten:

- Lounais-Suomen puurakentamisen nykytilanteen kartoitus ja karttasovelluksen laatiminen
- Lounais-Suomen puurakentamisen promootiosivuston tekeminen
- Yritysten aktivointi sekä tuotekehityksen ja ympäristöviestinnän tukeminen
- Markkinavuoropuhelujen kehittäminen puurakentamisen hankinnoissa
- Rakennuskohteiden hiilijalanjälkilaskelmien pilotointi
- Infrarakentamisen ja erikoispuun käytön vauhdittaminen
- Puurakentamisen opinto- ja tutustumismatkojen järjestäminen
- Osallistuminen alan messuille
- Seminaarien järjestäminen puurakentamisen edistämiseksi

Lisäksi Kaarinan Kehitys on neuvonut yrityksiä erilaisissa hankehauissa.

Muut keskeiset konserniyhteisöt

Muut keskeiset konserniyhteisöt kaupunginjohtaja Harri Virta

KOy Kaarinan Vuokratalot

Kiinteistö Oy Kaarinan Vuokratalot toimitusjohtaja Timo Laaksonen

TOIMINTA-AJATUS

Kiinteistö Oy Kaarinan Vuokratalojen toiminta-ajatuksena on tarjota kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja.

VUODEN 2022 TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Yhtiö omistaa ja vuokraa kohtuuhintaisia asuinhuoneistoja Kaarinan kaupungissa. Yhtiö jatkaa kiinteistöjensä energiatehokkuuden parantamista laaditun suunnitelman mukaisesti.

Toteutuminen:

Energiatehokkuuden parantamiseksi Piikkiön maalämpökohteiden automatiikat on uusittu ja peruskorjattu pääsääntöisesti, vain tasapainotustyöt ovat kesken. Laiduntie 1 aurinkoenergian hyödyntäminen ja kaukolämmön paluuveden uudelleenkäyttö hanke on pääosin valmis.

VUODEN 2022 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Talousarvio hoitokulujen osalta ylittyi pääosin vuosikuluina kirjattujen PTS:n mukaisten korjauskulujen myötä.

VASTUUALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suoritteet	TP 2022	TA 2022	TP22/TA22 %	TP 2021	TP 2020
KOy Kaarinan Vuokratalot Keskivuokra	11,72	11,15	5,1 %	11,72	11,67
Käyttöaste %	94 %	95 %	-1,4 %	92 %	94 %
Vertailuhinnat	TP 2022	TA 2022	TP22/TA22 %	TP 2021	TP 2020
KOy Kaarinan Vuokratalot Liikevaihto	6 554 139	6 100 000	7,4 %	6 329 500	6 218 467
Kiinteistöjen hoitokulut	5 147 370	5 000 000	2,9 %	4 394 527	3 951 859
Rahoituskulut	644 816	1 100 000	-41,4 %	707 462	683 704

As Oy Katariinankulma Kaarina

TOIMINTA-AJATUS

Yhtiön toiminta-ajatuksena on vuokrata senioreille suunniteltuja asuntoja niitä tarvitseville ja Kaarinan kaupungille vanhustyön toimistotiloja sekä palvelutori-tila.

Vuokrilla katetaan yhtiön hoito- ja pääomakulut.

VUODEN 2022 TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Asunnot ovat haluttuja senioriasuntoja Kaarinan keskustassa ja asunnoissa voidaan asua esteettömästi ja turvallisesti.

Toteutuminen:

Asunnot ovat esteettömiä sekä turvallisia. Asunnot ovat haluttuja senioriasuntoja. Asuntojen lämpö- ja ilmanvaihto on seniriasuntojen hyvällä tasolla, mutta osa asukkaista on kokenut vedon tunnetta, joka on aiheutunut asukkaiden omasta toiminnasta.

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta tarkastuslautakunnan pj Kimmo Hollmén

TOIMINTA-AJATUS

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tarkastuslautakunta huolehtii kunnan ja sen tytäryhteisöjen tilintarkastuksen yhteensovittamisesta. Tarkastuslautakunta antaa vuosittain kaupunginvaltuustolle arviointikertomuksen, jossa arvioidaan edellinen päättynyt tilikausi.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Strateginen tavoite ja kriittinen menestystekijä	Tavoite	Mittarin tavoitearvo
Vastuullinen johtaminen <i>Kustannus- ja laatu-tietoinen johtaminen</i>	Tarkastuskertomuksen laadinta.	Tarkastuslautakunta luovuttaa tarkastuskertomuksensa toukokuussa 2022.

Toteutunut 1-12/2022:

Tarkastuslautakunta on laatinut tarkastuskertomuksen vuodelta 2021. Tarkastuskertomusta valmisteltiin vuoden 2022 alkuvuoden kokouksissa. Tarkastuslautakunta hyväksyi vuoden 2021 kertomuksen 28.4.2022 § 22.

Tarkastuskertomus luovutettiin kaupunginvaltuustolle 12.5.2022. Kaupunginvaltuusto merkitsi tarkastuskertomuksen tiedoksi 23.5.2022 § 18 ja edellytti, että kaupunginhallituksen arviointikertomukseen antamat vastaukset tuodaan kaupunginvaltuuston käsittelyyn 10.10.2022 kokoukseen.

Tarkastuslautakunta käsitteli annetut vastaukset lokakuun kokouksessaan 13.10.2022.

HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN

Tarkastuslautakunta on huomionnut tarkastustyössään, että hyvinvoinnin edistämiseen varatut määrärahat kohdentuvat perustellusti.

VUODEN 2022 TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Tarkastuslautakunta tekee esityksen tilinpäätöksen käsittelystä ja vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille. Lautakunta kokoontuu vuoden aikana noin 11 kertaa. Ulkoinen tilintarkastaja tekee konsernissa noin 50 työpäivää tarkastustyötä.

Kuntalain mukaan tarkastuslautakunnan tehtäviin kuuluu valvoa sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Vuosi 2022 on tarkastuslautakunnan ensimmäinen kokonainen työvuosi. Vuosi 2022 on viimeinen vuosi ennen tulevaa uutta aluehallintoa.

Toteutuminen:

Tarkastuslautakunta on käsitellyt tilinpäätöstä 31.3.2022 ja 28.4.2022 kokouksissaan. Tarkastuslautakunta päätti 28.4.2022 § 23 esittää kaupunginvaltuustolle tilinpäätöksen hyväksymistä ja vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille. Kaupunginvaltuusto käsitteli tilinpäätöksen 23.5.2022 kokouksessaan.

Tarkastuslautakunta kokoontui 1-12/2022 välisenä aikana kahdeksaan kokoukseen ja lisäksi yhden kerran arviointikertomuksen luovutustilaisuuden merkeissä. Tilintarkastaja on osallistunut kokouksiin informoiden lautakuntaa tarkastusprosessin etenemisestä.

Tarkastuslautakunta on hyväksynyt vuoden 2023 arviointisuunnitelman 15.12.2022 kokouksessaan.

Tarkastuslautakunta on valvonut sidonnaisuuksiin liittyvän ilmoitusvelvollisuuden noudattamista. Tarkastuslautakunta käsitteli sidonnaisuusilmoituksiin liittyvän tilanteen 31.8.2022 kokouksessaan sekä kokouksessaan 3.11.2022. Lautakunta on kontaktoinut ilmoitusvelvollisuuden laiminlyöneet.

TALOUS

1 000 euroa	TP 2022	MTA 2022	TA 2022	TP 2021	TP 22/21
Tuotot	0	0	0	0	0,0 %
Kulut	-34	-54	-54	-28	23,5 %
Kate	-34	-54	-54	-28	23,5 %

Hallintopalvelut

Hallintopalvelut

hallintojohtaja Päivi Antola

Hallinnon tukipalvelut

Hallintopalvelujen yleishallinto

hallintojohtaja Päivi Antola

Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen

hyvinvointikoordinaattori Hanna Inkeroinen

Kanslia- ja viestintäpalvelut

hallinnon palvelupäällikkö Juuso Alatalo

Talous- ja hankintapalvelut

talousjohtaja Sinikka Sinervuo-Koskinen

Tietohallinto

tietohallintojohtaja Kari Hölsö

Henkilöstöpalvelut

henkilöstöjohtaja Maija Hanhiala

TOIMINTA-AJATUS

Hyvin hoidettu hallinto on kaiken toiminnan perusta. Hallintopalveluiden toimialue huolehtii kaupungin

- yleishallinnosta
- kanslia- ja viestintäpalveluista
- talous- ja hankintapalveluista
- henkilöstöpalveluista
- tietohallinnosta

niin, että kaupungin johto ja palvelutuotannosta vastaavat yksiköt saavat asiantuntevaa ja luotettavaa palvelua.

Hallintopalveluiden yleishallinto vastaa terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen yksikön toiminnasta. Yksikön keskeisenä tehtävänä on asukkaiden hyvinvointia kuvaavan tiedon tuottaminen, kerääminen ja analysointi kaikkien palvelualueiden käyttöön sekä palvelualueiden tukeminen asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä ja toimenpiteiden synkronointi yhteen. Yksikön toiminnan keskiössä on Kaarina-strategian päämäärä "hyvinvoinnin edistäminen ennakoivasti" ja "viihtyisä, turvallinen ja toimiva lähiympäristö".

Hallintopalveluiden toimialue palvelee kaarinalaisia ja muita ulkoisia asiakkaita sekä kaupungin ja konsernin sisäisiä asiakkaita joustavasti, nopeasti, laadukkaasti ja asiakaslähtöisesti.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Strateginen tavoite ja kriittinen menestystekijä	Tavoite	Mittarin tavoitearvo
<p>Sujuvat ja turvalliset arjen palvelut läheltä</p> <p><i>Aktiivinen tiedottaminen palveluista ja niihin liittyvistä muutoksista</i></p>	<p>Hyvinvointiohjelman ja ilmasto-ohjelman viestinnän toteuttaminen yhteisesti.</p>	<p>Hyvinvointiohjelman ja ilmasto-ohjelman viestinnälle on laadittu vuosikello ja viestintä on toteutettu vuosikellon mukaisesti.</p>
<p>Toteutunut 1-12/2022:</p> <p>Hyvinvointiohjelmasta 2022-2025 on laadittu visualisointi, jossa on otettu huomioon ilmasto-ohjelman 2030 tavoitteet niiltä osin kuin ne ovat yhteisiä. Visualisointia käytetään johtamisen ja viestinnän tukena. Vuosikelloa viestinnälle ei ole laadittu.</p>		
<p>Sujuvat ja turvalliset arjen palvelut läheltä</p> <p><i>Eri väestöryhmien tarpeisiin vastaaminen kysynnän mukaan</i></p>	<p>Asukasbudjetti on aluetyön toteuttamismuoto.</p>	<p>Asukasbudjetti 2022 on toteutettu keskustan, Kuusiston, Littoisten, Piikkiön ja Piispanristin alueella.</p>
<p>Toteutunut 1-12/2022:</p> <p>Asukasbudjetti 2022 toteutettiin kesä-syyskuun aikana ja voittaneita ideoita toteutettiin loppuvuodesta 2022.</p>		
<p>Vastuullinen johtaminen</p> <p><i>Kustannus- ja laatumietoinen johtaminen</i></p>	<p>Sähköisen asiakirjahallinnan kehittäminen</p>	<p>Sähköisen arkiston käyttöönotto</p> <p>Luottamushenkilöportaalin käyttöönotto</p>
<p>Toteutunut 1-12/2022:</p> <p>Sähköisen säilytys- ja arkistojärjestelmän hankinnasta päätettiin kaupunginhallituksen 13.6.2022 kokouksessa. Käyttöönottoprojekti käynnistyi syyskaudella 2022.</p> <p>Luottamushenkilöportaalia pilotoitiin tarkastuslautakunnan kanssa. Käyttöönotto siirtyi vuodelle 2023 henkilöstömuutosten takia.</p>		
<p>Vastuullinen johtaminen</p> <p><i>Kokonaisvaltainen tapa tarkastella valmisteltavia ja päätettäviä asioita</i></p>	<p>Johdon työpöytä tiedolla johtamisen välineeksi</p>	<p>Johdon työpöytä on tehty ja kehitetty käyttäjien tarpeisiin vuoden 2022 aikana.</p>

Toteutunut 1-12/2022:

Osana tiedolla johtamisen kehittämistä palvelualueiden Power BI -raportit sekä johdon ja luottamushenkilöiden työpöydät valmistuivat suunnitellusti jatkokehittämistä varten. Lisäksi tuotettiin erillisraportteja (Power BI), kuten väestö, hyvinvointikertomus, työllisyys, kotoutuminen ja kouluterveyskysely. Kaikki raportit jaettiin johtoryhmien jäsenten ja asiantuntijoiden käyttöön Teams-alustalla. Luottamushenkilöiden raporttia kehitettiin ja pilotoitiin taloustyöryhmässä myöhempää jakelua varten. Raporttien päivytystä ja jatkokehitystä varten järjestettiin Power BI -työkalun käyttäjäkoulutusta asiantuntijoille.

<p>Hyvinvoinnin edistäminen ennakoivasti</p> <p><i>Ennaltaehkäisevien palveluiden kehittäminen</i></p>	<p>Työhyvinvoinnin ja työkyvyn edistäminen</p>	<p>Etätyön toimintamallin kehittäminen</p> <p>Mieli työssä - työ mielessä -hankkeen loppuun saattaminen ja tulosten arviointi</p> <p>Vaarojen ja riskien arvioinnit päivitetään uuteen järjestelmään</p>
--	--	--

Toteutunut 1-12/2022:

Etätyön ohjeistuksia on päivitetty. Etätyön hyvinvointia kartoittava henkilöstökysely toteutettiin. Kyselyn perusteella laaditaan alkuvuonna 2023 etätyön parhaiden käytäntöjen toimintamalli.

Mieli työssä - työ mielessä -hanke toteutui suunnitellusti. Pysyvinä tuotoksina oli mm. esihenkilöille ja henkilöstölle laaditut omat F-passit mielen hyvinvointiin.

Osa vaarojen ja riskien arvioinneista on jo uudessa järjestelmässä. Arviointien päivitystyöhön annettiin työyksiköille lisäaikaa vuoden 2023 puolelle.

HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN

Hyvinvointikertomuksen 2017-2021 perusteella hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteet vuosina 2021-2025 ovat seuraavat (kolme ensimmäistä ovat vuoden 2022 painopisteitä):

- Liikkumisen edistäminen
- Hyvien elintapojen edistäminen (ravitseminen, liikunta, uni)
- Mielenterveyden edistäminen ja päihteiden käytön vähentäminen
- Seksuaalisen häirinnän ja lähisuhdeväkivallan ehkäisy
- Koulukiusaamisen ja kouluväkivallan ehkäisy

Hallintopalveluissa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yksikkö vetää hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden mukaista kehittämistä koko kaupungissa. Kehittämistyön käytännön toteuttamiseksi on perustettu kaksi projektiryhmää: liikkumisen edistämiseen ja hyvän ravitsemuksen edistämiseen.

Toteutuminen:

Vuonna 2022 hyvinvointityöryhmä kokoontui neljä kertaa. Liikkumisen projektiryhmä oli tauolla johtuen uuden kunnan valmistelusta. Ravitsemuksen projektiryhmä työskenteli normaalisti Voivalan ravitsemuskeskuksen kehittämiseksi. Loppuvuoden aikana valmisteltiin Paras paikka pyöräillä -hanketta, joka toteuttaa sekä hyvinvointi- että ilmasto-ohjelmaa. Lisäksi valmisteltiin hankehakemus kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman laatimiseksi.

Henkilöstöpalveluissa on tuettu liikkumisen ja mielenterveyden edistämistä sekä hyvien elintapojen edistämistä muun muassa seuraavin henkilöstölle tarjotuin toimenpitein:

- Puhti-ryhmä
- Retriitti-ryhmät
- Mieli työssä - työ mielessä -hankkeen toimenpiteet
- Työterveyshuollon digipalvelut ja teemaluennot etänä
- Digitaaliset treenit
- Työhyvinvointikorttikoulutukset
- Työhyvinvointiluento
- Maksuton uimahallin ja kuntosalien käyttö
- KIILA-kuntoutuskurssit

TALOUS

1 000 euroa	TP 2022	MTA 2022	TA 2022	TP 2021	TP 22/21
Tuotot	5 411	5 016	5 016	5 337	1,4 %
Kulut	-8 280	-8 097	-8 097	-7 426	11,5 %
Kate	-2 869	-3 081	-3 081	-2 089	37,3 %

VUODEN 2022 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Talousarvio toteutui pääosin suunnitellusti ja hallintopalvelut kokonaisuutena alitti talousarvion toimintakatteen 212 teurolla.

Hallintopalveluiden yleishallinto alitti talousarvion 71 teurolla. Alitusta selittää pitkälle se, että tietosuojavastaavan vakanssi oli täyttämättä. Samoin terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen liittyvät menot olivat pienemmät kuin mitä talousarviovaiheessa ennakoitiin.

Kanslia- ja viestintäpalvelut alittivat talousarvionsa nettomääräisesti 237 teurolla. Toimintatuotot ylittyivät aluevaaleista maksetun korvauksen osalta runsaalla 70 teurolla. Toimintakulut puolestaan alittuivat 160 teurolla. Menolajeittain tarkastellen toimintakulut olivat lähes kautta linjan pienemmät kuin mitä talousarviossa oli arvioitu.

Talous- ja hankintapalvelut ylittivät talousarvion 138 teurolla. Laskentapalveluiden tuotot toteutuivat suunnitellusti talousarvion mukaisena, kustannukset ylittivät talousarvion 274 teuroa. Ylitys aiheutui Tilikunnan kustannusten noususta. Rahoitus- ja taloussuunnittelu alitti talousarvion 95 teurolla ja hankintapalvelut alittivat talousarvion 41 teurolla.

Henkilöstöpalvelut ylitti talousarvionsa 92 teurolla. Toimintatuotot olivat budjetoitua suuremmat työttömyysvakuutusrahaston koulutuskulukorvausten ja työterveyshuoltokustannusten Kela-korvausten osalta.

Tietohallinnon toimintakulut ylittivät talousarvion 292 teuroa ja kustannusten nousu edelliseen vuoteen verrattuna oli 171 teuroa. Tietohallinnon kustannusten ylitykset on suurelta osin allokoitu sisäisesti palvelualueille. Toimintakatteesta jäätiin 67 teur. Toimintakulut ylittyivät aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden osalta 247 teur, koska suurin osa tietotekniikkalaitteistosta kiersi tietohallinnon budjetin kautta yksiköille, joten tietohallinto sai vastaavan määrän sisäisiä tuloja yksiköiltä. Yleisesti ottaen ict-hankintakustannuksien nousuun vaikutti merkittävästi maailmanlaajuinen pula eloktoniikkakomponenteista. Palveluiden ostot ylittyi 31 teur, mikä johtui kahden merkittävän palveluntuottajan takautuvista maksuista vuodelta 2021, sillä heillä oli jäänyt epähuomiossa laskuttamatta tietyt palvelusuoritteet vuoden 2021 osalta.

Hallintopalvelujen yleispalvelut

Hallintopalvelujen yleishallinto

hallintojohtaja Päivi Antola

Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen

hyvinvointikoordinaattori Hanna Inkeroinen

VUODEN 2022 TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Hallintopalvelujen yleishallinto

Vuoden 2022 talousarviossa hallintopalveluihin on perustettu uusi yksikkö: hallintopalvelujen yleishallinto. Yleishallintoon on varattu määrärahat toimialuejohtajan (hallintojohtajan) palkkaukseen sekä hallintopalveluiden yhteisiin menoihin, jotka aiemmin sisältyivät kanslia- ja viestintäpalveluiden toimintamenoihin. Vuonna 2022 hallintopalveluiden yleishallinnossa arvioidaan lakimiehen tarvetta.

Vuonna 2022 keskitytään sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen valmistelun tukemiseen ja arvioidaan uudistuksen vaikutuksia hallinnon tukipalveluihin. Palvelualueet ylittävä hallinnon kehittämistyö jatkuu: sähköinen säilyttämis- ja arkistoinijärjestelmä otetaan käyttöön, yhteistyötä eri palvelualueiden hallintohenkilöstön kanssa tiivistetään, postipalveluita tehostetaan vuonna 2020 valmistuneen opinnäytetyön ehdotuksia hyödyntäen, esityslista- ja pöytäkirjaprosesseja parannetaan ja yhdenmukaistetaan, sopimushallintaan haetaan uusia ratkaisuja ja tiedonhallintalain vaatimuksia viedään eteenpäin käytettävissä olevat resurssit huomioiden.

Toteutuminen:

Hallintopalvelut osallistui vuoden 2022 aikana hyvinvointialueuudistuksen jälkeisen uuden Kaarinan organisaation valmisteluun. Samoin hallintopalveluiden henkilöstö tuki kaupunginjohtajaa kaupungin strategiaprosessissa.

Osana vuoden 2023 talousarvion valmistelua on arvioitu hyvinvointialueuudistuksen vaikutuksia tukipalveluihin. Arvioinnin tuloksena on todettu, että hyvinvointialueuudistus työllistää kaupungin tukipalveluja vielä merkittävästi vuonna 2023, joten resurssia ei ole vuoden 2023 aikana vapautumassa. On myös huomioitava, että osa tukipalveluista on skaalautumattomia, ts. näiden palveluiden tarpeeseen hyvinvointialueuudistus ei merkittävästi vaikuta. Palvelualueiden kanssa on neuvoteltu niin ikään tukipalveluiden tarpeista sekä toiveista tehostaa omaa toimintaansa tukipalveluiden tarjoaman tuen ja asiantuntemuksen avulla. Työ jatkuu vuonna 2023.

Sähköinen säilytys- ja arkistointijärjestelmä kilpailutettiin ja hankittiin. Uuden järjestelmän käyttöönottoprojekti alkoi syksyllä 2022.

Sisäisiä postipalveluita tehostettiin mm. harventamalla sisäisen postin jakelukertoja. Lisäksi tehtiin postipalveluihin liittyviä järjestelyjä, joissa ennakoitiin tulevaa hyvinvointialueuudistusta.

Sopimushallinnan uudistamistyön käynnistämiseen ei ollut resurssia vuonna 2022.

Tiedonhallintalain kattavaan toteuttamiseen ja täytäntöönpanoon ei ollut myöskään vuonna 2022 riittävästi resursseja. Lain edellyttämät tiedonhallinnan vastuut saatiin kuitenkin valmisteltua syksyllä 2022 kaupunginhallituksen päätettäväksi.

Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen

Sote-uudistuksen valmistelu vuonna 2022 tulee työllistämään myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yksikköä. Tavoitteena on, että kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspinnat rakentuvat sujuviksi ja toimiviksi alusta alkaen. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä määrittää, että kunnalla on ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin kuin tehtävä kytkeytyy kunnan muihin lakisääteisiin tehtäviin. Lisäksi kunnan on toimittava hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa ja tuettava sitä asiantuntemuksellaan.

Vuoden 2022 aikana hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osalta keskitytään hyvinvointikertomuksen 2021 toteutukseen osana tilinpäätöstä. Lisäksi hyvinvointiohjelman

2021-2025 mukaiset projektiryhmät liikkumisen ja hyvän ravitsemuksen edistämiseksi jatkavat työskentelyään. Mielen terveyden edistämiseksi ja päihteiden käytön vähentämiseksi työ jakautuu oppilashuollon ohjausryhmälle ja ehkäisevän päihde- ja mielen terveyden työryhmälle. Tavoitteena on, että hyvinvointijohtamisen malli jalkautuu osaksi koko kaupungin talouden ja toiminnan suunnittelua.

Vuodenvaihteessa 2020-2021 Kaarinassa toteutettiin yhteistyössä THL:n kanssa laaja FinSote-tutkimus. Tutkimusaineisto julkaistiin kesäkuussa 2021. Vuoden 2022 aikana jatketaan tulosten hyödyntämistä kaikilla kaupungin palvelualueilla.

Ilmasto-ohjelmalla 2030 ja hyvinvointiohjelmalla 2021-2025 on saman sisältöisiä tavoitteita ja sisällöllistä päällekkäisyyttä. Ilmaston kannalta kestävätkä liikkumismuodot ovat terveyttä edistäviä, minkä vuoksi esimerkiksi viestinnälliset toimenpiteet kuntalaisille on hyvä suunnitella ja toteuttaa yhteisesti. Vuonna 2022 tavoitteena on toteuttaa hyvinvointiohjelmaan liittyvää viestintää suunnitelmallisesti.

Aluetyön mallia on uudistettu vuonna 2020 koko kaupungin yhteiseksi tehtäväksi. Osana aluetyötä toteutettiin vuonna 2021 onnistunut osallistuvan budjetoinnin eli asukasbudjetin kokeilu 16 000 euron määrärahalta. Vuodelle 2022 on varattu 50 000 euron määräraha asukasbudjetin toteuttamiseen.

Toteutuminen:

Vuoden 2022 aikana valmisteltiin kaupunkiin uusi organisaatio, joka vastaisi parhaalla mahdollisella tavalla kunnan lakisääteisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävän hoitamiseen sekä tulevan hyvinvointialueyhteistyön toteuttamiseen. Lisäksi osallistuttiin aktiivisesti Varsinais-Suomen hyvinvointialueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valmisteluun sekä maakunnan hyvinvointikoordinaattoreiden verkoston tapaamisiin.

Kotoutumisen edistäminen jäi kuntien vastuulle, minkä vuoksi hallintopalveluihin perustettiin maahanmuuttokoordinaattorin virka loppuvuoden 2022 aikana. Maahanmuuttokoordinaattori aloitti tehtävässään marraskuussa ja aloitti kiintiöpakolaisperheen vastaanottoon liittyvät valmistelut.

Hyvinvointiohjelma hyväksyttiin maaliskuussa 2022, jonka jälkeen siitä laadittiin lyhyempi ja helppolukuisempi visualisointi johtamisen, päätöksenteon ja viestinnän tueksi.

Hyvinvointiohjelma on myös kuntalaisten tutustuttavana kaupungin verkkosivuilla. Ilmasto-ohjelmalla 2030 ja hyvinvointiohjelmalla 2021-2025 on saman sisältöisiä tavoitteita ja sisällöllistä päällekkäisyyttä. Ilmaston kannalta kestävätkä liikkumismuodot ovat terveyttä edistäviä, minkä vuoksi esimerkiksi viestinnälliset toimenpiteet kuntalaisille on hyvä suunnitella ja toteuttaa yhteisesti. Nämä yhtäläisyydet otettiin huomioon laadittaessa hyvinvointiohjelman helppolukuisempaa visualisointia.

Loppuvuoden 2022 aikana henkilöstöpalvelut, ympäristönsuojelu ja hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen valmistelivat yhteistyössä Sitowise Oy:n kanssa Paras paikka pyöräillä -hanketta, jonka tavoitteena on edistää työmatkapyöräilyä Kaarinan alueella. Hankkeeseen osallistuu myös kaarinalaisia yrityksiä. Hanke toteuttaa sekä hyvinvointiohjelmaa että ilmasto-ohjelmaa.

Hyvinvointikertomus 2021 toteutettiin osana tilinpäätöstä 2021. Hyvinvointiohjelmaan sidotuista projektiryhmistä ravitsemuksen projektiryhmä on kokoontunut vuoden 2022 aikana, mutta liikkumisen edistämisen projektiryhmä on ollut tauolla uuden kunnan valmistelun vuoksi. Mielen terveyden edistämiseksi ja päihteiden käytön vähentämiseksi tehtävä työ on sisällytetty oppilashuollon ohjausryhmän työhön. Lisäksi koulunuorisotyöntekijät ovat suunnitelleet ja toteuttaneet ehkäisevän päihdetyön toimenpiteitä nuorille.

Vuodelle 2022 on varattu 50 000 euron määräraha asukasbudjetin toteuttamiseen. Asukasbudjetti 2022 toteutettiin kesä-syyskuussa ja voittaneita ideoita toteutettiin loppuvuoden aikana.

VASTUUALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suoritteet	TP 2022	TA 2022	TP22/TA22 %	TP 2021	TP 2020
Terveystiedon edistämisen aktiivisuus kuntajohdossa (THL: TEA-viisari)*	73	95	-23,2 %	73	-

*Terveystiedon edistämisen aktiivisuutta (=tea) mitataan asteikolla 0-100, joista arvot >75 tarkoittavat hyvää tulosta, 25-74 parannettavaa ja <24 huonoa tulosta. Kuntajohdon terveystiedon edistämisen aktiivisuus rakentuu neljästä sisältökokonaisuudesta: sitoutuminen, johtaminen, seuranta ja tarveanalyysi sekä osallisuus. Kuntajohdon teaviisarin tiedonkeruu on edellisen kerran toteutettu vuonna 2021.

Kanslia- ja viestintäpalvelut

Kanslia- ja viestintäpalvelut

hallinnon palvelupäällikkö Juuso Alatalo

VUODEN 2022 TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Kaupunkiyhteisen sähköisen säilytys- ja arkistojärjestelmän hankintakilpailutuksen toteutumisen jälkeen järjestelmä otetaan käyttöön 2022. Koko kaupungin yhteiskäyttöön tulevan järjestelmän käyttöön ottamisesta vastaavat asiakirjahallinto, tietohallinto ja palvelualueet yhdessä. Järjestelmän omistajuus on hallintopalvelujen kanslia- ja viestintäpalveluilla.

Kaupunki tiedonhallintayksikkönä vastaa tiedonhallintalain täytäntöönpanosta. Vuoden 2022 aikana kaupungissa otetaan käyttöön operatiivisten tietojärjestelmien hankinnoissa ja kehityshankkeissa muutosvaikutusten arviointikäytäntö. Palvelualueiden keskeisten operatiivisten tietojärjestelmien yhteentoimivuutta kehitetään siten, että tietojärjestelmät tuottavat niissä laadittavalle asiakirjatiedolle elinkaarihallinnan ohjausmetatietoa, jotta automatisoidut tietosiirrot esim. sähköiseen säilytys- ja arkisto järjestelmään mahdollistuvat. Sähköisen tiedonhallinnan edellytyksenä on tiedonohjaussuunnittelun kattava toteutuminen. Tiedonhallintalain edellyttämän asiakirjajulkaisuuskuvauksen sisältöä täydennetään ja tiedonhallinnan ohjeistusta ajantasaistetaan.

SOTE-maakuntien toiminnan aloittamiseen varaudutaan kaupunginarkiston asiakirja-aineistojen päättämiprojektilla, varautumalla tietopalvelupyynnöiden kasvuun ja tietoturvallisuuteen suomi.fi-liittymällä.

Kaarinan kaupungilla ei ole käytössään mediaseurantaa. Mediaseuranta on automaattinen palvelu, joka kerää valmiiksi analysoitua tietoa siitä, mitä ja miten kaupungista puhutaan ja keskustellaan toimitetussa ja sosiaalisessa mediassa. Mediaseurannan merkitys korostuu kriisitilanteissa, joissa on usein liikkeellä vääriä tietoja tai tarvittavaa tietoa ei ole saatavilla. Seurannalla voidaan reagoida nopeasti käytävään keskusteluun ja johtaa tilannetta tiedolla. Palveluun voidaan yhdistää myös sosiaalisen median julkaisuun tarkoitettu työkalu, jossa voidaan helposti julkaista keskitetysti sisältöjä eri kanaviin ja saada niitä koskevia raportointeja.

Kaarinan kaupungin intranetjärjestelmä on tekniikaltaan tullut elinkaarensa päähän ja tekninen tuki on hiljalleen päättymässä. Tiedostettu on myös mobiilikäyttöisyyden tarve, sillä kaikissa työtehtävissä henkilöstöllä ei ole mahdollisuutta oman koneen tai hallintoverkon käyttöön. Nykyinen järjestelmä ei myöskään tarjoa riittävästi työkaluja osallistamiseen. Kaupungissa on myös otettu käyttöön O365-ympäristö, jota voidaan hyödyntää intranetin alustana. Tarkoituksena on hankkia tähän valmis sovellus. Tavoitteena on, että projekti ja hankinta voitaisiin suunnitella syksyn 2021 aikana ja uusi intranet olisi käytössä noin vuoden 2022 puolivälissä. Beta-versio julkaistaisiin jo tätä ennen ensin projektiryhmälle ja myöhemmin koko henkilökunnan nähtäville.

Aluevaalit toimitetaan sunnuntaina 23.1.2022. Ennakkoäänestyksen ajanjakso on kotimaassa 12.-18.1.2022 ja ulkomailla 12.-15.1.2022. Suomalaisessa laivassa ulkomaan ennakkoäänestys voidaan aloittaa keskiviikkona 5.1.2022.

Aluevaltuuston vaalikausi on neljä vuotta ja vaalikauden aloitusajankohta kesäkuun alku.

Aluevaaleja koskevat säännökset on lisätty vaalilakiin (714/1998) vaalilain muutoksella. Vaalilain 143 a §:n mukaan aluevaalit toimitetaan samanaikaisesti kuntavaalien kanssa. Näin toimitaan vuodesta 2025 lukien. Sote-uudistuksen toimeenpano- ja voimaantulolain 16 §:ssä säädetään, että ensimmäiset aluevaalit toimitetaan omina erillisinä vaaleinaan sunnuntaina 23.1.2022. Näissä vaaleissa valitun aluevaltuuston toimikausi alkaa 1.3.2022 ja jatkuu toukokuun 2025 loppuun.

Vaalien järjestäminen on työmäärällisesti iso kokonaisuus, joka sitoo merkittävästi työntekijöitä hoitamaan vaaleihin liittyviä tehtäviä ja järjestelyjä. Kaarinan kaupungissa on kuusi äänestysaluetta (Littoinen, Keskusta, Piispanristi, Voivala, Kuusisto ja Piikkiö), joissa kussakin toimii oma vaalilautakuntansa vaalipäivänä. Ennakkoäänestyspaikoista päätetään erikseen.

Ennakoäänestystä varten on nimettävä riittävä määrä vaalitoimitsijoita sekä asetettava vaalitoimikunnat hoitamaan koti- ja laitosäänestystä. Vaaleihin nimettäville vaalitoimitsijoille järjestetään kattavasti koulutusta

Toteutuminen:

Kaarinan kaupunki aloitti sähköisen säilytys- ja arkistojärjestelmäratkaisun hankinnan 7.12.2021 julkaisemalla hankintailmoituksen ja päättyi valitsemaan valintamenetelmäksi kilpailullisen neuvottelu-menetelyn. Ensimmäiseen neuvotteluvaiheeseen valikoitui seitsemän toimittajaa, joista toiseen neuvotteluvaiheeseen valikoitui neljä toimittajaa. Jokaisen neljän toimittajan kanssa käytiin kaksi neuvottelukierrosta ja lopullinen tarjouspyyntö julkaistiin 6.5.2022. Lopulliset tarjoukset tuli toimittaa 27.5.2022 mennessä. Lopullisen tarjouksen jättivät kolme toimittajaa, joista tarjouksien vertailujen jälkeen jäi kaksi toimittajaa jäljelle. Kaupunginhallitus teki päätöksen 13.6.2022, että Kaarinan kaupungin sähköiseksi säilytys- ja arkistojärjestelmäratkaisuksi on valittu Visma Consulting Oy:n tarjoama järjestelmäkokonaisuus. Valintapäätös perustuu kilpailutuksen kriteerien mukaiseen kokonaistaloudelliseen edullisuuteen. Kaarinan kaupunki solmi valitun toimittajan kanssa sopimuksen käyttöönottoprojektin loppuun, 31.5.2023 asti. Suunnitellun käyttöönottoprojektin lopussa Kaarinan kaupunki päättää, onko kaupungilla edellytyksiä solmia valitun toimittajan kanssa neljän vuoden perussopimus, jota voidaan jatkaa kahden vuoden pituisella optiovuodella (4 + 1 + 1 vuotta).

Tiedonhallintalain täytäntöönpanon valmistelua on jouduttu myöhentämään sähköisen arkistojärjestelmähankinnan vaativan suunnittelun ja asiakirjahallinnon työvoimavajeen vuoksi.

Kaarinan kaupungissa voidaan siirtyä sähköiseen tiedonhallintaan, kun kaupunkiyhteinen tiedonohjaussuunnitelma on kattava. Tiedonohjaussuunnittelusta vastaaville on järjestetty työpajakoulutusta, henkilökohtaista ohjausta sekä tietojärjestelmätoimittajalta järjestelmäkoulutusta. Tiedonohjaussuunnittelun periaatteet (versio 1.0) on valmistunut.

Mediaseurannan hankinta siirtyi alkuvuoteen 2023.

19.9.2022 julkaistun intranetin uusien ominaisuuksien käyttöönotto jatkuu.

Aluevaalit toimitettiin sunnuntaina 23.1.2022. Ennakoäänestyksen ajanjakso oli kotimaassa 12.-18.1.2022 ja ulkomailla 12.-15.1.2022. Suomalaisessa laivassa ulkomaan ennakoäänestys aloitettiin 5.1.2022.

Aluevaalien järjestäminen oli vaativa ja resursseja sitova kokonaisuus. Keskusvaalilautakunta järjesti kattavasti koulutuksia kaikille vaalitoimitsijoina olleille. Kaarinassa oli vaalipäivänä kuusi äänestysaluetta (Littoinen, Keskusta, Piispanristi, Voivala, Kuusisto ja Piikkiö).

Ennakoäänestyspisteitä oli kaksi; toinen Kaarina-talossa ja toinen Piikkiön Pontelassa. Molemmat ennakoäänestyspisteet olivat avoinna ennakoäänestyksen kaikkina päivinä. Koti- ja laitosäänestyksiä hoitavia vaalitoimikuntia oli kaksi. Vaalijärjestelyissä noudatettiin THL:n ja Oikeusministeriön antamia terveysturvallisuusohjeita koskien koronavirusta.

Aluevaalien äänestysprosentti oli valtakunnallisesti 47,5 %, Varsinais-Suomessa 49,6 % ja Kaarinassa 53,8 %.

VASTUUALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suoritteet	TP 2022	TA 2022	TP22/TA22 %	TP 2021	TP 2020
Valmistuneiden tiedonohjaussuunnitelmien määrä/kuntien yhteisen tehtäväluokituksen mukainen tiedonohjaussuunnitelmien kokonaismäärä, %	65 %	70 %	-7,1 %	50 %	50 %
Vertailuhinnat	TP 2022	TA 2022	TP22/TA22 %	TP 2021	TP 2020
Toimintamenot, €/asukas	19,62	31,69	-38,1 %	28,65	26,68

Talous- ja hankintapalvelut

Talous- ja hankintapalvelut

talousjohtaja Sinikka Sinervuo-Koskinen

UUDEKUNNAN 2022 TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Talouspalvelut

Kaarina on ostanut kaupungin laskentapalvelut in-house osakkuusyhtiöltään, Tilikunta Oy:ltä, vuoden 2019 alusta alkaen. Tilikunta Oy on kilpailuttanut ja hankkinut uudet taloushallinnon ja HR-ohjelmat ja ottaa ne tuotantokäyttöön vuoden 2020 alusta. Uudet ohjelmat mahdollistavat kaupungin prosessien tehostamisen siirtymällä paperisesta tiedon siirrosta sähköiseen tiedon siirtoon kaikissa mahdollisissa tilanteissa, jolloin manuaalikäsitteilyn virheiden mahdollisuus poistuu ja henkilöstökustannuksia säästyy paperisen tiedon siirtämisestä ja käsittelystä sekä kaupungin yksiköissä että Tilikunnassa.

Tulevan vuoden aikana toteutetaan Johdon työpöytä -ratkaisuja eri käyttäjäryhmien (kaupungin johto, palvelualueet, luottamushenkilöt, henkilöstö ja kaupungin asukkaat) tarpeisiin. Projektilla mahdollistetaan ajantasaisella tiedolla johtaminen ja suunnittelu sekä manuaalisten päivitysten poisjääminen.

Sote-uudistus aiheuttaa paljon lisää- ja selvitystyötä talouspalveluissa. Yksi controller siirtyy soteen ja korvaavaa resurssia haetaan.

Tulevien vuosien investointien rahoitus, kaupungin rahoitusriskit ja omistamisen riskit huomioiden, pidetään kaupungin tase terveellä pohjalla. Investoinneissa myös muut rahoitusvaihtoehdot kuin taserahoitus analysoidaan jokaisen suuremman investoinnin kohdalla.

Toteutuminen:

Tilikunnan laskutuksessa siirryttiin vuoden 2022 alussa suurelta osin suoriteperusteiseen laskutukseen. Hyvinvointialueiden aloittaessa vuoden 2023 alussa ostopalvelun määrä Tilikunnasta tulee vähenemään.

Johdon työpöytä -ratkaisuja on tehty eri käyttäjäryhmien tarpeisiin, testattu ja kehitetty. Palvelualuekohtaiset Power BI-raportit sekä johdon ja luottamushenkilöiden työpöydät on jaettu Teamsin kautta käyttäjille jatkokehittämistä varten. Osana tiedolla johtamisen kehittämistä on lisäksi tuotettu ja jaettu erillisraportteja: henkilöstö, työllisyys, kotoutuminen, hyte ja väestö.

Uusi controller aloitti toukokuun lopulla ja mahdollisti hyvinvointialueelle siirtyvän controllerin keskittymisen hyvinvointialueen tietotarpeisiin ja resurssin siirtymisen osittain hyvinvointialueelle jo elokuussa 2022.

Kaupungin rahoitus on hoidettu ilman lisävelkaa, koska investoinnit eivät ole toteutuneet suunnitellusti. Kaupungin velka väheni vuoden aikana 5 milj. euroa. Kaupunginhallitus peruutti Valkeavuoren kampanin leasing-rahoituksen kesäkuussa ja päätti, että investointi tehdään kaupungin taseeseen. Tämä näkyy erityisesti seuraavien vuosien 2023 ja 2024 velkamäärän kasvuna.

Hankintapalvelut

Hankinnan ja logistiikan osaamista on keskitetty kaupungissa. Hankinta- ja logistiikkapäällikkö hoitaa palvelualueiden pyynnöstä hankintojen kilpailutuksia sekä neuvoo ja ohjeistaa hankintoja tekeviä asiantuntijan roolissa. Hankinnoissa ja vakuutuskorvausasioissa palvelee myös hankintasihteeri. Hankinnoissa noudatetaan hankintalakiä ja kaupungin hyväksyttyä hankintasääntöä. Hankintaohje valmistui alkuvuoden 2021 aikana ja sitä on esitelty palvelualueiden johtoryhmille. Hankintalaki, kaupungin hankintasääntö ja hankintaohje ohjaavat hankintaprosessia siten, että kaupungin hankinnat suoritetaan oikein ja oikeaan aikaan kilpailutusten kautta saaden hankittua kokonaistaloudellisesti edullisimmin sitä, mitä on tarjouspyynnössä määritelty. Onnistuneet hankinnat ovat kaupungin talouden hallinnan kannalta elinehto.

Toteutuminen:

Talousarvio 2022 sisälsi hankintainsinöörin rekrytoinnin lähinnä teknisten palvelujen hankintoihin. Hankintainsinööri aloitti kesäkuussa ja osa teknisten palvelujen hankinnoista hoidetaan nyt hankintapalvelujen avustuksella kuten muutkin palvelualueet. Näin toimien toimintatapoja voidaan helpommin yhtenäistää ja samalla vahvistaa hankintapalvelujen resurssointia.

Soten hankintasopimusten siirto hyvinvointialueelle aiheutti runsaasti työtä. Useita soten sopimuksia oli jäänyt tekemättä jo aiemmin yhteishankinnoissa kilpailutetuista hankinnoista ja niitä on vuoden 2022 aikana tehty hankintapalveluiden avustuksella.

VASTUUALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Vertailuhinnat	TP 2022	TA 2022	TP22/TA22 %	TP 2021	TP 2020
Laskentapalvelut, €/asukas	30,11	30,99	-2,9 %	31,55	38,65
Hankintapalvelut, €/asukas	6,55	5,43	20,7 %	5,79	5,55
Taloushallinto, €/asukas	38,74	31,69	22,3 %	32,66	30,69

Tietohallinto

Tietohallinto

tietohallintojohtaja Kari Hölsö

VUODEN 2022 TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Tietohallinto jatkaa vuonna 2021 aloitettua tietojärjestelmäympäristön kyberturvallisuuden parantamista, koska tietojärjestelmien toimintavarmuutta uhkaava kyberrikollisuus on yhä yleisempää.

Hyvinvointialueiden käynnistyminen vuoden 2023 alusta tulee teettämään paljon lisätyötä tietohallinnolle, koska tietojärjestelmien siirto hyvinvointialueiden vastuulle ei onnistu ilman kuntien tietohallintojen apua. Tietojärjestelmien siirtoprosessi on hyvinvointialueen tasolla erittäin haastava, koska Kaarinassakin siirrettäviä sote -tietojärjestelmiä on useita.

Toteutuminen:

Maaliskuussa 2022 kaupungin tietoliikenneverkon uusorganisointi saatiin päätökseen. Verkon uusi rakenne lisää jo kyberturvallisuutta, mutta kyberturvallisuuden parantamista jatkettiin nk. SOC-palveluiden (Security Operations Center) kilpailutuksella, joka käynnistyiikin ennen joulua avoimella hankintailmoituksella Hilmassa. Tavoitteena on saada SOC-palvelut tuotantoon kevään 2023 aikana.

Varha-valmistelut teettivät merkittävästi lisätyötä tietohallinnossa, koska Varha-valmistelulta tuli pitkin vuotta lukuisia tietopyyntöjä tietotekniikkaan liittyen. Joulukuun lopussa 31.12.2022 sosiaali- ja terveystyöpalvelut käyttivät lähes 100%:sti Kaarina-työasemia päivittäisessä työssään ja syksyn aikana yksikköihin jaetut uudet Varha-työasemat odottavat edelleen käyttöönottoa.

VASTUUALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suoritteet	TP 2022	TA 2022	TP22/TA22 %	TP 2021	TP 2020
Hallintotyöasemat, kpl	1 083	1 083	0,0 %	992	987
Oppilaspäätelaitteet, kpl	5 522	5 522	0,0 %	5 727	5 093
Vertailuhinnat	TP 2022	TA 2022	TP22/TA22 %	TP 2021	TP 2020
Hallintotyöasema €/kk	84,70	84,70	0,0 %	95,90	60,65
Opetusympäristön päätelaitteet €/kk	6,55	6,55	0,0 %	6,50	6,40
Toimintamenot, euroa/asukas	65,81	56,93	15,6 %	61,61	54,52

Henkilöstöpalvelut

Henkilöstön kehittäminen	henkilöstöjohtaja Maija Hanhiala
Työterveyshuolto	henkilöstöjohtaja Maija Hanhiala
Henkilöstöpalvelut ja koulutus	henkilöstöjohtaja Maija Hanhiala
Työyhteisön kehittämisryhmä	henkilöstöjohtaja Maija Hanhiala

VUODEN 2022 TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Kaarinan kaupunki sai Kevalta rahoitusta kehittämishankkeeseen "Mieli työssä - työ mielessä". Hankkeen tavoitteena on mielenterveys- ja psykososiaalisista syistä johtuvien sairauspoissaolojen ennaltaehkäisy, lyhentäminen ja henkilöstön työhyvinvoinnin paraneminen. Hanke on käynnistynyt 1.12.2020 ja päättyy 31.5.2022. Hankkeessa työskentelee osa-aikainen hanketyöntekijä, joka toimii henkilöstölle matalan kynnyksen hyvinvointivalmentajana. Hankkeessa huomioidaan yksilöt, esihenkilöt ja työyhteisöt, joihin kohdennetaan erilaisia tukitoimenpiteitä ja valmennusta tavoitteiden saavuttamiseksi. Hankkeen vaikuttavuutta arvioidaan eri mittarien avulla. Hankkeen päätyttyä arvioidaan nykyisten toimintojen, prosessien ja roolien kehittämistä sekä uusien luomista.

Riskien ja vaarojen arviointi perustuu työturvallisuuslakiin ja sen tarkoituksena on turvata turvallinen työympäristö työntekijöille. Tärkeiden riskien ja vaarojen arviointidokumenttien tallennus on vailla toimivaa systemaattista prosessia. Tämän prosessin kehittämiseksi dokumentit tullaan vastaisuudessa tallentamaan Kaarinassa syksyllä 2019 käyttöön ottamaan WPro työturvallisuusohjelmaan, joka toimii jo tapaturma-, läheltä piti ja vaaratilanteiden ilmoituskanavana. Tavoitteena on, että työyksiköiden riskienarvioinnit tehdään ohjelmaan kesäkuuhun 2022 mennessä ja tämän jälkeen ne tulee päivittää ohjelmaan vuosittain. Yhteinen ohjelma ja tallennuspaikka mahdollistaa mm. sen, että viimeisimmät dokumentit ovat nopeasti saatavilla, henkilöstövaihdokset eivät vaikuta prosessiin, johdolla on parempi mahdollisuus seurata ja tarkastella tilannetta.

Kaarinan kaupungin ilmasto-ohjelmassa 2030 on toimenpiteenä: "Kaupungissa edistetään etätyötä ja huolehditaan etätyöläisten työhyvinvoinnista. Etätyön parhaista käytännöistä luodaan oma malli." Vuoden 2022 aikana on tavoitteena kartoittaa ja tarvittavin osin kehittää etätyöhön liittyviä osa-alueita kuten työhyvinvointia, johtamista ja esihenkilötyötä, toimivia työkaluja, työ- ja perhe-elämän yhteensovittamista, työhön paluun tukea ja kokonaisuudessaan uutta työnteon hybridimallia.

Vuonna 2023 voimaan astuvaan sote-uudistukseen valmistaudutaan henkilöstöpalveluissa muun muassa valmistelemalla henkilöstön siirtoa liikkeen luovutuksen periaattein.

Toteutuminen:

Etätyön ohjeistuksia on vuoden aikana päivitetty. Etätyön hyvinvointia kartoittava henkilöstökysely toteutettiin loppuvuonna 2022. Vastaajia oli yhteensä 100 henkilöä. Vastausten perusteella etätyö koetaan tärkeäksi ja hyvinvointia edistäväksi asiaksi. Etätyö nähdään tärkeäksi varsinkin rauhallisen työympäristön mahdollistajana, työn ja vapaa-ajan yhteensovittamista helpottavana toimintamuotona sekä tuottavuuden parantajana. Kyselytulosten perusteella laaditaan alkuvuonna 2023 etätyön parhaiden käytäntöjen toimintamalli.

Mieli työssä - työ mielessä -hanke toteutui suunnitellusti. Hanketyötä on tehty tiiviissä yhteistyössä työterveyshuollon kanssa. Hankkeessa tuotettiin esihenkilöille ja henkilöstölle omat verkkomateriaalit, F-passit. F-passi auttaa tunnistamaan työuupumuksen ja masennuksen tunnusmerkkejä. Sen avulla voidaan ennaltaehkäistä mielenterveysongelmien syntymistä. Passi on koettu hyvänä tukena. Hankkeessa toimi hyvinvointivalmentaja kaupungin työntekijöille. Tapaamisissa tarjottiin keskustelutukea sekä työkaluja uupumukseen, stressiin, ylisuorittamiseen tai muuhun jaksamiseen liittyvään asiaan. Muutamille esihenkilöille hankittiin henkilökohtaista couchausta.

Osa vaarojen ja riskien arvioinneista on jo uudessa WPro-järjestelmässä. Arviointien päivitystyöhön annetaan työyksiköille lisäaikaa vuoden 2023 puolelle. Arviointiraporttien siirto

uuteen järjestelmään ei ole edennyt alkuperäisen aikataulun mukaisesti, koska esihenkilöiden ja työyhteisöjen yhteistä aikaa on jouduttu priorisoimaan muuhun työhön vuoden 2022 aikana.

V-S Hyvinvointialueen valmistelutyössä on oltu aktiivisesti mukana ja valmistelutyötä tehtiin alueellisten ohjeistusten mukaisesti.

VASTUUALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suoritteet	TP 2022	TA 2022	TP22/TA22 %	TP 2021	TP 2020
Sairauspoissaolopäivät	37 223	23 000	61,8 %	27 710	27 087
Tapaturmapoissaolopäivät	1 659	670	147,6 %	1 245	688
Työtapaturmat kpl (työssä + matkalla)	170	130	30,8 %	143	139
Työhyvinvointikyselyn vastausprosentti	-	-	-	64,0 %	-
Työhyvinvointikyselyn vastausten keskiarvo	-	-	-	3,6	-
Lähtövaihtuvuus%	10 %	10,0 %	-1,0 %	8,5 %	11,1 %
Vertailuhinnat	TP 2022	TA 2022	TP22/TA22 %	TP 2021	TP 2020
Työterveyshuolto euroa/työntekijä	457	400	14,3 %	395	402

Sivistyspalvelut

Sivistyspalvelut

sivistysjohtaja Elina Heikkilä

Sivistyslautakunta

Sivistyslautakunta

sivistysjohtaja Elina Heikkilä

Sivistyspalveluiden yleishallinto

sivistysjohtaja Elina Heikkilä

Koulutus

johtava rehtori Emmi Virtanen

Varhaiskasvatus

varhaiskasvatuksen johtaja Kaisa Mattila

TOIMINTA-AJATUS

Koulutus- ja varhaiskasvatuspalveluilla luodaan edellytykset kasvulle, kehitykselle ja elinikäiselle oppimiselle Kaarinassa.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Strateginen tavoite ja kriittinen menestystekijä	Tavoite	Mittarin tavoitearvo
Hyvinvoinnin edistäminen ennakoivasti <i>Hyvinvointia tukevien mallien tunteminen ja niissä oman roolin tunnistaminen</i>	Lapsen, nuoren ja perheen näkeminen kokonaisuutena: Lasten ja nuorten monialainen palvelukokonaisuus on selkeä ja toimiva niin asiakkaalle kuin työntekijälle	Perhekeskus -malli ja osana sitä lasten ja nuorten palvelujen monialainen malli on kuvattu ja suunnitelma mallin jalkauttamisesta on tehty.
Toteutunut 1-12/2022: Työ on aloitettu ja tavoite on saavutettu osittain. Perhekeskus -malli on kuvattu kaaviona yleisellä tasolla (kuntien vastuut, maakuntien vastuut jne.). Se, mitä kukin toimija Kaarinan osalta (sekä hyvinvointialue että kunnan eri toimijat) jatkossa tekee, vaatii vielä selkiyttämistä. Sivistyspalveluiden asemointi osana perhekeskusta on selkiytynyt, Työ jatkuu yhdessä hyvinvointialueen toimijoiden kanssa.		
Hyvinvoinnin edistäminen ennakoivasti <i>Ennaltaehkäisevien palveluiden kehittäminen</i>	Psyykinen, fyysinen ja sosiaalinen hyvinvointi: Varhaiskasvatus, esiopetus ja perusopetus muodostavat yhtenevän kasvun ja kehityksen polun.	Siirtymät vaiheesta toiseen on kuvattu kasvun, kehityksen, ohjauksen ja tuen näkökulmat huomioiden.
Toteutunut 1-12/2022: Esiopetuksesta perusopetukseen siirtymiseen ja esi- ja alkuopetuksen yhteistyöhön on laadittu suunnitelma. Työ jatkuu edelleen vuonna 2023 (valtuustoon nähden sitova tavoite vuoden 2023 talousarviossa). Tavoitteena on yhteinen käsitys esi- ja alkuopetuksesta ja esi- ja alkuopetusikäisten kasvun ja oppimisen tukemisesta.		

HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN

Kaupunginhallitus hyväksyi 29.3.2021 § 68 hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteet hyvinvointityöryhmän jatkotyöstettäväksi Hyvinvointiohjelmaksi 2021-2025 osana talousarviota. Hyvinvointikertomuksen 2017-2021 perusteella hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteet vuosina 2021-2025 ovat (kolme ensimmäistä ovat vuoden 2022 painopisteitä):

- Liikkumisen edistäminen
- Hyvien elintapojen edistäminen (ravitsemus, liikunta, uni)
- Mielenterveyden edistäminen ja päihteiden käytön vähentäminen
- Seksuaalisen häirinnän ja lähisuhdeväkivallan ehkäisy
- Koulukiusaamisen ehkäisy

Sivistyslautakunnan alaisessa toiminnassa hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen näkyy vuoden 2022 osalta mm. seuraavissa tavoitteissa/tavoitekokonaisuuksissa:

- Koulujen ja päiväkotien piharakentamisessa panostetaan erityisesti liikkumista lisääviin leikkivälineisiin. Pihojen toivotaan houkuttelevan käyttäjiä myös toiminta-aikojen ulkopuolella.
- Tienniityn päiväkodissa, Ristikallion päiväkodissa ja perhepäivähoidossa on käytössä nk. muksubussit (sähköavusteinen polkupyörä, jolla hoitaja kuljettaa lapsiryhmää)
- Perusopetuksen koulut pyrkivät edistämään koulumatkaliikuntaa yhteistyössä kaupungin liikenneturvallisuustyöryhmän kanssa. Koulumatkaliikunnalla on huomattava merkitys lasten ja nuorten fyysiselle aktiivisuudelle, kunnolle sekä terveydelle.
- Kouluruokailun kehittämistä jatketaan vuonna 2020 käynnistyneen työskentelyn pohjalta osana laajempaa, kuntalaisten ravitsemuksen kehittämiseen liittyvää työtä.
- Lapsen ja nuoren kasvun, kehityksen ja oppimisen polku kuvataan yhteneväenä kokonaisuutena varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle asti. Osana kokonaisuutta vahvistetaan vanhemmuuden tukea. Tätä työtä tehdään yhteistyössä erityisesti perhe- ja sosiaalipalveluiden kanssa.
- Tunne- ja turvataitojen jalkauttamista lasten, nuorten ja perheiden palveluihin jatketaan yhteistyössä sosiaali- ja terveystieteiden kanssa. Tavoitteena on lisätä paitsi lasten ja nuorten, myös vanhempien osaamista ja ymmärrystä aiheesta.
- Oppilashuollon resurssien lisäämisellä taataan lakisääteisen opiskeluhoito toteuttaminen. Keskeisimpänä työmuotona on yhteisöllinen opiskeluhoito, jonka rinnalla toteutetaan matalan kynnyksen yksilötyötä. Työ ulottuu esiopetuksesta (ml. kaksivuotinen esiopetus) toiselle asteelle.
- Lähisuhdeväkivallan ennaltaehkäisyyn liittyvä nk. Luotsi-toimintamallin avulla pyritään puuttumaan lähisuhdeväkivaltaan mahdollisimman ajoissa. Jokaiseen sivistyslautakunnan alaiseen toimintayksikköön koulutetaan vähintään yksi Luotsi, joka jakaa osaamistaan muille työyhteisön jäsenille.

Toteutuminen:

Sivistyslautakunnan alaisessa toiminnassa on edistetty varsin laajasti hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteiksi valittuja kokonaisuuksia:

- Suuri osa koulu- ja piharakentamiseen vuodelle 2022 varatusta määrärahasta käytettiin Monitoimitalon päiväkodin piharakentamiseen. Tämän lisäksi tehtiin välttämättömiä kalusteusintoja (uusittiin käyttöikänsä päässä olevia pihakalusteita). Tavoitteena on edelleen, että toteutettavat kalustehankinnat ja pihat itsessään lisäävät lasten ja

nuorten aktiivisuutta ulkoilun aikana. Koulujen ja päiväkotien pihat ovat kuntalaisten käytössä toiminta-aikojen ulkopuolella.

- Muksubussit ovat aktiivisessa käytössä Tienniityn päiväkodissa ja perhepäivähoidossa.
- Kouluruokailun kehittämistyötä on tehty vuoden 2022 aikana yhteistyössä kaupungin ruokapalveluiden kanssa.
- Kasvun, kehityksen ja oppimisen polun yhtenevän kokonaisuuden kuvaus on aloitettu (esiopetuksesta perusopetukseen siirtymiseen ja esi- ja alkuopetuksen yhteistyöhön on laadittu suunnitelma). Työ jatkuu edelleen vuonna 2023. Tavoitteena on yhteinen käsitys esi- ja alkuopetuksesta ja esi- ja alkuopetusikäisten kasvun ja oppimisen tukemisesta.
- Tunne- ja turvataitotyön keskeisimmät painopisteet ja keskeisimmät jatkokehittämiskohteet on tunnistettu. Työkalupakit ja esim. Fiilixissä -työkirjat ovat käytössä sivistyspalveluiden alaisissa toimintayksiköissä. Kaarinan kaupungin tunne- ja turvataitotyön mallin kehittäminen jatkuu vuonna 2023.
- Koulukuraattorien määrää saatiin määräaikaisesti kasvatettua toimintaan saadun valtionavustuksen turvin. Opiskeluhuollon henkilöstöön kuuluvat kuraattorit, psykologit ja kouluterveydenhuollon työntekijät ovat siirtyneet hyvinvointialueelle vuoden 2023 alusta.
- Osassa sivistyspalveluiden toimintayksiköistä on lähisuhdeväkivallan ennaltaehkäisytyöhön koulutetut yhdyshenkilöt (nk. luotsit). Täydennyskoulutusta uusille luotsille ei vuonna 2022 järjestetty. Jatkossa työ tulee kytkeä osaksi tunne- ja turvataitotyötä (henkilöstön osaaminen + lasten turvataitokasvatus) niin, että jokaisella varhaiskasvatuksen ja koulutuksen työntekijällä on riittävä ymmärrys lähisuhde- ja perheväkivallasta ja siihen puuttumisen toimintamalleista.

TALOUS

1 000 euroa	TP 2022	MTA 2022	TA 2022	TP 2021	TP 22/21
Tuotot	5 998	5 408	5 098	5 657	6,0 %
Kulut	-77 778	-76 633	-75 103	-72 083	7,9 %
Kate	-71 780	-71 225	-70 005	-66 426	8,1 %

VUODEN 2022 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Sivistyslautakunnan talousarviota muutettiin vuoden 2022 aikana kerran. KVA hyväksyi 10.10.2022 § 56, että sivistyslautakunnan vuoden 2022 talousarvioon lisätään 1 220 000 euron määräraha. Muutos toteutettiin lisäämällä sivistyslautakunnan alaisia toimintatuottoja 310 000 euroa ja toimintakuluja 1 530 000 euroa. Lisämääräraha kohdistui seuraaviin kokonaisuuksiin:

- Muualla perusopetusta saavien kotikuntakorvausmenot ja Kaarinassa perusopetusta saavien, muiden kuntien oppilaiden kotikuntakorvaustulot, 50 000 euroa
- Varhaiskasvatuksen ostopalvelupaikat, 900 000 euroa
- Perusopetuksen oppilasmäärän ja tuen tarpeessa olevien oppilaiden määrän kasvu, 110 000 euroa
- Ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen uusi ryhmä, 50 000 euroa
- Ukrainalaisten ryhmä Hovirinnan koulussa, 40 000 euroa
- Peruopetuksen iltapäivätoiminnan laajennus, 40 000 euroa
- Oppimisen ja kasvun tuen koordinoinnin määräaikaiset virat, 30 000 euroa

Tilinpäätöksessä lautakuntatason toimintakate toteutui 554 000 euroa muutettua talousarviota heikompana. Lautakuntatason toimintatuotot ylittivät muutetun talousarvion 590 000 euroa (10,9 %) ja toimintakulut ylittivät muutetun talousarvion 1 145 000 euroa (1,5 %).

Vuosia 2021 ja 2022 verratessa sivistyslautakunnan toimintatuotot kasvoivat 341 000 euroa (6,0 %). Sivistyslautakunnan toimintakulut nousivat vuosien välillä 5 694 000 euroa (7,9 %). Nousun osatekijöitä eritellään alla vastuualueittain.

Yleishallinto

Sivistyspalveluiden yleishallinnon talousarvio toteutui likimain suunnitellusti ylittäen talousarvion toimintakatteen osalta 18 000 euroa (5,4 %). Syynä ylitykseen olivat vuosilta 2016-2020 kirjaamattomat luottotappiot, jotka kohdistettiin sivistyslautakunnan osalta yleishallintoon.

Koulutus

Koulutuksen vastuualueen toimintakate ylittyi 655 000 eurolla (1,6 %) muutettuun talousarvioon nähden.

Toimintatuotot ylittivät talousarvion 359 000 eurolla (17,0 %). Suurin osa talousarvion ylittävästä kertymästä kohdistui saatuihin valtionavustuksiin (284 000 euroa). Valtionavustuksille kohdistuu avustuksen ja omavastuuosuuden verran kustannuksia. Hankeavustuksia on saatu esimerkiksi koronaviruspandemian vaikutusten tasoittamiseen sekä kerhotoiminnan kehittämiseen. Kokonaisuutena koulutuksen vastuualueen toimintatuotot kasvoivat 163 000 eurolla (7,0 %) verrattuna vuoteen 2021.

Koulutuksen toimintakulut ylittivät muutettuun talousarvioon varatun summan 1 014 000 eurolla (2,4 %).

Henkilöstökulut ylittivät talousarvion 629 000 eurolla. Suurin yksittäinen tekijä oli sijaiskustannukset, jotka ylittivät talousarvioon varatut määrärahat noin 1,0 milj. eurolla sekä kasvoivat vuoteen 2021 verrattuna 500 000 eurolla. Talousarviovaiheessa resurssia lisättiin perusopetuksen tuntiresurssiin, kahden erityisryhmän perustamiseen, opinto-ohjaajan palkkaukseen, lukion erityisopetuksen vahvistamiseen sekä henkilökohtaisten tuen tarpeiden lisääntymiseen. Nämä muutokset toteutuivat suunnitellusti.

Kaarinalaisten lasten määrä muissa kunnissa sekä kotikuntakorvauksen perusosa kasvoivat ja täten kotikuntakorvausmenot vuosien 2021 ja 2022 välillä (2021: 371 2022: 376). Asiakaspalvelujen ostot kokonaisuutena kasvoivat vuoteen 2021 verrattuna 497 000 euroa (12,7 %). Muut kululajit toteutuivat pääosin suunnitellusti, vaikka inflaation vaikutukset tavaroiden ja palveluiden hintoihin näkyivät kautta linjan. Kustannuksia lisäävä tekijä oli myös uusien kiinteistöjen valmistuminen (Hovirinnan koulutalo ja Valkeavuoren palloiluhalli). Nämä nostivat kustannuksia edelliseen vuoteen verrattuna noin 990 000 euroa.

Kokonaisuutena koulutuksen vastuualueen toimintakulut lisääntyivät 2 797 000 eurolla (6,9 %) verrattuna vuoteen 2021.

Oppilasmäärä kasvoi 28 oppilaalla perusopetuksessa (0,7 %). Erityisen tuen oppilaiden määrä kasvoi 10 oppilaalla (2,3 %) ja tehostetun tuen oppilaiden 51 oppilaalla (9,9 %) vuosien 2021 ja 2022 välillä.

Koulutus 1 000 euroa	TP 2021	MTA 2022	TP 2022	MTA22 → TP22, euroa	TP21 → TP22, euroa
Tuotot	2 314	2 118	2 477	359	163
Kulut	-40 544	-42 327	-43 341	-1 014	-2 797
Kate	-38 230	-40 209	-40 864	-655	-2 634

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen vastuualue alitti muutettuun talousarvioon varatut määrärahat 119 000 eurolla (-0,4 %) toimintakatteen osalta.

Toimintatuotot ylittivät talousarvion 198 000 eurolla (6,0 %). Ylitys kohdistui valtionavustuksiin, joita varhaiskasvatuksessa saatiin mm. koronaviruspandemian vaikutusten tasoittamiseen, oppimisympäristöjen kehittämiseen, tasa-arvon edistämiseen sekä varhaiskasvatuslain mukaisen tuen jalkauttamiseen. Tuotot kasvoivat vuoteen 2021 verrattuna 151 000 eurolla (4,5 %). Varhaiskasvatuksen hoitopäivämaksujen kertymä vähentyi vuoteen 2021 verrattuna 220 000 eurolla (-7,2 %).

Varhaiskasvatuksen toimintakulut ylittivät muutetun talousarvion 79 000 eurolla (0,2 %). Henkilöstökulut ylittivät talousarvion 219 000 eurolla ja kasvoivat vuoteen 2021 verrattuna 1 238 000 euroa. Suurimmat muutokset olivat sijaiskustannusten kasvaminen (320 000 euroa), Monitoimitalon päiväkodin perustaminen, Kuusiston ja Hovirinnan päiväkotien uudet ryhmät, valtionavustushankkeisiin palkatun henkilöstön kustannukset sekä perhepäivähoidon kustannusten väheneminen (100 000 euroa). Varhaiskasvatuksen ostopalveluihin varatut määrärahat alittivat muutetun talousarvion noin 94 000 euroa (lisämääräraha 900 000 euroa). Kustannukset kasvoivat vuodesta 2021 noin 820 000 euroa. Ostopalvelujen piirissä olevien lasten määrä pysyi lähes vuoden 2021 tasolla, mutta kustannuksia nostavia tekijöitä ovat alle 3-vuotiaiden lasten suuri määrä sekä ostopalvelusopimusten hinnankorotukset. Lasten hoidon tukiin varatut määrärahat ylittyivät kokonaisuutena 213 000 euroa, josta suurin yksittäinen tekijä oli kotihoidon tuen piirissä olevien lasten määrän lisääntyminen 56 (19,3 %). Tämä johtuu vuoden 2021 syntyneiden suuresta ikäluokasta (ikäluokat 31.12.2022: 2022: 343, 2021: 472, 2020: 363, 2019: 417, 2018: 411, 2017: 406, 2016: 454). Kokonaisuutena varhaiskasvatuksen vastuualueen toimintakulut lisääntyivät 2 964 000 eurolla (9,5 %) verrattuna vuoteen 2021.

Varhaiskasvatuksen piirissä olevat lapset jakautuvat eri hoitomuotoihin seuraavasti: perhepäivähoito 4 %, omat päiväkodit 34 %, vuoroahoito 2 %, ostopalvelut 34 %, avoin toiminta 4 %, kotihoidon tuki 12 %, yksityisen hoidon tuki 3 %, joustava hoitoraha 4 % sekä osittainen hoitoraha 3 %. Varhaiskasvatuksen piirissä (perhepäivähoito, oma päivä- ja vuoroahoito, ostopalvelut) olevien lasten määrä kasvoi 1,5 % (2021: 2124 2022: 2157). Syynä lisääntyneeseen määrään on varhaiskasvatuksen osallistumisprosentin nousu sekä kokoikäisten ja alle 3-vuotiaiden lasten määrän lisääntyminen. Merkittävä tekijä lasten määrän lisäyksessä on Kaarinan muuttovoittoisuus viimeisten vuosien aikana sekä vuoden 2021 korkea syntyneiden määrä.

Varhaiskasvatus 1 000 euroa	TP 2021	MTA 2022	TP 2022	MTA22 → TP22, euroa	TP21 → TP22, euroa
Tuotot	3 337	3 290	3 489	199	152
Kulut	-31 086	-33 970	-34 050	-79	-2 964
Kate	-27 749	-30 680	-30 561	119	-2 812

Yleishallinto

Yleishallinto sivistysjohtaja Elina Heikkilä

VUODEN 2022 TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Sivistyspalveluiden yleishallintoon kuuluvat palvelualueen johto sekä sivistyslautakunnan toiminta.

Toiminnan ja talouden suunnittelun ja seurannan kehittämistä jatketaan vuonna 2020 käynnistyneen työn pohjalta edelleen vuonna 2022. Toimintaa suunnitellaan entistä systemaattisemmin niin, että kuntalaisten tarpeista ja hyvinvoinnin tilasta kertova tieto on työn lähtökohta. Henkilöstö ja kuntalaiset osallistetaan työhön aiempaa selkeämmin. Tavoitteiden toteutumista seurataan ja arvioidaan suunnitelmallisesti ja sen pohjalta laaditaan tarvittavat muutokset käytännön toimintaan. Työn tueksi laaditaan vuosisuunnitelma.

Sivistyspalveluiden palveluverkkoa tarkastellaan niin koulujen kuin varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen osalta. Työssä hyödynnetään kaupunkikehityspalveluiden laatimia, uusien alueiden rakentamiseen ja vanhojen alueiden muutoksiin pohjaavia väestöennusteita.

Sivistyslautakunnan alaisen toiminnan keskeisimpien prosessien läpikäyntiä jatketaan edelleen vuonna 2022. Olemassaolevat prosessikuvaukset päivitetään ja tarvittavat kehittämistoimenpiteet viedään osaksi käytännön toimintaa.

Sivistyslautakunnan alaisen henkilöstön osaamisen kehittämisen tueksi laaditaan erityisesti sisäisistä koulutuksista koostuva koulutuskalenteri. Koulutuskalenteri nostetaan esille sivistyslautakunnan alaisen toiminnan henkilöstöä koskevissa rekrytointi-ilmoituksissa.

Toteutuminen:

Toiminnan ja talouden suunnittelua vuodelle 2023 on tehty monin tavoin henkilöstöä ja kuntalaisten tarpeita kuullen ja ne huomioiden. Sivistyslautakunta ja vapaa-ajan lautakunta osallistuivat suunnitteluun jo keväällä, tavoitteena yhteisten näkemysten löytäminen hyvissä ajoin ennen kaupunginhallituksen talousarvion raamia koskevaa käsittelyä ja lautakuntien syyskuussa pidettävää varsinaista talousarviokäsittelyä. Valmistelun tueksi on laadittu vuosisuunnitelma.

Sivistyspalveluissa on laadittu sekä alle kouluikäisistä että kouluikäisistä pitkän aikavälin alueelliset asiakasmääräennusteet. Työ pohjautuu kaupunginhallituksen huhtikuussa 2022 hyväksymään pitkän aikavälin väestöennusteeseen. Palveluverkkotarkastelussa on keskitytty erityisesti varhaiskasvatuksen palveluverkkoon ja Piispanristin-Lemunniemen alueen tilanteeseen.

Sivistyslautakunnan alaisten toiminnan keskeisimpien prosessien tarkastelussa on edetty. Parhaillaan tarkastelussa on "lapsen sijoittaminen varhaiskasvatukseen" -prosessi. Alustavia havaintoja kehittämistoimenpiteistä on jo tunnistettu. Työ jatkuu vielä keväällä 2023.

VASTUUALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Vertailuhinnat (netto)	TP 2022	TA 2022	TP22/TA22 %	TP 2021	TP 2020
Yleishallinto euroa/asukas	9,88	9,22	7,2 %	12,61	14,53

Koulutus

Koulutus johtava rehtori Emmi Virtanen

VUODEN 2022 TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Koulutuksen vastuualueen keskeisiä osa-alueita ovat perusopetus, lukiokoulutus, opiskelijahuolto sekä iltapäivätoiminta. Vastuualueen toiminnan tavoitteena on tukea lasten ja nuorten oppimista sekä lisätä heidän ja perheidensä hyvinvointia ja osana sitä kehittää kaupunkitasolla vastuu- ja palvelualueajat ylittäen lasten ja nuorten palveluja. Keskeisimmät toimintaa pysyvästi ohjaavat linjat ovat

- oppimisen, kehittymisen ja kasvun jatkumo varhaiskasvatuksesta esi- ja perusopetukseen ja edelleen toiselle asteelle
- osallisuus ja yhteisöllisyys
- hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen yhteistyössä sosiaali- ja terveystieteiden kanssa
- laadukas opetus ja oikea-aikainen oppimisen ja kasvun tuki lähikoulussa

Lapsen ja nuoren kasvun, kehityksen ja oppimisen polku jatkuu yhtenevästi kokonaisuutena varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle. Kyseessä on kasvun ja kehityksen sekä samalla syrjäytymisen ehkäisyn näkökulmasta keskeinen jatkumo. Esi- ja perusopetus ja oppivelvollisuuslain laajenemisen myötä myös toinen aste tavoittaa lähes koko ikäluokan, ja näiden tahojen tarjoamalla varhaisella tuella on suuri merkitys.

Heikko koulumenestys ja koulunkäyntiin liittyvät vaikeudet ennakoivat riskejä elämän eri vaiheissa. Tehokkainta on tarjota apua ja palveluita mahdollisimman varhain ja lähellä lasten ja nuorten arkiympäristöä, jona esimerkiksi koulu toimii. Satsaus lapsiin ja nuoriin on satsaus myös heidän aikuisuuteensa. Koulutuksen vastuualueella kiinnitetään erityistä huomiota ennaltaehkäisevään työhön ja vahvuuksiin perustuvaan tukeen, jonka tulee olla oikea-aikaista. Ennaltaehkäisevää työtä tehdään laajalti yhteistyössä perhe- ja sosiaalipalveluiden sekä terveystieteiden kanssa. Keskeisiä yhteisiä teemoja ovat tunne- ja turvataitotyö ja vanhemmuuden tukeminen. Yhteisenä työnä kehitetään myös neuropsykiatrisesti oireilevien lasten ja nuorten tukemiseen, kuntouttamiseen ja ohjaamiseen liittyvää kokonaisuutta.

Varhaiskasvatuksen ja esi- ja perusopetuksen yhteistyötä tiivistetään edelleen ja niin kolmiportaisen tuen kuin opiskeluhuollon osalta työn tulee olla yhteistä. Kukin oppilas saa tarvitsemaansa kolmiportaista tukea oikea-aikaisesti lähikoulussaan ja yhä useammin osana omaa ryhmäänsä. Myönteinen käsitys itsestään oppijana ennaltaehkäisee oppilaan myöhempien opintojen haasteita. Keskeistä annettaessa pedagogista tukea onkin oikea-aikaisuus, ennaltaehkäisevyys ja lapsen hyvinvoinnin tukeminen. Samat asiat pätevät myös opiskeluhuollollisen tuen kohdalla. Oppilaan tulee päästä matalalla kynnyksellä arkiympäristössään toteutuvien palveluiden piiriin. Tukea tulee antaa ajatuksella "aina ennemmin kuin myöhemmin". Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on osa kouluarkea ja suunnittelu huomioidaan kuntakohtaisessa opiskeluhuollon suunnittelussa, ohjaamisessa, kehittämisessä ja arvioimisessa.

Opiskeluhuollon koulukuraattorit ja -psykologit siirtyvät hyvinvointialueen palvelukseen vuoden 2023 alusta osana soteuudistusta. Vuoden 2022 aikana niin opiskeluhuoltoa itsessään kuin sitä osana sivistys- sekä sosiaali- ja terveystieteiden tulee kehittää. Tämä tarkoittaa esimerkiksi yhteisten toimintatapojen, konsultaatiomallien sekä kunkin toimijan ja palvelukokonaisuuden perustehtävän selkiyttämistä. Jotta opiskeluhuollon toimintaa osana sosiaali- ja terveystieteiden voidaan rakentaa ja vahvistaa jo ennakolta, ennen hyvinvointialueiden toiminnan alkamista, siirtyvät koulukuraattorit ja -psykologit huhtikuussa 2022 kaupungin sisällä sivistyspalveluista sosiaali- ja terveystieteiden palvelualueelle.

Erityisopetusta kehitettäessä työn painopistettä tulee siirtää yleisen ja tehostetun tuen toteuttamiseen. Tämä tarkoittaa varhaisen tuen painottamista, mikä onnistuessaan vähentää tulevaisuudessa raskaiden, korjaavien tukitoimien tarvetta. Näin toimien opetusta ja osana sitä

pedagogista tukea toteutetaan kustannustehokkaasti, mikä pitkällä aikavälillä vaikuttaa erityisopetuksen menoja hilliten. Osana kokonaisuutta on toimijuutta vahvistava vanhemmuuden tukeminen sekä kodin ja koulun kasvatuskumppanuus.

Kaarinassa, kuten muutamissa muissa alueen kunnissa, aloitti elokuussa 2021 oppimisen ja tuen koordinaattori, jonka keskeisinä tehtävinä on kolmiportaisen pedagogisen tuen kehittäminen, oppilas- ja ryhmäkohtaisen tuen suunnittelun tukeminen ja ohjaaminen sekä henkilöstön ammattitaidon ja siten koetun pystyvyyden ja työssäjaksamisen vahvistaminen. Työ on vaikuttavaa ja kehittää monilta osin kuntakohtaisia käytänteitä ja rakenteita ja siten vaikuttaa osaltaan niin varhaiskasvatukseen, esi- ja perusopetuksen kuin lukiokoulutuksen organisointiin ja toteutuvan opetuksen laatuun.

Oppilaiden, opiskelijoiden ja koulun aikuisten osallisuus korostuu koulun toimintakulttuurin kaikilla osa-alueilla. Osallisuutta tuetaan ja rakennetaan myönteisen koulu- ja toimintakulttuurin kautta sekä tukemalla kaikkien yhteisön jäsenten hyvinvointia. Keskeistä on tunnistaa tukea ja apua tarvitsevat, esimerkiksi ne lapset ja nuoret, joilla on haasteita säännöllisessä koulunkäynnissä. Kouluyhteisöön sitoutuessaan oppilas kokee olevansa osallinen ja voivansa vaikuttaa arkeensa, mikä tukee koulutyössä onnistumista ja oppilaan hyvinvointia.

Sama pätee myös koulun aikuisiin. Keskeistä tavoitteiden saavuttamiseksi on vahvistaa henkilöstön osallisuutta ja sitä kautta parantaa vaikutusmahdollisuuksia ja lisätä työhön sitoutumista. Lisäksi tulee edelleen kehittää ja luoda hyvinvointia ennakolta tukevia rakenteita selkiyttämällä perustehtävää, tarjoamalla tukea muutostilanteisiin ja selkeyttämällä monialaista asiantuntijaverkostoa ja perusopetuksen ja lukiokoulutuksen henkilöstön roolia suhteessa siihen.

Koulurakennushankkeet jatkuvat Valkeavuoren ja Piispanlähteen koulutalojen osalta Hovirinnan koulutalon valmistuessa alkuvuodesta 2022. Keskeistä kaikissa koulurakentamishankkeissa on toimintakulttuurin kehittäminen jo suunnitteluvaiheessa. Esimerkiksi Valkeavuoren kampuksella, johon sijoittuu tulevaisuudessa laaja-alaisesti lasten ja nuorten palveluja, moniammatillista toimintakulttuuria on luotu ja huomioitu jo suunnitteluun liittyviä ratkaisuja tehtäessä.

Lisäksi kevään 2022 aikana selvitetään koulujen kesäkeskeytyksen ajaksi kesäkerhojen perustamista kaikkein pienimmille koululaisille.

Toteutuminen:

Koulutuksen vastuualueen toiminta on rakentunut keskeisten pysyvien linjojen mukaisesti. Keskiössä ovat suunnitelman mukaisesti olleet

- oppimisen, kehittymisen ja kasvun jatkumo varhaiskasvatuksesta esi- ja perusopetukseen ja edelleen toiselle asteelle
- osallisuus ja yhteisöllisyys
- hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen yhteistyössä sosiaali- ja terveystieteiden kanssa
- laadukas opetus ja oikea-aikainen oppimisen ja kasvun tuki lähikoulussa

Oppimisen oikea-aikaista tukemista oppilaan omassa arkiympäristössä oikea-aikaisesti on edistetty niin kuntatasoisesti kuin osana seudullista kehittämistyötä. Tuen painopistettä on erilaisin toimin pyritty siirtämään kohti yleistä ja tehostettua tukea, minkä nähdään pitkällä aikavälillä vähentävän erityisen tuen tarvetta ja korvaavampia palveluita ylipäättänsä.

Vastuualue on osallistunut tiiviisti alueen yhdeksän kunnan kehittämisverkostoon, joka on luotu valtion rahoittaman Konsti -hankkeen kautta. Paikallisesti kehittämistyötä on tehty myös vastuualueiden välillä kolmiportaisen tuen laajentuessa esi- ja perusopetuksen lisäksi varhaiskasvatukseen. Osana tätä on järjestetty varhaiskasvatuksen johtajien ja rehtoriin yhteisiä työskentelytilaisuuksia vuoden 2022 aikana. Oppimisen, kehittymisen ja kasvun

jatkumo varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle on edennyt suunnitelmien mukaan ja työ jatkuu vuoden 2023 aikana.

Esi- ja perusopetuksen yhteistyö on toteutunut myös opiskeluhuollon kehittämistyössä. Kevään 2022 aikana yksikkökohtaiselle opiskeluhoitotyölle on luotu vuosikello, jonka avulla työn laatua on kehitetty. Samalla palvelu on toteutunut yksiköiden kesken tasalaatuisena. Lisäksi kuntakohtaisen ohjausryhmän työn toteuttamiseksi on laadittu vuosisuunnitelma. Suunnitelmat on laadittu monialaisesti vastuualuerajat ylittävässä yhteistyössä ja siten myös tuettu perhe- ja sosiaalipalveluihin siirtyneen opiskeluhoitopalvelun toteuttamista.

Oppilaiden sitoutumista koulutyöhön ja -yhteisöön on tuettu alueellisen SKY -hankkeen kautta kussakin perusopetuksen yksikössä. Keskeistä on vahvistaa oppilaiden yhteisöön kuulumisen tunnetta sekä tarttua mahdollisimman varhaisessa vaiheessa kouluun tulemiseen liittyviin pulmiin. Jokaisessa koulussa toimi lukuvuoden 2021-2022 ajan poissaolojen vähentämiseen liittyvistä asioista opastusta saanut työntekijä, jonka tehtävänä oli tukea toisia opettajia poissaolojen vähentämiseen tähtäävässä työssä. Keskeisimpänä yhteistyökumppanina kouluyhteisöön sitouttamisessa ja poissaolojen vähentämisessä on oppilas ja tämän koti. Tätä vuoropuhelua ja -vaikutusta kehitettiin osana hanketta. Työ jatkuu saman hankkeen tiimoilta tulevana lukuvuonna.

Osallisuus, vaikuttamisen mahdollisuudet ja koettu minäpystyvyys ovat keskeiset työhyvinvoinnin kulmakivet. Päättäneen lukuvuoden aikana teemana on edelleen ollut perustehtävän kirkastaminen ja siten laadukas hoitaminen. Opettajien osaamisen kehittymistä on tuettu ja pystyvyyden tunnetta vahvistettu lukuvuoden aikana. Oppimisen ja tuen koordinaattorin työ ja opettajille tarjolla oleva tuki ja ohjaus ovat osoittautuneet toimivaksi ratkaisuksi. Niin toiminnan suunnittelussa kuin strategiatyössä koulujen henkilöstöä on osallistettu. Strategiatyössä henkilöstön ajatuksia kartoitettiin kaupungin toteuttaman kyselyn lisäksi sivistyspalveluiden omalla kyselyllä.

VASTUUALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suoritteet	TP 2022	TA 2022	TP22/TA22 %	TP 2021	TP 2020
Perusopetus, oppilaita keskimäärin	3 887	3 887	0,0 %	3 859	3 825
Erityinen tuki, oppilaita keskimäärin	453	435	4,0 %	442	429
Perusopetus, oppilaita muissa kunnissa (km) sop. perusteella	136	105	29,5 %	134	133
Perusopetus, oppilaita muissa kunnissa (km) ilman sopimusta	240	265	-9,4 %	237	218
Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta, lapsia (km)	458	475	-3,5 %	442	434
Lukio, oppilaita (km)	449	430	4,5 %	449	433
Opetustunnit (km)	7 097	6 942	2,2 %	6 960	6 837
Vertailuhinnat (netto)	TP 2022	TA 2022	TP22/TA22 %	TP 2021	TP 2020
Perusopetus, euroa/oppilas	8 625	8 383	2,9 %	7 922	7 821
Perusopetus, euroa/asukas	936	899	4,1 %	861	863
Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta, euroa/lapsi	916	847	8,2 %	783	1 220
Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta, euroa/asukas	12	11	6,6 %	10	15
Lukiokoulutus, euroa/oppilas	6 508	7 049	-7,7 %	5 943	6 361
Lukiokoulutus, euroa/asukas	82	83	-1,7 %	75	80

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatus varhaiskasvatuksen johtaja Kaisa Mattila

VUODEN 2022 TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Littoisten monitoimitalon korjausrakentamisella vastataan perheiden hoitopaikkatarpeisiin ja lisätään kunnallisten hoitopaikkojen määrää 50-60 varhaiskasvatuspaikalla. Hovirinnan koulussa aloittaa elokuussa 2022 toinen suomenkielinen esiopetusryhmä. Edellä mainittujen toimenpiteiden johdosta päiväkoteihin tulee enemmän hoitopaikkoja 1-5 -vuotiaille lapsille.

Hovirinnan päiväkodin toiminnassa kokeillaan uutta toimintamallia, jossa kaksi integroitua erityisryhmää puretaan ja neljän (yli 3-vuotiaat) lapsiryhmän lapsimäärä rajataan 17 lapseen / ryhmä. Varhaiskasvatuksen erityisopettajat eivät ole enää sidottuja lapsiryhmän suhdeluukuun, vaan kohdistavat työpanoksensa kaikkiin Hovirinnan päiväkodin lapsiryhmiin ja erityisesti niille lapsille, joilla on eniten tuen tarvetta. Lapsiryhmiin lisätään työntekijöitä siten, että yli 3-vuotiaiden lasten ryhmissä on kolmen työntekijän sijasta neljä työntekijää. Kokeilu kestää vuoden 2022 loppuun. Toimintamallin toteuttamiseen on saatu hankerahaa valtion erityisavustuksena varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen vuosina 2021-2022.

Työntekijöiden digitaitoja parannetaan, huoltajien osallisuutta lisätään ja lapsilähtöistä osallistavaa varhaiskasvatuksen arkea toteutetaan mobiilisti. Yhtenä tavoitteena on viestinnän parantaminen molempiin suuntiin. Viestintä kulkee työntekijöiden ja vanhempien välillä mobiilisti. Myös kuvien ja videoiden lähettäminen on mahdollista. Digitaalisia oppimisympäristöjä kehitetään ja niitä hyödynnetään pedagogisesti. IPadeja käytetään pedagogiikassa. Pihlajanmarjan päiväkotiki ja vuorokoti Rinkeli ovat mukana kehittämishankkeessa. Kumppanina hankkeessa on myös Ruskon kunnan varhaiskasvatus. Kokeiluun on saatu hankerahaa Opetushallitukselta.

Varhaiskasvatuksen, perhekeskuksen ja sosiaalityön yhteistyötä parannetaan erityisesti vanhemmuuden tukemisen kautta. Varhaiskasvatuksessa otetaan käyttöön toimintamalli, jossa lapsen varhaiskasvatuskeskustelun yhteydessä vanhemmilta kysytään lapsen vahvuuksia, tiedustellaan vanhempien vointia ja kysytään, keneltä vanhempi tarvitessaan saa apua.

Varhaiskasvatuksen sekä varsinkin esi- ja perusopetuksen yhteistyötä lisätään mm. nivelvaiheessa. Lasten siirtymisen käytännöt esiopetuksesta perusopetukseen uusitaan ja prosessiin tehdään toimintaohje ja toimintaa yhtenäistetään mm. avustajien palkkaamisen ja muidenkin tukitoimien suhteen. Oppimisen ja tuen koordinaattori, varhaiskasvatuksen erityisopettajat sekä yksityisten päiväkotien erityisopettajat työstävät yhteisiä käytäntöjä ja toimintamalleja.

Kevään 2022 aikana selvitetään Kaarina-lisän käyttöönottoa ja varaudutaan tuomaan lisätalousarvio kaupunginvaltuustolle siten, että Kaarina-lisä voisi tulla käyttöön 1.8.2022 alkaen.

Toteutuminen:

Littoisten monitoimitalon päiväkotiki aloitti toimintansa 1.8.2022 väistötiloissa Ristikallion päiväkodissa Monitoimitalon korjausrakentamisen aikana tapahtuneen vesivahingon takia. Monitoimitalon päiväkotiki pääsi omiin tiloihinsa syyskuussa 2022. Päiväkodin kolmen lapsiryhmän lapsista suurin osa on alle 3-vuotiaita ja kaikki paikat täyttyivät syksyn 2022 aikana.

Hovirinnan koulutalossa aloitti elokuussa 2022 toinen suomenkielinen esiopetusryhmä.

Hovirinnan päiväkodissa yli 3-vuotiaiden ryhmissä on toteutettu rakenteiden osalta erilaista toimintaa perinteiseen ryhmärakenteeseen verrattuna. Asuinalueella ja Hovirinnan päiväkodissa on paljon monikansallisia lapsiperheitä ja lapsilla runsaasti tuen tarpeita. Myös lasten vanhemmat tarvitsevat tukea lasten kasvatuksessa ja kielikysymyksissä. Yli 3-vuotiaiden lasten ryhmissä on hankkeen ajan neljä työntekijää ja ryhmissä 17 lasta. Integroidut erityisryhmät (2) on purettu ja kaksi varhaiskasvatuksen erityisopettajaa työskentelevät kaikissa lapsiryhmissä. Koriston päiväkotiki aloitti vastaavan toiminnan saadulla hankerahoituksella ja

hanketoiminta pienennettyjen lapsiryhmien osalta Koristossa ja Hovirinnassa jatkuu edelleen vuoden 2023 loppuun asti.

Digitaalisten oppimisympäristöjen kehittäminen ja niiden hyödyntäminen pedagogisesti ei ole edennyt alkuperäisten suunnitelmien mukaan. Päätelaitteita (IPadeja) käytetään yksiköissä aktiivisesti. Alkuperäinen suunnitelma huoltajien kanssa tehtävästä tiiviimmästä digilaitteita hyödyntävästä viestinnästä ei ole toteutunut suunnitellusti mm. ohjelmistoa koskevien tietoturva-asioiden ja muiden järjestelmäsidoistaan viivästysten takia.

Varhaiskasvatuksessa on vakiintunut toimintamalli, jossa lapsen varhaiskasvatustietämisen yhteydessä vanhemmilta kysytään lapsen vahvuuksia, tiedustellaan myös vanhempien omaa vointia ja kysytään, keneltä vanhempi tarvitessaan saa apua. Vanhemmat ovat suhtautuneet kysymyksiin positiivisesti. Myös työntekijät ovat kertoneet positiivisia kokemuksiaan em. yhteistyömallista.

Esi- ja perusopetuksen yhteistyötä on lisätty erityisesti nivelvaiheessa. Yhteistyötä tehdään myös lasten ja nuorten oppimisen ja kasvun tuen asioissa. Oppimisen ja kasvun tuen kokonaisuutta johdetaan ja koordinoidaan lähtien varhaiskasvatuksesta osalta määräaikaisen lisäresurssin turvin (varhaiskasvatuksesta kasvun ja tuen koordinaattori). Koulutuksessa ja varhaiskasvatuksessa toimii neljän työntekijän tiimi, joka ohjaa ja kouluttaa henkilöstöä sekä koordinoi oppimisen ja kasvun tuen kokonaisuutta varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle. Syksyn 2022 aikana on aloitettu esi- ja alkuopetuksen yhteistyön tiivistäminen ja kaupunkitason opiskeluhoillon käytänteiden yhtenäistäminen.

Kaarina-lisän käyttöönottoa selvitettiin eri näkökulmista. Sivistyslautakunnan esityksen mukaisesti valtuustossa päätettiin, että Kaarina-lisää ei oteta käyttöön.

VASTUUALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suoritteet	TP 2022	TA 2022	TP22/ TA22 %	TP 2021	TP 2020
Oma päivähoito	1 159	1 261	-8,1 %	1 123	1 116
alle 3-vuotiaat	160	175	-8,9 %	140	124
yli 3-vuotiaat	876	946	-7,4 %	848	858
perhepäivähoito	124	140	-11,8 %	135	134
Ostopalvelu	997	1000	-0,4 %	1 002	928
alle 3-vuotiaat	291	320	-9,1 %	300	
yli 3-vuotiaat	706	680	3,8 %	702	
Ostopalvelussa muun kunnan alueella	96	100	-4,5 %	112	
Kotihoidon tuki	346	390	-11,3 %	290	354
Yksityisen hoidon tuki	73	90	-18,9 %	78	80
Joustava hoitoraha	116	-		95	
Osittainen hoitoraha	84	-		79	
Leikkitoiminta	120	190	-37,1 %	111	48
Esiopetus: Erityisen tuen päätökset	36	20	80,0 %	31	
Vertailuhinnat (netto)	TP 2022	TA 2022	TP22/ TA22 %	TP 2021	TP 2020
Varhaiskasvatus - euroa/alle kouluikäinen lapsi	10 705	10 063	6,4 %	9 636	9 367
Varhaiskasvatus - euroa/asukas	856	820	4,4 %	788	758

Vapaa-ajan lautakunta

Vapaa-ajan lautakunta kansalaisopiston rehtori Risto Jaakola

TOIMINTA-AJATUS

Vapaa-ajan palvelut tuottavat kuntalaisten hyvinvointia edistäviä palveluita. Vastuualue tarjoaa kaupungin eri palvelualueiden, yhdistysten ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa yhteistyössä tietoa, palveluita ja olosuhteita, jotka aktivoivat kuntalaisia oman hyvinvoinnin ja toimintakyvyn edistämiseen kirjaston, kulttuurin, palvelupisteiden sekä nuorisotyön ja kansalaisopiston monipuolisella tarjonnalla.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Strateginen tavoite ja kriittinen menestystekijä	Tavoite	Mittarin tavoitearvo
Hyvinvoinnin edistäminen ennakoivasti <i>Palvelutarpeiden kartoittaminen ja varhainen puuttuminen ongelmiin</i>	Toiminnan avoimuus ja läpinäkyvyys Toiminnan sujuvoittaminen kuntalaisten tarpeita vastaavaksi	Yksiköiden henkilöstö selkiyttää toimintansa keskeisimmät tavoitteet ja suunnittelee niiden pohjalta olennaisimmat lyhyen ja pitkän aikavälin toimenpiteet

Toteutunut 1-12/2022:

Kansalaisopisto: Tavoite on toteutunut: Olennaisimmat lyhyen aikavälin (1 vuosi) tavoitteet ovat 1. kurssilaisten määrän nostaminen takaisin koronaa edeltäneeseen tasoon ja sen yli, 2. toimintatilojen varmistaminen tulevalle lukuvuodelle. Toimenpiteiksi valikoitui 1. tavoitteelle ajantasaisesta markkinoinnista huolehtiminen ja peruutuspaikkojen ripeä tarjoaminen jonossa olijoille sekä kurssien ajantasaisuudesta huolehtiminen ja kurssitoiveiden huomioon ottaminen. Pitkän aikavälin tavoitteena on vähentää jonopaikoille jäävien määrää lisäämällä ensisijaisesti liikunnan ja hyvinvoinnin kurssien määrää kokonaistuntimäärää kasvattamalla ja tarjoamalla edelleen monipuolista opetusta.

Kulttuuri- ja kirjastopalvelut: Tavoite on toteutunut. Vuoden 2022 aikana on kulttuuri-palveluissa, palvelupisteessä ja kirjastossa ollut kaikissa henkilöstömuutoksia, joiden johdosta tehtäviä on jaettu tai järjestelty uudelleen toiminnan selkiyttämiseksi ja koko yksikön yhteistyön kehittämiseksi. Pitkän aikavälin tavoitteena yksikössä on yhteistyön sujuvoittaminen yli tiimirajojen ja johtoajatukseksi tässä kehittämistyössä on "Yhdessä asiakkaan parhaaksi". Lisäksi jokainen tiimi (kulttuuritiimi, palvelupisteen tiimi, kirjaston aikuisten osaston tiimi ja kirjaston lasten ja nuorten osaston tiimi) on pitänyt kehittämispäivän syksyllä ja suunnitellut lyhyen aikavälin kehittämistoimenpiteet koskien vuotta 2023 tiimeittäin. Kirjastossa toimenpiteet koskevat esimerkiksi aineistohankintaa ja kokoelmatyötä, koulukirjastopalvelua ja nuortenkirjastotyötä. Kulttuuritiimissä toimenpiteet koskevat tiimityön vahvistamista ja toiminnan ennakoivaa suunnittelua henkilöstöresurssi huomioiden ja palvelupisteen tiimissä asiakastyöhön liittyvien prosessien sujuvoittamista.

Nuorisopalvelut: Tavoite on toteutunut. Alueellisessa ja kohdennetussa nuorisotyössä suunnitellaan toiminta kevätkaudeksi, kesäksi ja syyskaudeksi. Nuorisotiloilla toteutettiin syyskauden alusta työntekijäkierto, tähän ajoittui myös henkilöstömuutoksia. Toiminnan

avoimuutta on lisätty tehostamalla erityisesti viestintää sosiaalisessa mediassa ja kaupungin verkkosivuilla.

Hyvinvoinnin edistäminen ennakoivasti

Hyvinvointia tukevien mallien tunteminen ja niissä oman roolin tunnistaminen

Lapsen, nuoren ja perheen näkeminen kokonaisuutena: Lasten ja nuorten monialainen palvelukokonaisuus on selkeä ja toimiva niin asiakkaalle kuin työntekijälle

Perhekeskus -malli ja osana sitä lasten ja nuorten palvelujen monialainen malli on kuvattu ja suunnitelma mallin jalkauttamisesta on tehty.

Toteutunut 1-12/2022:

Nuorisopalvelut: Tavoite on saavutettu osittain. Perhekeskus -malli on kuvattu kaaviona yleisellä tasolla (kuntien vastuut, maakuntien vastuut jne.). Se, mitä kukin toimija Kaarinan osalta (sekä hva että kunnan eri toimijat) jatkossa tekee, vaatii vielä selkiyttämistä. Sivistyspalveluiden ja sen osa nuorisopalveluiden asemointi osana perhekeskusta on selkiytynyt. Työ jatkuu yhdessä hyvinvointialueen toimijoiden kanssa.

HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN

Vapaa-ajan palveluiden toiminta on kokonaisuudessaan kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä edistävää toimintaa. Vuonna 2022 toiminnassa jatketaan yksilön kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukemisen ja ennaltaehkäisevän työn painottamista.

Kansalaisopistossa pidetään liikuntakurssien määrä vähintään lukuvuoden 2021-2022 tasolla, mikäli tiloja on riittävästi tarjolla. Ruokakursseissa otetaan huomioon monipuolinen ja terveellinen ruokailu.

Nuorisopalveluissa lisätään tuntityöntekijöitä kaikille nuorisotiloille. Työntekijöillä on paremmin aikaa kohdata lapsi ja nuori, mikä vahvistaa luottamuksellisten suhteiden syntymistä. Nuorisotyöntekijä voi olla lapsen ja nuoren elämässä ainoa aikuinen, jolla on aikaa kuunnella ja kysyä, mitä kuuluu.

Etsivässä nuorisotyössä, uraohjauksessa ja erityisnuorisotyössä jalkaudutaan aiempaa enemmän nuorten pariin tehden toimintamuodot tutuksi.

Toteutuminen:

Hyvien elintapojen edistäminen: Kansalaisopiston liikuntakurssien määrä säilyi lukuvuoden 2021 - 2022 tasolla. Osallistujien määrä kasvoi ja useimmille liikuntakursseille oli jonoa. Ruokakursseilla kiinnitettiin huomiota monipuoliseen ja terveelliseen ruokavalioon. Nuorisopalveluiden toteuttama Harrastamisen Suomen mallin kerhotoiminta käynnistyi laajasti syyslukukaudella. Vuoden loppuun mennessä harrastuskerhoja kouluilla ja nuorisotiloilla oli yhteensä 53, näistä 22 oli liikuntakerhoja. Erityisnuorisotyössä ja etsivässä nuorisotyössä elintapoihin liittyvät teemat sisältyvät päivittäiseen toimintaan.

Syrjäytymisen ehkäisy: Vapaa-ajan palveluiden toiminta kokonaisuudessaan pyrkii ehkäisemään syrjäytymistä ja edistämään yhteiskuntaan kiinnittymistä. Kansalaisopistossa syrjäytymistä pyrittiin ehkäisemään OPH:n ns. opintosetelillä, joka on vuosittain hakemuksesta jaettavaa hankeapurahaa syrjäytymisvaarassa oleville ryhmille. Opintosetelin avulla kurssimaksuja on voitu alentaa tietyillä kursseilla oppimisvaikeuksisilta, ikääntyneiltä, maahanmuuttajilta sekä erityistukea tarvitsevilta. Lisäksi kansalaisopisto on yhteistyössä SPR:n paikallisosaston kanssa perustanut opintoryhmiä ukrainalaisille sekä ohjannut heitä jo olemassa oleviin opintoryhmiin. Kirjastossa aloitettiin syksyllä 2022 Kaarina-Areena hanke, jolla tuetaan kuntalaisten osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia. Etsivän nuorisotyön ja uraohjauksen

asiakkaita ohjattiin koulutukseen ja työelämään. Etsivässä nuorisotyössä yksilö- ja ryhmätoiminnalla vahvistetaan mm. nuorten sosiaalisia taitoja.

Häirintään ja väkivaltaan puuttuminen: Kansalaisopiston opettajia ohjeistetaan vuosittain opettajakokouksessa, kirjallisesti sekä tarvittaessa henkilökohtaisessa yhteydenotossa, miten toimia häirintä- ja väkivaltatilanteiden suhteen. Pääkirjastossa ja omatoimikirjastoissa lisääntyneeseen häiritsevään käytökseen ja ilkivaltaan puututtiin aktiivisesti. Kirjasto teki yhteistyötä nuorisopalveluiden, koulujen ja koulunuorisotyön kanssa ja oli yhteydessä huoltajiin sekä eri ammattitahoihin tilanteiden selvittämiseksi ja uusien tilanteiden syntymisen ehkäisemiseksi. Nuorisotiloilla häiriökäyttäytymiseen puututtiin välittömästi. Kaikilla tiloilla oli avoimen toiminnan aikana kaksi työntekijää.

TALOUS

1 000 euroa	TP 2022	MTA 2022	TA 2022	TP 2021	TP 22/21
Tuotot	545	392	392	391	39,3 %
Kulut	-5 172	-5 127	-5 127	-4 841	6,8 %
Kate	-4 628	-4 735	-4 735	-4 450	4,0 %

VUODEN 2022 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Tilinpäätöksessä lautakuntatason toimintakate toteutui 107 000 euroa (-2,3 %) talousarviota parempana. Lautakuntatason toimintatuotot ylittivät talousarvion 153 000 euroa (38,9 %) ja toimintakulut ylittyivät 45 000 euroa (0,9%).

Vuosia 2021 ja 2022 verratessa vapaa-ajan lautakunnan toimintatuotot kasvoivat 154 000 euroa (39,3 %). Vapaa-ajan lautakunnan alaisen vastualueen toimintakulut nousivat 331 000 euroa (6,8 %). Muutoksia toimintakatteeseen esitellään alla yksiköittäin.

Vapaa-ajan palvelujen yleishallinto

Vapaa-ajan palvelujen yleishallinnon talousarvio toteutui talousarvion mukaisesti.

Kulttuuri- ja kirjastopalvelut

Kulttuuri- ja kirjastopalvelujen toteuma toteutui likimain talousarvion mukaisesti alittaen talousarvion 2 500 eurolla (-0,1 %).

Kulttuuri- ja kirjastopalvelujen toimintatuotot ylittävät talousarvion 32 000 euroa (52,3 %) ja toimintatuotot ylittyivät 30 000 euroa (1,0 %). Toimintakate kasvoi edellisestä vuodesta 71 000 eurolla (2,5 %).

Kansalaisopisto

Kansalaisopiston toteuma toteutui alittaen talousarvion 31 500 eurolla (-3,9 %).

Kansalaisopiston toimintatuotot ylittävät talousarvion 5 500 euroa (2,2 %) ja toimintatuotot alittuivat 26 000 euroa (-2,5 %). Toimintakate kasvoi edellisestä vuodesta 51 000 eurolla (7,1 %).

Nuorisopalvelut

Nuorisopalveluiden toteuma toteutui alittaen talousarvion 63 000 eurolla (-7,0 %).

Nuorisopalveluiden toimintatuotot ylittävät talousarvion 115 000 euroa (145,5 %) ja toimintatuotot ylittyivät 52 000 euroa (-5,2 %). Toimintakate kasvoi edellisestä vuodesta 39 000 eurolla (4,9 %).

Toimintatuotot ovat toteutuneet jonkin verran yli talousarvion. Leirialueiden tuotot ovat arviota suuremmat. Valtionavustuksia etsivään nuorisotyöhön ja Harrastamisen Suomen mallin mukaiseen kerhotoimintaan on haettu ja saatu talousarviota enemmän.

Vapaa-ajan palvelut

Vapaa-ajan palvelut kansalaisopiston rehtori Risto Jaakola

VUODEN 2022 TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Vastuualueen toiminnan päätarkoituksena on edistää kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia, hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä: Tuotamme monipuolisia kirjasto-, kulttuuri- ja nuorisopalveluja sekä kansalaisopiston kursseja kuntalaisille. Kaarina-talo tarjoaa erilaisia tiloja kuntalaisten kokoontumiseen ja tapahtumiin. Palveluiden monipuolisuutta, tarvelähtöisyyttä ja hyvää kohdentumista tavoitellaan asiakaslähtöisesti laajan ja aktiivisen yhteistyön avulla.

Tärkeimpinä tavoitteina ovat sujuvat arjen palvelut ja hyvinvoinnin edistäminen ennaltaehkäisevästi. Tätä toteutetaan talousarviossa kehittämällä toimintaprosesseja, turvaamalla yksiköiden resurssit, suuntaamalla niitä tarpeen mukaan ja huomioimalla vapaa-ajan palveluiden tarpeet koulurakentamisessa.

Kansalaisopisto:

Kansalaisopiston kurssien täyttöaste nousee takaisin vuoden 2019 tasoon, mikäli koronapandemia ei vaikuta enää kurssien kokorajoituksiin. Tällöin kurssien ulkopuolelle jäävien osuus pienenee.

Etäkurssien kysyntää tarkastellaan ja tarvittaessa lisätään tai vähennetään niiden määrää. Samalla pohditaan kriittisesti etäkurssien valikoimaa: ovatko kurssit oikeilta aihealueilta tai onko niiden pituus tai toteutusaikataulu tarvetta vastaava.

Kansalaisopiston suunnittelijaopettajan työsuhteinen tehtävä muutetaan vastaamaan nykytarpeita perustamalla apulaisrehtorin virka 1.1.2022.

Kansalaisopiston 50-vuotista taivalta juhlistetaan huhtikuun alussa järjestettävällä juhlaviikolla. Tällöin on pandemiaolosuhteet huomioon ottaen tarkoitus tuoda toimintaa näkyväksi kuntalaisille ja järjestää erilaisia tapahtumia, kuten näyttelyjä, luentoja ja konsertteja.

Kulttuuri- ja kirjastopalvelut:

Yksikön tasolla kiinnitetään huomiota henkilöstön hyvinvointiin ja sitä tukeviin toimenpiteisiin.

Kirjastoissa jatketaan lukemisen edistämistyötä erilaisten lukutaitohankkeiden kautta yhteistyössä muiden alueen kirjastojen ja Kaarinan koulujen kanssa. Uutta hankerahaa haetaan kirjastolain edellyttämään demokratiatyöhön, joka tukee kansalaisten osallisuutta rakentamalla kansalaisdialogia ja luomalla lisää vaikuttamisen mahdollisuuksia.

Kulttuuripalveluiden tapahtuma- ja palvelutarjonta eri asiakasryhmille palaa vuoden 2019 tasoon, mikäli koronapandemia ei enää rajoita kokoontumista. Toiminnassa jatketaan digitaalisten palveluiden kehittämistä sekä panostetaan kuntalaisten osallistamiseen kulttuuri- ja tapahtumatuotannossa.

Palvelupisteen toiminta tulee uudelleenjärjesteltäväksi yhden henkilötyövuoden vähentyessä. Resurssin pienentyessä huomiota kiinnitetään erityisesti asiakaspalvelun laadun ja palvelupisteiden aukioloaikojen turvaamiseen.

Nuorisopalvelut:

Nuorisopalveluiden toiminnassa painotetaan laadukkuutta, ennaltaehkäisevyyttä ja varhaista puuttumista. Tavoite saavutetaan lisäämällä henkilökunnan määrää nuorisotilatoiminnassa (tuntityöntekijöiden käyttö) sekä rakentamalla saumatonta yhteistyötä etsivän nuorisotyön - uraohjaajan - erityisnuorisotyöntekijän välille.

Uraohjauksen mallin kehittämisen ja jalkauttamisen prosessi jatkuu ja työnjako eri tahojen kesken selkiytyy.

Nuorisopalveluissa panostetaan lasten ja nuorten kohtaamiseen. Nuorisotiloilla tuntityöntekijöiden käyttö lisää toiminnan kasvatuksellisuutta ja tavoitteellisuutta. Etsivässä nuorisotyössä, uraohjauksessa ja erityisnuorisotyössä jalkaudutaan aiempaa enemmän nuorten pariin tehden toimintamuodot tutuksi.

Toteutuminen:

Kansalaisopisto:

Kansalaisopiston kurssien täyttöaste nousi edellisvuodesta, mutta ei vielä saavuttanut vuoden 2019 tasoa. Tämä johtuu lähinnä koronapandemiasta johtuvista kurssien alkamisen viivästyemisestä ja opiskelijoiden arastelusta osallistua opetukseen. Etäkurssien määrää vähennettiin hieman kysynnän vähenemisen takia. Tilannetta tarkastellaan jatkuvasti tarvetta vastaavaksi.

Kansalaisopiston suunnittelijaopettajan työsuhteinen tehtävä muutettiin vastaamaan nykytarpeita perustamalla apulaisrehtorin virka 1.1.2022.

Kansalaisopiston 50-vuotisjuhlinta siirrettiin koronapandemian takia vietettäväksi elokuussa 2022. Tällöin opiston toimintaa tuotiin näkyväksi kuntalaisille järjestämällä näyttely, konsertti sekä virallinen 50-vuotisjuhla.

Kansalaisopiston rehtori osallistui koulurakentamisen johtoryhmän toimintaan ja toi siellä esille vapaa-ajan palveluiden näkökulmaa koulurakentamisessa ja taidehankinnoissa.

Kulttuuri- ja kirjastopalvelut:

Henkilöstön hyvinvointia tukevinä toimenpiteinä järjestettiin keväällä koko henkilöstölle työhyvinvointikorttikoulutus. Osa henkilöstöstä osallistui haastavien asiakastilanteiden koulutukseen. Lisäksi syksyllä järjestettiin koko henkilöstön turvallisuuskoulutus, missä käytiin läpi myös käytännön harjoitteita, kuten poistumisharjoitus ja haastavien tilanteiden harjoitteita. Tiiminvetäjien ja esimiehen välistä vastuunjakoa ja henkilöstön tehtävänkuvia selkiytettiin ja toimintaohjeet häiriötilanteissa tarkistettiin.

Yhteishanke Sanojen sinfoniaa Lounais-Suomessa saatiin päätökseen keväällä ja sen yhteydessä valmistui kirjavinkkaustutkimus. Lisäksi syksyllä saatiin päätökseen Kirjasto osaksi maahanmuuttajien arkea -hanke sekä Kirjastopakopeli-hanke. Svenska kulturfondenilta saatiin pieni avustus Unga poeters sällskap -sanataidetoimintaan ja toiminta toteutui suunnitellusti vuoden 2022 aikana. Kirjasto osallistui myös valtakunnalliseen hankkeeseen, jossa toteutettiin etäkirjavinkkauksia kielisaarekekuntien ruotsinkielisille kouluille. Uutta hankerahaa saatiin aluehallintovirastolta kirjastolain edellyttämään demokratiatyöhön 10 000 euroa (lisäksi 20 % omarahoitusosuus) ja saman verran kirjaston sosiaalisen median viestinnän toimintasuunnitelman kehittämiseen. Nämä hankkeet on aloitettu ja ne jatkuvat vuonna 2023.

Kulttuuripalveluiden henkilöstövaihdokset sekä koronarajoitusten jatkuminen vaikeuttivat kulttuurin toimintaa koko alkuvuoden, mutta toimintaa toteutettiin sijaisjärjestelyin rajoitusten puitteissa. Muun muassa Runo-Kaarina-festivaali toteutettiin verkkotapahtumana. Kevään aikana rekrytoitiin uudet vakituiset henkilöt kulttuuripalveluihin, muutettiin tehtävänjakoa ja laadittiin uudet tehtävänkuvaukset. Kesän ja syksyn 2022 aikana kulttuuripalveluiden tapahtumia on jälleen pystytty järjestämään normaalisti ja toiminta on uudelleen vakiintunut. Viestintää digitaalisissa kanavissa kehitettiin yhdessä kirjaston kanssa ja kuntalaisia osallistettiin toteuttamalla kulttuuri- ja kirjastopalveluiden yhteinen asiakaskysely. Asiakaskyselyn tuloksia hyödynnetään koko yksikön toiminnan kehittämisessä.

Palvelupisteen henkilöstömäärän vähennyttyä tehtävänkuvaukset tarkistettiin ja tehtäviä jaettiin uudelleen. Osaamiskartoitus ja perehdytykset tarvittavin osin on toteutettu. Sisäisen postin toimintaa järjesteltiin uudelleen ja palvelupisteen palvelut heinäkuussa ja joulun välipäivinä keskittiin Kaarina-taloon lomien keskittämiseksi. Sijaisten puutteen vuoksi palvelua jouduttiin myös joidenkin ennakoimattomien poissaolojen johdosta väliaikaisesti keskittämään. Pääosin toiminta on kuitenkin nyt vakiintunut uuteen muotoonsa.

Nuorisopalvelut:

Nuorisotilat olivat suunnitellusti avoinna kevätkaudella ja syyskaudella. Kaikilla nuorisotiloilla työskenteli nuorisotyöntekijän lisäksi toimintakausien ajan määräaikaisten nuorisotilaohjaajat. Nuorisotiloilla oli vuoden aikana yli 13 000 käyntikertaa. Harrastamisen Suomen mallin kerhoissa kouluilla ja nuorisotiloilla osallistumiskertoja oli yhteensä yli 10 000. Myös kesätoiminta toteutettiin suunnitelman mukaisesti. Leirit, retket, tapahtumat ja liikennepuisto keräsivät yli 6 000 käyntikertaa.

Nuorisotiloilla työntekijöillä oli kohtaavassa työssä työpäri (tuntityöntekijä). Tämä lisäsi erityisesti tilojen turvallisuutta ja kasvatuksellista työotetta. Tiloilla järjestettiin erilaisia tapahtumia (kokkikursseja, leffaretkiä, nuokkarileirejä, peli-iltoja). Uutena työmuotona käynnistyi toukokuussa Mopotalli. Mopotallin toiminta jatkui kokeilun jälkeen koko loppuvuoden.

Yhteistyö koulujen kanssa lisääntyi. Tätä kautta erityisesti palveluiden kohdentuminen ja alueellinen yhdenvertaisuus paranevat. Harrastamisen Suomen mallin mukainen kerhotoiminta käynnistyi nuorisopalveluiden koordinoimana. Harrastamisen Suomen mallin tavoitteena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä. Kevätlukukaudella kerhoja järjestettiin neljällä koululla ja syylukukaudella 10 koululla. Yhteistyön lisääntyminen koulunuorisotyöntekijöiden kanssa tuotti mm. välituntitoimintaa, nuokkarivierailuja ja tapahtumapäiviä.

Kohdennetun nuorisotyön (etsivä nuorisotyö, erityisnuorisotyö ja uraohjaus) entistä saumattomamman yhteistyön rakentaminen aloitettiin tiimityöskentelyä lisäämällä. Asiakastyössä jalkautuminen lisääntyi. Uraohjauksen prosessi tarkentui erityisesti työnjaon suhteen. Kohdennetussa nuorisotyössä asiakkaat saavat palvelua nopeasti. Kohdennetun nuorisotyön asiakkaina on vuoden aikana ollut 137 eri nuorta. Kohdennettua nuorisotyötä tekevät etsivät nuorisotyöntekijät, erityisnuorisotyöntekijä ja uraohjaaja.

VASTUUALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suoritteet	TP 2022	TA 2022	TP22/TA22 %	TP 2021	TP 2020
Kirjasto: Aukiolotunnit, kpl	13 564	9 000	50,7 %	8 773	8 408
Kirjasto: Lainat, kpl	653 655	650 000	0,6 %	543 824	605 002
Kirjasto: Fyysiset käynnit, kpl	333 168	390 000	-14,6 %	267 773	267 773
Kirjasto: Aineiston hankinta, kpl	11 864	12 500	-5,1 %	11 453	11 060
Palvelupisteiden asiakaskäynnit, kpl	19 231	21 500	-10,6 %	16 718	16 889
Kansalaisopiston opetustunnit	13 396	12 600	6,3 %	10 708	11 591
Nuorisotilojen kävijämäärät	13 569	18 000	-24,6 %	11 624	13 035
Vertailuhinnat (netto)	TP 2022	TA 2022	TP22/TA22 %	TP 2021	TP 2020
Kirjasto, euroa/asukas	58,47	58,35	0,2 %	57,50	54,10
Palvelupisteet, euroa/asukas	7,00	6,17	13,5 %	7,41	7,05
Kulttuuripalvelut euroa/ asukas	18,10	17,82	1,5 %	17,13	17,30
Kansalaisopisto euroa/tunti	58,79	58,80	0,0 %	68,46	55,68
Nuorisopalvelut euroa/alle 29-v	74,97	83,68	-10,4 %	70,78	59,42

Sosiaali- ja terveyspalvelut

Sosiaali- ja terveyspalvelut vs. sosiaali- ja terveysjohtaja Emilia Heikkilä

Sosiaali- ja terveyslautakunta

Sosiaali- ja terveyslautakunta vs. sosiaali- ja terveysjohtaja Emilia Heikkilä
 Sotepalvelujen yleishallinto vs. sosiaali- ja terveysjohtaja Emilia Heikkilä
 Perhe- ja sosiaalipalvelut vs. perhe- ja sosiaalipalvelujohtaja Terhi Vierikko
 Ikäihmisten palvelut vs. ikäihmisten palvelujohtaja Jenni Haapanen
 Terveyspalvelut johtava ylilääkäri Antti Sandén

TOIMINTA-AJATUS

Järjestää kaarinalaisille arkielämän sujumisen turvaavia, hyvinvointia edistäviä sosiaali- ja terveyspalveluja.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Strateginen tavoite ja kriittinen menestystekijä	Tavoite	Mittarin tavoitearvo
Vastuullinen johtaminen <i>Työyhteisötaitojen kehittäminen sekä oman vastuun kantaminen ja vastuun ottaminen omissa tehtävissä</i> <i>Esimiestyön seuranta, arviointi ja jatkuva parantaminen</i>	Tarjoamme ammattilaisille kiinnostavia työtehtäviä, hyvän työilmapiirin ja mahdollisuudet kehittää itseään ja työtään osana kaarinalaista palvelujärjestelmää.	Johtamista ja työhyvinvointia arvioidaan koko kaupunkia koskevan työhyvinvointikyselyn avulla.
Toteutunut 1-12/2022: Koko kaupunkia koskevaa KEVAN järjestämää työhyvinvointikyselyä ei ole toteutettu vuonna 2022, sillä se toteutettiin vuonna 2021. Sen sijaan henkilöstölle on järjestetty ja suunniteltu monipuolisia työhyvinvointia tukevia toimenpiteitä, kuten työhyvinvointiluentoja, Puhtiryhmiä, palautumisvalmennuksia sekä retriitti-mahdollisuuksia. Johtamista ja esimiestyötä on kehitetty ja tuettu mm. työnohjauksen avulla. Lisäksi on toteutettu kaupunkitasoinen erillisselvitys henkilöstövaihtuvuudesta, jonka pohjalta nostettiin esille jatkotoimenpiteitä liiallisen vaihtuvuuden hillitsemiseksi.		
Vastuullinen johtaminen <i>Kokonaisvaltainen tapa tarkastella valmisteltavia ja päätettäviä asioita</i> <i>Kustannus- ja laatutietoinen johtaminen</i>	Organisaation suorituskykyä ja tuloksellisuutta arvioidaan säännöllisesti.	a) budjetin/talousarvion toteutumisaste b) taloudellisten tavoitteiden saavuttaminen c) palvelutuotannon toiminnallisten tavoitteiden saavuttaminen (esim. ikääntyneiden palvelurakenteen muutos)

Toteutunut 1-12/2022:

a) Talousarvion toteutumista seurataan jatkuvasti niin viranhaltijoiden kuin lautakunnan toimesta. Tarkemmin talouden toteumasta otsikon "Vuoden 2022 talousarvion toteutuminen" alla.

b) Taloudellisten tavoitteiden saavuttaminen on hyvin haastavaa, sillä sosiaali- ja terveyspalveluihin kohdistuu jatkuvasti merkittäviä kustannusten kasvupaineita. Suurin vaikuttava tekijä on henkilöstön saatavuusongelma ja siihen reagointi, jotta palveluissa kyettäisiin vastaamaan asiakkaiden ja potilaiden palvelutarpeeseen sekä lainsäädännön vaatimuksiin. Edellä mainittu heijastuu myös ostopalvelujen hinnankorotuksiin, sillä henkilöstön saatavuus ja yleinen kustannuskehitys koskettavat samalla tavalla myös yksityisiä palvelutuottajia.

c) Palvelutuotannossa toimintaa jouduttiin edelleen priorisoimaan erityisesti koronasta johtuen, mutta myös henkilöstön saatavuuteen liittyvien vaikeuksien vuoksi. Yleisellä tasolla palvelutuotanto saatiin pyörimään poikkeuksellisista oloista huolimatta ensisijaisesti henkilöstön venymisen ansiosta, mutta tämän ei tulisi olla jatkuva tilanne. Toiminnan kehittämisessä on myös päästy osin eteenpäin.

Sosiaali- ja terveyspalveluja koskeviin odotuksiin vastaaminen muuttuu koko ajan vaikeammaksi kaikilla vastuualueilla. Kasvava kunta tarkoittaa myös palvelutarpeen kasvua, vaikka valtaosa kuntalaisista voi hyvin. Lasten, nuorten ja perheiden määrän kasvaessa kasvavat myös lakisääteisten terveyspalvelujen sekä perhe- ja sosiaalipalvelujen tarve. Ikäihmisten ja muistisairauksien määrän kasvu puolestaan edellyttää kotona pärjäämisen ja toimintakyvyn tukemista. Tähän on vastattu mm. laajentamalla uusia toimintatapoja, kuten kotihoidon etähoivaa, joka on saanut hyvää palautetta.

Uusista toimintatavoista huolimatta sosiaali- ja terveyspalvelujen suurin haaste on erityisesti hoitohenkilöstön heikko saatavuus, mutta rekrytointi on vaikeaa myös muissa ammattiryhmissä, kuten sosiaalityöntekijät sekä lääkärit. Tilanne on vaikein ikäihmisten palveluissa, mutta kasvavissa määrin myös terveyspalveluissa. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut ovat henkilöstöä vaativaa työtä, ja tällä hetkellä henkilöstön heikko saatavuus muodostaa pullonkaulan palveluiden saatavuudelle kaikkialla, ei vain Kaarinassa.

Pitkään jatkuneen koronapandemian aikaansaama hoito- ja hoivavelka näkyy asiakkaissa / potilaissa sekä henkilöstössä (fyysinen, henkinen, taloudellinen ja sosiaalinen pahoinvointi) aikaansaaden lisääntyviä ja kasvavia, kumuloitavia kustannuksia. Sosiaalipalvelujen puolella asiakkaiden tilanteet ovat muuttuneet yleisesti ottaen hankalammiksi, jolloin palvelutarve voi olla moninainen, pitkäkestoinen ja raskas. Vaikka koronapandemian osalta siirryttiin kesällä 2022 ns. endeemiseen vaiheeseen, rasitti se edelleen erityisesti terveyspalveluja runsaiden yhteydenottomäärien, rokotusten järjestämisen sekä henkilöstön poissaolojen muodossa.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisvastuu siirtyi hyvinvointialueelle vuoden 2023 alusta. Edellä mainitut haasteet ovat vuoden alusta hyvinvointialueen ratkottavia, mutta uusi organisaatio ei itsessään tuo lisää työntekijöitä henkilöstöpulasta kärsiviin toimintoihin, vaan pikemminkin luo muutokseen liittyvää häiriötä. Hyvinvointialueen valmistelu teetti merkittävän määrän hallinnollista työtä alkuvuoden 2022 aikana valmiiksi rasittuneelle organisaatiolle, mutta valmistelussa saatiin merkittävästi apua mm. hallintopalveluilta.

Väestön terveyden ja hyvinvoinnin kannalta hyvien elintapojen edistämiseen liittyvät ravitsemus, liikunta, uni ja päihteet ovat keskeisiä asioita, ja niihin liittyvät toimenpiteet vaativat yhteistyötä kaupungin eri palvelualueiden kesken. Sosiaali- ja terveyspalvelujen kannalta kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä yhteistyö erityisesti sivistyspalveluihin tulee olemaan jatkossa entistä tärkeämpää, jotta ongelmat eivät pääsisi kehittymään korjaavia sosiaali- ja terveyspalveluja vaativiksi, vaan niitä kyettäisiin ennaltaehkäisemään muilla toimenpiteillä, jotka tukevat kasvavan kunnan asukkaiden arjessa pärjäämistä.

HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN

Koko kaupungin yhteiset hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteet ovat vuonna 2022 seuraavat:

- Liikkumisen edistäminen
- Hyvien elintapojen edistäminen (ravitsemus, liikunta, uni)
- Mielen terveyden edistäminen ja päihteiden käytön vähentäminen

Edellä mainittujen tavoitteiden toimeenpano vaatii yhteistyötä palvelualueiden kesken. Yhteenvedona voidaan sanoa, että hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä onnistuminen näkyy erityisesti sosiaali- ja terveyspalvelujen korjaavien palvelujen käytön ja kustannusten kasvun hillitsemisenä. Vaikka siis työtä tehdään merkittävästi muilla palvelualueilla, sataa sen hyöty suoraan myös soten laariin.

Liikunnan merkitystä erityisesti ikääntyneiden toimintakyvyn ylläpidossa ei voi ylikorostaa, ja tätä silmällä pitäen tähdätään mm. esteettömän kuntosalin luomiseen pääterveysaseman yhteyteen. Tavoitteena on luoda vaikuttavia kaupunkilaisten tarpeisiin vastaavia palveluita. Liikunnan, levon ja päihteiden suhteen työtä on tehtävänä myös muissa ikäryhmissä, ja sosiaali- ja terveyspalveluissa oivia foorumeja näille asioille tarjoavat mm. koulu- ja opiskeluterveydenhuolto, äitiys- ja lastenneuvolat, terveydenhuollon vastaanotot, perhekeskus, ikääntyneiden palvelutorit jne.

Hyvien elintapojen edistämiseen liittyvät ravitsemus, liikunta ja uni näkyvät palveluissa monella tapaa. Ravitsemuksen merkitys on valtava niin lasten ja nuorten kuin ikääntyneiden palveluissa, kun puhutaan esimerkiksi ruoasta, jota on tarjolla päiväkodeissa, kouluissa, terveyskeskussairaalan vuodeosastolla tai ympärivuorokautisen asumisen yksiköissä. Ravitsemuksen epätasapaino näkyy esimerkiksi ikääntyneissä siten, että vuonna 2021 yli 40 %:lla kotihoidon asiakkaista oli riski aliravitsemuksesta, ja viisi prosenttia oli aliravitsemustilassa. Tämä puolestaan heikentää toimintakykyä ja kotona pärjäämistä merkittävästi, luoden melko yksinkertaisella tavalla vältettävää raskaampaa ja kalliimpaa palvelutarvetta. Toinen ääripää löytyy puolestaan ylipainoisista lapsista ja nuorista. Tilanne on lasten ja nuorten osalta Kaarinassa kohtuullinen verrattuna muihin kuntiin, mutta silti 2-16-vuotiaista pojista yli viidesosa on ylipainoisia. Kaarinalaisista aikuisista ylipainoisia on peräti 60 %, ja lihavia viidennes. Ravitsemusterapeutin vakinaistaminen nähdään keskeisenä keinona ennaltaehkäistä merkittävämpää ja kalliimpaa palvelutarvetta sekä vahvistaa ravitsemukseen liittyvää ymmärrystä ja osaamista myös kaupungin sisällä.

Mielen terveyden edistäminen ja päihteiden käytön vähentämiseen liittyen työtä tehdään keskeisesti niin perhe- ja sosiaalipalveluissa kuin terveyspalveluissa. Työllisyyspalvelujen ja terveyspalvelujen tiivis yhteistyö, kuntouttava työtoiminta, päihde- ja mielen terveyspalveluja tarjoava Vintti tai perhekeskuksen erilaiset palvelut ovat hyviä esimerkkejä syrjäytymisen ehkäisyyn liittyvästä osin ennaltaehkäisevästä, osin arjessa kannatteleavasta työstä. Unohtaa ei sovi myöskään ikääntyneen väestön keskuudessa yleistyviä asumiseen, päihteisiin, mielen terveyteen, lähisuhdeväkivaltaan ja talouteen liittyviä ongelmia, joka näkyy monipuolisena vanhussosiaalityön tarpeena, johon pyritään vastaamaan mm. esittämällä tematiikkaan perehtyneen sosiaalityöntekijän vakanssia.

Toteutuminen:

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyen tehtiin johdonmukaisesti työtä edellä mainittujen teemojen osalta.

TALOUS

1 000 euroa	TP 2022	MTA 2022	TA 2022	TP 2021	TP 22/21
Tuotot	15 570	11 958	11 958	18 151	-14,2 %
Kulut	-86 226	-82 495	-81 295	-82 571	4,4 %
Kate	-70 656	-70 537	-69 337	-64 420	9,7 %

VUODEN 2022 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Sosiaali- ja terveyslautakunnan toimintatuotot vuonna 2022 olivat 15,6 milj. €, toimintakulut 86,2 milj. € ja toimintakate 70,7 milj. €.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi tilikauden aikana lisämäärärahoja toimintakate-tasolla sosiaali- ja terveyslautakunnalle yhteensä 1200 t€.

Tilinpäätöksessä toimintakate toteutui 119 t€ muutettua talousarviota ja 1 319 t€ alkuperäistä talousarviota heikompana. Toimintatuotot ylittivät muutetun talousarvion 3 612 t€. Toimintakulut ylittivät muutetun talousarvion 3 731 t€. Verratessa vuoteen 2021 sosiaali- ja terveyspalvelujen toimintatuotot vähenivät 2,6 milj. € (-14,2 %). Toimintakulut puolestaan kasvoivat 3,7 milj. € (4,4 %).

Merkittävin kulukasvua aiheuttanut tekijä liittyi lakiuudistuksissa tiukentuneisiin hoivahenkilöstön mitoitusvaatimuksiin sekä henkilöstön yleisiin laajoihin saatavuusongelmiin ja sen erilaisiin lieveilmiöihin. Tiukentunut henkilöstömitoitus on vaatinut lisähenkilöstön rekrytointia. Hoitajamitoitus vaikutti myös ostopalvelujen tuottajiin, mikä on heijastunut palveluntuottajien hinnantarkistuksien ja kilpailutuksien yhteydessä pyytämiin hintoihin, jotka ovat kauttaaltaan nousseet selvästi aiempia vuosia enemmän.

Työvoiman yleistä saatavuuspuutetta on paikattu ylitöillä, henkilöstövuokrauksella ja ostopalveluilla. Henkilöstön pitovoimaa on parannettu puolestaan sitouttamispalkkioilla. Vastaava henkilöstön saatavuusongelma on koskettanut myös ostopalvelujen tuottajia. Osittain hinnankorotuksiin ja omaan kulukasvuun ovat vaikuttanut myös muu yleinen inflaatio. Selvimmin hoitajamitoitus ja henkilöstön saatavuusongelmat näkyvät ikäihmisten palveluasumisessa, jonka toimintakate heikkeni edelliseen vuoteen nähden lähes 14 % samalla kun asiakasmäärä palveluasumisessa pieneni.

Työllisyyspalvelujen toimintakate parani yli 300 t€, mikä selittyy hyvällä työllisyystilanteella ja onnistuneilla työllistämistoimilla. Työmarkkinatuen kuntaosuuteen käytettävä rahamäärä on pienentynyt, vaikka samanaikaisesti myös kuntouttavan työtoiminnan kustannukset pienenevät.

Kulukasvua on hillinnyt myös koronatestauksen ja -rokotuksien väheneminen vuoden 2021 tasosta.

Muilta osin sotepalveluissa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia.

Sotepalvelujen tuotot pysyivät lähes entisellään, mikäli ei huomioida valtion korona-avustuksia. Tuottojen kasvua leikkasi osaltaan v. 2021 aikana voimaan tullut asiakasmaksulaki. Kaarinan kaupungin sotepalvelut sai vuonna 2022 valtiolta korona-avustusta noin 2,4 milj. € (edell. vuonna 6,1 milj. €). Avustus kattoi suunnilleen testauksista ja rokotuksista aiheutuneet kustannukset.

Perhe- ja sosiaalipalvelut

Perhe- ja sosiaalipalvelujen kulut vuonna 2022 olivat 26,1 milj. € (v. 2021: 24,7 milj. €), tuotot 2,5 milj. € (v. 2021: 1,8 milj. €) ja toimintakate -23,6 milj. € (v. 2021: -22,9 milj. €).

Ikäihmisten palvelut

Ikäihmisten palvelujen kulut vuonna 2022 olivat 31,1 milj. € (v. 2021: 28,7 milj. €), tuotot 6,1 milj. € (v. 2021: 7,0 milj. €) ja toimintakate -24,9 milj. € (v. 2021: -21,7 milj. €).

Terveyspalvelut

Terveyspalvelujen kulut vuonna 2022 olivat 27,9 milj. € (v. 2021: 28,5 milj. €), tuotot 4,2 milj. € (v. 2021: 9,3 milj. €) ja toimintakate -23,7 milj. € (v. 2021: -19,2 milj. €).

Sosiaali- ja terveystalouden yleishallinto

Sosiaali- ja terveystalouden yleishallinto

vs. sosiaali- ja terveystalouden johtaja Emilia Heikkilä

VUODEN 2022 TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Yleishallinnon talousarvioon sisältyvät palvelualueen johto, sosiaali- ja terveystalouden toiminta, sosiaaliasiainpalvelut, seudullinen sosiaalipäivystys, seudullisten ja muiden kehittämishankkeiden maksusuodet sekä ympäristöterveydenhuolto.

Sosiaalipäivystys on järjestetty seudullisesti Turun seudun kuntien välisenä yhteistyönä. Sosiaalipäivystys huolehtii virka-ajan ulkopuolella kiireellisistä sosiaalityön palveluja vaativista kriisi- ja hätätilanteista. Kaarinan talousarviovaraus on 120 t€.

Ympäristöterveydenhuolto on järjestetty 12 kunnan osalta seudullisesti vuoden 2009 alusta Liedon kunnan toimiessa isäntäkuntana. Talousarviovaraus on 168 t€. Varaus perustuu Liedon ympäristöterveystalouden talousarvioehdotukseen. Laskutuksesta 80 % tapahtuu suoriteperusteisesti ja 20 % väestön suhteessa.

Sosiaaliasiain toiminta on ostettu vuodesta 2011 alkaen Varsinais-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Oy Vasso Ab:ltä, joka tuottaa palvelun myös 11 muulle kunnalle.

Maakuntatasoisen toiminnan kehittämisen kannalta keskeisiä ovat kesäkuussa 2020 STM:stä saadut myönteiset rahoituspäätökset Tulevaisuuden sote-keskus -hankkeen sekä Rakennuudistushankkeen osalta, joilla voidaan edistää yhdessä Varsinais-Suomen muiden kuntien kanssa Varsinais-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämissuunnitelman toimeenpanoa, ja varautua myös valmisteilla olevan kansallisen sote-uudistuksen vaatimuksiin. Kaarina on mukana molemmissa hankkeissa.

Toteutuminen:

Sosiaalipäivystys, ympäristöterveydenhuolto ja sosiaaliasiain toiminta ovat toteutuneet suunnitellusti.

Tulevaisuuden sotekeskus -hanke on edennyt, ja on keskeinen työkalu palvelujen kehittämisessä sekä Varsinais-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämissuunnitelman toimeenpanossa.

Sosiaali- ja terveystalouden järjestämisvastuun siirtyminen Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle aiheutti vuodenvaihteessa joitakin kertaluonteisia mm. valtion korona-avustuksiin, avustushankkeisiin ja tuleviin palkanmaksuvelvoitteisiin liittyviä kirjanpitokirjauksia, jotka on kirjattu yleishallintoon. Yleishallinnon toimintakate ei siten ole vertailukelpoinen edellisvuosien tai talousarvion kanssa.

VASTUUALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Vertailuhinnat	TP 2022	TA 2022	TP22/TA22 %	TP 2021	TP 2020
Sosiaalipäivystys €/as	3,72	3,29	13,1 %	4,01	3,56
Ympäristöterveydenhuolto €/as netto	3,60	4,61	-21,9 %	4,53	4,65
Yleishallinto €/as netto	15,05	16,47	-8,6 %	18,3	22,28

Perhe- ja sosiaalipalvelut

Perhe- ja sosiaalipalvelut

perhe- ja sosiaalipalvelujohtaja Terhi Vierikko

VUODEN 2022 TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Perhe- ja sosiaalipalveluita tarjotaan arkisissa lähiympäristöissä ja mahdollisimman matalalla kynnyksellä, jotta palvelulla pystytään vaikuttamaan hyvinvointiin ennakoivasti eikä vain korjaavasti. Pitkittynyt pandemia ja siitä aiheutuneet muutokset ja rajoitukset ihmisten arkeen luovat lisääntyvää palvelutarvetta olemassa oleville asiakkaille sekä tuovat uusia asiakkaita perhe- ja sosiaalipalveluihin. Päihde- ja mielenterveysongelmat sekä taloudelliset haasteet ovat lisääntyneet, joka näkyy kasvaneena palvelutarpeena sosiaalipalveluissa. Vammaispalveluissa näkyy osan asiakkaiden heikentynyt toimintakyky suurempana palvelutarpeena. Lasten ja perheiden palveluissa näkyy perheiden jaksamiseen ja lasten kasvatukseen sekä parisuhteisiin liittyvät haasteet, jonka vuoksi eritasoisten palveluiden kysynnän ennakoidaan pysyvän suurena. Palveluiden oikea-aikaisuutta ja saavutettavuutta parannetaan tiivillä yhteistyöllä koulun ja varhaiskasvatuksen suuntaan sekä sosiaalipalveluiden ja Vintin tiivillä yhteistyöllä.

Valkeavuoren kampukseen rakentuvan perhekeskuksen suunnittelu jatkuu ja kehittämistyötä perhekeskuspalveluiden laajentamiseksi jatketaan maakunnallisten linjausten mukaiseksi. Lasten, nuorten ja perheiden palveluita kehitetään tiivissä yhteistyössä sivistyspalveluiden kanssa. Yhteistä kehittämistä on muun ohella nepsy-asioissa, vanhemmuuden tuessa ja tunne- ja turvataidoissa. Lastensuojelu ja perhekeskus ovat mukana Barnahus-hankkeessa ja koko vastuualue osallistuu lähisuhde väkivallan ehkäisyyn ja tunnistamiseen tähtäävään Luotsi-työhön.

Vuoden 2021 aikana on sosiaalihuollon asiakastietojärjestelmän saattettu THL:n asettamien tehtäväluokituksen mukaiseksi ja Kanta-yhteensopivaksi. Työtä jatketaan valmistautumalla Kanta II-vaiheeseen ja yhtenäistämällä ja kehittämällä kirjaamiskäytäntöjä. Asiakastietojärjestelmää ja kirjaamista kehitetään tiedolla johtamisen näkökulmasta.

Perhe- ja sosiaalipalveluissa osallistutaan sote-uudistuksen valmisteluhankkeisiin ja kaikessa työssä pyritään huomioimaan tuleva sujuva siirtyminen hyvinvointialueelle.

Toteutuminen:

Hyvinvointialueen valmistelu jatkui ja tiivistyi syksyn 2022 aikana. Tiedonkeruu ja valmistautuminen muutokseen lisääntyi merkittävästi. Syksyn aikana myös muutos konkretisoitui ja henkilöstö ja osin myös asiakkaat nostivat esiin kysymyksiä, miten muutos vaikuttaa juuri heidän työhön tai palveluun jatkossa. Kriittisimpänä tekijänä huolehdittiin, ettei asiakasprosessit häiriinny siirtymän yhteydessä. Henkilöstön jaksamiseen pyrittiin myös löytämään työyksiköissä keinoja muutoksen keskellä.

Perhe- ja sosiaalipalveluissa kevään aikana toteutettu koko henkilöstön kattava kirjaamisvalmennus, jolla vaikutetaan asiakastietojärjestelmästä saatavan tiedon oikeellisuuteen ja siten tietojohdantamisen mahdollisuuksiin. Uusien työntekijöiden perehdyttämisen tueksi laadittu materiaali otettiin kirjaamisen osalta käyttöön syksyn aikana. Perhe- ja sosiaalipalveluissa on keväällä toteutettu koko henkilöstön kattava työajanseuranta, jonka tuloksia on mahdollista hyödyntää työn kehittämisessä lyhyen aikavälin lisäksi myös tulevaisuudessa.

Valkeavuoren koulurakentamisen hanke on edennyt suunnitelmien mukaan. Tarkempi suunnittelu jatkui valitun rakentajan kanssa työpajoissa. Kaarina on ollut aktiivinen osallistaja Varsinais-Suomen perhekeskuskehittämisessä ja syksyllä järjestettiin alueellinen kehittämistyöpaja Kaarinassa. Perhe- ja sosiaalipalveluiden sekä terveyspalveluiden välillä on ollut tiivistä yhteistyötä, joka osaltaan helpottaa hyvinvointialueen organisaation rakentumista. Sivistyspalveluiden kanssa on ollut tarve luoda ja selkeyttää olemassa olevia rakenteita hyvinvointialueelle siirtyminen huomioiden. Kaarina on mukana Varhain-hankkeessa ja henkilöstöä on koulutettu menetelmäkoulutuksissa.

Koulukuraattorit ja koulupsykologit siirtyivät suunnitellusti osaksi perhekeskusta huhtikuun alussa. Barnahus-hanke on edennyt suunnitellusti ja vuonna 2022 on jatkettu Barnahuspäiviä, osana mallin kehittämistä.

VASTUUALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Vertailuhinnat	TP 2022	TA 2022	TP22/TA22 %	TP 2021	TP 2020
Lastensuojelun sijaishuollon nettokulut €/asukas (perhehoito+laitoshoito)	99,8	100,32	-0,5 %	116,67	102,95
Vammaisten asumispalvelut nettokulut €/asukas	124,31	119,40	4,1 %	124,07	122,61
Muut vammaisten subjekt. palvelut nettokulut € / asukas	125,66	128,11	-1,9 %	123,81	120,54
Vastuualue €/as netto *)	659,09	623,44	5,7 %	643,98	616,42

Ikäihmisten palvelut

Ikäihmisten palvelut

ikäihmisten palvelujohtaja Jenni Haapanen

VUODEN 2022 TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Väestön ikääntyminen on lisännyt merkittävästi palvelutarvetta ja kustannuksia. Kustannusten kasvun loiventamiseksi on panostettava ikäihmisten toimintakyvyn tukemiseen (liikunta, ravitseminen, sosiaaliset kontaktit, mielekäs tekeminen), kuntoutukseen, kotihoitoon ja omaishoitoon, jotta ikäihmiset voisivat asua mahdollisimman pitkään omissa kodeissaan Ikäystävällinen Kaarina -ohjelman tavoitteiden mukaisesti. Ikäihmisten asumispalveluissa painopisteenä on välimuotoisten asumispalveluiden kehittäminen. Palvelurakenteen muutos (tehostetun palveluasumisen suhteellisen osuuden vähentäminen) on ikäihmisten palveluiden ydintavoite, minkä saavuttaminen edellyttää tiivistä, innovatiivista yhteistyötä terveyspalveluiden sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen yksikön ja vapaa-ajan palveluiden sekä liikuntapalveluiden ja vapaaehtoisten toimijoiden kanssa.

Ikääntyneiden varhaisen tuen vahvistamiseksi tulee kehittää palveluohjausta, vapaaehtoistyötä ja ravitsemusosaamista. Kotihoidon vahvistaminen vaatii asiakkaiden toimintakyvyn tukemisen vahvistamista sekä kuntoutusosaamisen lisäämistä. Moniammatillisten prosessien kehittämisessä on keskeistä kotiuttamisen ja kuntoutuksen prosessien kehittäminen yhteistyössä terveyspalveluiden kanssa. Johtamisen kehittämisessä korostuu tiedolla johtamisen kehittäminen ja teknologian hyödyntäminen.

Toteutuminen:

Koronapandemian jatkuminen vuonna 2022 vaikutti eri palveluissa: asiakkaiden rokotukset, kotihoidon koronatiimin toiminnan jatkuminen, palvelutoiminnan rajoitukset palvelutori Eerikissä sekä hyvinvointitorien ja Visiitin kuntosalin toiminnassa. Palveluiden sulkemiset ja muut koronarajoitukset ovat edelleen heikentäneet asiakkaiden toimintakykyä. Hoitohenkilökunnan rekrytointihaasteet ja koronan vaikutukset henkilöstön poissaoloihin vaikeuttivat merkittävästi palveluiden tuottamista ja toi edelleen lisähaastetta henkilöstön jaksamiseen.

Kesän 2022 aikana otettiin käyttöön Sarastia rekrytointipalvelu turvaamaan lyhytaikaisten sijaisten saantia. Kevään ja kesän aikana jouduttiin supistamaan palveluista henkilöstöpulan vuoksi, jotta saimme kriittiset toiminnot kuten tehostetun palveluasumisen ja kotihoidon turvattua. Syksyllä palveluiden nostaminen normaalille tasolle vei kroonisen henkilöstöpulan vuoksi odotettua pidemmän ajan. Henkilöstön riittävyysaasteita pyrittiin ratkomaan mm. sitouttamis- ja vinkkauspalkkioilla. Sarastia rekrytointipalvelun käyttö vakiintui vuoden loppupuolella yksiköissä ja toi jonkin verran apua henkilöstön riittävyyspulmiin.

Hyvinvointialueen valmistelu näyttäytyi enenevässä määrin myös ikäihmisten palveluissa. Vuoden aikana koottiin ja selvitettiin erilaisia tietoja hyvinvointialueelle, mikä on vaatinut erilaista tiedonkeruuta, tutkimista ja selvittelyä runsaasti erityisesti esihenkilöiltä. Lukuisat hyvinvointialueen työryhmät työllistivät merkittävästi ikäihmisten palveluiden eri asiantuntijoita erityisesti loppuvuodesta.

Teknologisilla ratkaisuilla pyrittiin helpottamaan henkilöstövajetta ja saamaan palvelurakennetta kevyempään suuntaan. Rai-arviointien laajempi hyödyntäminen jatkuu ja sijoitusprosessiin käyttöön otettu SBM-prosessikehitysalustan laajentaminen päiväkuntoutukseen on toteutettu kevään aikana. Koneellinen lääkkeenjako laajennettiin vuoden aikana koskemaan koko palvelutuotantoa. Etähoivasta on muodostunut pysyvä toimintamalli kotihoidossa.

Edellä mainittu työ mahdollisti turvallisen ja keskeytymättömän siirtymän Varsinais-Suomen hyvinvointialueella vuoden vaihtuessa.

VASTUUALUEEN SUORITTEET JA YKSIKKÖHINNAT

Suoritteet	TP 2022	TA 2022	TP22/TA22 %	TP 2021	TP 2020
Kotihoito h	80 179	80 100	0,1 %	77 889	68 402
Omaishoito hpv	68 076	80 200	-15,1 %	67 160	69 706
Piikkiökoti hpv	10 615	10 950	-3,1 %	10 831	10 902
Visiitti hpv	4 660	5 913	-21,2 %	5 258	4 371
Kaarinakoti hpv	13 954	15 600	-10,6 %	15 576	15 562
Yksityinen palv.as.hpv	67 396	63 500	6,1 %	78 711	67 450
Värttinä	13 079	13 400	-2,4 %	13 058	13 300
Tupasvilla	4 371	6 588	-33,7 %	4 596	4 427
Perhehoitokylä hpv	6 961	7 300	-4,6 %	6 734	7 118
Vertailuhinnat	TP 2022	TA 2022	TP22/TA22 %	TP 2021	TP 2020
Kotihoito €/tunti	65,03	55,96	16,2 %	63,08	63,06
Omaishoito €/hpv	25,44	26,61	-4,4 %	23,69	22,49
Piikkiökoti €/hpv	175,14	140,38	24,8 %	127,61	126,85
Visiitti €/hpv	222,18	147,65	50,5 %	145,22	161,95
Kaarinakoti €/hpv	158,36	115,47	37,1 %	110,77	116,89
Muu palv.as €/hpv	99,84	113,49	-12,0 %	84,42	89,40
Värttinä	166,41	133,09	25,0 %	144,86	135,00
Perhehoitokylä €/hpv	90,92	66,88	35,9 %	80,02	72,53
Vastuualue €/as netto	695,43	642,27	8,3 %	611,88	586,27

Terveyspalvelut

Terveyspalvelut johtava ylilääkäri Antti Sandén

VUODEN 2022 TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Perusterveydenhuollossa palvelutarve kasvaa voimakkaasti, koska kunnan väkimäärä kasvaa. Kaarinaan muuttajat ovat usein lapsiperheitä, mikä vaikuttaa kouluterveydenhuollon ja neuvolapalveluiden kysyntään lisäävästi. Terveysterveystoimintaan perustuva valinnanvapaus lisää myös kysyntää, koska Kaarinan terveyspalvelut valitaan perusterveydenhuollon palveluiden tuottajaksi ulkokuntalaisille, kyseessä ovat ns terveyskeskusvaihtajat. Myös ikääntyvien kuntalaisten osuus sekä absoluuttinen määrä kasvaa, väestön ikääntymisen mutta myös kuntaan muuton vuoksi, lisäten tarvetta myös perusterveydenhuollon palveluihin.

Terveyspalveluiden talousarvioesityksessä esitetään uusien sairaanhoitajakanssien perustamista, jotta paljon palveluita käyttäville ja monisairaille voidaan nimetä omahoitaja/yhteyshoitaja. Tämä parantaa hoidon jatkuvuutta ja auttaa sidostamaan asiakkaita parempaan hoitoon. Hoidon jatkuvuuden parantaminen vähentää myös pitkällä aikavälillä todennäköisesti kovan erikoissairaanhoidon käyttöä, koska terveydelliset ongelmat saadaan hoidettua varhaisemmassa vaiheessa. Hoitajakanssien lisäyksellä tehostetaan myös lääkärin vastaanottoa, ja auttaa tämän resurssin parempaa kohdentamista. Pääsy terveydenhuollon palveluihin helpottuu, ja todennäköisesti lisää julkisen terveydenhuollon asiakkuuksia. Asiakkuuksien laajempi hallinta vähentää muualta tehtyjä erikoissairaanhoidon läheteitä.

Talousarvioesityksessä on myös kuntoutukseen osallistuvien asiantuntijoiden lisääminen. Lääkinnällisen kuntoutuksen kehittäminen nähdään yhtenä painopistealueena, ja sitä tehdään yhteistyössä muiden vastuualueiden kanssa.

Neuvola- ja kouluterveydenhuollon palveluiden kysynnän kasvun, väestön lisääntymisen vuoksi, ja koronapandemian jälkivaikutusten hoitamiseksi talousarviossa esitetään uusien terveydenhoitajien palkkaamista. Ennaltaehkäisevän työn merkitys nähdään merkityksellisenä koko terveyspalveluissa, ja sen vuoksi nyt määräaikaisen ravitsemusterapeutin vakinaistamista esitetään myös. Ravitsemusterapeutti toimii yli palvelualue rajojen hyödyttäen koko kaupunkiorganisaatiota.

Terveyspalveluissa terveyskeskussairaalan yhteydessä toimii kotisairaala, joka tekee yhteistyötä mm ikääntyneiden palveluiden kanssa. Toiminnan tarkoituksena on mahdollistaa asiakkaiden kotona/palveluasumisessa tapahtuva hoitaminen pidemmälle, niin että vältettäisiin esimerkiksi epätarkoituksenmukaisia sairaalahoitojaksoja. Kotisairaalaan esitetään asiantuntijahitajan palkkaamista, jonka työnkuva on vastuualue rajat ylittävää. Toiminnalla pystytään vähentämään muun muassa ensihoidon kiirettä tehtäviä.

Suunterveydenhuollon vakansseja ei ole tarkastettu vuosiin, vaikka väestönkasvu on ollut voimakasta. Ilman hammaslääkäri-hoitajatyöparin lisäämistä hoitotakuussa ei pysyt tulevaisuudessa, lisäksi haasteena on hoitotakuuajan lyhentäminen tulevaisuudessa.

Terveyspalveluiden toimintasuunnitelmana on parantaa hoidon jatkuvuutta, ja korjata vakanssilisäyksien myötä kroonista voimakkaseen väestönkasvuun liittyvää aliresursointia.

Toteutuminen:

Vuonna 2022 koronapandemia jatkui, mutta sen aiheuttamat kulut ja työvoiman tarve keskittyivät eniten rokottamiseen eikä kahden aiemman vuoden tapaan tartunnan jäljitykseen ja testaamiseen. Kustannukset tältä osin jäivät odotettua pienemmäksi, mutta toisaalta niitä ei täysimittaisesti ole talousarvioon sisällytettykään, joka näkyy erityisesti palveluiden ostoissa. Koronan aiheuttamat kulut on valtio korvannut jälkikäteen.

Vuoden 2022 aikana terveyspalveluiden talousarvioon estimoidut kulut lisääntyivät ennen kaikkea uusien vakanssien myötä, joiden myötä erityisesti palkkakulut kasvoivat. Kaiken kaikkiaan henkilöstön saatavuudessa oli ongelmia vuoden 2022 aikana, erityisesti hoitohenkilökunnan osalta, mutta vähemmässä määrin kuin palveluasumisen piirissä.

Henkilökunnassa oli myös vaihtuvuutta runsaasti, ja vakituiset vakanssit olivat osan aikaa täyttämättä. Henkilöstövajetta on jouduttu paikkaamaan työjärjestelyin lisä- ja hälytystyönä. Kaiken kaikkiaan tilinpäätöksessä henkilöstökulujen osalta tehtiin noin 5 % alitus. Toimintakuluissa kasvua tuli huomattavissa määrin palveluiden ostoissa, mutta se oli odotettavaa, ja korvautui valtion koronakorvauksilla. Hoitotarvikkeiden osalta kasvua talousarvioon nähden oli huomattavasti, 300 t€.

Hyvinvointialueen valmistelu näyttäytyi enenevässä määrin myös terveystalouksissa. Vuoden aikana koottiin ja selvitettiin erilaisia tietoja hyvinvointialueelle, joka on vaatinut erilaista tiedonkeruuta, tutkimista ja selvittelyä runsaasti erityisesti esihenkilöiltä. Lukuisat hyvinvointialueen työryhmät työllistivät merkittävästi terveystalouksien eri asiantuntijoita erityisesti loppuvuodesta. Hyvinvointialueelle siirtymiseen valmistauduttiin myös neuvottelemalla tukitoimien siirtymisestä eri järjestäjille hyvinvointialueen organisaatiossa. Suurin muutos 2022 aikana oli keskusvarastotoiminnan ja tilauksien hallittu siirtäminen osaksi TYKS logistiikkakeskusta.

VASTUUALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suoritteet	TP 2022	TA 2022	TP22/TA22 %	TP 2021	TP 2020
Avosairaanhoidon käynnit	59 200	60 000	-1,3 %	62 123	55 208
Tk-sairaala hoitopäivät	17 500	18 200	-3,8 %	14 140	14 469
Hammashuolto käynnit	34 494	37 300	-7,5 %	36 150	29 932
Vertailuhinnat	TP 2022	TA 2022	TP22/TA22 %	TP 2021	TP 2020
Neuvola-, koulu- ja opiskelutalouksien palvelut, nettokulut €/asukas	54,89	45,35	21,0 %	51,44	47,22
Mielent. ja päihdep. €/as	79,47	61,82	28,6 %	67,96	69,10
Avosairaanhoidon €/käynti	155,75	154,86	0,6 %	126,89	162,90
Tk-sairaala €/hqv	353,05	288,30	22,5 %	406,05	367,85
Hammashuolto €/käynti	86,09	83,37	3,3 %	76,27	91,55
Vastuualue €/as netto*)	660,29	608,39	8,5 %	540,39	623,48

Erikoissairaanhoito

Erikoissairaanhoito johtava ylilääkäri Antti Sandén

VUODEN 2022 TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Erikoissairaanhoidon kustannukset muodostuvat pääosin Varsinais-Suomen järjestämissopimuksen mukaan sairaanhoitopiirin toiminnasta. Laskutus toteutuu tasaerälaskutuksena yhdeksältä ensimmäiseltä kuukaudelta, ja laskutus tasataan käytön mukaiseksi vuoden viimeisen 3 kuukauden aikana ja vuoden päätyttyä. Omia ostopalveluita kustannuksissa on noin 0,5 milj. €. (ns. täydentävä erikoissairaanhoito, KTO). Ostopalveluilla vahvistetaan perusterveydenhuollon toimintaa, ja sen käytöllä voidaan vähentää lähetteitä ns.kovaan erikoissairaanhoitoon, ja sitä kautta hillitä sairaanhoitopiirin laskutusta.

Kuntalaisilla on laaja valinnanvapaus erikoissairaanhoidon palveluiden osalta. Kaarinan terveystalouden tavoitteena on vuonna 2022 saada terveydenhuollon markkinaosuutta suuremmaksi, ja sitä kautta vähentää muualta tehtyjen erikoissairaanhoidon läheteiden määrää. Lisäksi perusterveydenhuollon osaamista vahvistetaan hankituilla eri alojen erikoislääkäritasoisilla asiantuntijapalveluilla. Perusterveydenhuollon lääkärin taitotasoa muun muassa ihotautierikoisalalan tiettyjen toimenpiteiden osalta on vahvistettu 2021 aikana, vähentäen lähetteitä kyseessäolevalle erikoisalalle sairaanhoitopiiriin.

Virka-ajan ulkopuolinen päivystys- ja ensihoitopalvelu sisältyvät edelleen erikoissairaanhoidon palvelukokonaisuuteen. Suunnitteilla ei ole oman lääkäritasoisien päivystysten järjestämistä ilta- tai viikonloppuajalle. Sen sijaan talousarvioesityksessä on asiantuntijasairaanhoitajan vakanssin perustaminen kotisairaalaan, ja sen avulla voidaan tukea kotihoidon ja tehostun palveluasumisen toimintaa, ja todennäköisesti vähentää ensihoidon kiirettä tehtäviä, ja potilaiden tarkoituksenmukaisesti siirtoa päivystysaikana.

Vahva panostaminen perusterveydenhuollon hoitoon pääsyyn ja hoidon jatkuvuuteen muun muassa sairaanhoitajien vakanssien lisäämisellä nähdään yhtenä avainelementtinä terveyskeskuksen markkinaosuuden lisäämiseen, ja läheteiden vähenemiseen kovaan erikoissairaanhoitoon.

Toteutuminen:

Erikoissairaanhoidon kuluissa tuli huomattava pienennys talousarvioon nähden. Erikoissairaanhoidon ostopalvelut veivät vähemmän rahaa 2022 kuin 2021. Vuoden 2022 aikana ostopalvelut kilpailutettiin, ja tällä on osaltaan vaikutus kustannuskehitykseen.

TALOUS

1 000 euroa	TP 2022	MTA 2022	TA 2022	TP 2021	TP 22/21
Tuotot	42	0	0	341	
Kulut	-43 664	-45 486	-45 486	-43 055	1,4 %
Kate	-43 622	-45 486	-45 486	-42 713	2,1 %

VUODEN 2022 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Erikoissairaanhoidon toteutunut toimintakate päättyi 43,6 milj. euroon, kasvaen edellisestä vuodesta 2,1 %, mutta jääden selvästi talousarviota pienemmäksi. Sairaanhoitopiiri kärsi koko vuoden ajan merkittävistä henkilöstön saatavuusongelmista, mikä vaikutti tehtyjen toimenpiteiden sekä hoitopäivien määrään. Koska Kaarina maksaa sairaanhoitopiirille valtaosin toteutuneiden toimenpiteiden ja hoitopäivien mukaan, erikoissairaanhoidon laskutus toteutui arvioitua pienempänä. Tätä ei muuttanut edes se, että sairaanhoitopiiri nosti loppuvuodeksi toimenpiteiden hintoja oman alijäämänsä pienentämiseksi. Erikoissairaanhoidon ostopalveluihin yksityisiltä palveluntuottajilta käytettiin 690 t€ (v. 2021: 934 t€; v. 2020: 655 t€; v. 2019: 518 t€).

Tekniset palvelut

Tekniset palvelut tekninen johtaja Jyrki Haapasaari

Tekninen lautakunta

Tekninen lautakunta tekninen johtaja Jyrki Haapasaari
 Teknisten palveluiden yleishallinto tekninen johtaja Jyrki Haapasaari
 Infrapalvelut kaupungininsinööri Pirkkoliisa Heinonen
 Vesihuoltolaitos vesihuoltopäällikkö Kerttu Tirronen
 Tila- ja ravintopalvelut palvelupäällikkö Heidi Paju
 Talonrakennus ja kunnossapito rakennuspäällikkö Jorma Jortikka
 Liikunta- ja viherpalvelut viheraluepäällikkö Terho Marttila

TOIMINTA-AJATUS

Tekninen lautakunta tuottaa palveluita kaupunkilaisten, yritysten ja kaupungin oman toiminnan käyttöön. Toiminta-ajatuksena on tuottaa palvelut hyvässä yhteistyössä kumppanien ja käyttäjien kanssa, kustannus- ja laatutietoisesti.

Vastuualueista erityisesti tila- ja ravintopalvelut tuottavat palveluita tilauksesta muiden hallintokuntien käyttöön. Infrapalvelut tuottaa itsenäisemmin kadunrakennuksen ja kadunpidon sekä huvivenesatamien palveluita. Vesihuoltolaitos vastaa kaupungin sisäisen vesi- ja jätevesiverkoston käytöstä, ylläpidosta, ja investoinneista sekä asiakkuuksista. Liikunta- ja viherpalvelut ylläpitävät ja kehittävät kaupungin yleisiä ulkoalueita ja liikuntapaikkoja sekä tarjoavat liikunnan ohjausta.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA TAVOITTEET

Strateginen tavoite ja kriittinen menestystekijä	Tavoite	Mittarin tavoitearvo
Viihtyisä, turvallinen ja toimiva lähiympäristö <i>Huolehtiminen rakennusten kunnossapidosta ja korjauksesta</i>	Vesihuollon verkostoja rakennetaan, kunnossapidetään ja saneerataan siten, että vuotovesien määrät saadaan pienemmiksi pitkän tähtäimen saneeraussuunnittelun avulla.	Laaditaan verkostojen saneerausohjelma kustannusarvioin ja aikatauluin.
Toteutunut 1-12/2022: Vesihuollon saneerausohjelma laadittu ja aikataulutettu tuleville vuosille.		
Viihtyisä, turvallinen ja toimiva lähiympäristö <i>Hyvä, toimiva ja terveellinen ympäristö</i>	Liikunta- ja viheralueohjelman laatiminen vastuualueen strategiseksi työkaluksi.	Ohjelma valmis 31.12.2022
Toteutunut 1-12/2022: Viherpalveluohjelma 2023-2032 valmistui vuoden loppuun mennessä		

<p>Vastuullinen johtaminen</p> <p><i>Kustannus- ja laatu-tietoinen johtaminen</i></p>	<p>Investointiohjelman toteuttaminen hallitusti: Toteuttaa vastuualueiden mittavat investointihankkeet kustannustehokkaasti, hallittavin riskein ja käyttäjiä mahdollisimman hyvin palvellon.</p>	<p>Hankkeet etenevät niin, että prosessi ja lopputuote ansaitsevat hyvän arvosanan.</p>
<p>Toteutunut 1-12/2022:</p> <p>Suurista talonrakennushankkeista katsauskauden aikana valmistuivat käyttöön Hovirinnan koulutalo ja Valkeavuoren liikuntahalli. Varsinaisessa rakennusvaiheessa ei tullut viiveitä ja hankkeiden voidaan sanoa toteutuneen budjetoidusti ja käyttäjäpalautte on ollut pääsääntöisesti myönteistä.</p> <p>Pienemmistä hankkeista valmistuivat mm. Littoisten Monitoimitalon muutostyöt sekä erilaiset rakennusautomaatioon, energiasäästöön ja turvallisuuteen liittyvät projektit.</p> <p>Tekninen lautakunta teki Valkeavuoren kampuksen kilpailullisen neuvottelumenettelyn jälkeen rakentamisesta hankintapäätöksen. Alkusyksystä käynnistettiin KVR-urakoitsijan johtamana suunnittelukokoukset, johon liittyi erilaisia tilaajan ja käyttäjien tarpeita huomioitavia työpajoja. Rakennuslupa jätettiin sisään 11/2022. Urakoitsija aloitti samalla rakentamisen aloitukseen tähtäävät valmistelutyöt siten, että kohde voitaisiin käynnistää heti alkutalvesta 2023.</p> <p>Myös Krossin paloasemalle myönnettiin rakentamislupa loppusyksystä 2022.</p> <p>Rakennusmateriaalien ja laajemminkin rakentamisen hinnan nopea nousu alkoi loppusyksystä hidastua ja resurssien saatavuus parantui loppuvuotta kohden mennessä.</p> <p>Rakennuttamisen palveluiden sekä pienten kunnossapitopalveluiden puitesopimuksien optioiden käyttöönotossa oli palveluntuottajilla havaittavissa maltillista korotuspainetta.</p> <p>Muutaman sadantuhannen euron arvoisten talonrakennusurakoiden kiinnostavuudessa havaittiin selvää mielenkiinnon vähyyttä. Urakkatarjouksia avoimissa kilpailuissa saatiin hyvin vähän ja hinnat olivat huomattavan korkeita suhteessa kustannusarvioihin ja budjetoituihin summiin. Seurauksena oli, että hankkeiden edistämistä ei ollut järkevä edistää rakennusvaiheeseen. Näitä hankkeita olivat mm. Keskusurheilukentän huoltorakennus, Vuolahden uusi rantasauna sekä Hovirinnan koulutalon ulkoarastorakennus. Littoisten monitoimitalon osittaiselle päiväkotimuutokselle järjestettiin lisärahoitus, jotta se alueen päivähoidon järjestämisen kannalta kiireellisenä voitiin korkeasta hintatasosta huolimatta toteuttaa.</p> <p>Katsauskautta voi olosuhteet huomioiden pitää tavoitteeseen nähden pääosin onnistuneena.</p>		
<p>Hyvinvoinnin edistäminen ennakoivasti</p> <p><i>Ennaltaehkäisevien palvelujen kehittäminen</i></p>	<p>Kaarinalaisten ikäihmisten ravitsemistason parantamiseen liittyvät toimenpiteet</p>	<p>Suunnitelma ja toimenpide-ehdotukset ravitsemuksen parantamiseen liittyen valmiina 6/2022.</p>

Toteutunut 1-12/2022:

Alkuvuodesta on ravitsemisterapeutin johdolla perustettu erillinen työryhmä parantamaan ikäihmisten ravitsemistasoa. Ensimmäiset toimet Voivalan ravitsemiskeskuksessa on aloitettu annoskokojen määrittämisellä sekä aterioiden ravinto ja energia tiheyden parantamisella. Samalla asiakkaiden tietoisuutta on lisätty tarjolla olevista vaihtoehdoista.

HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN

Tila- ja ravintopalveluiden tavoitteena on edistää kaarinalaisten hyvää ravitsemusta. Tavoitteeseen pääsemiseksi on perustettu työryhmä, joka tuottaa suunnitelman ja toimenpide-ehdotukset vuoden 2022 talouden ja toiminnan suunnitteluun sekä hyvinvointiohjelmaan 2021-2025.

Liikunta- ja viherpalveluiden tavoitteena on vähentää lasten ja nuorten liikkumattomuutta innostamalla lapsia ja nuoria liikkumaan erilaisin liikunnallisina tempauksin ja rakentamalla kohderyhmälle Kaarinaan mielenkiintoisia liikuntapaikkoja. Tavoitteeseen pääsemiseksi on perustettu liikkumisen edistämisen työryhmä.

Toteutuminen:

Ravitsemistyöryhmä on kokoontunut vuonna 2022 lähinnä ohjausryhmän roolissa. Kuluneen vuoden teemana oli kaarinalaisten ikäihmisten ravitsemistason parantamiseen liittyvät toimenpiteet. Näitä toimia on edistetty erillisen moniammatillisen alatyöryhmän toimesta, jota on vetänyt ravitsemisterapeutti. Työryhmä on määrittellyt uudelleen Voivalan ravitsemiskeskuksen annoskoot sekä niiden ravinto- ja energiatiheddet. Varsinais-Suomen hyvinvointialueen aloittaessa vuoden vaihteessa ravitsemiskeskuksen keittiö siirtyi Kaarealle, missä jo alkanutta kehitystyötä jatketaan.

Hyvinvointityöryhmä kokoontui neljä kertaa: 14.2, 6.4, 12.8. ja 16.9. Suurin osa lautakunnista on ottanut tavoitteikseen hyvinvoinnin ja liikunnan edistämisen tavoitteita talousarvioesityksessään vuodelle 2023. Liikunta- ja viherpalvelujen loppuvuonna 2020 tekemän asukaskyselyn tulosten mukaisesti tekninen lautakunta esitti useita investointiesityksiä vuoden 2023 budjettiin, joissa pyrittiin huomioimaan kaupunkilaisten toiveita. Vuoden 2022 aikana toteutettiin Rungon koulun tekonurmen saneeraus, Hovirinnan uusi hiekkatekonurmi sekä kuntoportaat Hovirintaan.

TALOUS

1 000 euroa	TP 2022	MTA 2022	TA 2022	TP 2021	TP 22/21
Tuotot	35 254	33 504	33 504	32 681	7,9 %
Kulut	-32 877	-31 310	-31 310	-29 494	11,5 %
Kate	2 377	2 195	2 195	3 186	-25,4 %

VUODEN 2022 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Vuoden 2022 aikana yleinen hintatason nousu toi haasteita kustannusten ennustettavuuteen. Erityisesti elintarvikkeiden, energian, rakennusmateriaalien ja palveluostojen hintojen yleinen nousu näkyi teknisten palveluiden käyttötalouden toteutumisessa.

Tilinpäätöksessä teknisten palveluiden lautakuntatason toimintakate toteutui 180 000 € (8,3 %) talousarviota parempana. Lautakuntatason toimintatuotot ylittivät talousarvion 1 750 000 € (5,2 %). Lautakuntatason toimintakulut ylittivät talousarvion 1 570 000 € (5,0 %).

Vuoden 2021 tilinpäätökseen verrattuna lautakuntatason toimintakate pieneni 810 000 € (-25,4 %). Toimintatuotot kasvoivat 2 570 000 € (7,9 %) ja toimintakulut kasvoivat 3 380 000 € (11,5 %) vuoteen 2021 verrattuna.

Alla eritellään teknisten palveluiden vuoden 2022 talousarvion toteutumista vastuualueittain.

Teknisten palveluiden yleishallinto

Teknisten palveluiden yleishallinnon toimintakate toteutui 125 000 € (-37,6 %) talousarviota heikompana. Henkilöstökulut ylittivät talousarvion 48 000 € eläkemenojen osalta. Vuosien 2016-2020 kirjaamattomista myyntisaamisten luottotappioista kertyi 70 000 € muita toimintakuluja, joita ei ole huomioitu talousarviossa. Lisäksi yleisen hintatason nousun myötä toimintakulut ylittivät palveluostojen osalta 7 000 €.

Vuoteen 2021 verrattuna toimintakulut kasvoivat 80 000 € (20,9 %). Kulujen nousu johtuu vanhoista luottotappioista, jotka on kirjattu vuoden 2022 tilinpäätöksessä teknisen lautakunnan osalta teknisten palveluiden yleishallintoon.

Infrapalvelut

Infrapalveluiden toimintakate toteutui 1 040 000 € (45,8 %) talousarviota parempana. Infrapalveluiden toimintatuotot toteutuivat 1 540 000 € (88,8 %) talousarviota paremmin ja toimintakulut ylittivät talousarvion 500 000 € (12,6 %).

Toimintatuottoja kertyi talousarviota enemmän erityisesti kadunrakennuskorvausten (1 100 000 €) ja joukkoliikenteen Föli-seutuyhteistyön tulojen (430 000 €) osalta.

Haastavan talven takia talvikunnossapidon kustannukset ylittivät talousarvion 360 000 €. Lisäksi yleinen kustannustason nousu erityisesti rakennusmateriaaleissa näkyi infrapalveluiden toimintakulujen kasvuna. Rakennusmateriaalien kulut ylittivät talousarvion 90 000 €. Energian kustannukset ylittivät talousarvion 50 000 €.

Vuoteen 2021 verrattuna infrapalveluiden toimintakate oli 110 000 € (8,5 %) parempi. Toimintatuottoja kertyi 510 000 € (18,5 %) enemmän ja toimintakuluja kertyi 400 000 € (9,7 %) enemmän kuin vuonna 2021. Toimintatuottojen kasvu selittyy kadunrakennuskorvauksilla. Edelliseen vuoteen verrattuna erityisesti talvikunnossapidon kustannukset kasvoivat vuonna 2022.

Vesihuoltolaitos

Vesihuoltolaitoksen toimintakate toteutui 780 000 € (27,1 %) talousarviota parempana. Toimintatuottoja kertyi 640 000 € (8,9 %) talousarviota enemmän ja toimintakuluja kertyi 130 000 € (-3,0 %) talousarviota vähemmän.

Vuoteen 2021 verrattuna toimintakate pieneni 670 000 € (-15,5 %). Toimintatuottoja kertyi 70 000 € (0,9 %) enemmän ja toimintakuluja kertyi 740 000 € (20,8 %) enemmän kuin vuonna 2021, mikä selittyy vuonna 2021 saaduilla pääomalaskutuksen ostovelkahyvityksillä.

Tila- ja ravintopalvelut

Tila- ja ravintopalveluiden toimintakate toteutui 730 000 € (-10,0 %) talousarviota heikompana. Toimintatuotot jäivät 200 000 € (-1,0%) alle talousarvion vuokratuottojen osalta ja toimintakuluja kertyi 525 000 € (4,0 %) yli talousarvion. Toimintakulujen toteutumassa näkyi yleinen hintatason nousu erityisesti elintarvikkeiden, energian ja palveluostojen osalta. Toimintakulut ylittivät henkilöstökulujen sijaiskustannusten (75 000 €), elintarvikkeiden (255 000 €), energian kustannusten (175 000 €), muiden materiaalikustannusten (40 000 €) sekä siivouspalveluiden ostopalvelukustannusten (110 000 €) osalta. Vuokratulut alittivat talousarvion 130 000 eurolla.

Vuoteen 2021 verrattuna toimintakate parani 960 000 € (17,4 %). Toimintatuottoja kertyi 1 270 000 € (6,7 %) enemmän ja toimintakuluja kertyi 310 000 € (2,3 %) enemmän kuin vuonna 2021. Vuokratuottoja kertyi 1 100 000 € enemmän kuin vuonna 2021. Toimintakulut kasvoivat vuoteen 2021 verrattuna erityisesti energiakulujen osalta.

Talonrakennus ja kunnossapito

Talonrakennuksen ja kunnossapidon toimintakate toteutui 560 000 € (55,9 %) talousarviota heikompana. Toimintatuotot jäivät 50 000 € (-1,6 %) alle talousarvion. Toimintakulut ylittivät

talousarvion 510 000 € (12,8 %). Yleinen hintatason nousu näkyi erityisesti vastualueen palveluostoissa. Palvelujen ostojen kustannukset ylittivät talousarvion 560 000 €.

Vuoteen 2021 verrattuna toimintakate laski 460 000 € (-41,6 %). Toimintatuotot kasvoivat 300 000 € (11,4 %) ja toimintakulut kasvoivat 760 000 € (20,2 %) verrattuna vuoteen 2021. Toimintakuut kasvoivat vuoteen 2021 verrattuna erityisesti rakennuspalvelujen ostojen osalta.

Liikunta- ja viherpalvelut

Liikunta- ja viherpalveluiden toimintakate toteutui 220 000 € (5,0 %) talousarviota heikompana. Toimintatuottoja kertyi 185 000 € (-17,9 %) alle talousarvion ja toimintakulut ylittivät talousarvion 30 000 eurolla (0,6 %).

Vuoteen 2021 verrattuna toimintakate laski 680 000 € (-17,6 %). Toimintatuottoja kertyi 420 000 € (97,7 %) enemmän ja toimintakuluja kertyi 1 100 000 € (25,6 %) enemmän kuin vuonna 2021.

Liikuntapalveluiden kävijämäärät olivat vuonna 2022 edelleen alle koronaa edeltävän tason, mutta kävijämäärät ovat kuitenkin lähteneet kasvuun vuoden 2021 jälkeen, mikä vaikuttaa toimintatuottojen kertymiseen. Valkeavuoren liikuntahallin käyttöönotto näkyy puolestaan osaltaan toimintakulujen kasvussa verrattuna vuoteen 2021. Lisäksi yleinen kustannustason nousu näkyy toimintakuluissa.

Teknisten palveluiden yleishallinto

Teknisten palveluiden yleishallinto   tekninen johtaja Jyrki Haapasaari

VUODEN 2022 TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Yleishallinto vastaa teknisten palveluiden yleishallinnosta, palvelualueen johtamisesta sekä lautakuntatyön järjestämisestä ja osaltaan päätösten täytäntöönpanosta.

Leimallista lähivuosille on huomattava rakennusinvestointien määrä. Investointiohjelman läpivienti ajaa väistämättä monen pienemmän sisäisen kehitystyön edelle mm. taloudellisen merkittävyytensä, vaikuttavuutensa ja vaatimiensa lukuisien luottamuselinkäsittelyiden vuoksi.

Yleishallinnon tavoitteena on turvata omalle organisaatiolle onnistumisen mahdollisuudet, edistää kaupungin strategisia tavoitteita ja toimia ulospäin luotettavana keskustelukumppanina.

Toteutuminen:

Teknisten palveluiden yleishallinto on katsauskauden aikana täydentynyt talousarvion mukaisesti kahden vuoden määräaikaisen hallintosihteerin rekrytoinnilla kolmeen henkilöön. Hallintosihteerin tehtävänä on erityisesti teknisten palveluiden arkistojen ajantasaistaminen (mm. viimeisen säilytyspäivämäärän ylittäneiden materiaalien hävittäminen) ja uuteen sähköiseen arkistojärjestelmään siirtymisen valmistelu. Yleishallinto on hoitanut palvelutehtävänsä aiempien vuosien tapaan.

Teknisen lautakunnan kokouksia on katsauskauden aikana pidetty kahdeksantoista ja niissä on käsitelty yhteensä tasan kaksisataa asiapykälää. Kauden päätöskokous pidettiin Turku – Maarianhamina – Turku pik nik -risteilyllä. Lisäksi lautakunta teki kesäkuussa kaksipäiväisen Kangasalle ja Tampereelle suuntautuneen opintomatkan. Lautakunnan varsinaisissa jäsenistössä ei tapahtunut muutoksia katsausvuoden aikana.

Infrapalvelut

Infrapalvelut kaupungininsinööri Pirkkoliisa Heinonen

VUODEN 2022 TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Uusi tieliikennelaki tuli voimaan 1.6.2020, infrapalvelut varautuu omalta osaltaan lain toimeenpanoon siirtymäaikana. Panostetaan uusien katumaalausten ja liikennemerkkien asentamiseen.

Panostusta liikenneväylien korjauspäällystyksiin jatketaan, ja samoin jatketaan katuvalaistuksen osalta energiaa syövien lamppujen korvaamista vähän energiaa kuluttavilla LED -valaisimilla.

Turun Seudun Energiatuotanto Oy:n osakkuuden tuottamat sähkökaupan vuotuiset tulot ovat viime vuosina olleet negatiivisia. Nyt kun osakkuuksista on luovuttu, kuluja aiheutuu ainoastaan vakuutusmaksuista ja tuloja verkoston vuokraamisesta.

Kaupunkiseudun joukkoliikennejärjestelmä Föli aloitti toimintansa 1.7.2014. Vuoden 2020 alkuun asti jatkunut matkustajamäärien kasvu kääntyi jyrkäksi, jopa yli 70 %:n laskuksi keväällä 2020 alkaneiden korona-virusrajoitusten myötä. Pitkäaikaiset liikennöintisopimukset eivät mahdollista radikaalia liikenteen alas ajoa, pieniä vähennyksiä liikennöintiin kuitenkin tehtiin kesällä 2020. Vuoden 2022 matkustajamäärän arviointi ja liikenteen nettotuen määrän arviointi on em. syystä hankalaa. Yksityistieavustuksiin on varattu 69.500 euroa.

Toteutuminen:

Uusien kaava-alueiden toteuttamisessa ei olla päästy suunniteltuihin tavoitteisiin liian pikaisten aikataulujen vuoksi. Suunnittelua hidasti myös Paltan alueella savimaiden happamuus ja epäselvyys siitä, missä ja miten niitä voidaan käsitellä. Paltan alueen II ja III vaihe jäi tuleville vuosille toteutettaviksi.

Liikenneväylien kunnostusta on tehty niihin varatuin määrärahoihin. Vuoden 2022 haasteena oli kylmä ja luminen alkuvuosi sekä aikainen talvi marras/joulukuussa, johon ei osattu varautua riittävin kunnossapidon määrärahoihin. Talvi aiheutti myös lisää kustannuksia hulevesien hoidolle, kun oja perattiin ja rumpuja sulatettiin enemmän kuin normaalisti.

Katuvalojen vaihtamista led-valoihin on jatkettu edelleen. Vaihdettuja valoja on nyt noin 49 % kaikista katuvaloista.

Teknisen lautakunnan perustama joukkoliikennetyöryhmä sai katsauskauden aikana valmiiksi alustavan luonnoksen kaupungin sisäisen linja-autoliikenteen reitti- ja linjauudistuksesta. Työ jatkuu luonnoksen toteutettavuuden ja kustannusten arvioinnilla yhdessä Turun seudun joukkoliikenteen ("Föli-toimisto") kanssa.

Yksityistieavustukset on jaettu täysimääräisesti.

VASTUUALUEEN SUORITTEET JA YKSIKÖHINNAT

Suoritteet	TP 2022	TA 2022	TP22/ TA22 %	TP 2021	TP 2020
Kadut, m2	1 867 683	1 818 956	2,7 %	1 839 400	1 806 714
Vertailuhinnat	TP 2022	TA 2022	TP22/ TA22 %	TP 2021	TP 2020
Liikenneväylät, €/m2	1,11	0,90	22,9 %	0,89	0,77
Hulevesi, €/asukas	5,46	2,87	90,3 %	3,57	3,96
Joukkoliikenne €/asukas	44,80	44,33	1,1 %	40,39	45,79
Satamat €/asukas	2,15	2,19	-1,6 %	2,58	1,60
Suunnittelu €/asukas	10,06	10,00	0,6 %	9,26	6,97
Yksityistieavustus, €/km	668,30	668,30	0,0 %	668,30	668,30

Vesihuoltolaitos

Vesihuoltolaitos vesihuoltopäällikkö Kerttu Tirronen

VUODEN 2022 TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Vesihuoltolaitos huolehtii kokonaisvaltaisesti kaupungin vesihuoltoverkosta.

Verkosto käsittää 500 km vesijohtoverkosta ja 474 km jätevesiverkosta. Sekä vesijohto- että jätevesiverkoston materiaaleista noin 90 % on muovia ja loput 10 % muita saneerausta kaipaavia materiaaleja. Putkistojen lisäksi verkostoon kuuluu kaksi vesitornia, joista toista ollaan ottamassa pois käytöstä sekä noin 90 jätevesipumppaamo.

Veden kaupungille toimittaa Turun Seudun Vesi Oy. Jätevedet puolestaan johdetaan Turkuun, Kakolanmäen alla sijaitsevaan Turun Seudun Puhdistamo Oy:n jätevedenpuhdistamoon. Vesihuoltolaitos tekee vesihuoltoverkoston asennus-, huolto-, korjaus- ja kunnossapitotyöt sekä pumppaamoiden hoito-, korjaus- ja huoltotyöt.

Vesihuoltoverkoston vuotovesimäärää pyritään vuosittain vähentämään oikea-aikaisilla ja oikein kohdennetuilla saneerauksilla. Vuoden 2022 aikana on tarkoitus saneerata Piispanristintien vesijohto sekä Ylikylän alueen vesijohtoja ja jätevesiviemäreitä. Edellä mainittujen lisäksi tullaan vesihuoltoa saneeraamaan yhdessä muun infran kanssa Makarlan alueella sekä Hulkkiontiellä. Lisäksi Veittenmäen vesitornin katto vaatii saneerausta. Vuonna 2022 tullaan jatkamaan järjestelmällistä jätevesipumppaamoiden saneerausta sekä etäluottavien vesimittareiden asennusta kiinteistöille.

Jotta saneeraukset olisivat jatkossakin oikein kohdennettuja, pyritään vuonna 2022 panostamaan erityisesti olemassa olevan verkoston tutkimiseen. Lisäksi pyritään parantamaan kunnossapitotietojen keräämistä ja järjestelmällistä tallentamista olemassa olevia järjestelmiä kehittämällä ja henkilökuntaa kouluttamalla.

Toteutuminen:

Vesijohdon ja jätevesiviemärin saneerausta on toteutettu suunnitelman mukaisesti Makarlan ja Ylikylän alueella sekä Puostassa. Edellä mainittujen lisäksi on saneerattu huonokuntoista verkosta mm. Voivalantien läheisyydessä sekä Saavikadun, Kurkelantien ja Rullakadun alueella. Jätevesipumppaamojen saneerauksia on toteutettu mm. Luodontiellä. Lisäksi on laadittu suunnitelmat Lähteenmäen jätevesipumppaamon saneerauksesta. Vesitornin kattosaneerauksen urakoitsija on valittu ja työt käynnistyvät keväällä 2023.

Etäluettavien mittareiden asennusta kiinteistöille on jatkettu suunnitelman mukaan. Vuotovesitutkimusta on tehty mm. Piikkiössä. Lisäksi on tehty sopimus johtokarttajärjestelmän kunnossapitosovelluksen hankinnasta.

Tarkastelujakson aikana on tehty opinnäytetyö jätevesipumppaamojen energiataseesta. Työn tuloksia pyritään hyödyntämään tulevaisuudessa uusia pumppaamoja suunniteltaessa sekä vanhoja saneerattaessa. Lisäksi vastuualueelle on rekrytoitu vakituiseen työsuhteeseen toimistosihteeri ja määräaikaisiin työsuhteisiin kunnallistekninen asentaja sekä projekti-insinööri.

VASTUUALUEEN SUORITTEET JA YKSIKÖHINNAT

Suoritteet	TP 2022	TA 2022	TP22/ TA22 %	TP 2021	TP 2020
Viemäriverkoston vuotovesimäärä	37 %	41 %	-10,3 %	36 %	40 %
Vertailuhinnat	TP 2022	TA 2022	TP22/ TA22 %	TP 2021	TP 2020
Vesilaitos, tuotantokust. €/m ³	1,41	1,56	-9,6 %	0,97	1,49
Viemärilaitos, tuotantokust. €/m ³	1,82	1,79	1,7 %	1,74	1,76

TULOSLASKELMA

VESILAITOKSEN TULOSLASKELMA					
	1.1.-31.12.2022			1.1.-31.12.2021	
Liikevaihto		3 464 735,41		3 421 454,97	
Valmistus omaan käyttöön		85 145,53		101 997,66	
Liiketoiminnan muut tuotot					
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-950 975,50		-379 689,83		
Palvelujen ostot	-227 056,04	-1 178 031,54	-186 184,54	-565 874,37	
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-387 033,33		-345 611,93		
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-124 746,15		-115 709,86		
Muut henkilösivukulut	-14 744,76	-526 524,24	-14 973,34	-476 295,13	
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot		-635 693,45		-604 398,56	
Liiketoiminnan muut kulut		-17 968,35		-12 517,61	
Liikelylijäämä / -alijäämä		1 191 663,36		1 864 366,96	
Rahoitustuotot- ja kulut					
Muut rahoitustuotot					
Kunnalle maksetut korkokulut	-273 620,36		-273 620,36		
Korvaus peruspääomasta	-399 574,65	-673 195,01	-399 574,65	-673 195,01	
Tilikauden yli-/alijäämä		518 468,35		1 191 171,95	

VIEMÄRILAITOKSEN TUOSLASKELMA				
		1.1.-31.12.2022		1.1.-31.12.2021
Liikevaihto		4 451 616,44		4 427 479,55
Valmistus omaan käyttöön		40 140,07		66 341,48
Liiketoiminnan muut tuotot				
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-187 590,10		-155 377,43	
Palvelujen ostot	-2 055 081,99	-2 242 672,09	-2 077 717,87	-2 233 095,30
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-345 792,99		-331 722,35	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-71 423,93		-65 429,11	
Muut henkilösivukulut	-13 229,78	-430 446,70	-15 601,98	-412 753,44
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-933 525,75		-935 699,72
Liiketoiminnan muut kulut		-4 063,83		-5 323,04
Liikelylijäämä (-alijäämä)		881 048,14		906 949,53
Rahoitustuotot- ja kulut				
Muut rahoitustuotot				
Kunnalle maksetut korkokulut	-59 534,18		-59 534,18	
Korvaus peruspääomasta	-284 898,64		-284 898,64	
Muut rahoituskulut		-344 432,82		-344 432,82
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		536 615,32		562 516,71

VESIHUOLTO YHTEENSÄ				
		1.1.-31.12.2022		1.1.-31.12.2021
Liikevaihto		7 916 351,85		7 848 934,52
Valmistus omaan käyttöön		125 285,60		168 339,14
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 138 565,60		-535 067,26	
Palvelujen ostot	-2 282 138,03	-3 420 703,63	-2 263 902,41	-2 798 969,67
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-732 826,32		-677 334,28	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-196 170,08		-181 138,97	
Muut henkilösivukulut	-27 974,54	-956 970,94	-30 575,32	-889 048,57
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-1 569 219,20		-1 540 098,28
Liiketoiminnan muut kulut		-22 032,18		-17 840,65
Liikeylijäämä (-alijäämä)		2 072 711,50		2 771 316,49
Rahoitustuotot- ja kulut				
Muut rahoitustuotot	0,00		0,00	
Kunnalle maksetut korkokulut	-333 154,54		-333 154,54	
Korvaus peruspääomasta	-684 473,29		-684 473,29	
Muut rahoituskulut	0,00	-1 017 627,83	0,00	-1 017 627,83
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		1 055 083,67		1 753 688,66

TASE

	VESILAITOS		VIEMÄRILAITOS		VESIHUOLTO YHTEENSÄ	
VASTAAVAA	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
PYSYVÄT VASTAAVAT						
Aineettomat hyödykkeet						
Aineettomat oikeudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut pitkävaikutteiset menot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet						
Maa- ja vesialueet	0,00	0,00	49 929,00	49 929,00	49 929,00	49 929,00
Kiinteät rakenteet ja laitteet	14 611 683,30	13 991 168,42	17 396 400,60	17 314 472,19	32 008 083,90	31 305 640,61
Koneet ja kalusto	12 583,45	18 875,18	2 956,50	10 052,30	15 539,95	28 927,48
Ennakkomaksut ja keskeneräiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	14 624 266,75	14 010 043,60	17 449 286,10	17 374 453,49	32 073 552,85	31 384 497,09
Sijoitukset						
Muut osakkeet ja osuudet	7 029 095,40	7 029 095,40	727 992,40	727 992,40	7 757 087,80	7 757 087,80
VAIHTUVAT VASTAAVAT						
Vaihto-omaisuus						
Aineet ja tarvikkeet	253 600,11	203 363,99	59 548,71	70 675,06	313 148,82	274 039,05
Saamiset						
Lyhytaikaiset saamiset						
Myyntisaamiset	953 007,83	1 005 023,01	1 316 058,43	1 387 888,92	2 269 066,26	2 392 911,93
Siirtosaamiset	3 277 503,38	2 329 020,99	4 860 158,70	3 677 908,43	8 137 662,08	6 006 929,42
	4 230 511,21	3 334 044,00	6 176 217,13	5 065 797,35	10 406 728,34	8 399 841,35
Rahat ja pankkisaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	26 137 473,47	24 576 546,99	24 413 044,34	23 238 918,30	50 550 517,81	47 815 465,29

VASTATTAVAA						
OMA PÄÄOMA						
Peruspääoma	6 659 577,40	6 659 577,44	4 748 310,63	4 748 310,63	11 407 888,03	11 407 888,07
Edellisten tilikausien alijäämä	1 771 397,65	580 225,70	4 949 924,43	4 387 212,88	6 721 322,08	4 967 438,58
Tilikauden alijäämä/ylijäämä	518 468,35	1 191 171,95	536 615,32	562 711,55	1 055 083,67	1 753 883,50
	8 949 443,40	8 430 975,09	10 234 850,38	9 698 235,06	19 184 293,78	18 129 210,15
VIERAS PÄÄOMA						
Pitkäaikainen						
Lainat kunnalta	6 080 452,54	6 080 452,54	1 322 981,81	1 322 981,81	7 403 434,35	7 403 434,35
Liittymismaksut ja muut velat	10 208 665,12	9 600 651,75	12 422 150,68	11 620 223,38	22 630 815,80	21 220 875,13
	16 289 117,66	15 681 104,29	13 745 132,49	12 943 205,19	30 034 250,15	28 624 309,48
Lyhytaikainen						
Ostovelat	639 654,70	204 815,67	64 772,66	224 749,60	704 427,36	429 565,27
Muut velat	195 679,63	202 942,01	272 757,85	282 949,08	468 437,38	485 891,09
Siirtovelat	63 578,08	56 709,93	95 530,96	89 779,37	159 109,04	146 489,30
	898 912,41	464 467,61	433 061,47	597 478,05	1 331 973,78	1 061 945,66
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	26 137 473,47	24 576 546,99	24 413 044,34	23 238 918,30	50 550 517,71	47 815 465,29

RAHOITUSLASKELMA

RAHOITUSLASKELMA VESILAITOS	1.1.-31.12.2022		1.1.-31.12.2021	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	1 154 161,80		1 795 570,51	
Satunnaiset erät netto				
Tulorahoituksen korjauserät		1 154 161,80		1 795 570,51
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-1 249 916,64		-1 267 002,48	
Rahoitusosuudet investointeihin				
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		-1 249 916,64		-1 267 002,48
Toiminnan ja investointien rahavirta		-95 754,84		528 568,03
Rahoituksen rahavirta				
Antolainasaamisten lisäykset				
Antolainasaamisten vähennykset				
Lainakannan muutos				
Pitkäaikaisten lainojen muutos	608 013,37		678 099,27	
Lyhytaikaisten lainojen muutos		608 013,37		678 099,27
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Vaihto-omaisuuden muutos	-50 236,12		-17 654,78	
Saamisten muutos	-896 467,21		-167 444,54	
Korottomien velkojen muutos	434 444,80	-512 258,53	-1 021 567,98	-1 206 667,30
Rahoituksen rahavirta		95 754,84		-528 568,03
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.				
Rahavarat 1.1.				

RAHOITUSLASKELMA VIEMÄRILAITOS	1.1.-31.12.2022		1.1.-31.12.2021	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	1 470 141,07		1 498 411,27	
Satunnaiset erät netto				
Tulorahoituksen korjaukset		1 470 141,07		1 498 411,27
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-1 008 358,36		-905 948,26	
Rahoitusosuudet investointeihin				
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		-1 008 358,36		-905 948,26
Toiminnan ja investointien rahavirta		461 782,71		592 463,01
Rahoituksen rahavirta				
Antolainasaamisten lisäykset				
Antolainasaamisten vähennykset				
Lainakannan muutos				
Pitkäaikaisten lainojen muutos	801 927,30		851 032,05	
Lyhytaikaisten lainojen muutos		801 927,30		851 032,05
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Vaihto-omaisuuden muutos	11 126,35		2 077,12	
Saamisten muutos	-1 110 419,78		-1 706 618,19	
Korottomien velkojen muutos	-164 416,58	-1 263 710,01	261 046,01	-1 443 495,06
Rahoituksen rahavirta		-461 782,71		-592 463,01
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.				
Rahavarat 1.1.				

RAHOITUSLASKELMA VESIHUOLTOLAITOS YHTEENSÄ	1.1.-31.12.2022		1.1.-31.12.2021	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	2 624 302,87		3 293 981,78	
Satunnaiset erät netto				
Tulorahoituksen korjauserät	0,00	2 624 302,87	0,00	3 293 981,78
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-2 258 275,00		-2 172 950,74	
Rahoitusosuudet investointeihin				
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,00	-2 258 275,00	0,00	-2 172 950,74
Toiminnan ja investointien rahavirta		366 027,87		1 121 031,04
Rahoituksen rahavirta				
Antolainasaamisten lisäykset				
Antolainasaamisten vähennykset				
Lainakannan muutos				
Pitkäaikaisten lainojen muutos	1 409 940,67		1 529 131,32	
Lyhytaikaisten lainojen muutos		1 409 940,67		1 529 131,32
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Vaihto-omaisuuden muutos	-39 109,77		-15 577,66	
Saamisten muutos	-2 006 886,99		-1 874 062,73	
Korottomien velkojen muutos	270 028,22	-1 775 968,54	-760 521,97	-2 650 162,36
Rahoituksen rahavirta		-366 027,87		-1 121 031,04
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.				
Rahavarat 1.1.				

Talonrakennus ja kunnossapito

Talonrakennus ja kunnossapito

rakennuspäällikkö Jouko Jortikka

VUODEN 2022 TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Organisaatiouudistuksen seurauksena vuonna 2021 aloittaneen uuden talonrakennuksen ja kunnossapidon vastuualueen toiminnan ja kehityksen painopiste on uuden organisaation toiminnan kehittäminen, uusien työntekijöiden perehdyttäminen ja mittavan investointiohjelman edistäminen niin talonrakennuksessa kuin kunnossapidossakin. Vastuualueen muodostavat talonrakennus sekä kunnossapito ja kiinteistönhoito yksiköt. Kunnossapidon ja kiinteistönhoidon yhdistämisen tavoitteena on ottaa kiinteistöt kokonaisvaltaisesti huomioon huoltojen, automaation, kiinteistönhoidon ja kunnossapidon osalta sekä mahdollistaa sujuva toiminta kiinteistöhoitajien ja kunnossapitohenkilöstön välillä asiakkaan eduksi.

Kaupungin kiinteistöjen energian kulutukseen; lämpö ja sähkö, kiinnitetään erityistä huomiota. Vuonna 2022 tehtävien energiaselvitysten ja -katselmusten perusteella kartoitetaan uusiutuvan energian hyödyntämismahdollisuudet sekä määritellään uudet tavoitetasot niille rakennuksille, joille em. toimenpiteet suoritetaan. Tavoitetasoissa huomioidaan rakennusten tarpeen mukainen käyttö sekä rakennusterveys.

Kaupungin energiastrategian mukainen uusiutuvan energian hyödyntämistavoitteen tarkastelu sisällytetään osaksi kiinteistöjen energiakatselmointia sekä jokaisen peruskorjaus- ja uudishankkeen suunnittelua. Kiinteistöjen öljylämmityksestä luovutaan tulevien vuosien aikana vaiheittain kahden kohteen vuosivauhdilla. Laite- ja konehankinnoissa huomiota kiinnitetään elinkaarihokkuuteen. Hankinnoissa hyödynnetään Motivan ja TEM ohjeistusta sekä kaupungin omaa hankintaosastoa. Rakennusten sisä- ja ulkovalaistuksen uudistamista energiatehokkaaksi led-valaistukseksi jatketaan hallitusti. Valaistuksen modernisointi tuo säästöä sekä huolto- että energiakustannuksiin ja parantaa turvallisuutta.

Vuonna 2018 aloitetun ja vuonna 2021 tilapäisesti keskeytetyn kiinteistöjen PTS suunnittelun toimintamallia kehitetään ja toimintaa jatketaan. Toimintamallin tarkoituksena on laatia ja ylläpitää PTS-suunnitelmaa kaikista kaupungin aktiivisessa käytössä olevista kiinteistöistä. PTS-järjestelmällä pystytään lisäämään kiinteistöjen hoidon ja kunnossapidon ennakoitavuutta, suunnitelmallisuutta ja laatua. Rakennuttamisessa viedään käytäntöön erilaisten toimintamallien käyttöä uudiskohteissa. Rakennuttamisen toimintajärjestelmää kehitetään vastaamaan lähivuosien suuria investointihankkeita; käytössä ovat Kuivaketju 10-malli, materiaalien M1-luokitus ja rakentamisen puhtausluokitus P.

Toteutuminen:

Energiansäästö julkisissa rakennuksissa on toteutunut siten, että yksikössä ollaan laatimassa toimintaohjetta, jolla keskitytään käyttäjiin, heidän tapojen muuttamiseen, sekä tehostamalla kiinteistöhoitoa. Energiansäästö astetta alemmas kampanjaa on toteuttu kaikissa niissä kiinteistöissä, joissa se on ollut mahdollista toteuttaa. Lisäksi kiinteistöjen rakennusautomaatiojärjestelmien ohjelmistopäivityksiä on uusittu vastaamaan muuttuvan toimintaympäristön taloteknisiä- ja turvallisuusvaatimuksia.

Kaupungin kiinteistöjen talotekniikassa on huomioitu yöaikaisten ilmanvaihtokoneiden ilman nopeuden käyntiaikojen muutokset tarvetta vastaaviksi (1/2 -tehon käyttö). Uusiutuvan energian hyödyntäminen on toteutumassa huomioimalla mm. aurinkoenergian mahdollisuudet energiantuottojärjestemänä jo uudisrakentamisen suunnitteluvaiheessa mm. Valkeavuoren Kampus hankkeessa. Maalämmön tuottamaa energiaa tullaan hyödyntämään mm. Krossin paloaseman uudisrakennuksessa.

Öljylämmityksestä luopuminen on kartoitusvaiheessa ja hanketta tullaan viemään eteenpäin vuonna 2023 uuden LVI-insinööri resurssin avulla tarkoituksena n. kahden hankkeen vuosivauhti. Laite- ja konehankinnoissa energiasäästöpotentiaali näkökulma on ensisijainen.

Uudet kohteet on suunniteltu pääosin sähköä säästävin led-valaisimin. Sisävalaistuksen modernisointi on tapahtunut pääasiassa peruskorjaus tai vastaavan korjaushankkeen yhteydessä.

Kiinteistöjen PTS suunnittelua jatketaan pitkäjänteisesti ja olemassa olevia raportteja jatkotyöstetään helpommin hyödynnettäviksi.

Rakennuttamisen uudiskohteissa on käytetty erilaisia toimintamalleja eri kohteissa. Kaikissa suuremmissa investointikohteissa on käytössä Kuivaketju 10 ja Terve Talo -konsepti Korjauskohteissa sekä pienemmissä hankkeissa näitä sovelletaan tarvittavilta osin. Rakennustarvikkeiden CE-luokitus sekä M1 -materiaalien päästöluokitus-vaateet ovat olleet käytössä kaikissa kohteissa. Toimintajärjestelmän kehittäminen tapahtuu resurssien mahdollistamassa aikataulussa.

VASTUUALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suoritteet	TP 2022	TA 2022	TP22/ TA22 %	TP 2021	TP 2020
Kiinteistönhoito (m ²)	120 686	118 728	1,6 %	117 278	126 987
Kunnossapito, m2	123 513	122 776	0,6 %	121 460	120 497
Vertailuhinnat	TP 2022	TA 2022	TP22/ TA22 %	TP 2021	TP 2020
Kiinteistönhoito, euroa/m ²	11,34	10,72	5,8 %	11,67	10,03
Kunnossapito, euroa/m ²	18,45	19,23	-4,1 %	19,69	20,39

Tila- ja ravintopalvelut

Tila- ja ravintopalvelut palvelupäällikkö Heidi Paju

VUODEN 2022 TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Tila- ja ravintopalveluissa kehityksen painopiste on asiakaspalvelun ja toiminnan laadun kehittämisessä, toimintojen tehostamisessa sekä sähköisten järjestelmien hyödyntämisessä. Tilahallinnon käytössä on uudistettu vuokranhallintajärjestelmä, jonka kehittämistä jatketaan pyrkimyksenä yhteentoimivuus kaupungin muiden ohjelmien kanssa.

Tulevan vuoden aikana selvitetään kaupungin omien vuokrattavien tilojen parempaa markkinointia ja tehokkaampaa hallinnointia sekä sähköisten palveluiden parempaa hyödyntämistä. Tavoitteena on kaupungin tilojen käytön tehostaminen myös varsinaisen toiminta-ajan ulkopuolella.

Ravintopalveluissa kehitetään kouluruokailun laatua ja tavoitteena on saada yhä useampi oppilas syömään koululounasta. Lisäksi tavoitteena on taata hyvä ravitseminen sekä kotipalvelun piirissä oleville, että kokopäivähoitolaitoksessa oleville ikäihmisille. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimesta on perustettu projektiryhmä teemalla "Hyvä ja laadukas ravitseminen kaarinalaisille". Tämä jatkuu ravitsemistyöryhmän projektiaikataulun mukaisesti. Ravintopalveluiden tuotannon suunnittelu- ja seurantaohjelma Aromiin tehdään järjestelmäpäivitys, jonka jälkeen ohjelmasta saadaan tarkat ravintotiedot ja hintalaskelmat tarjottavista aterioista.

Puhtauspalveluiden toiminnan kehittäminen jatkuu työaikojen ja yhdistelmätyön kehittämisellä. Kehitystyö tapahtuu kohteittain mitoitustyön valmistuessa. Perussiivouksia pyritään jatkossa toteuttamaan ympäri vuoden, normaalin toiminnan ohella. Tarkoitus luopua suurimuotoisista kesän perussiivouksista haasteellisen palveluiden saannin takia. Puhtauspalveluiden osalta kiinnitetään edelleen huomiota myös osaavan työvoiman saamiseen ja työpaikan houkuttelevuuteen. Myynnissä tai myyntiin tulevia kiinteistöjä: Furubergin kiinteistöjä, Salvelan kartano ja Rauhalinnan alueen kiinteistöjä.

Toteutuminen:

Kaupungin tilojen käyttöä on alkuvuonna tehostettu sekä käyttäjien että tila- ja ravintopalveluiden toimesta. Tyhjillään tai vajaakäytössä olevia tiloja on muunneltu ja korjattu palvelemaan paremmin uutta käyttötarkoitusta. Tästä esimerkkinä mm. Oskarintalon vanhan valtuustosalin muuntaminen kansalaisopiston luokkatiloiksi sekä kolmannen kerroksen tyhjien toimistohuoneiden muuntaminen terveystiloihin käyttöön sopiviksi. Lisäksi Littoisten monitoimitalon tyhjillään/ vajaakäytössä olleista tiloista on remontoitu tilat uudelle päiväkodille. Käyttäjät on myös omalla toiminnallaan edistänyt tilojen käyttöä mm. hallintopalveluiden toimet Pontelan käytön lisäämiseksi.

Kuluneen vuoden tilojen vuokrauksen suunnitteluun toi oman lisänsä tuleva Varsinais-Suomen hyvinvointialueen toiminnan aloitus 1.1.2023. Kaupungin omistamia sote- ja pela- kiinteistöjä siirtyy n. 20 000 m²:tä vuokralle Varhalle vuoden alusta. Näiden kiinteistöjen vuokraus määräytyy valtioneuvoston asetuksen mukaisesti ja on jatkossa ulkoista tuloa kaupungille.

Ravintopalveluissa otettiin keväällä käyttöön uusi Aromi14 tuotannonohjausjärjestelmä. Koulu- sekä varhaiskasvatusruokailussa alkavalla syyskaudella ensimmäinen kuuden viikon kiertävä ruokalista on tuotettu uuden ohjelman kautta. Ohjelmasta on saatavissa ravintotiedot ja kustannukset yksittäisistä aterioista. Aromi14:n kautta on myös paremmin kyetty huomioimaan voimassa olevat ravitsemussuosituksot ja viety ne käytäntöön. Ohjelmistoa ei kuitenkaan otettu käyttöön Voivalan ravitsemiskeskuksen osalta, koska keittiön toiminnot siirtyvät vuoden vaihteessa Kaarea Oy:lle, joka vastaa hyvinvointialueen ruokapalveluista. Ruokapalveluhenkilöstöä siirtyi Kaarea Oy:lle liikkeenluovutuksen kautta 11 henkilöä/ vakanssia.

Puhtauspalveluissa perussiivouksia on tehty oman henkilökunnan voimin toimintakauden aikana. Kesätauoksi ulkoistettiin ainoastaan tiettyjen kohteiden ikkunanpesut. Uusi ulkoisen palveluyrityksen yhdistelmätyöntekijä aloittaa Monitoimitalon päiväkodilla syyskaudella.

Työntekijöiden sekä sijaisten rekrytoinnissa on ollut suuria haasteita koko vuonna ja mm. tämän johdosta vuoden vaihteessa Varhan alaisuuteen siirtyneissä kohteissa oli kuusi avoinna olevaa vakanssia. Lisäksi Covid-19 on aiheuttanut ajoittain suurtakin henkilöstövajetta. Rekrytoinnin haasteita on pohdittu yhdessä henkilöstöhallinnon kanssa ja osallistuttu mm. rekry-messuille. Laitoshuollon henkilöstöä siirtyi vuoden vaihteessa liikkeenluovutuksella Varhalle yhteensä seitsemän henkilöä/ 13 vakanssia.

Furubergin kiinteistö, Salvelan kartano ja Rauhanlinnan alueen kiinteistöt ovat edelleen myynnissä.

VASTUUALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suoritteet	TP 2022	TA 2022	TP22/ TA22 %	TP 2021	TP 2020
Siivous (m ²)	104 954	104 954	0,0 %	103 166	101 761
Ruokapalvelut (ateriat lkm)	1 855 805	1 833 419	1,2 %	1 832 025	1 607 336
Isännöinti (m ²)	137 445	134 625	2,1 %	136 095	137 262
Vertailuhinnat	TP 2022	TA 2022	TP22/ TA22 %	TP 2021	TP 2020
Siivouksen yksikkökustannukset, euroa/m²					
Koulut	24,5	22,21	10,3 %	25,78	22,45
Päiväkodit	38,75	40,93	-5,3 %	40,54	40,17
Hoiva- ja hoitolaitokset	31,29	32,73	-4,4 %	32,19	33,70
Muut	25,36	22,72	11,6 %	26,27	22,11
Ruokapalveluiden yksikkökustannukset, euroa/suorite					
Koulut	2,59	2,67	-3,0 %	2,59	2,84
Päiväkodit	2,71	2,70	0,4 %	2,87	3,39
Kokopäivähoitolaitokset	3,61	3,37	7,1 %	3,58	3,68
Isännöinti, euroa/m²					
Isännöinti	0,95	0,98	-3,1 %	1,29	0,61

Liikunta- ja viherpalvelut

Liikunta- ja viherpalvelut

viheraluepäällikkö Terho Marttila

VUODEN 2022 TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Vastuualueen toiminnan keskiössä ovat Kaarinan strategian tavoitteet ”hyvinvoinnin edistäminen ennakoivasti” ja ”viihtyisä, toimiva ja turvallinen lähiympäristö”.

Vastuualueen keskeisin tehtävä on tuottaa asukkaille, yhdistyksille ja yrityksille monipuolisia palveluita niin toiminnan, olosuhteiden kuin tiedottamisenkin osalta. Näitä palveluita tuotetaan yhdessä muun kaupunkiorganisaation, sidosryhmien ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Tavoitteena ovat monipuolinen ja laadukas liikunnanohjaustoiminta sekä viihtyisät, toimivat ja turvalliset liikunta-, viher- ja virkistysalueet monimuotoista kaarinalaista luontoa unohtamatta. Kaupungin viherympäristöt ja haitallisten vieraslajien torjunta ovat myös olennainen tekijä kaupungin ilmastokestävyyden parantamisessa ja ylläpitämisessä sekä luontokadon pysäyttämisessä.

Vastuualue toteutti vuonna 2020 liikuntapaikkoja ja viheralueita koskevan asukaskyselyn, jossa ulkoilureitit ja luontoliikunta sekä leikki- ja lähiliikuntapaikat nousivat tärkeimmiksi käytetyiksi palveluiksi ja kehittämiskohteiksi. Kaupungin leikkipuistojen peruskunnostukset aloitetaan vuonna 2022 ja niitä jatketaan tulevina vuosina. Kaupunki on vastuussa rakentamiensa 40 leikkipuistojen turvallisuudesta, jota säätelevät lait, asetukset ja standardit. Lähiliikuntapaikat ja ulkoilureitit tarjoavat hyvinvointia edistäviä ja ennaltaehkäiseviä, matalan kynnyksen liikkumismahdollisuuksia ja niiden kehittämistä ja kunnostustöitä tullaan jatkamaan. Itäisten kuntien yhteistyö reitistöhankeissa 2017-2020 kehitettyjen Tammireittien osalta jatkuu pyöräilyreittien merkitsemisellä vuonna 2022.

Liikunta- ja viheralueohjelman laatiminen vastuualueen strategiseksi työkaluksi on aloitettu vuonna 2021. Viheraluepäällikön rooli vastuualueen kehittämisessä ja ohjelman valmisteluprosessissa on keskeinen, joten ohjelmatyön edellytyksenä on, että uusi viranhaltija on aloittanut tehtävässään. Tästä syystä liikunta- ja viheralueohjelman valmistuminen siirtyy vuoteen 2022.

Toteutuminen:

Liikunta- ja viherpalvelut teki vuoden 2022 aikana useita rekrytointeja. Tehtävänkuvauksia päivitettiin uusien henkilöiden myötä ja uusia toimintatapoja otettiin myös käyttöön.

Liikunta- ja viherpalveluihin rekrytoitiin tammikuussa uuteen tehtävään viherasiantuntija. Toimenkuvaan kuuluvat asiantuntijatehtävät mm. kaupungin ulkoilureitistö, viheralueiden virkistysarvojen ja luonnonhoidon sekä hanke- ja ohjelmatyön osalta. Kuluvana vuonna suurin työ oli viherpalveluohjelman kokoaminen. Maaliskuussa rekrytoitiin viherpalveluihin kaksi puutarhuria eläköityneiden tilalle. Maalis-huhtikuussa rekrytoitiin kaksi uutta puistotyöntekijää sekä viisi aiempina vuosina ollutta puistotyöntekijää. Puistotyöntekijät työskentelevät 6-7 kuukautta.

Liikuntapalveluihin rekrytoitiin helmikuun alussa uimahalliin kassatyöntekijä ja huhtikuussa kaksi vesiliikunnanohjaajaa. Lisäksi uimahalliin rekrytoitiin vesiliikunnanohjaajan sijainen työvapaan ajalle. Soveltavan liikunnan ohjaaja jäi helmikuun lopussa työvapaalle ja myös hänelle rekrytoitiin sijainen. Keskusliikuntapuistoon rekrytoitiin helmikuussa kaksi liikuntapaikanhoitajaa ja toukokuussa ulkoliikuntapaikkojen liikuntapaikkamestari. Yksi liikuntapaikanhoitaja irtisanoutui toukokuussa ja hänen tilalleen rekrytoitiin henkilö kesäkuussa. Piikkiöstä jäi yksi liikuntapaikanhoitaja eläkkeelle toukokuussa ja hänen tilalleen rekrytoitiin henkilö kesäkuussa. Huhtikuussa rekrytoitiin sisäliikuntapaikkojen liikuntapaikkamestari, joka kuitenkin irtisanoutui koeaikana, joten lokakuussa rekrytoitiin taas uusi liikuntapaikkamestari. Valkeavuoren liikuntahalliin rekrytoitiin huhtikuussa uusi liikuntapaikanhoitaja.

Viherpalveluissa otettiin vuodenvaihteessa käyttöön uusi RAMS 2020- viheralueiden hoitoluokitus samaan aikaan Turun kaupungin kanssa. Muutos edellytti kaikkien urakka-asiakirjojen päivitystä sekä paikkatieto-ohjelmien massapäivityksiä.

Viherpalveluohjelmaa koottiin vuoden aikana ja hanke valmistui aikataulussaan. Tavoitteena Viherpalveluohjelmassa oli kokonaisnäkemys ja pitkän aikavälin toimintasuunnitelma (2023-2032) palveluiden kehittämiseksi. Ohjelma koskee kaupungin omistamia ja hallintoimia viheralueita sekä ulkoilu- ja lähiliikuntapaikkoja. Ohjelma linjaa yleiset periaatteet palvelujen suunnittelulle, rakentamiselle ja kunnossapidolle. Se ohjaa myös talous- ja investointisuunnittelua sekä vuositasolla että ohjelmakaudella.

Haitallisten vieraslajien hallinnan ja torjunnan kokonaissuunnitelmaa työsti projektityöntekijä ja hanke eteni suunnitelmien mukaisesti. Alkuvuonna kilpailutettiin viher- ja katualueiden jäteastioiden tyhjennys sekä viheralueiden ja kiinteistöpihojen nurmikonleikkaus. Keväällä huhti-toukokuussa viimeisteltiin viime syksynä kesken jääneitä viherrakentamiskohteita. Ankara talvi oli tuhonnut paljon nurmialueita sekä perennaistutuksia, joten niiden paikkaamiseen meni paljon työaikaa. Reittien kunnostuksia tehtiin eri kohteilla - viitoitusta ja rakenteita sekä reittejä koskevaa tiedotusta parannettiin ja Vaarniemen maastoportaisiin valmistui uusi kaide. Harvaluodon virkistysalueen uusi laituri asennettiin toukokuussa ja frisbeegolfrata valmistui heinäkuussa. Kuuslahden uimapaikan kunnostus valmistui kesäkuun lopussa. Piikkiön asemapuiston kunnostustyöt aloitettiin inventoimalla heinä-elokuussa koko alueen kasvillisuus ja mittaamalla kasvit myös kartalle. Kuusiston kuntorataa paikattiin marraskuussa.

Liikunta- ja viherpalveluiden investoinneista kilpailutettiin vuoden aikana ympäristönhoitokone, Rungon kentän pinnan uusiminen, Hovirinnan uusi hiekkatekonurmi sekä Hovirinnan kuntoportaat. Kaikki hankkeet toteutuivat aikataulujen mukaisesti. Kumpulanpuiston leikkipaikan saneeraus toteutettiin puitesopimusurakoitsijalla marraskuussa.

Liikunnan ohjauksen arki pyörii uimahallin, kuntokoulun, soveltavan liikunnan ja seurojen liikuntapaikkavuorojen järjestelyissä. Lähiliikuntapaikoilla on opastettu liikuntavälineiden käytössä ja puistojumppia on toteutettu säännöllisesti.

Uimahalli aukesi koronasulun jälkeen kaikille 7.2.2022, sitä ennen hallilla toimivat ainoastaan koululaisuinnot ja iltauimakoulu. Asiakasmäärät olivat alkuvuonna vielä vähäisempiä kuin koronaa edeltävällä ajalla. Vesiliikunnanohjaajat osallistuivat Hovirinnan uimarannan valvontaan juhannuksesta alkaen.

Liikuntapaikkojen hoidossa haasteita toi alkuvuodesta hankala talvisää. Jäätä oli kentillä niin paljon, että huhtikuussa nurmikentiltä piti murskata jäätä pois, jotta nurmikot eivät vaurioidu hapenpuutteeseen. Kentiltä aurattiin myös lunta paljon pois, jotta kausi saatiin avattua ajoissa. Molemmat toimenpiteet olivat suuria kustannuksiltaan. Sisäliikuntapaikkojen hoidossa suurin muutos oli Valkeavuoren uuden liikuntahallin käyttöönotto tammikuun lopussa.

VASTUUALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suoritteet	TP 2022	TA 2022	TP22/ TA22 %	TP 2021	TP 2020
Puistot, m2	1 263 961	1 234 161	2,4 %	1 296 804	1 242 417
Vertailuhinnat	TP 2022	TA 2022	TP22/ TA22 %	TP 2021	TP 2020
Yleiset alueet, euroa/m ²	0,96	0,92	4,3 %	0,82	0,85
Uimahalli ja kuntokoulu, euroa/käynti	4,97	3,24	53,5 %	9,72	8,18
Muut liikuntapalvelut, euroa/asukas	71,96	74,15	-3,0 %	55,29	56,66

Kaupunkikehityspalvelut

Kaupunkikehityspalvelut

kaupunkikehitysjohdaja Päivi Liuska-Kankaanpää

Kaupunkikehityslautakunta

Kaupunkikehityslautakunta

kaupunkikehitysjohdaja Päivi Liuska-Kankaanpää

Maankäyttö ja elinvoima

kaupunginarkkitehti Taina Riekkinen

TOIMINTA-AJATUS

Kaupunkikehityslautakunta tuottaa kaupungin asukkaille hyvän asuin-, työ- ja vapaa-ajan ympäristön suunnittelemalla ja ohjaamalla alueiden rakentamista avoimesti ja tasapuolisesti. Lisäksi toiminnalla tarjotaan houkuttelevia tontteja asuntorakentamiseen ja elinkeinoelämän tarpeisiin.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Strateginen päämäärä ja kriittinen menestystekijä	Tavoite	Mittarin tavoitearvo
<p>Viihtyisä, turvallinen ja toimiva lähiympäristö</p> <p><i>Kaupunkirakenteen kehittämisen perustuminen olemassa olevan taajaman täydentämiseen ja laajentamiseen</i></p>	<p>Piispanristiä ja Lemunniemeä suunnitellaan laadittavien kehityskuvien tavoitteiden ja suunnitteluperiaatteiden mukaisesti.</p>	<p>Piispanristin keskeiselle muuttuvalle alueelle laaditaan yleissuunnitelma, jossa määritellään keskeiset kaupunkikuvalliset ja -rakenteelliset periaatteet sekä tarkennetaan alueen mitoitusta.</p> <p>Lemunniemellä Torppalan ekokylän asemakaavaehdotus on valmisteilla. Alueen suunnitteluoppeja sovelletaan Lemunniemen suunnitteluperiaatteita laadittaessa.</p>
<p>Toteutunut 1-12/2022:</p> <p>Piispanristin yleissuunnitelma on valmistunut. Torppalan asemakaavoitustyö sekä infran yleissuunnittelu on kilpailutettu ja suunnittelijaksi on valittu FCG Oy. Torppalan asemakaavaluonnos on valmis ja infran yleissuunnitelmista on luonnokset.</p>		

<p>Viihtyisä, turvallinen ja toimiva lähiympäristö</p> <p><i>Kaupunkirakenteen kehittämisen perustuminen olemassa olevan taajaman täydentämiseen ja laajentamiseen</i></p>	<p>Kaarinanportin suunnittelu käynnistyy ja Krossin liike- ja työpaikka-alueen täydentymiselle luodaan uusia edellytyksiä</p>	<p>Kaarinanportin asemakaavaluonnos on valmis.</p>
<p>Toteutunut 1-12/2022:</p> <p>Kaarinanportin alueella maankäyttösopimusneuvottelut kustannustenjaosta eivät ole johtaneet asemakaavan muutoksen käynnistämiseen. Alue on toteutettavissa voimassaolevan asemakaavan mukaan. Ympäristölupaprosessi on vireillä.</p>		
<p>Hyvinvoinnin edistäminen ennakoivasti</p> <p><i>Monipuoliset ulkoilu-, liikunta- ja kulttuurimahdollisuudet, jotka mahdollistavat itsestä huolehtimisen</i></p>	<p>Keskusliikuntapuiston palvelut monipuolistuvat ja toiminnallisuutta parannetaan</p>	<p>Kaavamuutosehdotus valmis: kaava mahdollistaa lisä- ja laajennusrakentamisen sekä kulkuyhteyksien ja pysäköintiratkaisujen kehittämisen</p>
<p>Toteutunut 1-12/2022:</p> <p>Keskusliikuntapuiston asemakaavaehdotus on ollut julkisesti nähtävillä 29.6-26.8.2022. Kaavaehdotuksesta saatu viranomaislausunto edellyttää jatkotyöstämistä.</p>		

HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN

Kaupunkikehityslautakunnan linjauksena Hyvinvointikertomuksen 2019 pohjalta on ollut, että Kaarinan kaupungin kaavoituksessa ja maankäytön suunnittelussa luodaan ja turvataan edellytykset ulkoiluun ja virkistykseen sekä erityisesti liikuntaan sekä arkiliikkumiseen. Suunnittelussa turvataan viherväylät ja jatkuvat virkistysyhteydet pyörä- ja kävelyreitteineen. Esteettömyydestä huolehditaan. Asuntoalueiden suunnittelussa huolehditaan lähiliikuntapaikkojen sijoittumisedellytyksistä.

Liikunnan edellytyksiä edistetään keskusliikuntapuiston alueen käyttöä kehittämällä ja alueen käyttömahdollisuuksia pyritään laajentamaan tekeillä olevalla Keskusliikuntapuiston asemakaavan muutoksella. Rantareitin kehittämistä jatketaan. Erilaisten terveyttä edistävien ja syrjäytymistä ehkäisevien palveluiden turvaamiseksi selvitetään myös Y-tonttien tai Y-palveluiden kaavoittamismahdollisuuksia.

Keskeisenä toimenpiteenä vuonna 2022 liikunnan edistämisessä on keskusliikuntapuiston asemakaavan muutos. Tämä nostetaan yhdeksi toimintavuoden strategiseksi tavoitteeksi. Samalla lautakunnan linjauksen mukaisesti edistetään edellä mainittuja tavoitteita kaavahankkeiden yhteydessä.

Toteutuminen:

Lähiliikuntapaikat

Piispanlähteen koulun asemakaavan muutoksessa on tavoitteena ollut turvata niin koulun kentän käyttö kuin mahdollistaa toiminnallisesti ulkokäyttöinen sisäliikuntasali turvallisine yhteyksineen. Piispanlähteen asemakaava hyväksyttiin marraskuussa (ja se sai lainvoiman 02/2022). Koulusuunnitelma on edennyt luvitusvaiheeseen, ja myös lähiliikuntamahdollisuudet on huomioitu suunnittelussa. Koululaisten pyörien säilytys ja yhteydet on samoin huomioitu suunnitelmassa.

Y-tontit

Y-tonttien kaavoitusmahdollisuuksia on selvitetty osana palveluiden kehittämistä. Painopiste on ollut päiväkotipalveluiden nykytilan kartoituksessa ja väestöennusteen toteutumisen seurannassa. Y-tontteja on toistaiseksi tarjolla sekä Kuovinkadulla, Viipurintien varrella sekä Voivalassa ja vapautuvia tontteja mm. paloaseman tontti. Myös uusien Y-tonttien kaavoitusmahdollisuuksia on jatkuvana työnä selvitetty erityisesti asumista lisäävän asemakaavoituksen yhteydessä.

Liikunnan edistäminen

Keskusliikuntapuiston asemakaavanmuutos on edennyt ehdotusvaiheeseen, ja sisältää jatkossa uusienkin liikuntamuotojen tarkastelua. Keskusliikuntapuiston saavutettavuuteen ja kevyenliikenteen kytkeytyvyyteen sekä pyöräpysäköintiin että joukkoliikennemahdollisuuteen kiinnitettiin erikseen huomiota alueen liikenneselvityksessä, jotta käyttäjät voivat helposti ja turvallisesti päästä alueelle kevyen liikenteen keinoin. Keskusliikuntapuisto on myös osa viherväylien verkostoa.

KÄYNNISSÄ OLEVAT KEHITYSHANKKEET

Kaarinan kaupungin kehityshanke Kaarinan Ilmasto-ohjelma valmistui ja sen toimeenpanoa edistetään 2022. Kaupungin sähköisten palveluiden kehittämistä jatketaan yhdessä hallinnon kanssa jatkamalla käyttöönottoprosesseja, ja Teamsin käyttö vakiinnutetaan.

Toteutuminen:

Ilmasto-ohjelman toteuttamista on edistetty erilaisin hankkein, ja vihreän siirtymän maankäyttöselvitys -hankkeen aloitus siirtyi vuoden 2023 puolelle. Lupapiste otettiin käyttöön vuoden 2022 alussa ja rakennus- ja poikkeamislupa-asiakkaiden sähköinen asiointimahdollisuus avautui. Teamsin käyttö on vakiintunut.

TALOUS

1 000 euroa	TP 2022	MTA 2022	TA 2022	TP 2021	TP 22/21
Tuotot	3 026	5 312	5 312	2 682	12,8 %
Kulut	-1 918	-1 855	-1 855	-1 618	18,6 %
Kate	1 108	3 457	3 457	1 064	4,1 %

VUODEN 2022 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Tilinpäätöksessä lautakuntatason toimintakate toteutui 2 350 000 euroa (-67,9 %) talousarviota heikompana. Lautakuntatason toimintatuotot alittivat talousarvion 2 285 000 euroa (-43,0 %) ja toimintakulut ylittivät talousarvion 60 000 euroa (3,4 %).

Toimintatuottojen osalta tontin ja kiinteistöjen myyntitulot jäivät talousarviossa asetetusta tavoitteesta.

Rakennusmateriaalien osalta varauduttiin rajamerkkien saatavuusongelmiin hankkimalla rajamerkkejä kerralla normaalia suurempi määrä. Materiaalihankintojen osalta talousarvio ylittyi 18 000 €. Talousarviossa ei ole huomioitu maankäyttösopimuskorvauksina vastaanotettujen maa-alueiden myynnistä maaomaisuuden hallintaan kirjautuvia luovutustappioita (140 000 €) eikä myyntisaamisten luottotappioita (10 000 €). Talousarvioon verrattuna säästöä syntyi henkilöstökuluissa ja palveluiden ostoissa. Henkilöstökulut alittivat talousarvion 74 000 eurolla ja palveluostot alittivat talousarvion 34 000 eurolla.

Vuoden 2021 tilinpäätökseen verrattuna kaupunkikehityslautakunnan toimintakate parani 44 000 euroa (4,1 %). Toimintatuottoja kertyi 344 000 euroa (12,8 %) enemmän kuin vuonna 2021. Toimintakulut kasvoivat 300 000 euroa (18,6 %) verrattuna vuoteen 2021. Toimintakulujen kasvusta merkittävä osa on asiantuntijapalveluiden ostoa, jotka ovat toteutuneet budjetoidusti.

Omakotitontteja myytiin 24 kpl. Vuonna 2021 varatuista kahdeksasta (8) kerrostalotonteista myytiin 7 kappaletta. Yhden kerrostalotontin osalta varausaika on pidennetty. Vuoden 2022 aikana varattiin Piikkiön kirkkomaan vierestä kerrostalotontti, josta kauppoja ei ole vielä tehty. Yritystontteja vuokrattiin 3 kappaletta. Vuokratonttien lunastuksia ei tehty. Piikkiössä toteutettiin pilottiluonteisesti kiinteistön myynti huutokauppaamalla ja Salvelan kartanon huutokauppa käynnistettiin loppuvuodesta.

Omakotitonttien myynnin selkeä hiipuminen, yhtiömuotoiseen rakentamiseen osoitettujen pientalotonttien (AP, AR) puuttuminen ja käytöstä poistettujen kiinteistöjen myynnin haasteellisuus on vaikeuttanut maanmyyntitavoitteen saavuttamista. Yritystonttien nykyistä monipuolisempi tarjonta edesauttaisi myös osaltaan tavoitteeseen pääsyä.

Yhteensä tontteja myytiin n. 3,34 miljoonalla eurolla. (summa sisältää kadunrakentamismaksut).

Ukrainan sota, kiihtyvä inflaatio, korkojen nousu, materiaalien saatavuus ja energian hinnannousu hidastivat merkittävästi tonttien kysyntää kesän ja loppuvuoden aikana. Em. syistä johtuen tonttikauppa kävi syksyllä varsin huonosti ja osaan tonteista on haettu varausaikojen pidennyksiä. Joulukuussa 2022 tehtiin Okartekin kanssa esisopimus Tuorlan pohjoispuolella sijaitsevan n. 50 000 m² yritystontin myynnistä.

Yhteensä myynnissä on n. 5,0 miljoonan euron tonttivaranto.

Maankäyttö ja elinvoima

Maankäyttö kaupunginarkkitehti Taina Riekinen

VUODEN 2022 TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Maankäyttö ja elinvoima -vastuualueen toimintaa vakiinnutetaan ja henkilöstön perehdyttämistä jatketaan. Suunnittelun pullonkauloja helpotetaan ja joustavoitetaan puitesopimusjärjestelyllä.

Maankäytön strategisella suunnittelulla asetetaan suunnittelun painopisteille ja alueprofiilien kirkastamiselle kaupunkikehittämistavoitteita sekä pitkällä, että lyhyellä aikavälillä:

- Piispanristi muuttuu kaupunkimaiseksi, monipuolisen maankäytön kaupunginosaksi
- Lemunniemelle konseptoidaan uusia tulevaisuuden asuinalueita, joiden vetovoimatekijänä on ainutlaatuinen ympäristö
- Keskusta kehittyä edelleen monipuolisesti: Oskarinaukiosta muodostuu entistä vahvempi kohtaamispaikka uuden palvelevan "virastalon" myötä ja paloaseman tontin uudelleen arviointi avaa myös täydennysrakentamismahdollisuuksia
- Krossin alue kehittyä ja vahvistuu edelleen monipuolisena liike- ja työpaikka -alueena
- Piikkiö tarjoaa kirkonkylämaista ja maaseutuun kytkeytyvää asumista
- Turun Kehätiehen E18 tukeutuu uusia logistiikka- ja yritysalueita ja Pukkilan työpaikka-alue kehittyä
- Kuusisto kytkeytyä tiiviisti päätaajamaan ja kaupunkiseutuun ja tarjoaa merenläheisiä asuin- ja virkistysmahdollisuuksia
- Harvaluoto tarjoaa merellisiä kylämäisiä asuinpaikkoja ja loma-asumista

Kaupungin eri osa-alueiden kehittäminen perustuu johdonmukaiseen maankäytön ohjelmointiin ja pitkäjänteiseen maapolitiikkaan. Määriteltäessä maapoliittiset tavoitteet ja maapoliittisten keinojen painopistealueet, voidaan kunnan talouden suotuisaa kehitystä edistää suunnitelmallisesti ja ennakoitavasti. Kehittämisen painopisteiden hyötysuhdetta joudutaan mittamaan ja arvioimaan kun päätetään käytettävissä olevien resurssien kohdentamisesta. Asunto- ja maapoliittisen ohjelman jatkotoimia valmistellaan osana käynnistyvää maankäytön ohjelmatyötä.

Maankäytön ohjelmointia jatketaan kaupungin talousarvion vuosikellorytmissä. Kaavoitusohjelman valmistelu aloitetaan osana budjettivalmistelua ja tuodaan hyväksyttäväksi kun talousarvio on hyväksytty. Käynnissä olevien kaavoitushankkeiden ohjelmointiin ja seurantaan laaditun työkalun kehittämistä jatketaan tonttivarannon ja rakentamiskelpoiseksi tulevien alueiden seurannan osalta. Tavoitteena on ennakoida suunnitteluun liittyviä työvaiheita ja kaavojen maankäyttösopimusten vaikutuksia edelleen infrarakentamisen ohjelmointiin ja investointeihin.

Kaupunki jatkaa tiivistä yhteistyötä kaupunkiseudun kuntien kanssa ja on mukana toteuttamassa MAL-sopimuksen tavoitteita. Kaupunkiseudun jatkuvan liikennejärjestelmäsuunnittelun merkitys korostuu läntisen ohikulkutien suunnittelun edetessä ja arvioitaessa hankkeen vaikutuksia pitkällä tähtäimellä kaupungin eri osien kehittämiseen. Nopean junayhteyden suunnittelun jatkuminen sekä ohikulkutien suunnittelu Paraisille edellyttää kaupungilta aktiivista osallistumista ja vaikuttamista

Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistuksen valmistumista odotetaan. Suomen kaavajärjestelmän kehittämisestä saattaa seurata merkittäviä muutoksia kunnan kaavoitustoimintaan. Kaupunkiseutusunnittelusta on mahdollisesti tulossa uusi suunnittelun taso.

Kaupungin strategisten tavoitteiden toteutuminen onnistuu parhaiten tiivistämällä ja kehittämällä palvelualueiden välistä yhteistyötä. Aluetoimintamallissa palvelualueet tekevät yhteistyötä mahdollistamalla kuntalaisten, yrittäjien ja toimijoiden osallistumisen.

Kaavoitus

Kaupungin strategiassa on useita ympäristön laatua koskevia kriittisiä menestystekijöitä. Kaavoituksella ja maankäytön suunnittelulla luodaan edellytyksiä hyvän ympäristön ja elinolojen mahdollistamiseksi sekä alustaa elinvoimaiselle palvelu- ja tuotantotoiminnalle. Kaupungin suunnittelukohteiden toteuttamisessa tavoitteiden mukaisesti onnistutaan parhaiten yhteistyössä muiden palveluiden kanssa. Palvelualueiden välistä tiivistä yhteistyötä jatketaan ja Teamsin käyttömahdollisuuksia vakiinnutetaan.

Kaupunkirakenteen kehittäminen perustuu olemassa olevan taajaman täydentämiseen ja johdonmukaiseen laajentamiseen. Yhdyskuntataloudellisesti kestävässä suunnittelussa pyritään mahdollisuuksien mukaan tukeutumaan jo rakennettuun infraan ja täydennysrakentamisen kohteita on hyvä kartoittaa erityisesti palvelurakentamiseen soveltuvien Y-tonttien osalta, joiden kysyntään ei tällä hetkellä pystytä vastaamaan.

Kaavoitusohjelma pohjautuu Maankäytön ohjelmaan 2019-25, joka sisältää strategiakauden tärkeimmät kehittämiskohteet eri kaupunginosissa. Maankäytön ohjelman päivittäminen on ajankohtaista asunto- ja maapoliittisen ohjelman valmistuttua. Kaarina kasvaa voimakkaasti kasvuprosentin oltua 2,2% vuoden 2021 alussa. Asunto- ja maapoliittisessa ohjelmatyössä on arvioitu, että Kaarinan nykyinen ja ohjelmakaudella valmistuvien kaavahankkeiden tonttivaranto pystyy vastaamaan nykyisellään hyvin rakennemallin asettamiin tavoitteisiin ja mahdollistaa 1,6% väestönkasvuskenaarion vuoteen 2025. Kasvu tulee jatkossakin haastaamaan Kaarinan palvelutuotantoa.

Kaarinan maankäytön suunnittelun vahva painopiste on Piispanristin ja Lemunniemen alueella. Osayleiskaavassa asetettujen erityisten tavoitteiden vuoksi olisi alueille tarkoituksenmukaista luoda tavoitteelliset kehityskuvat ennen kattavamman asemakaavoittamisen aloittamista ja jatkamista. Erityisesti uudella Yli-Lemun alueella mitoitus ja rakentamisen tapa määritellään ja suunnitellaan asemakaavavaiheessa. Lemunniemen suunnittelun ohjelmoiminen on mahdollistunut osayleiskaavan tultua voimaan. Lemunniemen rakentamisessa onnistuminen on myös suuri haaste Kaarinalle. Alueen kytkeminen päätaajamaan edellyttää ensivaiheessa Lemuntien ja Uusihaka- Yli-Lemun puistotien suunnittelua ja investointiohjelmaan sisällyttämistä. Tavoitteena on osana asemakaavojen laadintaa laatia yleissuunnitelma laajemman Lemunniemen alueen infrasta sekä Torppalan sisäisestä infrasta alueen kytkeä kaupunkirakenteeseen ja kokonaisratkaisun varmistamiseksi.

Kehityskuvatyötä palvelevat jo käynnissä olevat kaavoitushankkeet (Torppala ja Ala-Lemun kartano), joissa syntyviä suunnitteluperiaatteita on tarkoitus soveltaa Lemunniemen suunnittelussa. Piispanristillä Poikluomantien (Panimon) ja Nuolikadun alueiden suunnittelua jatketaan ja Piispanristin muuttuvien alueiden kaupunkikuvallinen ja rakenteellinen yleissuunnitelma tullaan laatimaan. Rauhalingen alueen suunnittelua jatketaan ja Voivalan yritysalueen jatkeen suunnittelu käynnistetään yritystonttitarjonnan lisäämiseksi.

Yritysalueiden ja -tonttien tarjonnan turvaamiseksi on Krossin alueen kehittäminen edelleen ensiarvoista. Kaarinanportti -alueen kaavan käynnistyessä, tavoitellaan sinne paitsi tilaa vievää vähittäiskauppaa, myös muuhun yritystoimintaan soveltuvaa maankäyttöä. Hanke on kaavoitusohjelmassa. Lakarintien ja Krossinkaaren välisen katuyhteyden asemakaavoittamisen keskeyttäminen aiheuttaa sen, että Krossin suunnittelun painopiste pysyy Kaarinantien ja moottoritien muodostamissa kolmessa sektorissa. Krossin kehittäminen moottoritien suuntaisesti edellyttää aktiivista maapolitiikkaa.

Yleiskaavoituksessa painopiste on Piikkiön taajaman ja kehätien varren osayleiskaavan tavoitteiden tarkentamisessa ml. väestökehitysskenaario, yleispiirteisen kehityskuvan laatimisessa sekä tarvittavien selvitysten laatimisessa/käynnistämässä. Suunnitteluun vaikuttaa merkittävästi nopean junayhteyden ratalinjauksiin liittyvät seuraavat suunnitteluvaiheet ja päätökset. Läntisen ohikulkutien suunnittelun rahoituksen varmistuminen ja eteneminen kasvattaa Kuusiston merkitystä kaupungin tulevana kehittämissuuntana. Harvaluodon yleiskaavan laadintaa edeltäneen esiselvityksen johtopäätökset ja edellytysten selvittäminen rantarakentamisen ja pysyvän asumisen lisäämiseksi ranta-alueilla ovat korostuneet asunto- ja maapoliittisen ohjelman laadinnassa. Harvaluodon osayleiskaavan

muuttamisen haaste on maakuntakaavan alueelle osoittama pääasiallinen maankäytön käyttötarkoitus (maa- ja metsätalousvaltainen alue, joka mahdollistaa haja-asutusluonteisen asumisen). Harvaluodon kehittämistä linjataan asunto- ja maapoliittisessa ohjelmassa.

Kiinteistö- ja paikkatietopalvelu

Tonttipuolen maanmyyntitulotavoite on yhteensä n. 3,5 miljoonaa euroa. Tämän lisäksi on siirretty teknisen metsänmyyntitavoitteesta metsämaapohjan myyntitavoitteeksi maaomaisuuden hallintaan 300 000 €. Myynnistä toteutui pieni osa, kun suojelualueita myytiin valtiolle. Siirto oli kertaluonteinen. Myyntituloista vähennetään myytyjen alueiden tasearvo sekä katujen rakentamismaksut.

Tontteja esitellään rakentajamessuilla tammikuussa ja rakennusliikkeille pyritään järjestämään oma tonttitapahtuma loppukeväästä.

Rakentamiskelpoisia omakotitontteja on myynnissä n. 70 kpl ja kerrostalotontteja 6 kpl. Omakotitontteja myydään mm Verkakylän, Empon, Hulkkiön sekä Pontelan alueilta. Tonttivarantoa on jatkuvassa myynnissä usealta alueelta, mutta halutuimmat kohteet alkaa olla myyty.

Rakennusliikkeille myynnissä on Rauhalinnan keskiosan kerrostalotontit. Suurin osa niistä on varattu ja osa kaupoista toteutunee vasta vuoden 2022 aikana. Uusia merkittäviä asuinrakennusalueita on tulossa muutama vuoden 2022 aikana rakentamiskelpoiseksi. Näistä Kaarinan kaupungin tontinmyynnin kannalta merkittävimmät ovat Verkakylän ja Paltan asemakaava-alueet. Omakotitontteja tarjotaan vuokralle Hulkkiosta, Kirismäestä ja Piikkiön keskustasta.

Furubergin alueen rakennukset ja Salvelan kartano pyritään myymään. Rauhalinnan navettan myynnin edistämiseksi alueelle tulisi laatia kokonaissuunnitelma. Tyhjillään olevien rakennusten lämmitys ja muu ylläpito ovat merkittäviä kustannuseriä.

Yritystontteja vuokrataan Krossista, Raadelmasta ja Kurkisuon alueelta. Kaarinan kaupungin omistamia haluttuja yritystontteja on jäljellä enää muutamia. Kaarinan portin alueen kehittämistä on aloitettu ja sitä tullaan jatkamaan yhdessä maanomistajan kanssa. Lisäksi tavoitteena on saada lähivuosina uusia yritystontteja Voivalantien varteen sekä ykköstien varteen nykyisestä Krossin yritysalueesta itään päin. Maanvuokratuloja arvioidaan saatavan 0,55 Me. Iso osa yritystonttien vuokrasta on sidottu euribor korkoon. Viimevuosien matala korkotasoo on pitänyt vuokratulot alhaisina. Vuokratonttien lunastukset pienentävät myös vuotuisia vuokratuloja.

Maankäyttösopimuksia on vireillä mm. Raadelman, Piispanristin, Lemunniemen, Avantin ja Kaarinanportin alueilta. Näitä edistetään vuoden 2022 aikana.

Tonttijakoja, lohkomisia ja kiinteistön laadunmuutoksia tehdään arviolta selkeästi enemmän kuin aiemmin. Tämä johtuu siitä, että vuodesta 2020 alkaen on rakennuluvan edellytyksenä ollut asemakaava-alueella kiinteistön muodostaminen asemakaavan mukaiseksi tontiksi.

Paikkatietojärjestelmien ilmakuvat tullaan päivittämään vuoden 2022 aikana. Trimblen paikatieto-ohjelmistoissa ollaan siirtymässä uuteen käyttöliittymään vuosien 2021 ja 2022 aikana. Uuden järjestelmän Trimble Cloudin käyttöönotto vaatii koko Kiinteistö- ja paikkatietopalveluiden henkilöstön kouluttamista.

Maastomittauksessa aloitetaan vuoden 2022 aikana mittauskaluston uudistaminen. Yksi vanha takymetri-GPS kalusto tullaan päivittämään uuteen. Vuoden 2021 aikana eläkkeelle jääneen kartoittajan tilalle palkataan syksyn/talven 21/22 aikana uusi henkilö. Hänen perehdyttämisenä tapahtuu vuoden 2022 aikana. Toimistona ja varikkona toimiva vanhan kivinavetan myynti on viivästynyt. Uusien tilojen hankinta maastomittaukselle ei ole ajankohtaista, ellei navetalle löydy ostajaa.

Yritysvaikutukset

Kiinteistö- ja paikkatietopalveluiden ja Kaarinan kehityksen hyvin alkanutta yhteistyötä tullaan jatkamaan ja yritystonttien markkinointiin panostetaan yhdessä. Yrittäjien tonttitarpeita kuullaan ja autetaan yrittäjiä löytämään tarpeisiinsa sopiva tontti joko kaupungin tai yksityisen

maanomistajan tarjonnasta. Lyhyen aikavälin yritystonttitarjonnalla pystytään vastaamaan kysyntään.

Toteutuminen kaavoitus:

Kaarinan kaupungin maapoliittinen ohjelma valmistui ja hyväksyttiin valtuustossa 20.6.2022 ja se luo pohjaa kaupungin maapolitiikalle aina maanhankinnasta valmiiden tonttien myyntiin ja asemakaavoituksen sisällöllisiin tavoitteisiin. Vuoden 2023 kaavoitusohjelma valmistui ja hyväksyttiin hallituksessa 19.12.2022. Seudullisessa yhteistyössä MAL-sopimuksen toimeenpanoa on edistetty, ja rakennemallin uudistamiseen tähtääviä selvityksiä on käynnistetty. Yhdessä valmistaudutaan hallitusohjelmatavoitteisiin sekä uuden MAL-sopimuskauden neuvotteluihin valtio-osapuolen kanssa.

Maankäytön strategisen suunnittelun osalta hankkeet ovat edenneet eri suunnittelutasoilla. Piispanristille Piispanristintien ja Jousitien ympäristöön on laadittu yleissuunnitelmaluonnoksia, joilla tutkitaan alueen muutosta työpaikka-alueesta asumisen ja työpaikkojen alueeksi. Lemunniemen kehittämistä on jatkettu asemakaavatasolla (Torppala ja Ala-Lemun kartano). Keskustan kehittämiseksi on kartoitettu asukkaiden, maanomistajien ja yrittäjien näkökulmia sekä käynnistetty avoin ideakilpailu, joka ratkeaa vuoden 2023 aikana. Piikkiön osayleiskaavan valmistelua on jatkettu määrittelemällä yleiskaavalle väestötavoite sekä osayleiskaavan suunnitteluvaiheen edellyttämät selvitystarpeet.

Henkilöressurssien puute hidasti vuonna 2022 kaavoitusohjelmassa olevien asemakaavahankkeiden etenemistä. Käytettävissä olevat resurssit kohdennettiin strategisesti merkittävien asemakaavojen edistämiseen ja töitä edistettiin myös konsulttivoimin.

Henkilöstön osalta suunniteltu kaupunginarkkitehdin rekrytointi toteutui 3.10.2022. Kaavoituksen puitesopimuksista järjestettiin merkittävä kilpailutus, ja sopimukset puitesopimuskonsulttien kanssa solmittiin 1.1.2023 alkaen.

Elinvoiman kannalta tärkeistä asemakaavoista käynnistettiin kolme mt 180 edellyttämää asemakaavan muutosta. Ne ovat tekeillä rinnan tiesuunnitelman laatimisen kanssa ja ne etenivät luonnosvaiheeseen loppuvuodesta. Yritysalueiden asemakaavoitukseen panostettiin ja Avantin asemakaavan täydennys valmistui. Lisäksi käynnistettiin Voivalan yritysalueen laajennuksen asemakaava sekä Raadelman liittymän eteläosan asemakaava. Tunnin junan suunnittelua edistää hankeyhtiö, ja yleissuunnitelma on hyväksymisvaiheessa. Ratasuunnittelu on käynnistetty, ja se tulee tarkoittamaan myös Kaarinassa asemakaavan muutosten käynnistämistä.

Rauhalinnan länsiosan asemakaavan suunnittelua on viety eteenpäin ja suunnitelmia on havainnollistettu mallintamalla. Suunnittelutyön seurauksena kaavan perusratkaisu muuttui niin paljon, että kaavaa päätettiin käsitellä uudelleen luonnoksena. Kaavaluonnos hyväksyttiin ja asetettiin nähtäville loppuvuodesta. Alueen luonteen muuttumisen johdosta lähdettiin järjestämään myös markkinavuoropuhelu rakennusliikkeiden kanssa.

Piispanristillä on alueen yleissuunnitelman sekä liikenteen yleissuunnitelman laatimisen ohella edistetty kahta asemakaavaa, joihin liittyen laadittiin Piispanristin lammen luontokartoitus ja edelleen lammelle puiston yleissuunnitelmaa. Lautakunta hyväksyi Poikluomantien varteen sijoittuvan Piispanristin asemakaavan idealuonnosten vaihtoehdot, jotka asetettiin nähtäville luonnoksena.

Sorron asemakaava ja Piispanlähteen koulun asemakaavan muutos saivat lainvoiman vuoden alussa. Raadelman alueen asemakaava palautettiin kaupunkikehityslautakunnan päätöksellä uudelleen valmisteluun erityisesti liikenneturvallisuuskysymysten selvittämiseksi ja hyväksyttiin uudelleen valmistelun jälkeen loppuvuodesta. Keskusliikuntapuiston asemakaavaehdotus valmistui. Ala-Lemun niemen asemakaava on hyväksytty kaupunkikehityslautakunnassa ja sen lopullinen hyväksyminen odottaa vesiosuuskunnan tilanteen ratkeamista, samoin Ala-Lemun kartanon asemakaava on hyväksytty kaupunkikehityslautakunnassa ja tulossa lopulliseen hyväksyntään maankäyttösopimuksen valmistumisen jälkeen. Muutamia laadittavana oleviin asemakaavoihin on teetetty meluselvitykset, ja selvitysten tuloksien perusteella hiotaan lopullisia kaavaratkaisuja.

Maankäyttösopimusta edellyttävien asemakaavojen kanssa rinnan on käyty maankäyttösopimusneuvotteluja. Lisäksi neuvoteltiin useista uusista, mahdollisesti käynnistettävistä asemakaavoitettavista alueista.

Toteutuminen, kiinteistö- ja paikkatietopalvelut:

Tonttipuolen maanmyyntitulotavoite oli yhteensä n. 3,5 miljoonaa euroa. Myyntituloista vähennetään myytyjen alueiden tasearvo sekä katujen rakentamismaksut.

Maanmyyntitavoitteesta jäätin huomattavan paljon.

Tontteja esiteltiin rakentajamessuilla helmikuussa. Rakennusliikkeille ei järjestetty omaa erillistä tonttitapahtumaa, sillä varattavissa olevat tontit ovat ns. jatkuvassa haussa, ja uusia alueita ei ole avattu. Sen sijaan rakennusliikkeiden kanssa käynnistettiin markkinavuoropuhelun järjestäminen Rauhalinnan länsiosan alueen toteuttamisesta.

Omakotitontteja myytiin mm. Verkakylän, Empon, Hulkkion sekä Auvaisten alueilta ja kerrostalotontteja Rauhalinnasta ja Piikkiön Koroisista.

Furubergin alueen rakennuksia ja Salvelan kartanoa on pyritty myymään ja niiden myynnin edistämiseksi on tehty kuntoarvioiden tarkennuksia. Salvelan kartanon huutokauppa Huutokaupat.com palvelussa avattiin joulukuun lopussa. Maankäyttösopimusneuvotteluja käytiin laadittavana olevien asemakaavojen osalta mm. Raadelman, Piispanristin, Lemunniemen ja Avantin alueilta.

Tonttijakoja tehtiin 62 kappaletta ja niissä muodostui yhteensä 163 kaavayksikköä. Tontin lohkomisia tehtiin 78 kappaletta ja uusia tontteja rekisteröitiin 144 kappaletta. Yleisten alueiden lohkomistoimituksia oli 42 kappaletta ja niissä kiinteistöjä muodostettiin 82 kappaletta. Kiinteistön laadunmuutoksia tehtiin 11 kappaletta. Yleisten alueiden lohkomistoimitukset ovat pääsääntöisesti hyvin työläitä. Toimitustiimimme kokoon nähden (2-3 henkilöä) tehtyjen toimitusten, erityisesti yleisten alueiden lohkomisten, määrä on huomattavan suuri.

Paikkatietojärjestelmien ilmakuvat kuvattiin touko-kesäkuussa ja tuotiin paikkatietojärjestelmiin vuoden 2022 aikana. Trimblen paikkatieto-ohjelmistoissa ollaan siirtymässä uuteen käyttöliittymään vuosien 2022 ja 2023 aikana. Uuden järjestelmän Trimble Cloudin käyttöönnoton vaatimia koulutuksia on jatkettu.

Maastomittauksessa uudistettiin mittauskalustoa. Yksi vanha takymetri sekä tallentimet, kolme kappaletta, päivitettiin uusiin. Tammikuussa aloittanut kartoittaja on saatu hyvin perehdytettyä työtehtäviinsä. Maastomiesten toimistona ja varikkona toimivan vanhan kivinavetan myynti ei edennyt.

VASTUUALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suoritteet	TP 2022	TA 2022	TP22/TA22 %	TP 2021	TP 2020
Tonttijaot (tonttijaossa mukana olleita tontteja)	163	200	-18,5 %	247	109
Kiinteistötoimitukset (muodostetut rekisteriyksiköt)	237	200	18,5 %	206	66
Vertailuhinnat	TP 2022	TA 2022	TP22/TA22 %	TP 2021	TP 2020
Kaavoitus, euroa/asukas	18,70	19,28	-3,0 %	15,82	14,94
Kiinteistö- ja paikkatietopalvelut, euroa/asukas	13,33	14,30	-6,8 %	13,20	13,09
Maastomittaus, euroa/asukas	9,28	8,33	11,4 %	8,68	8,51
Maaomaisuuden hallinta, euroa/asukas	12,22	8,27	47,8 %	7,87	7,84

Ympäristölautakunta

Ympäristölautakunta

johtava rakennustarkastaja Jukka Latokylä

TOIMINTA-AJATUS

Ympäristölautakunta toimii rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojeluviranomaisena. Se valvoo hyvää rakennustapaa ja vaalii viihtyisää asuinympäristöä ja luonnon monimuotoisuutta. Rakennus- ja ympäristövalvonnan tehtävänä on ratkaista rakentamiseen ja ympäristöön liittyvät luvat sekä suorittaa rakennettujen ja rakentamattomien alueiden valvontaa.

Littoistenjärven neuvottelukunta edistää järven suojelua ja valvoo järven tilaan vaikuttavia toimenpiteitä sen ympäristössä.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Strateginen tavoite ja kriittinen menestystekijä	Tavoite	Mittarin tavoitearvo
<p>Viihtyisä, turvallinen ja toimiva lähiympäristö</p> <p><i>Hyvä, toimiva ja terveellinen ympäristö</i></p>	<p>Ladjakosken puroalueen luontoselvityksen laatiminen kunnostussuunnittelun pohjamateriaaliksi</p>	<p>Luontoselvitys valmis 12/22</p>
<p>Toteutunut 1-12/2022:</p> <p>Luontoselvitys valmistui 12/2022. Työstä laadittiin Kaarinan Ladjakoskenojan purokunnostusraportti (Julkaisu nro 122).</p>		
<p>Sujuvat ja turvalliset arjen palvelut läheltä</p> <p><i>Sähköisten palveluiden mahdollistaminen ja kehittäminen vastaamaan kuntalaisten tarpeita</i></p>	<p>Rakennusvalvonnan sähköisen lupa-asioinnin käynnistäminen</p>	<p>Käyttöön perehdytysvaihe 01-04/22. Käyttöosaamisen syventämisvaihe 05-12/22.</p>
<p>Toteutunut 1-12/2022:</p> <p>Sähköisen lupa-asioinnin käyttöönotto toteutui suunnitellusti 1.2.2022 alkaen. Asioinnin kautta käynnistetään kaikki hankkeisiin liittyvät neuvonnat ja haetaan kaikki rakentamiseen liittyvät luvat, maisematyöluvut, purkuluvat sekä myös poikkeamis- ja suunnittelutarveluvat.</p>		

HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN

Henkilöstöhallinnon järjestämät tilaisuudet sekä työkyky- ja hyvinvointia ylläpitävät kaupunkikehityksen ja oman vastualueen tilaisuudet.

Toteutuminen:

-6.4 toteutettiin erillinen työhyvinvointikysely (rakennusvalvonta)

-27.4 työhyvinvointi- ja kehittämispäivä, Tuorla, Avaruuspuisto (vastuualue)

-12.8 asuntomessut, Naantali (vastuualue ja ltk)

- 17.9 henkilöstöjuhlaristeily (Kna)
- 14.10 kehittämispäivä Kaarina-talolla (palvelualue)
- 8.12 TyHy-korttikoulutus (esihenkilö)
- 12.12 kehittämispäivä (vastuualue)

Kehityskeskustelut

- tammikuussa ryhmäkehityskeskustelut ja joulukuussa yksittäiset kehityskeskustelut

TALOUS

1 000 euroa	TP 2022	MTA 2022	TA 2022	TP 2021	TP 22/21
Tuotot	676	526	526	721	-6,3 %
Kulut	-957	-1 076	-1 076	-939	1,8 %
Kate	-281	-550	-550	-218	28,7 %

VUODEN 2022 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Talous toteutui suunniteltua paremmin.

Ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta

Ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta

johtava rakennustarkastaja Jukka Latokylä

VUODEN 2022 TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta -vastuualueen keskeisiä tehtäviä ovat rakentamiseen ja ympäristöön liittyvät luvat, valvonta, ympäristöä koskevan tiedon tuottaminen sekä ympäristöasiantuntijana toimiminen.

Rakennusvalvontaohjelmaan integroidaan sähköinen lupa-asiointi, jonka käyttö alkaa 1.1.2022. Sähköinen asiointi mahdollistaa mm. rakennuslupien sähköisen hakemisen ja vastaanottamisen. Rakennusvalvonta-ohjelmiston toimittajatahon oma sähköinen asiointiosio on edelleen valmistelussa, jonka johdosta hankitaan määräaikaisesti toiselta toimittajataholta vastaava palvelu. Menettelyn johdosta varaudutaan raamiylitykseen.

Talousarviossa on aiemman mukaisesti varattu 50 T€ määräraha Littoistenjärven neuvottelukunnalle sekä uutena määrärahana 50 T€ Kaarinan ilmasto-ohjelman toteutusvaiheelle.

Kaupunkikehityspalveluiden taksaa päivitetään kartta-, palvelu- ja rakennusvalvontamaksujen osalta.

Toteutuminen, Ympäristönsuojelu:

Kaarinan ilmasto-ohjelman toimeenpano etenee ja alkuvuoden aikana laadittiin skenaariolaskelmat sekä tiekartta päästötavoitteen saavuttamiseen liittyvän päätöksenteon tueksi. Ilmasto-ohjelman tavoitteita ja ympäristön merkitystä nostettiin esille myös osallistumalla aktiivisesti kaupungin uuden strategian valmisteluun.

Syyskuussa ympäristönsuojelu valmisteli kiireellisellä aikataululla yhdessä Turun ammattikorkeakoulun vesiensuojeluryhmän kanssa hakemuksen Torppalan Ekokylän alueelle suunniteltuja vesiensuojelutoimenpiteitä varten. Hakemus tehtiin osana Tallinnan teknillisen yliopiston vetämää kansainvälistä hankeconsortiota. Tämä Euroopan komission ilmastonmuutokseen sopeutumiseen liittyvä rahoitushaku oli kaupungin ensimmäinen Horisontti Eurooppa-ohjelmaan liittyvä haku.

Piikkiönlahden alueelle laaditaan Lounais-Suomen vesiensuojeluyhdistys ry:n toimesta valuma-alueelähtöinen kunnostussuunnitelma vesienhoidollisen kunnostustyön tueksi. Varsinais-Suomen ELY-keskuksen tekemä hankinta liittyy YM:n vesiensuojelun tehostamisohjelmasta rahoitettuun työhön, jonka tavoitteena on vesistökuunnostustoiminnan aktivoiminen erityisesti asiantuntija- ja toimijaverkostoja vahvistamalla. Piikkiönlahden valuma-alueen kunnostussuunnitelman laatiminen aloitettiin marraskuussa ja se valmistuu vuoden 2023 loppuun mennessä.

Ympäristönsuojelu oli mukana kaksivuotisessa Varsinais-Suomen Helmikunnat -hankkeessa, joka saatiin päätökseen marraskuussa 2022. Loppuvuodesta ympäristönsuojelu haki yhdessä muiden alueiden kuntien kanssa rahoitusta Varsinais-Suomen Helmikunnat -hankkeeseen, joka on Valonian ja kuntien yhteishanke. Ympäristönsuojelu on mukana kahdessa Turun amk:n vetämässä järviruon hyödyntämiseen tähtäävässä hankkeessa: Järviruoko hyötykäyttöön! sekä Ruokohelmi. Molemmat järviruokohankkeet etenevät suunnitelmien mukaisesti ja jatkuvat vuonna 2023.

Kaarinan Ladjakoskenojan purokunnostusraportti (Julkaisu nro 122) valmistui loppuvuonna 2022. Työn suoritti Lounais-Suomen vesiensuojeluyhdistys r.y. Ladjakoskenojan varrelta inventoitiin yläjuoksulta alajuoksulle uoman kuntoa, seurattiin puron happipitoisuuksia ja virtaamia. Lisäksi kartoitettiin puron kunnostustarvetta mm. eroosion ja uoman liettymisen osalta ja päivitettiin luontoselvityksiä pesimälinnuston, viitasammakon ja kasvillisuuden osalta. Raportti sisältää ehdotukset ojan ja siihen välittömästi liittyvän lähiluonnon kunnostus- ja kehitystoimenpiteistä.

Toteutuminen, Rakennusvalvonta:

Sähköisen lupasasioinnin mahdollistamiseksi olevaan rakennusvalvontaohjelmaan integroitiin muun kuin rakennusvalvontaohjelmiston toimittajan sähköinen lupa-asiointi. Järjestely on käytössä toistaiseksi.

Rakentaminen oli ensimmäisen vuosipuolikkaan osalta erittäin vilkasta ja jatkui vilkkaana vielä lokakuulle asti. Sen jälkeen lievä taantuma hiljensi rakentamismäärä hieman alle Kaarinan normaalin. Alkuvuonna lupakäsittelyajat venyivät jopa 12 viikkoon, mutta loppuvuonna päästiin asteittain normaaliin käsittelyrytmiin.

Rakennusvalvonta suoritti määräaikaisesti poikkeamislupien valmistelut myös kaupunki-kehityslautakunnassa ratkaistavien lupien osalta. Rakennusvalvonnalle osoitetun lisäresurssin myötä valmistelutyö jatkuu myös seuraavina vuosina.

Uusi rakentamislaki astuu voimaan 1.1.2025, jonka johdosta rakennusjärjestys, taksa ja hallintosäännön ratkaisuvallat tulevat uudelleen tarkasteltaviksi viimeistään vuonna 2024.

VASTUUALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suoritteet	TP 2022	TA 2022	TP22/TA22 %	TP 2021	TP 2020
Ympäristönsuojelun suoritteet (luvat, ilmoitukset, tarkastukset ja valvontakäynnit)	200	210	-4,8 %	180	150
Rakennusvalvonnan suoritteet (lupiin liittyvät päätös- ja katselmusmäärät)	1 857	1 800	3,2 %	2 128	2 130
Yksikkökustannukset, euroa/asukas	TP 2022	TA 2022	TP22/TA22 %	TP 2021	TP 2020
Ympäristönsuojelu, euroa/asukas	11,33	13,15	-13,8 %	12,03	11,42
Rakennusvalvonta, euroa/asukas	15,37	15,63	-1,7 %	14,43	14,42

Käyttötalouden toteutumisvertailu

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT MÄÄRÄRAHAT

Kuntalain 65 §:n mukaan kunnan toiminnassa ja talouden hoidossa on noudatettava talousarviota, johon tehtävistä muutoksista päättää valtuusto. Valtuuston sitova taso käyttötaloudessa on nettomääräraha eli taulukon kateivi. Luvut sisältävät sekä ulkoiset että sisäiset erät.

1000 euroa		TA 2022	Talousarvio- muutokset	MTA 2022	TP 2022	Poikkeama MTA->TP (1000 euroa)	Poikkeama MTA->TP (%)
Konsernijohto	Tuotot	10	0	10	7	-3	-33,8 %
	Kulut	-4 588	0	-4 588	-4 637	-49	1,1 %
	Kate	-4 578	0	-4 578	-4 630	-52	1,1 %
Tarkastus- lautakunta	Tuotot	0	0	0	0	0	
	Kulut	-54	0	-54	-34	20	-36,2 %
	Kate	-54	0	-54	-34	20	-36,2 %
Hallinto- palvelut	Tuotot	5 016	0	5 016	5 411	395	7,9 %
	Kulut	-7 897	-200	-8 097	-8 280	-183	2,3 %
	Kate	-2 881	-200	-3 081	-2 869	211	-6,9 %
Sivistys- lautakunta	Tuotot	5 098	310	5 408	5 998	590	10,9 %
	Kulut	-75 103	-1 530	-76 633	-77 778	-1 145	1,5 %
	Kate	-70 005	-1 220	-71 225	-71 780	-554	0,8 %
Vapaa-ajan lautakunta	Tuotot	392	0	392	545	153	39,0 %
	Kulut	-5 127	0	-5 127	-5 172	-45	0,9 %
	Kate	-4 735	0	-4 735	-4 628	108	-2,3 %
Sosiaali- ja terveys lautakunta	Tuotot	11 958	1 800	13 758	15 570	1 812	13,2 %
	Kulut	-81 295	-3 000	-84 295	-86 226	-1 931	2,3 %
	Kate	-69 337	-1 200	-70 537	-70 656	-119	0,2 %
Erikois- sairaanhoito	Tuotot		0		42	42	
	Kulut	-45 487	0	-45 487	-43 664	1 823	-4,0 %
	Kate	-45 487	0	-45 487	-43 622	1 865	-4,1 %
Tekninen lautakunta	Tuotot	33 504	0	33 504	35 254	1 750	5,2 %
	Kulut	-31 310	0	-31 310	-32 877	-1 568	5,0 %
	Kate	2 195	0	2 195	2 376	182	8,3 %
Kaupunki- kehitys lautakunta	Tuotot	5 312	0	5 312	3 026	-2 285	-43,0 %
	Kulut	-1 855	0	-1 855	-1 918	-63	3,4 %
	Kate	3 457	0	3 457	1 108	-2 349	-67,9 %
Ympäristö- lautakunta	Tuotot	526	0	526	676	150	28,5 %
	Kulut	-1 076	0	-1 076	-957	119	-11,1 %
	Kate	-550	0	-550	-281	269	-49,0 %
Yhteensä	Tuotot	61 816	2 110	63 926	66 528	2 603	4,1 %
	Kulut	-253 792	-4 730	-258 522	-261 544	-3 022	1,2 %
Toimintakate yhteensä		-191 976	-2 620	-194 596	-195 015	-419	0,2 %

Tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu

	TA 2022	Talousarvio- muutokset	MTA 2022	TP 2022	Poikkeama MTA->TP (1000 euroa)	Poikkeama MTA->TP (%)
1000 euroa ulkoinen						
Toimintatuotot						
Myyntituotot	13 689	0	13 689	15 039	1 350	9,9 %
Maksutuotot	11 900	310	12 210	12 554	344	2,8 %
Tuet ja avustukset	1 476	1 800	3 276	5 183	1 908	58,2 %
Muut toimintatuotot	7 643	0	7 643	5 927	-1 716	-22,5 %
Toimintatuotot yhteensä	34 707	2 110	36 817	38 703	1 886	5,1 %
Valmistus omaan käyttöön	167	0	167	252	85	50,7 %
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-91 248	-500	-91 748	-92 227	-478	0,5 %
Palvelujen ostot	-109 261	-4 230	-113 491	-113 858	-367	0,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-14 106	0	-14 106	-15 337	-1 231	8,7 %
Avustukset	-7 882	0	-7 882	-7 589	292	-3,7 %
Muut toimintakulut	-4 353	0	-4 353	-4 959	-606	13,9 %
Toimintakulut yhteensä	-226 850	-4 730	-231 580	-233 970	-2 390	1,0 %
Toimintakate	-191 976	-2 620	-194 596	-195 015	-420	0,2 %
Kunnan tulovero	154 991	0	154 991	159 009	4 018	2,6 %
Yhteisövero	6 119	0	6 119	10 530	4 411	72,1 %
Kiinteistövero	7 730	0	7 730	8 052	322	4,2 %
Verotulot yht.	168 840	0	168 840	177 590	8 750	5,2 %
Valtionosuudet	40 050	0	40 050	41 276	1 226	3,1 %
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	50	0	50	73	23	45,4 %
Muut rahoitustuotot	80	0	80	252	172	215,5 %
Korkokulut	-2 240	0	-2 240	-2 354	-114	5,1 %
Muut rahoituskulut	-50	0	-50	-4	46	-91,4 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-2 160	0	-2 160	-2 033	127	-5,9 %
Vuosikate	14 754	-2 620	12 134	21 817	9 683	79,8 %
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-12 000	0	-12 000	-12 001	-1	0,0 %
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	
Tilikauden tulos	2 754	-2 620	134	9 816	9 682	7202,4 %
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	17	0	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 754	-2 620	134	9 833	9 682	7214,8 %

Investointiosan toteutumisvertailu

INVESTOINNIT

Investoinnit 2022

- Rakennushankkeet
- Infrapalvelut
- Liikunta- ja viherpalvelut
- Vesihuoltolaitos
- Tila- ja ravintopalvelut
- Lautakuntien investoinnit
- Osakkeet ja osuudet

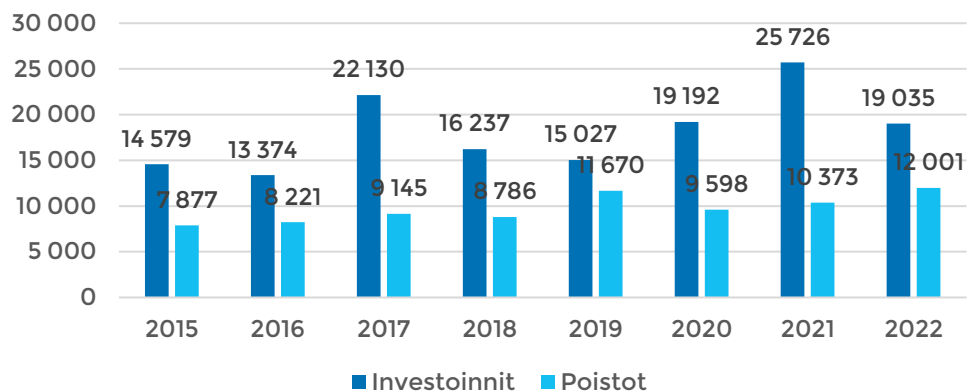
Investoinnit, netto (1000 euroa)	TA 2022	Talousarvio- muutokset	MTA 2022	TP 2022	Poikkeama MTA->TP (1000 euroa)	Poikkeama MTA->TP (%)
Rakennushankkeet	15 400	710	16 110	4 901	-11 159	-69,6 %
Oskarintalo	50		50	0		-100,0 %
Valkeavuoren liikuntahalli	1 150		1 150	78	-1 072	-93,2 %
Hovirinnan koulutalo	2 500	710	3 210	2 834	-376	-11,7 %
Piispanlähteen alakoulu	800		800	2	-798	-99,7 %
Piispanlähteen yläkoulu	4 000		4 000	242	-3 758	-93,9 %
Uimahalli	200		200	41	-159	-79,5 %
Hovirinnan rantasauna	500		500	11	-489	-97,9 %
Piispanristin alueen uusi päiväkoti	100		100	0	-100	-100,0 %
Piikkiön yhtenäiskoulu ja lastentalo	100		100	0	-100	-100,0 %
Krossin paloasema	3 000		3 000	180	-2 820	-94,0 %
Valkeavuoren lasten ja nuorten talo	3 000		3 000	1 512	-1 488	-49,6 %
Infrapalvelut	8 505	0	8 505	5 761	-2 743	-32,3 %
Kadut ja tiet	7 435		7 435	5 219	-2 216	-29,8 %

Hulevesi	908		908	365	-543	-59,8 %
Satamat	90		90	100	10	11,2 %
Joukkoliikenne	72		72	77	6	7,8 %
Liikunta- ja viherpalvelut	1 825	0	1 825	1 173	-652	-35,7 %
Puistot ja yleiset alueet	785		785	418	-367	-46,8 %
Urheilu- ja ulkoilualueet	1 040		1 040	755	-285	-27,4 %
Vesihuoltolaitos	4 045	0	4 045	2 258	-1 787	-44,2 %
Vesilaitos	1 875		1 875	1 250	-625	-33,3 %
Viemärlaitos	2 170		2 170	1 008	-1 162	-53,5 %
Tila- ja ravintopalvelut	3 639	0	3 639	2 124	-1 515	-41,6 %
Talorakennuksen pienhankkeet	3 639		3 639	2 124	-1 515	-41,6 %
Kaupunkikehityspalvelut	250	420	670	1 051	381	56,8 %
Maanhankinta	250	420	670	1 051	381	56,8 %
Lautakuntien investoinnit	1 920	0	1 920	1 719	-200	-10,4 %
Tekninen lautakunta	70		70	69	-1	-1,1 %
Kaupunkikehityslautakunta	40		40	40	0	
Sivistyslautakunta	600		600	1 207	607	101,2 %
Vapaa-ajan lautakunta	160		160	138	-22	-13,7 %
Sosiaali- ja terveyslautakunta	387		387	54	-333	-86,0 %
Tietohallinto	663		663	211	-452	-68,2 %
Osakkeet ja osuudet	0	0	0	-2	-2	
Osakkeiden osto	0		0	-2	-2	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	750	279	-471	-62,9 %
Investointimenot	35 583	1 130	37 463	19 313	-18 150	-48,4 %
Netto	35 583	1 130	36 713	19 035	-17 679	-48,2 %

Rahoitusosan toteutumisvertailu

1000 euroa	TA 2022	Talousarvio- muutokset	MTA 2022	TP 2022	Poikkeama MTA->TP (1000 euroa)	Poikkeama MTA->TP (%)
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	14 754	-2 620	12 134	21 817	9 683	79,8 %
Satunnaiset erät					0	
Tulorahoituksen korjauserät	-2 000	0	-2 000	-1 918	82	-4,1 %
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-29 583	-1 130	-30 713	-19 313	11 400	-37,1 %
Rahoitusosuudet investointeihin				279	279	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 700	0	2 700	2 190	-510	-18,9 %
Toiminta ja investoinnit netto	-14 129	-3 750	-17 879	3 054	20 932	-117,1 %
Rahoitustoiminta						
Antolainasaamisten muutokset						
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	15 000		15 000	15 000	0	0,0 %
Pitkäaikaisten lainojen vähennys				-5 783	-5 783	
Lyhytaikaisten lainojen muutos		0	0	-14 000	-14 000	
Oman pääoman muutokset						
Muut maksuvalmiuden muutokset				6 689	6 689	
Vaikutus maksuvalmiuteen	871	-3 750	-2 879	4 960	7 838	-272,3 %

Investoinnit ja poistot

III

Tilinpäätöslaskelmat

III Tilinpäätöslaskelmat

Kaarinan kaupungin tuloslaskelma

	1.1.-31.12.2022		1.1.-31.12.2021	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	15 038 679,30		15 621 323,87	
Maksutuotot	12 554 004,10		11 101 000,92	
Vuokratulot	2 910 306,64		2 987 494,28	
Tuet ja avustukset	5 183 355,60		7 847 403,21	
Muut toimintatuotot	3 016 609,98	38 702 955,62	2 415 351,64	39 972 573,92
Valmistus omaan käyttöön		251 613,67		246 222,88
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-74 367 332,56		-70 286 117,02	
Eläkekulut	-14 984 656,40		-13 866 446,92	
Muut henkilösivukulut	-2 874 494,32		-3 009 931,53	
Palvelujen ostot	-113 858 007,27		-108 443 249,19	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-15 337 185,36		-13 266 913,52	
Avustukset	-7 589 376,92		-7 298 488,23	
Vuokrat	-4 244 837,34		-4 442 657,49	
Muut toimintakulut	-714 065,06	-233 969 955,23	-157 707,93	-220 771 511,83
Toimintakate		-195 015 385,94		-180 552 715,03
Verotulot				
Kunnan tulovero	159 008 755,17		147 184 955,15	
Osuus yhteisöveron tuotosta	10 529 535,08		9 102 853,93	
Kiinteistövero	8 051 693,95	177 589 984,20	7 747 733,87	164 035 542,95
Valtionosuudet		41 275 916,00		37 145 457,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	72 695,41		108 426,41	
Muut rahoitustuotot	252 368,46		90 810,64	
Korkokulut	-2 354 177,87		-2 316 676,45	
Muut rahoituskulut	-4 284,68	-2 033 398,68	-4 358,63	-2 121 798,03
Vuosikate		21 817 115,58		18 506 486,89
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-12 000 702,95		-10 372 586,52	
Arvonalentumiset		-12 000 702,95		-10 372 586,52
Satunnaiset kulut		0,00	245 000,00	245 000,00
Tilikauden tulos		9 816 412,63		8 378 900,37
Poistoeron vähennys		16 666,67		16 666,67
Rahastojen vähennys				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		9 833 079,30		8 395 567,04

Kaarinan kaupungin rahoituslaskelma

	1.1.-31.12.2022		1.1.-31.12.2021	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	21 817 115,58		18 506 486,89	
Satunnaiset erät netto			245 000,00	
Tulorahoituksen korjauserät	-1 918 344,83	19 898 770,75	-2 003 846,02	16 747 640,87
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-19 313 478,62		-26 442 793,30	
Rahoitusosuudet investointeihin	278 600,00		716 543,44	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 189 791,50	-16 845 087,12	2 031 635,62	-23 694 614,24
Toiminnan ja investointien rahavirta		3 053 683,63		-6 946 973,37
Rahoituksen rahavirta				
Antolainasaamisten lisäykset				
Antolainasaamisten vähennykset		0,00		0,00
Lainakannan muutos				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 783 343,00		-816 666,00	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	15 000 000,00			
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-14 000 000,00	-4 783 343,00	10 000 000,00	9 183 334,00
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	2 395,07		-74 352,80	
Vaihto-omaisuuden muutos	210 144,98		71 331,77	
Saamisten muutos	-712 469,14		-1 473 671,76	
Korottomien velkojen muutos	7 189 288,33	6 689 359,24	2 446 493,83	969 801,04
Rahoituksen rahavirta		1 906 016,24		10 153 135,04
Rahavarojen muutos		4 959 699,87		3 206 161,67
Rahavarat 31.12.	30 824 658,94		25 864 959,07	
Rahavarat 1.1.	25 864 959,07	4 959 699,87	22 658 797,40	3 206 161,67

Kaarinan kaupungin tase

VASTAAVAA	31.12.2022	31.12.2021
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	494 379,58	629 928,41
Muut pitkävaikutteiset menot	128 992,27	82 636,22
	623 371,85	712 564,63
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	30 623 799,95	29 833 123,22
Rakennukset	85 380 350,84	68 415 100,91
Kiinteät rakenteet ja laitteet	85 659 149,37	81 749 109,62
Koneet ja kalusto	1 702 417,78	932 274,96
Muut aineelliset hyödykkeet	321 136,97	201 800,78
Ennakkomaksut ja keskeneräiset	2 677 025,39	18 379 707,40
	206 363 880,30	199 511 116,89
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	24 767 042,41	24 767 884,04
Muut lainasaamiset	671 067,48	671 067,48
	25 438 109,89	25 438 951,52
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	0	0
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	239 988,22	239 935,23
	239 988,22	239 935,23
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	329 909,21	540 054,19
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	0,00	0,00
Siirtosaamiset		
	0,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	5 746 055,87	6 759 998,93
Lainasaamiset		
Siirtosaamiset	5 200 186,76	4 359 911,54
Muut saamiset	2 026 929,80	1 140 792,82
	12 973 172,43	12 260 703,29
Rahoitusarvopaperit	16 886,07	16 886,07
Rahat ja pankkisaamiset	30 807 772,87	25 848 073,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	276 793 090,84	264 568 284,82

VASTATTAVAA	31.12.2022	31.12.2021
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	76 028 183,91	76 028 183,91
Liittymismaksurahasto		
Arvonkorotusrahasto	7 111,99	7 111,99
Edellisten tilikausien ylijäämä	34 563 388,05	26 167 821,01
Tilikauden alijäämä/ylijäämä	9 833 079,30	8 395 567,04
	120 431 763,25	110 598 683,95
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Kertynyt poistoero	181 683,04	198 349,71
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	0,00	0,00
	0,00	0,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	29 797,17	6 246,94
Lahjoitusrahastojen pääomat	215 661,28	236 763,45
	245 458,45	243 010,39
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	75 875 000,00	67 375 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä		
Liittymismaksut ja muut velat	24 005 524,85	22 595 584,18
	99 880 524,85	89 970 584,18
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	16 000 000,00	30 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 500 000,00	783 343,00
Lainat julkisyhteisöiltä		
Saadut ennakot	3 970 403,71	3 816 916,70
Ostovelat	15 604 776,36	12 362 682,72
Muut velat	1 703 075,80	1 527 341,45
Siirtovelat	17 275 405,38	15 067 372,72
	56 053 661,25	63 557 656,59
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	276 793 090,84	264 568 284,82

Konsernituloslaskelma

	1.1.-31.12.2022		1.1.-31.12.2021	
Toimintatuotot		93 621 986,27		94 886 063,53
Toimintakulut		-291 066 685,37		-275 419 030,64
Osuus osakkuusyhtiöiden voitosta		-29 277,99		48 981,12
Toimintakate		-197 473 977,09		-180 483 985,99
Verotulot		177 589 984,20		164 035 542,92
Valtionosuudet		46 742 063,84		42 947 758,53
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	81 557,87		111 092,46	
Muut rahoitustuotot	320 739,29		227 019,48	
Korkokulut	-2 656 955,56		-3 280 277,27	
Muut rahoituskulut	-185 612,64	-2 440 271,04	-9 286,34	-2 951 451,67
Vuosikate		24 417 799,91		23 547 863,79
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-16 691 579,42		-14 657 916,41	
Omistuksen eliminointiero				
Arvonalentumiset		-16 691 579,42		-14 657 916,41
Satunnaiset erät				245 000,00
Tilikauden tulos		7 726 220,49		9 134 947,38
Tilinpäätössiirrot				
Tilikauden verot		-11904,95		
Laskennalliset verot		-128 867,23		-125 334,82
Vähemmistöosuudet		9 640,86		7 555,98
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		7 595 089,17		9 017 168,54

Konsernirahoituslaskelma

	1.1.-31.12.2022		1.1.-31.12.2021	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate		24 417 799,91		23 547 863,82
Satunnaiset erät netto		-21 831,47		245 000
Tulorahoituksen korjauserät		-1 894 490,00		-2 056 685,30
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-32 760 346,91		-29 390 244,54	
Rahoitusosuudet investointeihin	605 606,93		1 462 307,56	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 238 086,01	-29 916 653,97	1 945 952,05	-25 981 984,93
Toiminnan ja investointien rahavirta		-7 415 175,53		-4 245 806,41
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset				
Antolainasaamisten vähennykset		0,00	671 067,48	671 067,48
Lainakannan muutos				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	28 353 956,12		1 122 565,53	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-10 123 816,12		-4 505 548,25	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-12 199 998,23	6 030 141,77	9 562 309,00	6 179 326,28
Oman pääoman muutokset		-53 768,20		-58 412,21
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	4 507,64		-85 554,23	
Vaihto-omaisuuden muutos	306 320,52		231 517,32	
Saamisten muutokset	384 497,54		-1 134 059,26	
Korottomien velkojen muutokset	7 776 586,38	8 471 912,08	2 476 020,87	1 487 924,70
Rahoituksen rahavirta		14 448 285,65		8 279 906,25
Rahavarojen muutos		7 033 110,12		4 034 099,84
Rahavarat 31.12.	41 160 242,10		34 127 131,98	
Rahavarat 1.1.	34 127 131,98	7 033 110,12	30 093 035,14	4 034 096,84

Konsernitase

VASTAAVAA	31.12.2022	31.12.2021
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	497 295,71	630 917,91
Konserniliikearvo	49 834,79	62 723,10
Muut pitkävaikutteiset menot	143 129,69	100 794,45
Ennakkomaksut	0	0
	690 260,19	794 435,46
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	31 883 676,00	31 120 018,15
Rakennukset	141 097 062,27	117 664 344,35
Kiinteät rakenteet ja laitteet	86 004 153,05	82 155 814,73
Koneet ja kalusto	5 404 286,17	3 903 036,64
Muut aineelliset hyödykkeet	332 984,95	213 648,76
Ennakkomaksut ja keskeneräiset	4 176 994,58	19 691 446,52
	268 899 157,02	254 748 309,15
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	802 202,76	993 853,29
Muut osakkeet ja osuudet	10 910 339,99	10 906 988,37
Muut lainasaamiset	0	0
Muut saamiset	84 224,24	84 224,24
	11 796 766,99	11 985 065,90
Toimeksiantojen varat		
Valtion toimeksiannot	291 273,65	343 005,16
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	314 168,41	315 800,33
Muut toimeksiantojen varat	739 111,57	420 610,28
	1 344 553,63	1 079 415,77
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	1 007 685,39	1 204 292,09
Valmiit tuotteet	19 643,71	67 013,84
Ennakkomaksut		
	1 027 329,10	1 271 305,93
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset	0,00	8 111,60
Siirtosaamiset	0	0
	0,00	8 111,60
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	7 767 820,89	8 475 814,92
Lainasaamiset		
Muut saamiset	3 517 809,48	2 704 123,96
Siirtosaamiset	5 852 376,29	6 462 126,30
	17 138 006,66	17 642 065,18
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	16 886,07	16 886,07
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	2 469 369,17	2 640 895,34
Muut arvopaperit	69 545,39	58 055,55
	2 555 800,63	2 715 836,96
Rahat ja pankkisaamiset	38 604 441,47	31 411 295,02
VASTAAVAA YHTEENSÄ	342 056 315,69	321 655 840,97

VASTATTAVAA	31.12.2022	31.12.2021
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	76 028 183,91	76 028 183,91
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	2 300,44	2 300,44
Arvonkorotusrahasto		
Muut omat rahastot	1 379 444,45	1 379 444,45
Edellisten tilikausien ylijäämä	32 477 704,25	24 319 615,51
Tilikauden alijäämä/ylijäämä	7 595 089,17	9 017 168,54
	117 482 722,22	110 746 712,85
Vähemmistöosuudet	330 369,96	324 652,01
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
Poistoero		
Vapaaehtoiset varaukset		
	0,00	0,00
Pakolliset varaukset		
Eläkevaraukset	6 390,28	6 258,97
Muut pakolliset varaukset	1 982 928,84	2 024 864,50
	1 989 319,12	2 031 123,47
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	331 544,64	358 420,18
Lahjoitusrahastojen pääomat	289 582,20	310 256,72
Muut toimeksiantojen pääomat	728 637,75	411 441,78
	1 349 764,59	1 080 118,68
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	123 648 469,85	106 269 325,75
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta	4 500,93	
Saadut ennakot	0	
Ostovelat		
Liittymismaksut ja muut velat	23 592 276,64	22 182 335,97
Laskennalliset verovelat	160 939,58	349 881,01
	147 406 187,00	128 801 542,73
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	16 000 000,00	30 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	7 152 482,85	4 505 986,10
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot	4 881 511,20	4 157 894,63
Ostovelat	19 126 013,25	16 017 705,67
Muut velat	3 008 453,14	2 393 194,65
Siirtovelat	23 327 757,23	21 593 809,24
Laskennalliset verovelat	1 735,13	3 100,94
	73 497 952,80	78 671 691,23
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	342 056 315,69	321 655 840,97

IV

Liitetiedot

IV Liitetiedot

Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tilinpäätös on laadittu Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ohjeiden mukaisesti. Numeroinnit liitetiedoissa viittaavat yleisohjeen kyseiseen kohtaan lisätietojen etsimisen helpottamiseksi.

1. Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Tulojen ja menojen kirjaamisperusteet

Tulot ja menot kirjataan suoriteperusteisesti, poikkeuksena vähäiset liiketapahtumat sekä verotulot. Verotulot kirjataan tilinpäätöksessä verohallinnon tilitysten suoritusajankohdan mukaan kyseisen tilikauden tuloksi.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty kohdassa 11. Pysyvien vastaavien osakkeet on merkitty taseessa hankintamenoon. Konsernitilinpäätöstä laadittaessa on kaikki tytäryhteisöjen tekemät arvonorotukset purettu.

Pysyvien vastaavien arvosta on tehty tulosta huonontava 1 052 t€ kertaluonteinen lisäpoisto, jolla on poistettu aikaisempina vuosina purettujen tai myytyjen kiinteistöjen poistamattoman menojäännöksen arvo kirjanpidosta.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO -periaatteen mukaisesti hankintameno tai sitä alemman todennäköisen hankintameno tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Muut erät

Lomapalkat ja -rahat on kohdistettu sille tilikaudelle, jolle lomapäivien perustana olevat palkat kirjataan ottaen huomioon kunnallisen virka- ja työehtosopimusten määräykset vuosilomasta, loma-ajan palkasta ja lomarahasta. Lomapalkkavelan määrä tilinpäätöspäivänä on laskettu henkilötasolla.

2. Esittämistapamuutokset

Ei ilmoitettavaa.

3. Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Ei ilmoitettavaa.

4. Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Ei ilmoitettavaa.

5. Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut

Ei ilmoitettavaa.

Konsernin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä sekä tytäryhteisöt. Tarkempi luettelo esitetään liitetiedoissa 20-22.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Sisäiset velat ja saamiset on eliminoitu. Olennaisia sisäisiä katteita ei ole.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöiden aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisöjen poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Kunnan ja kuntayhtymän taseen poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on merkitty konsernitilinpäätöksessä omaan pääomaan jaettuna edellisten tilikausien yli- /alijäämiin ja tilikauden yli- /alijäämiin ja niiden muutos konsernituloslaskelmassa tilikauden tulokseen.

Tytäryhteisöjen taseessa olevat poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on jaettu konsernitaseessa omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Tilinpäätösvuoden osalta varauksen muutos on vaikuttanut tilivuoden laskennalliseen veroon ja tilikauden tulokseen.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Edellisen tilikauden tiedot ovat vertailukelpoiset.

Poikkeavat tilikaudet

Kaikilla konserniin kuuluvilla yhteisöillä on sama tilikausi.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6. Toimintatuotot, ulkoiset erät

1000 euroa	Kaupunki	
	2022	2021
Konsernihallinto	7	3
Hallinnon tukipalvelut	550	172
Henkilöstölautakunta		407
Sivistyslautakunta ja hallinto	5 997	5 656
Vapaa-ajan lautakunta ja hallinto	544	391
Sosiaali- ja terveyslautakunta	15 413	17 956
Tekninen lautakunta ja hallinto	12 494	11 988
Kaupunkikehityslautakunta	3 026	2 682
Ympäristölautakunta	672	718
Yhteensä	38 703	39 973

1000 euroa	Konserni	
	2022	2021
Yleishallinto	1 006	1 070
Sosiaali- ja terveyspalvelut	63 122	66 244
Opetus- ja kulttuuripalvelut	6 810	6 728
Yhdyskuntapalvelut	3 698	3 400
Muut palvelut	18 986	17 444
Yhteensä	93 622	94 886

7. Verotulot

1000 euroa	2022	2021	2020
Kunnan tulovero	159 009	147 185	137 875
Osuus yhteisöveron tuotosta	10 529	9 103	5 762
Kiinteistövero	8 052	7 748	6 973
Verotulot yhteensä	177 590	164 036	150 610

8. Valtionosuudet

1000 euroa	2022	2021	2020
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	34 937	32 865	48 793
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	-2 947	-3 413	-3 478
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus			
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-3 144	-2 658	-2 758
Verotulomenetyksen korvaus	12 430	10 351	
Valtionosuudet yhteensä	41 276	37 145	42 557

9. Palvelujen ostojen erittely

1000 euroa	2022	2021	2020
Asiakaspalvelujen ostot	86 665	82 627	70 975
Muiden palvelujen ostot	27 193	25 816	22 677
Palvelujen ostot yhteensä	113 858	108 443	93 652

10. Valtuustoryhmille annetut tuet

Ei ilmoitettavaa.

11. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Käyttöomaisuuden poistot tehdään alla olevan suunnitelman mukaan. Alle 10.000 euron käyttöomaisuushankinnat kirjataan vuosikuluksi. Poistomenetelmä on tasapoisto.

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet 5 vuotta

Muut pitkävaikutteiset menot

Perustamis- ja järjestelymenot 3 vuotta

Tutkimus- ja kehittämismenot 3 vuotta

Konserniliikearvo 5 vuotta

Liikearvo 5 vuotta

Atk-ohjelmistot 3 vuotta

Muut 3 vuotta

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet ei poistoa

Rakennukset ja rakennelmat

Hallinto- ja laitosrakennukset 30 vuotta

Tehdas- ja tuotantorakennukset 20 vuotta

Talousrakennukset 15 vuotta

Vapaa-ajan rakennukset 20 vuotta

Asuinrakennukset 30 vuotta

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Kadut, tiet, torit ja puistot 25 vuotta

Sillat, laiturit ja uimalat 10 vuotta

Muut maa- ja vesirakenteet 15 vuotta

Vedenjakeluverkosto 30 vuotta

Viemäriverkko 30 vuotta

Kaukolämpöverkko 20 vuotta

Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet 15 vuotta

Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset 10 vuotta

Maakaasuverkko 20 vuotta

Muut putki- ja kaapeliverkot 15 vuotta

Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	10 vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 vuotta
Liikenteen ohjauslaitteet	10 vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 vuotta
Koneet ja kalusto	
Rautaiset alukset	15 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8 vuotta
Muut kuljetusvälineet	5 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	5 vuotta
Muut raskaat koneet	10 vuotta
Muut kevyet koneet	5 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5 vuotta
Atk-laitteet	3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	3 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoa
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoa
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset	
Osakkeet ja osuudet	ei poistoa

12. Selvitys olennaisista tuottoihin ja kuluihin sisältyvistä pakollisten varausten muutoksista

1000 euroa	Kaupunki		Konserni	
	2022	2021	2022	2021
Eläkevastuu 1.1.			6	7
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				-1
Eläkevastuu 31.12.	0	0	6	6
Ympäristövastuut 1.1.				
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Ympäristövastuut 31.12.	0	0	0	0
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1. (ky)			2 025	1 925
Lisäykset tilikaudella			2	100
Vähennykset tilikaudella			44	
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12. (ky)		0	1 983	2 025
Muut pakolliset varaukset 1.1.	0	245	0	245
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella		-245		-245
Muut pakolliset varaukset 31.12.	0	0	0	0

13. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja - tappiot

1000 euroa	Kaupunki		Konserni	
	2022	2021	2022	2021
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	2 018	1 746	2 025	1 753
Rakennusten luovutusvoitot				8
Muut luovutusvoitot	39	13	55	60
Luovutusvoitot yhteensä	2 057	1 759	2 080	1 821
Muut toimintakulut				
Kiinteistöjen luovutustappiot				0
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot	139		139	
Muut luovutustappiot			3	
Luovutustappiot yhteensä	139	0	142	0

14. Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät

1000 euroa	Kaupunki		Konserni	
	2022	2021	2022	2021
Satunnaiset tuotot	0	245		245
Satunnaiset tuotot yhteensä	0	245	0	245
Satunnaiset kulut				
Sopimusrikkomus varaus				
Satunnaiset kulut yhteensä	0	0	0	0

15. Rahoitustuotot, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely				
1000 euroa	2022	2021	2020	
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä				
Osinkotuotot muista yhteisöistä	102	43	686	
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	107	2	2	
Yhteensä	209	45	688	
1000 euroa	2022	2021	2020	
Johdannaissopimusten korkotulot	0	0	0	

16. Erittely poistoeron muutoksista

Ei ilmoitettavaa. Kaarinan kaupungin poistoeroihin ei sisälly verotussyistä tehtyä poistoeroa.

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

17. Kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset lainan liikkeeseen laskemisesta

Ei ilmoitettavaa.

18. Arvonkorotusten periaatteet ja arvostusmenetelmät

Arvonkorotukset 1000 euroa	Kaupunki		Konserni	
	2022	2021	2022	2021
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.				
Arvonkorotukset				
Arvonkorotusten purku				
Arvo 31.12.				
Rakennukset				
Arvo 1.1.				
Arvonkorotusten purku				
Arvo 31.12.				
Tytäryhteisöosakkeet				
Arvo 1.1.	7	7	0	0
Arvonkorotukset				
Arvonkorotusten purku				
Arvo 31.12.	7	7	0	0
Arvonkorotukset yhteensä 31.12.	7	7	0	0

Kaupungin tilinpäätökseen on vuonna 2002 tehty arvonkorotus tytäryhteisöosakkeiden arvoon. Tytäryhteisö Kaarinan Palvelukiinteistöt Oy on korottanut osakepääomaansa rahastoannilla rakennusrahastosta. Konserniyhteisöjen tekemät arvonkorotukset on kokonaan purettu yhdistelyssä.

19. Pysyvien vastaavien hyödykkeet ja sijoitukset

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet				
1000 euroa	Aineettomat hyödykkeet			
	Aineetto-mat oikeudet	Muut pitkä-vaikutteiset menot	Ennakkomaksut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	630	149		779
Lisäykset tilikaudella	213	11		224
Rahoitusosuudet tilikaudella				-
Vähennykset tilikaudella				-
Siirrot eri erien välillä	32	32		64
Tilikauden poisto	316	63		379
Arvonlennukset ja niiden palautukset				
Aktivoidut korkomenot				
Poistamaton hankintameno 31.12.	494	129		623
Arvonkorotukset				
Kirjanpitoarvo 31.12.				
Olennaiset lisäpoistot				
Erittely olennaisista lisäpoistoista				

Aineelliset hyödykkeet							
1000 euroa	Aineelliset hyödykkeet						
	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineell. hyödykkeet	Kesken-eräiset hank. ja enn.	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	29 833	68 415	81 749	932	202	18 380	199 511
Lisäykset tilikaudella	1 351	4 942	9 172	1 376	119	2 129	19 089
Rahoitusosuudet tilikaudella							-
Vähennykset tilikaudella	260						260
Siirrot eri erien välillä		17 832				17 832	-
Korjaukset tilikaudella	300		55				355
Tilikauden poisto		5 808	5 207	606			11 015

Arvonalennukset ja niiden palautukset							
Aktivoidut korkomenot							
Poistamaton hankintameno 31.12.	30 624	85 381	85 659	1 702	321	2 677	206 364
Arvonkorotukset							
Kirjanpitoarvo 31.12.							
Olennaiset lisäpoistot		1 694					
Erittely olennaisista lisäpoistoista							

Pysyvien vastaavien sijoitukset					
1000 euroa	Osakkeet ja osuudet				
	Osakkeet konserni-yhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kunta-yhtymä-osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	4 049	230	10 107	10 382	24 768
Lisäykset				1	1
Vähennykset				2	2
Siirrot eri erien välillä					0
Hankintameno 31.12.	4 049	230	10 107	10 381	24 767
Arvonalennukset					
Arvonkorotukset					
Kirjanpitoarvo 31.12.					

1000 euroa	Jvk-,muut laina- ja muut saamiset			
	Saamiset konserni-yhteisöt	Saamiset kunta-yhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	671			671
Lisäykset				
Vähennykset				0
Siirrot eri erien välillä				
Hankintameno 31.12.	671		0	671
Arvonalennukset				
Arvonkorotukset				
Kirjanpitoarvo 31.12.				

20.-22. Omistukset muissa yhteisöissä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt						
	Koti- paikka	Kaupungin omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus, 1000 euroa		
				Omasta pää- omasta	Vieraasta pää- omasta	Tili- kauden tulok- sesta
Tytäryhteisöt						
Kaarinan Vuokratalot	Kaarina	100 %	100 %	2 281	36 276	-540
Asunto Oy Orakas	Kaarina	100 %	100 %	780	1 036	-4
Kiinteistö Oy Satontori	Kaarina	100 %	100 %	372	4	0
Kaarinan Palvelutalot Oy	Kaarina	100 %	100 %	20	0	0
Kaarinan Kehitys Oy	Kaarina	92 %	92 %	71	37	-1
Kaarinan Palvelukiinteistöt	Kaarina	100 %	100 %	1 577	8	0
Kiinteistö Oy Katariinantie	Kaarina	63 %	63 %	789	78	0
			Yhteensä	5 890	37 439	-545
Kuntayhtymät						
Peimarin koulutuskuntayhtymä	Paimio	50 %	50 %	7 412	977	-572
Varsinais-Suomen lastensuojelu ky	Halikko	24 %	24 %	211	438	0
Varsinais-Suomen liitto	Turku	6 %	6 %	142	114	-4
Varsinais-Suomen Sairaanhoidopiiri	Turku	5 %	5 %	9 828	26 279	-1423
Varsinais-Suomen Erityishuoltopiiri	Paimio	4 %	4 %	145	962	14
			Yhteensä	17 738	28 770	-1 985
Osakkuusyhtymät/-yhteisöt						
Littoistenjärven säännöstely-yhtiö*)	Kaarina	50 %	50 %			
Tilikunta Oy	Kaarina	49 %	49 %			
*) ei sisälly konsernitaseeseen						

23. Saamisten erittely

Saamisten erittely				
1000 euroa	2022		2021	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		118		112
Lainasaamiset		671		671
Muut saamiset		37		39
Siirtosaamiset		236		
Yhteensä	0	1 062	0	822
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		110		181
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset		1 056		1 167
Yhteensä	0	1 166	0	1 348
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteys-yhteisöiltä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0	0	0	0
Saamiset yhteensä	0	2 228	0	2 170

24. Siirtosaamisiin liittyvät olennaiset erät

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät (1000 €)	Kaupunki		Konserni	
	2022	2021	2022	2021
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot				
Pääomatalouden valtionosuudet				
Etukäteen maksetut vuokratulot				
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä	0	0	0	0
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Valtionosuudet		1 947		1 947
Laskutuksen ja kululaskujen oikaisu oikealle vuodelle		1 002		1 002
Ely-keskus		105		105
Turun Seudun Vesi ja Puhdistamo				
V-S Sairaanhoidopiirin loppulasku	934	1 164	934	1 164
Lääkärien lisäkoulutuskorvaus				
Liedon kunta		9		9
Muut tulojäämät	4 266	133	4 918	2 215
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	5 200	4 360	5 852	6 442

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25. Oman pääoman erien muutokset

Oman pääoman erittely 1000 euroa	Kaupunki		Konserni	
	2022	2021	2022	2021
Peruspääoma 1.1.	76 028	76 028	76 028	76 028
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	76 028	76 028	76 028	76 028
Säätiöiden ja yhdistysten peruspo 1.1.			2	2
Lisäykset				
Vähennykset				
Säätiöiden ja yhdistysten peruspo 31.12.			2	2
Arvonkorotusrahasto 1.1.	7	7	0	0
Lisäykset				
Vähennykset				
Arvonkorotusrahasto 31.12.	7	7	0	0
Rahastopääomat 1.1.			1 379	1 383
Lisäykset				
Vähennykset				-4
Rahastopääomat 31.12.			1 379	1 379
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	26 168	17 619	24 320	15 589
Siirto vahinkorahastoon				
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	34 563	26 168	28 646	24 320
Tilikauden yli/alijäämä	9 833	8 396	7 504	9 017
Oma pääoma yhteensä	120 431	110 599	113 560	110 746

26. Poistoerot

Ei verotussyistä kirjattuja poistoeroja.

27. Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

Ei ilmoitettavaa.

28. Liikkeeseen lasketut joukkovelkakirjalainat

Ei ilmoitettavaa.

29. Pakollisiin varauksiin merkityt olennaiset erät

Pakolliset varaukset 1000 euroa	Kaupunki		Konserni	
	2022	2021	2022	2021
Muut pakolliset varaukset				
Eläkevaraukset			6	6
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu			1 983	2 025
Muut pakolliset varaukset yhteensä	0	0	1 989	2 031

30. Vieraan pääoman erittely

Vieras pääoma 1000 euroa	2022		2021	
	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		301		11
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0	301	0	11
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		659		488
Muut velat				
Siirtovelat		1 241		
Yhteensä	0	1 900	0	488
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteys-yhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		295		17
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0	295	0	17
Vieras pääoma yhteensä	0	2 496	0	516

31. Sekkilimiitti

Ei ilmoitettavaa.

32. Liittymismaksut ja muut velat

Muiden velkojen erittely 1000 euroa	Kaupunki		Konserni	
	2022	2021	2022	2021
Muut velat				
Liittymismaksut	24 006	22 596	23 592	22 182
Muut velat				
Muut velat yhteensä	24 006	22 596	23 592	22 182

33. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät 1000 euroa	Kaupunki		Konserni	
	2022	2021	2022	2021
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot				
Hankerahoitusten tuloennakot	1430	921	1 430	
Lemminkäinen Oy; tuloennakko (asfalttikartelli)				
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	10 848	8 676	15 300	12 889
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	2453	880	2 726	1 388
Jaksotetut eläkekulut		1 805		1 805
Tapaturma- ja ryhmähenkivakuutuksen jaksotus				
Verotilitys				
Valtionosuudet				
Muut menojäämät	2 544	2 785	3 872	4 178
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	17 275	15 067	23 328	20 260

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

34. Velat jonka vakuudeksi on annettu kiinnityksiä kiinteistöihin tai osakkeita

Ei ilmoitettavaa.

35.-37. Vakuudet omasta, konserniin kuuluvien yhteisöjen ja muiden puolesta

Ei ilmoitettavaa.

38. Vuokravastuut

Vuokravastuut 1000 euroa	Kaupunki		Konserni	
	2022	2021	2022	2021
Vuokravastuut				
Vuokravastuut yhteensä			6 041	6 207
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus			556	542
- sopimukseen sisältyvät lunastusveloitteet				
Leasingvastuut				
Leasingvastuut yhteensä	227	190	650	637
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	41	78	234	8 875
- siitä kiinteistöihin liittyvät leasingvastuut				8 619

39.-40. Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen ja muiden puolesta

Vastuusitoumukset 1000 euroa	Kaupunki		Konserni	
	2022	2021	2022	2021
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	28 600	48 310	28 600	48 310
Jäljellä oleva pääoma	23 106	21 769	23 106	21 769
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	108 040	91 930	108 040	91 390
Jäljellä oleva pääoma	46 847	29 234	46 847	29 234

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista, 1000 euroa	2022	2021
Kaupungin osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	268 734	245 103
Kaupungin osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kaupungin mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	155	161

41. Muut taloudelliset vastuut

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt Koronvaihtosopimukset (1000 euroa)	Kaupunki		Konserni	
	2022	2021	2022	2021
Pohjola Pankki / KAARINA3 / 7393605				
Jatko-oikeudellinen koronvaihtosopimus on tehty 26.6.2013 ja Pohjola Pankki käytti oikeutensa 5.7.2018 jatkaa johdannaissopimusta. Sopimus alkoi 6.8.2018 ja päättyy 5.7.2045. Sopimus muuttaa lainasalkun koron kiinteäksi ajalle 2018-2045. Sopimus suojaa kaupungin korkosalkkua.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	50 000	50 000	50 000	50 000
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	5 255	-19 394	5 255	-19 394
OP Yrityspankki Oyj /12363640				
Pohjola Pankin sopimus KAARINA2 päätettiin 11.11.2019 ja tilalle tehtiin uusi koronvaihtosopimus, joka nousee porrastetusti vuosina 2020 - 2024 nimellisarvoon 70 000 teur vastaten paremmin kaupungin velan kehitystä tulevina vuosina. Sopimus on voimassa 31.8.2020 - 31.8.2060. Sopimus suojaa kaupungin korkosalkkua 31.8.2020 alkaen.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	50 000	20 000	50 000	20 000
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-5 039	-52 568	-5 039	-52 568
Danske Bank / sopimukset 23165149SA ja 23164973SA				
Tulevaisuudessa voimaan tulevat receiver option koronvaihtosopimus 90 milj. euroa ja payer swaption koronvaihtosopimus 45 milj eur eivät molemmat tule toteutumaan vaan jompikumpi riippuen siitä tasosta, jolla 25 vuoden swap-noteeraus tulee olemaan kesäkuussa 2035. Sopimukset on tehty 9.6.2010. Toteutuessaan sopimus alkaa 8.6.2035 ja päättyy 11.6.2060. Tämä sopimus ei anna tällä hetkellä mitään suojaa kaupungin korkosalkkuun.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	90 000	90 000	90 000	90 000
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-13 088	-35 837	-13 088	-35 837
tai				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	45 000	45 000	45 000	45 000
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	4 539	2 450	4 539	2 450
OP Yrityspankki Oyj / 11715721				
Aiemmat jatko-oikeudelliset koronvaihtosopimukset on päätetty ja korvattu uudella koronvaihtosopimuksella, joka seuraa luoton pääomaa ja maksuohjelmaa. Sopimus on voimassa 30.8.2019 - 30.12.2038. Sopimus on yhtiön lainaa suojaava.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo			19 504	20 729
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)			1 184	-3 505

Pohjola Pankki / VSSHP 75324				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo			219	292
Käypä arvo (VSSHP:n ilmoituksen mukaan)			-1	-21
Pohjola Pankki / VSSHP 268481				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo			1 094	1 094
Käypä arvo (VSSHP:n ilmoituksen mukaan)			6	-33
Kuntarahoitus Oyj /VSSHP 199093				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo			1 094	1 094
Käypä arvo (VSSHP:n ilmoituksen mukaan)			83	-401
Kuntarahoitus Oyj /VSSHP 67429				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo			1 641	1 641
Käypä arvo (VSSHP:n ilmoituksen mukaan)			228	-225
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin ylläolevat koronvaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa. Koronvaihtosopimukselle on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi ja poistettu koronmuutoksiin liittyvä riski. Kaarinan kaupunki on kirjannut konserniosuuden 5,471 % liitetiedon konsernilukuihin.				

Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkiota koskevat liitetiedot

42. Henkilöstön lukumäärä

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2022	2021	2020
Hallintopalvelut	38	37	33
Sosiaali- ja terveystyöpalvelut	764	740	703
Sivistystyöpalvelut	975	928	896
Tekniset palvelut	243	250	243
Kaupunkikehityspalvelut	35	33	33
Yhteensä	2 055	1 988	1 908

43. Henkilöstökulut

Henkilöstökulut on eritelty tuloslaskelmassa. Niitä ei ole aktivoitu suoraan taseeseen.

44. Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	2022	2021	2020
Kansallinen Kokoomus	16	15	14
Suomen Keskusta	3	3	2
Vasemmistoliitto	4	3	3
Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue	10	10	9
Suomen ruotsalainen kansanpuolue	1	1	1
Vihreä liitto	8	10	9
Kristillisdemokraatit	1	2	2
Perussuomalaiset	3	3	2
Sininen tulevaisuus			
Yhteensä	46	47	42

45. Tilintarkastajan palkkiot

Tilintarkastajan palkkiot 1000 euroa	2022	2021	2020
Tilintarkastuspalkkiot	15	15	14
Tilintarkastajan lausunnot			
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät			
Muut palkkiot			
Palkkiot yhteensä	15	15	14

LUETTELO KÄYTETYISTÄ TOSITELAJEISTA

TT	Kuvaus
101	101 Hallintopalveluiden yleislaskutus
102	102 Kaupungin kansia/ Kaarina
103	103 Rahatoiminta/ Kaarina
104	104 Antolainat/ Kaarina
201	201 Sosiaalipalveluiden yleislaskut
206	206 Perusturva/Kaarina
220	220 Sosiaali- ja terveystieteiden palvelujen laskutus
221	221 Kotihoitolaskut
222	222 Laitospaikkalaskutus/palveluasuminen
223	223 Suun terveydenhuolto
224	224 Vastaanottotoiminta/Avosairaanhoido
225	225 Fysioterapia
226	226 Laitoshoito (vuodeosasto, avosairaala)
301	301 Sivistyspalveluiden yleislaskut
302	302 Koulujen laskutus
305	305 Vapaa-aikatoimen laskut
306	306 Kirjasto
321	321 Päivähoitolaskutus
322	322 Kerholaskutus
323	323 Lukiolaskutus
324	324 Kansalaisopisto
401	401 Teknisten palveluiden yleislaskut
403	403 Asuntojen vuokrat
404	404 Tila- ja ravintopalvelut
405	405 Ruokapalvelut
406	406 Työmaapalvelu
407	407 Ympäristöpalvelut
408	408 Maanvuokralaskut yleinen
409	409 Tilakeskus laskutus
410	410 Rakennusvalvonta yleinen
421	421 Maanvuokralaskut
422	422 Rakennusvalvonta
425	425 Kaupunkikehityspalvelut
501	501 Vesilaskutus muut
521	521 Vesilaskutus
900	900 Avoimet Kaarinan laskut
AA	Sopimuslaskun rekisteröinti
AT	Käyttöomaisuuden kirjaus
EK	Täsmäämättömien maksujen korjaus, Myre
HA	Pääkirjatapahtumien rekisteröinti (hyväksyttäväksi)
HB	Pääkirjatapahtumat (ei työnkulkua)
HD	Hyväksytyjen pääkirjatapahtumien kirjaus
HK	Konvertointi
HL	Kassa
HV	Vähennyskelpoinen osuus
HX	Kirjaus Excelistä (työnkulku)
HY	ALV-siirrot/tyhjennykset
IA	Ostolaskun rekisteröinti
ID	Ostolaskun kirjaus
IK	Viitesuoritukset perinnästä
IP	Maksut - konekielinen tiliote
KA	Luottotappion automaattinen kirjaus

KB	Muistutusvahvistus
KI	Perinnän suoritukset
KO	Viitesuoritukset
KP	Suoritukset
KR	Korkolaskunumero
L1	Saapuvien laskujen rekisteröinti
L2	Saapuvien laskujen kirjaus
L3	Ank.reg. Interna leverantörsfakturor
L4	Def.bokf. Interna leverantörsfakturor
LM	(Ei käytössä) (ei työnkulkua) toimittajalaskujen rekisteröinti
LP	Laskujen jaksotukset
LT	Luottotappiot
OI	Intern Order/Fakturering
P01	Varasto
P02	Palkat
P03	Populus
P04	WebTimmi sisäiset
P05	Lahikainen
P06	Basware maksuliikenne
P07	Ceepos
P08	Opiferus
P10	Abilita socialvård
P11	Keskusvarasto
P12	Vesik
P15	Proconsona
P17	M2
P18	SosiaaliEfficca
P24	Pusatec
P25	Lifecare
P26	MK-kassamasiina
P27	Opus Capita
PB	Matkalaskun kirjaus
PD	Direktutbetalning resereskontra
PF	Frånvaro
PM	Matkalaskun rekisteröinti
PP	Bokföring lönetransktioner
PR	Jaksotuksen ohjaus
PT	Mallar för reseräkning
PV	Variabla lönetransaktioner
RJ	Jaksotustapahtumat
RV	Peruutus / vastakirjaus
TS	Daglig och gruppvis tidregistrering
XL	Kirjaus Excelistä (ei työnkulkua)
YE	Alkutase

V Allekirjoitukset

Tilinpäätöksen allekirjoitukset ja tilintarkastusmerkintä

Kaarinassa 17.4.2023

Kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja

_____
hallituksen puheenjohtaja Anne-Mari Virolainen

_____
kaupunginjohtaja Harri Virta

_____
_____
_____
_____
_____
_____

_____
_____
_____
_____
_____
_____

Tilinpäätösmerkintä

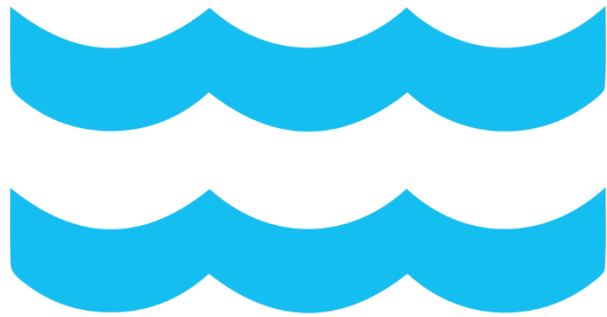
Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Kaarinassa, _____ päivänä _____ kuuta 2023

BDO Audiator Oy

_____
Sinikka Niitynperä

JHTT, HTM

Kaarina